הארץ

1.40 ש"ח יום א', כ"ח בתשרי התשמ"ט, 9 באוקטובר 1988 VOL.69/21036 OCTOBER 9 1988

מסעדת המטווח האולימפי
מטבח צרפתי בהרצליה
עכשיו מבחר תפריטים לארוחות עסקיות עם יין
ב־22 ש"ח בלבד
יום יום חוץ מיום א' בשעות 12.00–16.00 19.00–24.00
יחס אישי • אווירה אלגנטית • חניה בשפע
להזמנת שולחן 052-547577 רח' ז'בוטינסקי 85
(ליד הקאנטרי קלאב החדש של הרצליה)

מיזכר של אייפא"ק מציע לחשוף פרשיית אהבים של ג'סי ג'קסון (עמ' 2)

כך ערערה לבית המשפט העליון (עמ' 3)

עובדי שגרירויות מעורבים בהברחת חלפים (עמ' 4)

בתיה"ח של קופ"ח חוזרים לפעילות (עמ' 5)

היועצת המשפטית של שירות בתי־הסוהר התפטרה (עמ' 5)

מתחדש המו"מ על תוספת היוקר (עמ' 6)

שטרית: הדחתי מהדירקטוריון – עול משווע (עמ' 10)

בגליון זה 18 עמודים

מזג האוויר

התחזית: מזג האוויר יהיה מעונן חלקית עם טמפרטורות נוחות. בלילה יתרבו העננים וגשם יתחיל לרדת בצפון ומרכז הארץ.
- ירושלים: 15־23
- תל־אביב: 19־26
- חיפה: 17־26
- באר־שבע: 16־27

רמת הגולן 13־24, טבריה 17־27, עפולה 15־27, השומרון 15־23, נתב"ג 18־26, יריחו 18־30, עזה 19־26, אילת 20־32.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6376	−0.0011
נוסעים	1.9464	−0.0013
שחור	1.8100	–

שער הסל

יציג	1.7172	−0.0021

תוספת השכר לשרים ובכירים: פי 3 מתוספת היוקר לשכירים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

ראש הממשלה, השרים, סגני השרים, חברי הכנסת, המנהלים הכלליים בשירות המדינה וכל הפקידים הבכירים הצמודים אליהם יקבלו ב־1 בנובמבר תוספת שכר הנעה בין 10–15 אחוז.

מהדיונים בין ההסתדרות והמעסיקים על תוספת היוקר, עולה בבירור שתוספת היוקר החדשה תהיה קטנה מזו שהיתה משולמת לכל השכירים על־פי ההסכם הישן. ההסכם הישן היה מעניק לשכירים תוספת יוקר של כ־5.5%, אך מעריכים כי ההסכם החדש יעניק תוספת יוקר של כ־4% בלבד.

לפיכך, תוספת השכר שיקבלו ראש הממשלה, השרים, חברי הכנסת וכל הפקידים הבכירים בשירות המדינה, תהיה בכל הנראה גדולה פי שלושה ויותר מתוספת היוקר שיקבלו כל השכירים במשק.

סוף שבוע אלים בגדה: ששה הרוגים ולפחות 14 פצועים

היום, 10 חודשים להתקוממות, שביתה כללית בשטחים • ההרוגים: נורה בפתח ביתו; כדור בראש; בלב; בגב; • בן 30 מת מפצעיו, כשידיו כפותות – לא ברור אם נורה לאחר שנכבל

מאת דן סגיר ואיתן רבין
סופרי "הארץ"

סוף שבוע אלים במיוחד היה בשכם ובמחנות הפליטים הסמוכים לה. שלושה נהרגו בנסיבות שונות ארבעה ערבים, ולפי מקורות ערבים נפצעו 28; צה"ל מוסר על 14 פצועים. המספר זה של ההרוגים והפצועים בשכם (בתוספת הרוג ביום ה' בלילה), הוא הגדול ביותר בעיר זו מזה שנים רבות. אתמול מת מפצעיו צעיר שנפצע לפני שבועיים בהפגנה, וכן צעיר נוסף בכפר יעבד.

במלאת עשרה חודשים לאינתיפאדה, תיערך היום בשטחים שביתה כללית בהתאם להוראות הכרוז האחרון של ההנהגה. כוחות צה"ל וגורמי בטחון אחרים ייערכו בצורה נרחבת, וינקטו פעולות יזומות להתמודדות עם הפגנות ואירועים אלימים שונים.

להלן שמות הרוגי סוף השבוע ונסיבות מותם:

- סמיר אל בהלול (26) נורה למוות בפתח ביתו בהפגנה שלשום. גופתו נלקחה למכון הפתולוגי.
- ג'יהל עלי אל־נג'ד (20) נהרג מפגיעה ישירה של כדור בראשו, שלשום לפני הצהריים. הלווייתו הפכה להפגנה אלימה והתנגשות בין צה"ל למלווים.
- עלי עז אלדין אסייה (20) נהרג מפגיעת כדור בלבו בתחומת שהתפתחה בהלוויית אל־נג'ד. מותו נקבע בביה"ח האנגליקני בשכם.
- מחמוד אל־שתרוי (17) נהרג מפגיעת כדור בשכם.
- אחמד ויאר אל־כילאני (28) נהרג מכדור בגבו תוך כדי מהומות בכפר יעבד שבאזור ג'נין. גירסת הצבא לגבי תקרית זו היא שלשמע יריות בעימות פנימי, נכנס הצבא להשליט סדר בתוך הכפר. נראה, אומרים בצה"ל, שבאותו סכסוך פנימי נפגע הצעיר ומת מפצעיו. גופתו נשלחה למכון הפתולוגי.
- תושב הכפר בורקא מחמד עאקף סאלח נהרג ביום ה' בלילה בביתו. לדברי מקורות [illegible] ראלים. הפגנה תוקרית.
- מחמד פאווי עבד אל־קדר (23) ממחנה הפליטים עין בית אלמא שנפצע בראשו בהפגנה ב־26 בספטמבר, מת אתמול מפצעיו בביה"ח המרכזי ירושלמי מוקאסד. גופתו הוחזרה למחנה הפליטים והלווייתו התפתחה להפגנה אלימה. בהפגנה היו 7 פצועים, אחת מהם אשה בהריון שנפצעה מפגיעת כדור ברגלה.

נורה בידיים כפותות

ביום ה' בערב פנתה לביה"ח בשכם באמבולנס המהר הארדם עדנאן אל־ינעפה (30), פצוע קשה בבטנו. הוא הגיע לביה"ח שבו מת מפצעיו, כשהוא כפות בידיו. תושבים ערבים מסרו שהוא נורה לאחר שנכפתו ידיו. גירסת צה"ל היא שנפצע במהלך הפגנה, והחיילים כפתו אותו בחשכה בלא שהבחינו שהוא פצוע קשה. כאשר ראו שהוא פצוע העבירו אותו לביה"ח. ח"כ דדי צוקר דורש במכתב לשר הביטחון לפתוח בחקירה נמרצת לגילוי הנסיבות האמיתיות של הריגת האיש.

באזורי טול כרם, קלקיליה וג'נין היתה אתמול שביתה כללית בעקבות האירועים בשכם. בטול כרם נפצעו בהפגנות שלושה מפגינים. ברמאללה תקפו צעירים ערבים תצפית של צה"ל באבנים, ואחד התוקפים נורה ונפצע. בשכם, שאתמול עדיין היתה נתונה בעוצר, הותקף סיור צה"ל באבנים. בעת פיזור תהלוכת הזדהות עם אחד ההרוגים ובפיזור הפגנות אחרות בעיר נפצעו ארבעה מפגינים, אחת מהם היא ילדה בת 8 שנפגעה מכדור גומי.

כפר בידיה, שתושביו הרגו ביום ד' את המכתר שנחשד בשיתוף פעולה עם ישראל, עדיין נתון בעוצר. השלטונות ניתקו את החשמל, נאסר על תושבי הכפר לצאת לחו"ל והם לא יורשו לה[illegible] הזיתים.

במזרח ירושלים נפצע בראשו אברהם מגן (38), נהג מונית משכונת גילה. מגן נפגע מאבן שהושלכה עליו בעת שחצה את מכוניתו בשכונת ואדי ג'וז. אמש הובא לבית החולים הדסה עין־כרם. סיור משמר הגבול הותקף אתמול אחר הצהריים ליד בית הספר אל איבראהימיה במזרח העיר. חיילי הסיור נאלצו להשתמש בגז מדמיע.

בסוף השבוע נרשמו התפרעויות בכל רחבי הרצועה. מקורות ערבים מוסרים על 16 פצועים ברפיח, שכונת סבלייה, שאטי והעיר עזה. [illegible] בן 12 שנפגע [illegible]. בחנות הביטחון ברצועת עזה [illegible] לעבר צד העופה.

קצין צה"ל הותקף אמש ע"י תושב ממחנה הפליטים אל בורג'. כח של צה"ל שהגיע למחנה הפליטים דרש מאחד התושבים למחוק סיסמאות שצויירו על אחד הבתים. אחד התושבים, שסירב לעשות כן, תקף את אחד הקצינים. זה פתח באש ופצע את התוקף ברגליו.

רבין: פלשתיני שמתקומם צריך להישאר עם צלקת

מאת איתן רבין

"בכל עימות עם מתפרעים אנו מעוניינים לא רק לעצור את מי שצריך, אלא אם האלימות נמשכת, שייצאו עם צלקת, עם נפגעים; אני שר הביטחון ואני אחראי לזה... כעת נהרס ביתו של תושב בגלל זריקת בקבוק תבערה על בעל חנות מקומי שהחליט לפתוח את חנותו, כך שאנו מתכוונים להעניש גם כאלה שפוגעים בפלשתינאים".

שר הביטחון, שאמר דברים אלה בעת ביקור בבאר שבע, ציין כי בשטחים נהרגו מאז ראשית האינתיפאדה 250 בני אדם וכי נעצרו 18 אלף מעצרים.

רבין הוסיף "אנו בתהליך שהייתי רוצה שיהיה יותר מהיר אבל תהליך הדרגתי. הסמל המיסודי של ההתקוממות היה ההפגנות הגדולות, הן כמעט לא קיימות. לצה"ל יש הוראה לדכאן בעודן באיבן. כעת נוספו כדורי פלסטיק מעבר לכדורי גומי, מעבר לרימוני הגז המדמיע, מעבר לשימוש בכוח ולשימוש באלות. כדורי הפלסטיק משמשים קצינים וחיילים ברמת קליעה מסויימת – לירות על־מנת לפגוע בחלק מסויים של הגוף של כל זורק אבנים, של כל מארגן ומסית של כל אלימות".

בעניין הגידול במספר הפצועים וההרוגים בהתפרעויות, אמר רבין, "חלק גדול מהגידול במספר הנפגעים הוא תוצאה של יתר יוזמה, יתר פעילות האמצעים שמאפשרים לטפל בכל נסיון של התפרעות אלימה כנגד כל מי שמעורב בצורה יותר אפקטיבית. מדינת ישראל צריכה להפעיל בשטחים כוח, מלוא הכוח במסגרת החוק, כדי להגן מפני מסיתים אלה, ואני מאמין שהעניין כל כך חיוני שאני בטוח שנצא עם סבלנות".

בהתייחסו לגירוש בשטחים אמר שר הבטחון "אני חושב שגירושים סלקטיביים הוא אחד האמצעים האפקטיביים; לא טרנספר, כי אם גירוש סלקטיבי".

תיק החקירה בפרשת הירי של לוינגר וההרג ייסגר

הכדור מאקדחו של לוינגר נמצא בגוף אחד הפצועים – אך לא בגופת ההרוג

מאת דן סגיר

משטרת ישראל החליטה שלשום להמליץ לפרקליטות המדינה שלא להעמיד לדין את הרב משה לוינגר בעקבות תקרית הירי בחברון בשבוע שעבר. לדברי המשטרה, הסיבה להחלטה היא שכדור שנורה מאקדחו של לוינגר נמצא בגופו של אחד מארבעת פצועי התקרית, בעוד שבגופתו של סוחר הנעליים ההרוג לא [illegible] כדורי גומי לעבר מיידי האבנים. סוחר הנעליים שנפגע בפתח חנותו נהרג וארבעה נפצעו. לוינגר נחקר פעמיים במשטרה ושוחרר לביתו. מסקנות המשטרה הן שהירי היה להגנה עצמית.

ח"כ רן כהן מסיעת רצ שלח בסוף השבוע מכתב לגבי פרשה זו אל מפכ"ל המשטרה, ולטענתו מנסיבות התקרית עולה שגם השר הרב מוהר של לוינגר. לדבריו, חוקרי המשטרה לא מצאו קליעים אחרים מאלה שנורו מאקדחו של לוינגר, ובמקום לא נראה כל אדם. למרות המידע הזה הפסיקה המשטרה את החקירה והיא נמנעת מלקבוע במפורש את אחריותו של לוינגר להריגה. לדברי כהן, זו הפקרות והפכת כל אקדוחן למלך.

חיסון הפוליו מתחיל היום – לאחר גילוי נגיפים בחיפה, פ"ת וטבריה

היום יחוסנו תינוקות מגיל 0–3, מחר ומחרתיים – בתי"ס וגני ילדים, ביום ד' יוחל בחיסון האוכלוסיה הבוגרת עד גיל 40 • 3 חופי רחצה שזוהמו במי ביוב נסגרו בחיפה

מאת עדנה אוירדור
סופרת "הארץ"

היום יוחל חיסון האוכלוסיה נגד שיתוק ילדים. היום יחוסנו תינוקות מגיל 0 ופעוטות עד גיל שלוש. החיסון יינתן באלף תחנות לבריאות המשפחה ברחבי הארץ. מחר ומחרתיים יחוסנו כל התלמידים במוסדות החינוך וגני ילדים, וביום ד' יוחל בחיסון האוכלוסיה הבוגרת עד גיל 40, כלל ילידי 1948. המועדי חיסון האוכלוסיה הבוגרת ייקבעו היום בין רופאי הנפות לראשי הרשויות המקומיות באזורים.

מכה הירום בראשות מנכ"ל משרד הבריאות, פרופ' יורם לס, החליט שלשום על העלאה מיידית של החיסון בעקבות גילוי נגיפים המחלה במקורים נוספים בפתח־תקוה, יהוד, חיפה והקריות וטבריה תחתית – זאת לאחר שביום חמישי שעבר נתגלו נגיפים בנס־ציונה, עכו, כרמיאל והכפר אבו סנאן. שלשום השלים חיסון התינוקות עד גיל חודשים בנפות רחובות ועכו.

ירחו טל, סופר "הארץ" בחיפה, מוסר כי משרד הבריאות סגר אתמול את חופי הרחצה בבת־גלים בחיפה, לאחר שמי ביוב ממתקן הטיהור העירוני נשפכו לים בשל תקלה. החופים שהרחצה בהם אסורה הם חוף זמיר, חוף דדו וחוף הכרמל. בליל שבת אירעה תקלה בתחנת שאיבה של מערכת הביוב, המשרתת מפעלי תעשיה, סמוך לחוף זמיר. מי הביוב גלשו מבריכות האגירה לים. התקלה תוקנה וזרימת הביוב לים נפסקה.

ללא כל קשר למקרה זה הודיע משרד הבריאות כי התגלו נגיפי פוליו בביוב למכון הטיהור של מי השפכים של איגוד ערים חיפה והקריות.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, ביקש ממשרד הבריאות לבדוק את האפשרות להקדים את החיסון נגד מחלת הפוליו לתושבי חיפה. המנהל [illegible] לוג, ד"ר צבי בן־ישי סגן מנהל ביה"ח רמב"ם אמר אמש כי מציאותו של נגיף פוליו במי הביוב בחיפה אינו מבשר בהכרח פריצת מגיפה.

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, מינה בסוף השבוע צוות מומחים בראשות פרופ' זיק מישל מנהל בית החולים "הדסה" בהר הצופים, וכן השתתפות ראשי מחלקות בעירייה, לבדיקת ההערכות העירונית הקשורה לאיכות הסביבה ושירותי בריאות מונעת.

החל מהיום יופעל מוקד מיוחד בשירותי הבריאות העירוניים שיענה לשאלות הציבור. ניתן לפנות בטלפון 02-234647-8 או 02-227211-3.

סייבין: משהו לקוי בחיסון

בראיון לקול ישראל, מביתו בארה"ב, אמר אתמול פרופ' אלברט סייבין (82), שפיתח את תרכיב החיסון הקרוי על שמו (מנגיף מוחלש): "ההחלטה לחסן את כל האוכלוסיה בארץ אינה נראית לי הגיונית. לעניות דעתי יש משהו לקוי במדיניות החיסון, וזה קרוב לוודאי מה שגרם למצב הנוכחי".

ד"ר וולטר הורנשטיין, ראש מחלקת חיסונים במרכז למחלות זיהומיות מאטלנטה, שנמנה עם צוות המומחים שהגיע לארץ, אמר בסוף השבוע כי ההמלצה לחסן את כל האוכלוסיה עד גיל 40 נבעה מהעובדה כי בני הנוער נחשפו חשיפה מסויימת לפוליו. הוא הוסיף כי התפרצות המחלה אינה יוצאת דופן משום שבעולם יש מדי שנה כ־200 אלף מקרי חולי בשיתוק ילדים.

בתגובה אמר דובר משרד הבריאות כי דבריו של סייבין אינם מבוססים על נתונים שהצטברו בסוף השבוע, ואשר הצביעו על הימצאות נגיפי פוליו אלים באזורים נוספים מחוץ לנפת חדרה. דבר זה חייב את המומחים מהארץ ומחו"ל להמליץ על חיסון כללי לאוכלוסיה מחשש להעברת המחלה לאזורים נוספים בארץ. מעבר לכך המומחים שקיבלו את ההחלטות אינם נופלים ברמתם מפרופ' סייבין. על פי כל ההמלצות הרפואיות בארץ ובעולם יש לחסן את האוכלוסיה שלא קבלה חיסון טבעי ולכן היה צריך לחסן עד גיל 35, ומשרד הבריאות החליט להוסיף עד גיל 40 כמקדם ביטחון.

עקיבא אלדר, מכתבי המדיני של "הארץ", מוסר כי לקראת הדיון שיתקיים היום בממשלה על מגפת

(סוף בעמוד 2)

התינוק ניר סקוס מקבל חיסון נגד פוליו במרפאה בראשל"צ. לידו אחיו
תצלום: עודד קרן

נטיה באש"ף להכריז עוד החודש על הקמת מדינה פלשתינאית בשטחים

דיוני ראשי אש"ף נמשכים זה היום השלישי בתוניס • אבו־איאד: אש"ף לא יפסיק המאבק

מאת סופר "הארץ" לענינים ערביים
שאול צדקא, מכתב "הארץ" בבריטניה וסוכנויות הידיעות

דיוני ראשי אש"ף נמשכים זה היום השלישי ברציפות בתוניס. יועצו המדיני של יאסר ערפאת, האני אל־חסן, עמד להגיע בליל אמש למצרים לשיחות. אבו־איאד הודיע אתמול לעיתון "אל־ראיה" בקטאר שאש"ף אינו מתכוון להפסיק את המאבק המזויין או לשנות את האמנה הפלשתינית.

"סאנדיי טיימס" מדווח, כי המועצה הפלשתינאית נוטה להכריז על הקמת מדינה פלשתינאית עוד החודש. בדיוני הנהגת אש"ף השמעה קריאה למועצה הפלשתינאית להכיר בעקבות קיומן של שתי מדינות בפלשתין. אם המלצה זו תתקבל היא תהפוך למדיניותו הרשמית של הארגון. אבו־איאד אמר, כי אם אש"ף לא יקבל את המציאות – הוא ייאלץ לוותר על היותו הנציג הבלעדי של העם הפלשתינאי. ואלד אל־חסאן, מקורבו של ערפאת, אמר כי המדובר יהיה במתווה שתפתחות ממדינת העיונית של ארה"ב כלפי אש"ף.

עוד נכתב כי בסוף השבוע התגלו ישיבות הארגון תוך כדי אכזבה מודינת כבדה, לאחר שאש"ף קיבל מידע לפיו עמדה ישראל להרוג את אחד ממנהיגיו.

אבו־עבאס, ראש חזית השחרור, קרא, בראיון לעיתון הכוויתי "אל־אנבאא", לקדם את ההתקוממות לשלב של שימוש בנשק, משום שהאבן אינה מספיקה עוד להכריע את האויב הציוני.

סעיד אבו־מוסא, העומד בראש ארגון הפתח המהפכני שהתמרד בערפאת ב־1983, אמר שהמועצה הלאומית הפלשתינית תכריז על מדינה פלשתינית ותכיר בישראל בכנס שייערך עוד החודש. הוא אמר: "אנו סבורים שהמושב יאשר צורה של ממשלה ותוכנית מדינית חדשה, שתתקבל על דעת וואשינגטון ותכיר חד־משמעית בישראל. אנו סבורים שערפאת יוותר על הקלף האחרון המצוי בידיו, ההכרה בישראל, ולא יקבל דבר בתמורה".

נשיא מצרים חוסני מובארק יעץ בחודש שעבר לערפאת להימנע מיוזמות פוליטיות עד לאחר הבחירות בישראל. מצרים קראו למנהיגים הפלשתינים לעכב את החלטתם באשר למהלכים המדיניים הבאים עד לאחר הבחירות בישראל ובארה"ב – מסר שר המדינה לענייני חוץ בוטרוס ראלי. עצה זו ניתנה לדבריו כדי למנוע מתועמד כלשהו לנשיאות ארה"ב לרכוש קולות של יהודים על־ידי מתן התחייבויות שהממשל החדש יתקשה להתעלם מהן.

היום בחירת יו"ר בל"ל; מועמד מועדף: משה זנבר

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

"ועדת הארבעה" של אנשי אגודת התיישבות היהודים, המורכבת ממתתיהו דרובלס, אברהם אגמון, דוד שטרן ועקיבא לוינסקי, מתכנסת היום לבחירת יו"ר חדש לדירקטוריון בנק לאומי. המועמד המועדף הוא משה זנבר, לשעבר נגיד בנק ישראל, אך יתכן שיועלו גם שמות מועמדים אחרים.

לאחר בחירת יו"ר הדירקטוריון, ייבחר הדירקטוריון החדש. תקנות בל"ל מאפשרות מינוי דירקטוריון בן 12 חברים לכל היותר, כולל היו"ר. בשלב הראשון ייבחרו 7–8 דירקטורים.

עד כה הגישו את מועמדותם לדירקטוריון החדש כ־30 מועמדים, ביניהם:

מרכז הקבלנים: אברהם שפרלינג; תעשיה: גד פרופר, זלמן שלו ויאיר רוטלוי; שירותים ומסחר: דני גילרמן; לשכת עורכי הדין: יעקב רובין; אקדמיה וכלכלה: הפרופסורים מרשל סרנת, חיים לוי ואפרים צדקה; פיננסים: יצחק דוכן.

42% מהערבים בוגרי אוני' חיפה פועלים או מובטלים

מאת נורית בהנא

42% מכלל הבוגרים הערביים של אוניברסיטת חיפה בחמש השנים האחרונות מועסקים כפועלי הצווארון הכחול – בתחנות דלק, בשוק הירקות ובמסעדות, או שהם מובטלים. נתונים אלה, הלקוחים מסקר חדש, גילה ד"ר מאג'ד אל־חאג', ראש המדור לאקדמאים ערביים במרכז היהודי ערבי באוניברסיטת חיפה, בטקס הסיום לסדנה ראשונה בארץ, לחיפוש עבודה.

בחמש השנים האחרונות הוכפל מספר האקדמאים הערבים בארץ, ועומד כיום על 10,000. בכל שנה מסיימים 1,200 בוגרים ערביים את האוניברסיטאות בארץ ובחו"ל. במקביל הולכים ומצטמצמים מקומות התעסוקה בשל קיצוצי תקציב והיעדר מדיניות לקליטת האקדמאים הערביים. התעסוקה העיקרית לבוגרים אלה, עד לפני שלוש שנים – הוראה – ירדה מאוד בשל קיצוצים בתקציב החינוך.

עורך את העמוד: דוני ענבר

מדעני רפא"ל: הידרדרות חמורה במחקר הביטחוני; ההנהלה: תירוץ למאבק שכר

מדעני רפא"ל דורשים מינוי ועדת מומחים בלתי־תלויה לבחינת מצב הרשות ונושא המחקר והפיתוח הביטחוני בישראל: "רפא"ל מזניחה את תפקידה כמעבדה לאומית למחקר ופיתוח"

מאת דן סגיר

ועד עובדי המחקר של הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל) טוען שבשנה האחרונה חלה הידרדרות מהירה, חמורה ומסוכנת, במצבו של המחקר הביטחוני, הפרשנות של אמצעי לחימה בעלי כושר הכרעה. מצב זה נגרם לדבריהם כתוצאה מתוכנית ההבראה של רפא"ל, שהותוותה לפני שנה ע"י המנכ"ל, אלוף (מיל') מוסה פלד, והותרה כראש והראשונה להגיע למצב של רווחיות כלכלית.

בפועל, אומרים אנשי המחקר, ה"נס הכלכלי" לא נראה. גרעונות רפא"ל גדלים ובמקביל המחקר והפיתוח נפגעים קשות. מדעני רפא"ל דורשים מינוי ועדת מומחים בלתי־תלויה לבחינת מצבה של רפא"ל וכל נושא המחקר והפיתוח הביטחוני בישראל.

בראיון ל"הארץ" הבהירו כמה מאנשי הוועד שהחלטה לצאת למאבק פומבי על אופיה ועתידה של רפא"ל התקבלה לאחר תקופה ארוכה של תסיסה פנימית, ולאחר שראו לאן מובילה מדיניות הניהול הנוכחית של הרשות.

רפא"ל הוקמה ב־1958, מתוך כוונה שתשמש מעבדת מחקר לאומית לפיתוח אמצעי לחימה שנים לישראל. רפא"ל היא יחידת סמך של משרד הביטחון ובבעלותו המלאה, ואין לה מועצת מנהלים נפרדת. מדיניות הרשות נקבעת במשרד הביטחון ומיושמת ע"י מנהל מטעמו. בשנים האחרונים נפגעה רפא"ל, בדומה לתעשיות הביטחון האחרות, מהקיצוצים בתקציב הביטחון, והגרעונות תפחו. בקיץ שעבר קיבל את תפקיד המנכ"ל מוסה פלד, וזמן קצר לאחר כניסתו גיבש תוכנית הבראה לרשות.

לדברי נציגי ועד עובדי המחקר, תוכנית ההבראה של פלד עוסקת "בתיעוש והזיון ובכספים של הרשות, שיווק אגרסיבי בארץ ובחו"ל של מוצרי העבר, תוך הגדלת הייצור על חשבון פיתוח. התוצאות בשטח היו שינויים ארגוניים שנתנו דגש על ייצור התוכנה, תוך הרס התשתית המחקרית והרס היצירתיות והחדשנות". אחת מתוצאות הוועד צויינה שבאשר מירב המאמצים והכספים מושקעים במכירות מוצרי העבר שפותחו לפני 10–15 שנים, וכשמודדים כל דבר במונחים של רווח והפסד, לא נכנסים למחקרים בעלי אופי סיכוני. לדבריה, בצורה כזו מזניחה רפא"ל את תפקידה כ"מעבדה לאומית למחקר ופיתוח".

במקביל, אומרים אנשי הוועד לא השיגה תוכנית ההבראה הצלחה כלשהי בתחומים כלכליים. רפא"ל תסיים את השנה הבאה בגרעון של למעלה מ־100 מיליון ש"ח – סכום הגדול בהרבה מגרעון שנה שעברה (כ־70 מיליון ש"ח), ועשרות מונים יותר מהיעד המוצהר בהנחות המינוי של תוכנית ההבראה.

אנשי ועד המחקר, ודוברם שמעון רפפורט, מכחישים שהם נלחמים על תוספות שכר, ואומרים שמדובר במאבק על מקום העבודה. לדבריהם הכיוון אליו עלתה הרשות בשנים האחרונות גורם לבריחת מוחות מרפא"ל, לריכוך היצירתיות, להפסד תקציבי פיתוח לגופים אחרים, ובסופו של דבר לפגיעה במערך הביטחוני של ישראל. העובדים מאשרים. עם זאת שכרבע הם מצויים בעיצומו של מו"מ על השכר לשנה הבאה.

בתגובה מסרה הנהלת הרשות שהטענות באות על רקע תביעות שכר של עובדי המחקר, ורפא"ל אינה נוהגת לנהל את מערכת יחסי העבודה שלה עם העובדים דרך אמצעי התקשורת. "מדיניות רפא"ל היא פרי החלטות של הנהלת הרשות כולה, המורכבת ממנכ"ל, סמנכ"לים וראשי חטיבות שלמרביתם עשרות שנות נסיון במחקר ופיתוח ביטחוני ברפא"ל ובישראל".

בימים הקרובים מתכננים אנשי ועד עובדי המחקר של רפא"ל את תחילתו של מאבק ציבורי גלוי על אופיה של הרשות, ובתביעה למנות ועדת חקירה לגבי מצב רפא"ל.

אתה מקבל כסף בקרוב ממניות בנקאיות או מכל מקור אחר?

המניות עומדות להשתחרר? תוכניות חסכון נפדות? כסף מגיע אליך בקרוב? בנק דיסקונט מתקוון להעניק לך יותר רווח ...ומיד:

הלוואה ללא ריבית
עוד לפני שהכסף שלך משתחרר - קח הלוואה ללא ריבית עד 31.10.88, כך תוכל להשקיע בחסכון או בקופת גמל ולהרוויח כבר מהיום.

מדד במתנה... ויותר
אתה משקיע כבר היום בחסכון ומרוויח מדד וריבית לחודש נוסף, לפחות.

פטור מעמלת פדיון
אתה משקיע בתוכנית חסכון, בקופת גמל, בפקדון שקלי* או בקרן נאמנות וב־31 באוקטובר תקבל פטור מעמלת פדיון מניות ההסדר. כך תרוויח יותר.

שי
כל הפותח תוכנית חסכון, או קופת גמל או "חף לכל" - במסלול הפקדות חודשיות - יזכה בשי מיוחד: יומן הבית של בנק דיסקונט, או שי מהודר ומיוחד או מחשב סולרי בעיצוב חדש.

הטבות ותנאים מיוחדים באפיקי ההשקעה של דיסקונט
- תוכניות חסכון
- פקדונות שקליים
- קרנות נאמנות של "אילנות דיסקונט"
- קופות גמל

* למשקיעים בפקדונות שקליים ל־3 חודשים ומעלה.

בנק דיסקונט מתקוון שתרוויח יותר... ומיד!

לפרטים נוספים ולקבלת יעוץ - פנה לאחד ממוקדי ההשקעות של בנק דיסקונט, או לכל אחד מסניפי הבנק. תוכל לפנות גם בטלפון, מ־8.00 בבוקר עד 10.00 בלילה ל"טלבנק דיסקונט" - (03)639888, (03)639777.

בנק דיסקונט מתקוון אליך

רשבנסקי פוליק דובר

هكذا من الاصل

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

הרב האורתודוכסי, אבי וייס, ביקר בסוף השבוע את ג'ונתן פולארד בתאו בכלא שמריון שבמדינת אילינוי. שש שעות שהה הרב במחיצת פולארד, בתאו המבודד, כשהוא מקריא לו פרקי תורה. הרב נענה גם לבקשתו לברך את חיילי צה"ל. הוא התרשם כי מצב רוחו טוב, למרות תחושתו כי ננטש. חלומו הגדול, סיפר הרב, הוא לעלות לישראל. בימים אלו עוסקת מערכת תכנית הטלוויזיה "ששים דקות" של רשת הסי. בי. אס. בהכנת תכנית שניה על בני הזוג. במסגרת זו יתראיין פולארד, לראשונה מאז נכלא, לרשת טלוויזיה אמריקאית.

שלמה שמיר

ניו־יורק.

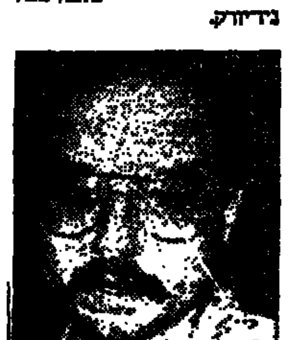

פולארד. חולם לעלות לישראל

אורחים ביקשו בסוף השבוע מסגן ראש הממשלה ושר החינוך והתרבות יצחק נבון, מחבר ההצגה "בוסתן ספרדי", להחזירה לבימה ולהציגה מחדש. הדרישה הועלתה במהלך פסטיבל ספרדי, לזכרו של המוסיקאי יצחק לוי, שנערך באולם הקלטע "דמת יוסף" בבת־ים, בהשתתפות השר. בערב, שאורגן על־ידי התאחדות יוצאי טורקיה, עירית בת־ים ו"קול ישראל", הופיעו זמרים ושחקנים, ביניהם אתי גרוטס, מכוכבות "בוסתן ספרדי". האירוע הוקלט וישודר בקרוב ב"קול ישראל".

עשת

רובין גיבנס, השחקנית האמריקאית הנשואה מזה שמונה חודשים לאלוף העולם באגרוף מייק טייסון, הגישה נגדו תביעת גירושין. זאת לאחר שהצהירה בראיון טלוויזיה עם ברברה וולטרס, כי היא רוצה לחיות את כל חייה עם טייסון. בראיון הטלוויזיוני, המשותף לשני בני הזוג, השפה השחקנית פרטים על אופיו האלים של בעלה ונטיותיו להתפרצויות זעם. הצהרותיה עוררו את כעסו של טייסון, שהיכה לאחר מכן את אשתו ואמה. השתיים נמלטו מהבית, וביום שישי הגישה גיבנס את תביעת הגירושין. השחקנית היפה מיוצגת על־ידי הפרקליט הנודע מרווין מיטלמן, שייצג רבים מבכירי הוליווד במשפטי גירושין שלהם. טייסון שכר את שירותו של עורך־הדין תיאודור הייצמן. פרקליטה של גיבנס הודיע כי יתבע חלק גדול מהונו של האלוף, שרכושו, אותו צבר בתחרויות אגרוף, נאמד במיליוני דולרים.

שלמה שמיר

ניו־יורק

גיבנס. אישה מוכה

יצחק רבין, שר הביטחון, שיגר ברכת הצלחה למשלחת ישראל באולימפיאדת הנכים בסיאול. בין חברי משלחה זו נמצאים גם נכי צה"ל. במברקו כותב רבין: "מערכת הביטחון כולה ואיתה להצלחתכם מלווה אתכם במסע זה. ההישגים הנרשמים מן העבר הם בבחינת מקדמה להישגים הצפויים באולימפיאדה הנוכחית. הישגיכם הם אות ועדות לכוח הרצון העז וליכולתם לגבור על כל מגבלה. אני משוכנע שלא תבוישו את הציפיה ותעשו חיל לתפארת המשלחת והדגל אותו אתם נושאים".

דן סגיר

יריד בריאות יפתח מחר במתקני האוניברסיטה העברית בגבעת רם בירושלים. ביריד יתקיימו פעילויות גופניות, בדיקות לגילוי יתר לחץ דם, כולסטרול, הדרכות וייעוץ בנושא מחלות לב ותזונה. היריד מאורגן על־ידי בית־הספר לבריאות הציבור, רפואה קהילתית ורפואה ציבורית באוניברסיטה העברית. הוא ימשך שלושה ימים, ובמהלכו יתקיימו גם סימפוזיונים בנושאי מחלות זהומיות, כשל חיסוני ומחלות כרוניות ואחרות. הסימפוזיונים מאורגנים על־ידי בית־הספר לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית והדסה, אוניברסיטת בן גוריון, משרד הבריאות וקופת חולים הכללית.

עירית איזיוד

עורכת נורית אמיתי

מיזכר של אייפא"ק בוואשינגטון מציע לחשוף פרשיות־"אהבים של ג'סי ג'קסון

רשת טלוויזיה בארה"ב תציג את המיסמך של השדולה הפרו־ישראלית בשבוע הבא ● הציר בשגרירות ישראל עודד ערן: "כותבת המיזכר היתה עובדת שולית, לא ידעתי על קיומה"

ג'סי ג'קסון ואשתו

תצלום איפי

מאת יואב קרני

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). רשת הטלוויזיה האמריקאית "סי־בי־אס" עומדת להקרין בעוד שבוע כתבת תחקיר על השדולה הפרו־ישראלית בארה"ב. שבועון יהודי בוואשינגטון מייחס לאחד מראשי השדולה את ההערכה, שהשידור "יגרום נזק גדול" ויחמיר את היחסים הקשים ממילא בין יהודים לשחורים בארה"ב.

הכתבה, המיועדת לשידור במסגרת תכנית "ששים דקות", בעלת אחוז הצפיה הגדול ביותר בארה"ב, מיוסדת על מיזכר פנימי של "הוועד האמריקאי־ישראלי לעניינים ציבוריים", המוכר יותר בראשי התיבות אייפא"ק. הארגון מנהל שתדלנות לטובת ענייני ישראל בממשל, בקונגרס ובדעת הקהל – ולזכותו נזקפת במידה רבה התרחבות היחסים בין ישראל לארה"ב מאז נבחר רונלד רייגן לנשיא.

המיסמך הפנימי, לפי מקור אחד, הציע לבדוק פרשות אהבים, מחוץ למסגרת הנישואים, בחייו של ג'סי ג'קסון, שהשקפותיו נתפסות בעיני רוב יהודי ארה"ב כעוינות להם ולישראל. ראש העירייה היהודי של ניו־יורק, אדוארד קוץ', הכריז בעת מערכת הבחירות המוקדמות כי "יהודים ותומכי ישראל צריכים להיות משוגעים", כדי להצביע לטובת ג'קסון. האמנם, רק אחוז מבוטל של יהודים תמכו בו.

את המיזכר הפנימי הדליפה לרשת "סי־בי־אס" עובדת לשעבר של אייפא"ק, בריברה אמויאל. על־פי כתבה בשבועון היהודי "וואשינגטון ג'ואיש וויק". "אמויאל הודעמה על אייפא"ק, היא חשבה שהפאקטיקות של הארגון מזיקות לאינטרסים ארוכי־הטווח של ישראל".

מקור אנונימי באייפא"ק אמר ל"ג'ואיש וויק", כי מה שעשתה אמויאל "הוא מעשה בגידה. היא הלכה לארגון שאינו רוחש ידידות לעצם קיומו של אייפא"ק [רשת "סי־בי־אס"], והלעיטה אותם במידע, הכל להסב נזק חמור לעניינגו".

המיזכר מדבר על המודד לגייס הון יהודי, לסייע בנובמבר בהבסת הסנאטור הרפובליקאי ג'ון צ'ייפי, במדינת רוד איילנד. יריבו של צ'ייפי הוא ריצ'ארד ליך (ליכט), סגן המושל היהודי שם.

המיזכר מתלונן שיהודי ארה"ב אינם מקדישים תשומת לב מספיקה למערכה, ומציע "לעודד עניין במרוץ מר נפלא, שיוכל לבוא במקומו של מישהו שתמיכתו בעינינו היתה עלובה".

"הארץ" פירסם את פרטי הנסיון לגייס הון יהודי לטובת ליך עוד ב־1 בינואר השנה. ליך אמר ל"הארץ" שהוא מקווה לממן שליש ממסע הבחירות שלו בתרומות יהודיות. יריבו, הסנאטור צ'ייפי, מועדף בהסתייגות על־ידי חוגים פרו־ישראליים בוואשינגטון. בתחילת השנה הוא השמיע הערות ביקורתיות על ישראל, אחרי שביקר במחנה פליטים פלשתיני, והזדמן להתנגשות בין חיילים למיידי אבנים.

עם זאת, על־פי "ג'ואיש וויק", עיקר דאגתם של אנשי אייפא"ק אינו נוגע לפרשת רוד איילנד, אלא לעניין ג'סי ג'קסון. מקור, המתואר כ"איש סגל בכיר של אייפא"ק", אמר לעיתון היהודי, כי "הרעיון שהשדולה העיקרית בקהילה היהודית הרדפת את הדמות הפוליטית המרכזית בקהילה השחורה הוא "עניין בעל ממדים [illegible]".

איש ציבור שחור מניו־יורק, שנשאל אתמול על הידיעה, אמר, כי הוא "יסב נזק כבד ליחסי יהודים שחורים בארה"ב". האיש, ביל טייטס, הוא הבעלים והעורך הראשי של "אמסטרדאם ניוז", כתב העת השחור הגדול ביותר בארה"ב. טייטס, שיש לו מסורת ארוכה של ידידות לישראל וליהודים, אמר בראיון טלפוני: "אני מתעצב מאד למיקרא הידיעה הזו". הוא הוסיף, כי הוא מקווה שהידיעה "יתברר בסופו של דבר כחסר שחר, אבל בהתחשב במסורת המקצועית של 'ששים דקות' ושל מייק וואלאס, אני מפקפק בזה".

הציר בשגרירות ישראל בוואשינגטון, עודד ערן, דיבר אתמול בביטול על כותבת המיזכר. "היא היתה עובדת שולית, לא חשובה", אמר. "אפילו לא ידעתי על קיומה". הוא השווה את הכותבת ואת מיזכרה ל"צוער במשרד החוץ הישראלי, שהיה כותב מיזכר על איזה רעיון נואל, ומישהו היה אומר שזו מדיניות משרד החוץ".

אייפא"ק שכר את שירותי עו"ד ואשינגטוני, לאונרד גארמנט, בנסיון שהציר ערן תיאר כמיועד "לגרום לכך שלא יהיה עותק בוק". כשהתבקש ערן להעריך את סיכויי הצלחתו של גארמנט, הוא השיב: "מצבם [של אנשי אייפא"ק] די טוב. אני חושב שהם יכולים להוציא קטע מן הכתבה, או לגרום לזה שמצבם יהיה פחות גרוע".

גארמנט שימש בשעתו יועץ משפטי של הנשיא ריצ'רד ניקסון, בימי פרשת ווטרגייט, ונשכר לייצג את אל"מ אביאם סלע, ששמו נכרך בפרשת פולארד.

שיחת היום עם נסים רדעי

על פגיעת מחלת הפוליו בבנו

איש לא הסביר לי כיצד בני, שחוסן, נפגע בכל זאת בפוליו

שי (11.5) בנו של נסים רדעי, תושב גבעת אולגה, נפגע בפוליו והבוקר ייצא לשיקום בבית לוינשטיין

ממתי שי מאושפז?

הוא נכנס לבית־החולים ב־3.9, לאחר שהרגיש כאבים בעצם הגב. הילד סובל מאסטמה, ויומיים לפני כן קיבל זריקה נגד מחלתו, ולמחרת התלונן על כאבים חזקים בגב וברגליים. אישפזנו אותו בבית־החולים ואז הרופאים אבחנו כי נפגע בפוליו.

הוא לא היה מחוסן?

הוא חוסן כמו כל הילדים נגד פוליו כשנולד, וגם לאחר מכן קיבל חיסונים. אף אחד לא הסביר לי עד עכשיו כיצד זה קרה שמי שקיבל חיסון נפגע בכל זאת במחלה.

מה מצבו היום?

הוא מצליח להזיז רגל אחת ואת האצבעות ברגלו האחרת. ללכת הוא עדיין לא יכול. הפגיעה אצלו היא רק בגפיים התחתונות. העובדת הסוציאלית בבית לוינשטיין הודיעה שצפויה תקופת שיקום ארוכה.

מסייעים לכם להתמודד עם המקרה?

הנין מתמודדי איש לא עוזר לי. אשתי ואני נמצאים כל העת ליד הילד. אני מובטל כיום, ומובן שראשי אינו פנוי עתה לחפש עבודה. הייתי רוצה שיעזרו לי במציאת עבודה וגם בסיוע להחלפת הדירה. אנו גרים כיום בקומה שלישית ונצטרך לעבור לקומת קרקע.

איך הילד מתמודד עם מצבו?

הוא מאמין שבעתיד הקרוב יוכל להיות כמו כל חבריו, לחזור לשחק אתם ולהיות אחד מהם. הוא שואל שאלות מה פתאום זה קרה לו. לא על הכל אני יכול לענות לו.

חברים ומחנכים מבקרים אותו?

רק אתמול ביקרו אותו בפעם הראשונה חברים משום שכל הזמן שהה בבידוד. קשה לחברים לראותו במצבו. יש גם כאלה שחוששים להידבק.

אתה מייחס את מה שקרה לבני ל"גזרה עליונה", או שזה דבר שניתן היה למנעו?

זה לא היה צריך לקרות במדינה מתקדמת כמו שלנו. לא ייתכן שבגלל תקציב נושא התברואה והביוב יהיו לקויים, ובריאות הציבור תופקר. אנו לא נמצאים בשנות ה־50, אז היה קשה לשמור על הגיינה. את מבצע החיסונים הכללי צריך היה לעשות בצורה שיגרתית כל כמה שנים, ולא לחכות להתפרצות המחלה.

מאת ירח טל

השר לוי קורא לערביי ישראל להשתתף בהגנת המדינה וחיזוקה

מאת אילן שחורי

סגן ראש הממשלה ושר השיכון דוד לוי הכריז אתמול בעת סיור במגזר הערבי, כי הגיע הזמן שכל אזרחי המדינה, ישתתפו בהגנה על המדינה ובחיזוקה.

לוי אמר כי אם הערבים אינם יכולים, מטעמים פסיכולוגיים, לשרת בצה"ל, הם יכולים לשרת בשירות לאומי בתחום החינוך, הבריאות והדתות השונים, ויקבלו את כל הזכויות של משוחררי צה"ל.

בהתייחסו לתוכנית השלום של הליכוד אמר לוי: "אנו מוכנים לשבת בכל מקום ובכל שעה, עם שכנינו ולשוחח איתם פנים לפנים על הסכם שלום ללא תנאים מוקדמים.

בביקור בכפר תמרה פנו אל השר לוי נכבדים מקומיים וביקשו כי יסייע להם במניעת הריסת בתים שנבנו ללא רשיון. לוי אמר כי הוא מתנגד לכך. הוא טען כי יש לו פתרון לבעיות הדיור של התושבים בכפר והוא מוכן לבצע אותו אם התושבים ישתפו עמו פעולה.

שמיר לדיילי טלגראף:

אני מוכן להקים ממשלת אחדות עם המערך, אך בהסדרים שונים

מאת שאול צדקא

סופר "הארץ" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ראש הממשלה יצחק שמיר אמר כי "אינו יכול להמליץ לעצמו" מצב שבו תהיה לפלשתינאים מדינה משלהם. בראיון ל"דיילי טלגראף" הבריטי הוא אמר כי אין כל טעם לשוחח עם אש"ף, אותו הוא מכנה ארגון הרוצה בחיסולה של ישראל, בשל האידיאולוגיה והפילוסופיה שלו.

"אם אתה מדבר עם האנשים האלה בשטחים ושואל אותם 'מה היא מטרתכם', הם יאמרו לך כי הם רוצים להקים מדינה ערבית בכל פלשתינה", הוא הוסיף.

שמיר נשאל על הביקורת העולמית על התגובות ישראל בשטחים והשיב: "אף לא אחד בעולם יוכל ללמד אותנו כיצד להתנהג. לאיש אין הזכות המוסרית לעשות זאת. כל מה שאנו עושים מוכתב תמיד על־ידי חוקים ועקרונות מוסריים".

רה"מ הדגיש כי הוא מוכן להקים פעם נוספת ממשלת אחדות לאומית עם המערך, "אבל תחת הסדרים שונים".

רדיו מוסקווה: לא לעודד קיצונים ערבים או שמיר המתנגד לוועידה בינ"ל

מאת עקיבא אלדר

פרשן רדיו מוסקווה בעברית השמיע בסוף השבוע דברי פרשנות מתונים ביחס לסכסוך הישראלי־ערבי ועורר עניין רב בירושלים. הפרשן אמר, כי השלטון [illegible] בעולם הערבי נמצא דווקא בידיים של כוחות מתונים.

הפרשן קרא ליצירת תנאים להתגברות כוחות השלום בעולם הערבי וסיים באומרו "אם לא עוזרים לתנאים המתייצבים לימין מדיניות מציאותית – מעודדים בכך רק את הקיצוניים. במשל, ראש הממשלה יצחק שמיר מצהיר שלעולם לא ישתתף בוועידה בינלאומית.

בגדד: אסד אחראי לטבח הפלשתינים בסאברה ושאתילה ולשפך הדם במפרץ

"סוריה תומכת באיראן תמורת מיליון טונות נפט לשנה בחינם ו־3 מיליון טונות בהנחה"

בגדד (ע"מ). התקפה חריפה ביותר על נשיא סוריה חאפז אסד המואשם בין היתר בטבח בסאברה ובשאתילה התפרסמה בעיתון העיראקי "אל־ת'אורה".

המשטר הסורי מואשם במעורבות לגבי כל טיפת דם עיראקית שנשפכה בלבנון, סוריה ועיראק במשך המלחמה עם איראן.

אסד, לדברי כותב המאמר, מילא את התפקיד המתועב ביותר ונקם את הפעולות מסבה פלשתינים בתל־זעתר וכלה בסאברה ובשאתילה. סוריה הסיתה את איראן לא פעם להמשיך בתוקפנותה נגד עיראק, וכיום היא שבה למעשיה השפלים בפתיחה את הגבולות המוחיים לפעולות חבלה נגד עיראק. בסיום נאמר כי המשטר הסורי ממלא תפקיד של המהר המפסיד וכל הדמים שנשפכו [illegible] מעשי ידיו.

העיתון "אלקאדיסיה" מציין כי המשטר הסורי תומך במשטר האיראני – תמורת מיליון טונות נפט איראני לשנה בחינם ו־3 מיליון טונות נפט במחיר מוזל.

העיתון מצביע על כך שאסד ניצל את התוקפנות האיראנית כאמצעי לסחוטות מדינות ערב המפרץ, באמתלה של הבטחת אי הרחבת יריעת המלחמה הרחוקה התוקפנות האיראנית.

כמו כן מגנה העיתון את המשטר הסורי על מעורבותו בלבנון, ומציין כי שר המשטר הסורי ביקר השנה באיראן, בה עוד מ"ע שכמסתפ והתחייבה איראן לספק לסוריה נפט חינם, בתמורה לכך שסוריה תגן על חיזבאללה בלבנון. התוכנית הסורית בלבנון אינה מסתפקת בכך, אלא היא הגיעה אף לנסיון לבחירת נשיא, בדרך של איום על הצירים הלבנונים, דבר זה הביא להיווצרות שתי ממשלות בלבנון ללא נשיא ולבנת המכאם לפיצולו.

פוליו

(המשך מעמוד 1)

הפוליו הודיע שר התיירות אברהם שריר כי ידרוש משרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו להסביר מדוע לא נועצה במשרדו לפני שהחליטה על החיסון ההמוני. לדבריו, גרמה ההחלטה על החיסון האוכלוסיה כולה לבהלה מיותרת, העתידה לפגוע בתיירות לישראל שנפגעה ממילא בגלל האינתיפאדה.

ציוני מנהלה, מוסרת "הארץ" לענייני חינוך: מוסרת כי יו"ר ועד ההורים הארצי, משה מורחי, קרא לשר החינוך יצחק נבון להורות לכל מנהלי בתי הספר בארץ על ביטול לפי שעה של כל טיולי התלמידים – עקב התפרצות הפוליו.

צבי זרחיה סופר "הארץ" לענייני כלכלה, מוסר כי ח"כ פנחס גולדשטיין קרא אתמול לשרת הבריאות להסיק מסקנות אישית באשר לכלונה למלא את תפקידה. לדבריו, מחר שארבלי מבאה לנבון להזמין מומחים מחו"ל לעניין הפוליו, בשעה שקיימים מומחים כאלה בארץ, הם המליצו לפני כשבועיים לחסן את כל האוכלוסיה.

מצרים דורשת חיסון בגבול

(ע). מצרים הודיעה אמש שכל ישראלי המבקש לחצות את הגבול למצרים חייב להיות מצויד בתעודה שקיבל חיסון נגד פוליו.

תלונה: שמיר בא לאסיפת בחירות במסוק של צה"ל

מאת עמוס בן־דוד

ביום ה' שעבר הגיע ראש הממשלה יצחק שמיר לאסיפת בחירות של הליכוד בנתניה במסוק צבאי – נאמר בתלונה שהגיש ראש רשימת מפ"ם לכנסת ח"כ יאיר צבן ליו"ר ועדת הבחירות המרכזית.

על פי תוכן תלונתו של צבן יש בידיו עדות חייל מילואים, שנקרא באותו יום בשעה 4 אחה"צ לגבעת האירוסים ליד נתניה כדי לסייע בנחיתת המסוק. יחד אתו היו עוד חיילי מילואים, שקיבלו הוראות זהות. בשעה 9 בערב שוב נדרשו להמצא באותו מקום, הפעם כדי לסייע בהמראת המסוק שבו היה ראש הממשלה.

למעשה כזה אין הצדקה בשום אופן, ויש לנהוג הפרדה גמורה בין התפקיד של ראש הממשלה לבין התפקיד של ראש הליכוד הרץ לבחירות, טוען צבן.

הבהרה

תשובותיו של חנוך סמית לשאלות "הארץ", שפורסמו בעיתון יום ו', נגעו אך ורק לעימות הטלוויזיוני הצפוי [illegible] ולא כפי שניתן היה להבין בטעות – לעימות הטלוויזיוני הצפוי בין שמיר ופרס.

הרב הראשי בחיפה חידש שיעורי הדת לעיתונאים

מאת נורית כהנא

מוסרת "הארץ" בחיפה

שנה וחצי לאחר שהופסקו שיעורי דת באגודת העיתונאים בחיפה בלחצם של עיתונאים חידש ביום שישי הרב הראשי של חיפה שאר ישוב הכהן את שיעוריו.

בשיעור השתתפו חבושי כיפות כתבים מרוב העיתונים. הנושא המרכזי בשיעורי הדת יהיה "תורה בתשובה". לדברי הרב "נושא התורה בתשובה הוא הנושא המרכזי ביהדות ובשיעורים אעסוק בכך". הרב היפנה את הנוכחים לספר התורה בתשובה של הרב קוק "אורות הקודש". הוא טען שתורה בתשובה אינה מצווה אלא תורה שאדם חונה אותה. "הבעייה בחופשה", טען הרב, "היא שחלק גדול מהציבור מעוניין לקבל עול תורה ומצוות – אך אין לו הזדמנות לכך".

המחייבים את השיעורים טוענים שאין הבדל בין קיום שיעורי דת, ובריג'ר באגודת העיתונאים, וכי מי שמתנגד להם מתנגד לדת. המתנגדים טוענים, שאין לתת במה לרב הראשי במסגרת רשמית של האגודה לאור היותו אישיות בעלת שאיפות פוליטיות, מה גם שאינו משלם כמו יתר הגופים על מסיבות העיתונאים שלדבריהם משולבות בשיעורים.

השיעור הבא ייערך בעוד שבועיים.

אמש במחול ובקונצרט / נתן מישורי

טעם נשיי

קבוצת מחול "טעם אישי" בהנהלת לאה אברהם בבית יד לבנים בתל־אביב

קודטט של טעם אישי אכן מצוי בקבוצת מחול זו, שחברותיה – גלי אדרן, אביטל יצחרי, אורה מירסקי, נירה עלרוד, סיגל שחוש והאורחת הפציבה אברהם, מתוללות בידע וביכולת. פרט לייחוד המוסיקלי, שנתרם למכלול הצלילים הנילהים ע"י זימורתה של לאה אברהם; ולפתיחות הסגנונית, המציגה עכשוויות, נחשף עיקרו של הטעם בבשיית התנועה ובמשהו המקרין פגיעות נשית. במחול הראשון "את, היא, אני" (בכורה) מאת לאה אברהם (מוסיקה: א. בינשטוק, ל. אברהם, א. קלמן; תלבושות: ע. גרינפלד; תאורה: ה. ניימן), הרי מבער צורות ביטוי של פגיעויות אישיות בתהליך הגיבוש, ומשהו מאלה אכן נותר בקטעי הסולו. אך דומני שאלה נמעט מדי ברגש הרב על קטעים קבוצתיים, מהם מרשימים באמיתיותם ובאחידות התנועה שהושלמה בהם. "אשתך" מאת אסתי קינן, השני והאחרון שבמחולות, הותיר אחריו טעם נשיי טוב של פיוט מחולי עדין, ברוב נוגה ובכפור עליה; ושבו נמגנו היטב המיקבץ המוסיקלי (ג. קינן), התלבושות (ע. גרינפלד) והתאורה (ר. כהן).

מזכרת חג ועוון

רביעיית תל אביב בת ה־30 והפסנתרנית פנינה זלצמן פותחים את העונה ה־52 במוזיאון תל אביב בחסות גל הירין ושותפו.

יובל ה־30 לרביעיית תל אביב, שהרכבה המקורי, פרט לכנר השני, עדיין קיים, הוא חג שראוי לפתוח בו את עונת המוסיקה הקאמרית ה־52 במוזיאון תל אביב, בתוכנית המוקדשת וביחוד בהכללת הרביעיה מס' 1 של יוסף טל ובשירלב בבחירת המבצעים הישראליים, הפסנתרנית פנינה זלצמן, התקיימו גם סימני החג המובהקים – פלורין המבצעים ישראליים, שניתנו מסורת שהושגה מכובדים בכל העולם המוסיקלי.

אך השמחה איננה שלמה. מוזיאון תל אביב ראשי אומנם להתגדר בבית שרקים למבצעים ישראליים. אך דווקא סימני החג הם שמבכירים את עוונות אי הטיפוח המספיק של מרכז המוסיקה הקאמרית – והתייחסות לרביעיית כלי קשת, ואת הסיוע הדל מדי שניתן להתקיימות המוסיקה הישראלית. מרכזית תוכנית העונה הנוכחית, הם הוכחה עצובה למזכרת עוון זו.

נחזור לחג, חג זה אכן היה. ראשית, בלקה האנושי – מוסיקלי שבקשת הביצוע של מתוזיות עצורות, שנפרצות, אך ששבבת תבבשות, ברביעייה מס' 1 של יוסף טל (נולד 1910) שנית, במימוש הרמוני־צלילי המעודן, שהכנרים חיים טאוב ולאו שוסטר, הוויאולן דניאל בנימיני והצ'לן עוזי ויזל העניקו לביצוע הרביעייה ברה מאז'ור אופ' 20 מס' 4 מאת היידן; אך שאפשר גם אחרת. ושלישית, ואת כנראה בכוחו שאר רוחה של פנינה זלצמן, בתפיסת המוזות של ביצוע מוסיקלי, כפי שנחשפה בנגינת החמישייה לפסנתר ולכלי קשת במי במול מאז'ור אופ' 44 מאת שומאן. בהרמוניית גוונים מלאה ורבת דקויות בין פסנתר לכלי קשת, הוכחנו להורות עם הלך נפש [illegible] שביעקבותיו, אך משם גם הרגשנו בכוח של שמחה גואלת. כלעומת שבאנו, לא יצאנו. למה לא מקליטים קונצרט היסטורי שכזה?

אמש בטלוויזיה / הדה בושס

שטיפת מוח אלימה

הליכוד ממשיך בתוקפנות, בשטיפת מוח שקרית ואלימה: ממשיך לאיים ולהפחיד, והפעם מבריח אהוד אולמרט כסמל המתינות, שהמערך מוליך שולל את העם. יש לו תוכנית מוסווה ותוכנית אמיתית והוא רץ שמאלה, היישר אל קווי 67. היישר אל זרועותיו המחכות של ערפאת המחייך, הפועל למען המערך ולמען אחיו ברוח עזר וייצמן – שלראשו הבשו תועמלני הליכוד בתמונה שטיפתית – כאפייה. ראייה נוספת – המערך הטיל משמעת סיעתית לא לפסול את המתקדמת, במטרה לצרף אותה לקואליציה איתו. ממש שיא הגניון.

כנגד "תוכנית האלמוניק" מגייס הליכוד בתשובה את הנצור פקר את שגיא. הפעם גם שגיא – האיש עם התותם של הערת כהן – ניצב על הגבעות ומזהיר מפני עשיית ניסויים בחייו של עם. ומה על מלחמת לבנון, האם אז היה מותר לעשות ניסויים כאלה? האם אין אנו יודעים – למערך אין תשובה כיצד לבלום את האינתיפאדה, ורק הליכוד יכול. אלא משום מה זה סוד חסוי עד לאחר הבחירות כבראה ובינתיים שהכל יעלה באש. ממש אחריות לאומית בהתגלמותה.

במסגרת האשמות מפי אולמרט – יוסי שריד השתלט על המערך וכולם שם יוסי שרידים. שריד ודאי מתעלף עכשיו. הרי שריד בשידור של רצ מקדים את פני הרעה, מתקיף דווקא את המערך, ומתנצל, על שכוונו קרא להצביע בעד המפלגה הגדולה. עכשיו הוא מודה באשמה וקובע לזכותו, שהרומן שלו עם המערך נגמר כשפרצה מלחמת לבנון. אבל בלשון המעטה שריד אינו מדייק בעובדות. ב־84 לאחר מלחמת לבנון הופיע שריד ברשימת המערך לכנסת, ואם איני טועה פעל במערכת הבחירות של המערך. ובאמת היכן ההיגיון של רצ? הרי אם רבין הוא פאשיסט כזה והמערך מוקצה וחייבים להשמיץ אותו ולא את הליכוד – מה טעם להתגאות בחתימת הסכם עודפים עם המערך?

המערך מוליך בעצם מגישים, ועמיר פרץ, הנראה אמין ומשכנע, מוליך את זווילי. הסיסמא של הערב – לשנות את סדר העדיפויות הלאומי: להפנות משאבים כספיים לא רק למדינת הליכוד בשטחים, אלא לגליל לנגב ולעיירות פיתוח. הפנים החדשות ברשימת המערך – שלמה בוחבוט ואלי דיין מגנים את מחדלי הליכוד. עמיר פרץ תוהה, מה השמחה שתוקפת את הליכוד למראה מפעלים נסגרים ופועלים זועקים. צר שהמערך אינו מתקיף בבקורה זו והמצביע על המאי הליכוד בתחום הכלכלי, שאת פירותיו אנו אוכלים היום. נערך גם מעין סיכום ביניים – ובגת, מנות זו מדוע לא להוליך את עת הדלב באורלי יגיב – וכשמדובר בהישגי הליכוד אנו זוכים לקטע ברוח קומית. אפילו שוסטק יותר טוב משמיר, אומר אחד במבטנית וקשיש שיש לו קשיי זיכרון זוכר את הישגיו של שמיר, המיישיר מבט בעיניים משפלות – בלהוי.

המפד"ל תוקף מצידו אנשים דתיים שמצביעים לליכוד, ובתשדיר סימפאטי של מפ"ם זוכה יאיר צבן לאגודה, שהוא ראוי לה, על מלחמותיו ומאבקיו בכנסת למען החלשים. שינוי מציגה את מועמדיה השפויים, ואני רק תוהה מה הסיכוי של אנשים בעלי כוונות טובות, והאם האמצע הוא אכן מקום טוב כל כך.

ובינתיים יוסי שריד חייב להשיב מה עשה במערך ב־84 – בימי מלחמת לבנון.

אל על

	מינימום	מקסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	9	13	גשם	9	11
אתונה	21	28	מ. חלקית	18	27
בוקרשט	11	18	גשם	–	–
בזל	9	12	גשם	9	18
וינה	8	12	גשם	–	–
ורשה	8	10	גשם	8	14
דבלין	7	12	גשם	10	14
לונדון	8	12	גשם	8	13
ליסבון	8	18	נאה	12	24
מדריד	10	24	נאה	13	27
ניו־יורק	6	11	גשם	7	13
פאריס	9	13	גשם	8	15
פרנקפורט	7	10	גשם	7	13
ציריך	7	12	גשם	–	–
קהיר	19	30	נאה	20	29
קופנהאגן	7	11	גשם	9	13
רומא	18	24	גשם	9	12

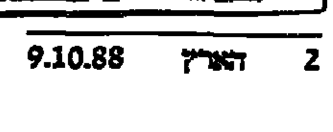

EL AL אל על

אמש בטלוויזיה

למה שמיר מנופף באגרוף?

ראית אתמול בטלוויזיה את יצחק שמיר.
ראית ובטח רצית לשאול: אדוני מנהיג הליכוד, מה בעצם אתה אומר?
מה הפתרונות שלך? איפה התוכניות?
מה חושב הליכוד לעשות?
יש שאלות - אין תשובות. יצחק שמיר מדבר. מדבר אבל לא אומר.
הדבר היחיד שזכור לך מאתמול הוא שני אגרופים. אחד של בירינוי הליכוד שניסו לפוצץ את ביקורו של שמעון פרס בלוד. האגרוף השני של יצחק שמיר.
זה, כנראה, חוק החיים: כשאין מילים האגרופים מדברים. כשאתה מוכר בלוף אתה חייב לנופף באגרוף.

הליכוד חושב שצירוף של הפחדות, איומים ואגרופים יכול להחליף תוכניות ונתונים.
כהנא כבר בחוץ. האגרוף עדיין בפנים.
בשבוע שעבר ברמלה ולוד. אמש בבית שמש.
את הליכוד כבר אי אפשר להוציא מהחוק.
אבל ב־1 לנובמבר אפשר לעצור את האגרוף.

המערך
הדרך לפריצת דרך

ויצמן: מעתה נדגיש שפרס מסוגל להיות ראש ממשלה מוצלח משמיר

מאת אילן שחורי מכתב "הארץ"

מפלגת העבודה תמקד מעתה את מאבקה בליכוד במסגרת תשדירי התעמולה בהבלטת ההבדלים בין מנהיגותו של שמעון פרס לזו של יצחק שמיר. יו"ר מטה הבחירות במערך, השר עזר ויצמן אמר אמש ל"הארץ" כי מעתה תפתח מפלגת העבודה במלחמת "שיין בשיין" (שמעון בשמיר), כדי שלציבור יהיה ברור באופן חד משמעי כי פרס מסוגל יותר להצליח בתפקידו כראש הממשלה.

לדברי ויצמן מפלגת העבודה רואה בהבדלים בין פרס לשמיר את עיקר מערכת הבחירות מערכת הבחירות ומאמש ועד יום הבחירות יהיה זה צור ההסברה הראשי של מפלגת העבודה.

"כל הנושאים הכלכליים, הבטחוניים והחברתיים שאנו והליכוד מב־ פים בהם את הציבור הם טובים, אך עם ישראל צריך יהיה בסופו של דבר להחליט מי הוא ראש ממשלה טוב יותר שמיר או פרס. לי אין ספק שבנושא זה נוכל להכות את הליכוד ולהציג את הרקורד של פרס ב־40 השנה האחרונות לעומת מעשיו של שמיר בתקופה זו. את פעולותיו של פרס השיגיו בשנתיים שלו כראש ממשלה, מול תקופתו של שמיר. הצי־ בור יראה ויספוט.

נודע כי במפלגת העבודה היו בסוף השבוע מספר התייעצויות לגבי אופי תשדירי המערך בבחירות בעקבות הקו הקשה שהחל לנהוג הליכוד. ביום שישי כינס פרס בלשכתו בירושלים את ראשי מטה ההסברה לדיון בנושא זה, ובשעות אחר הצהריים קיים התייעצות נוספת באותו נושא בתל אביב.

השר דוד לוי בעת סיורו אתמול במגזר הערבי בצפון (צילום: עודד מילשטיין, ישראל סאן)

המערך מאשים את הליכוד בבריונות ואלימות; הליכוד: מטילים בנו רפש

"אנשי הליכוד ניסו למנוע מפרס להיכנס לשוק ברמלה ולפוצץ אסיפה בגבעת שמואל"

מאת אילן שחורי

הליכוד ומפלגת העבודה האשימו אתמול אחד את השני בפרובוקציות, בריונות ונסיונות לחמם את אווירת הבחירות. מפלגת העבודה טענה אמש כי ב־24 השעות האחרונות ניסו בירוני הליכוד לחבל ולפגוע באסיפות המערך בהם השתתפו שמעון פרס והשר מוטה גור.

במטה הבחירות של המערך נמסר אתמול כי עשרות פעילי ליכוד הגיעו בסוף השבוע בצורה מאורגנת לשוק ברמלה וניסו למנוע בכח מיו"ר מפלגת העבודה שמעון משמעון פרס מלסייר בשוק. כלפי פרס הטחו עלבונות וקריאות בגין בגין, אך הוא ביצע את הסיור כמתוכנן. מפלגת העבודה טוענת כי בשעות הלילה ריססו אלמונים בצבע שחור את קירות סניף מפלגת העבודה בלוד וכתבו שם כתובות נאצה. כמו כן השחיתו תמונותיו של פרס שנתלו ליד הסניף לקראת ביקורו. על כך הגישה מפלגת העבודה גם תלונה במשטרה.

מפלגת העבודה עוד טוענת כי יום קודם לכן ניסו כמה עשרות פעילי הליכוד לפוצץ אסיפת בחירות שקיים השר מוטה גור במתנס בגבעת שמואל. במשך שעה ארוכה מנעו צעירים צעקניים מגור לשאת את דברו ורק לאחר התערבות המשטרה הם יצאו מהמקום ועלו על הסעה מאורגנת שהמתינה להם במקום.

בהודעה שפרסמה מפלגת העבודה נאמר כי הליכוד מתחיל לחשוף את פרצופו האמיתי.

"השידורים של הליכוד בטלוויזיה נתנו את האות למסע האלימות והבריונות שהליכוד כה מתורגל בו. מנגנון ההשמצות העברת המסר הש־ לילי ולבוי היצרים שאותו מובילים מנהיגי הליכוד הבהיר לפעילים בשטח כי יש להסיר את המסיכות ול־ גשת ל"עבודה".

נאמר בהודעת מפלגת העבודה. עוד טענו במטה הבחירות של המערך כי כל התלונות נגד אלימות כביכול של המערך שהוגשו בשבוע שעבר נעשו על מנת לשמש כאליבי לפעילות שמארגן הליכוד מזה זמן רב.

במטה הבחירות של הליכוד תקפו אתמול את מפלגת העבודה על האשמותיה נגד הליכוד. בליכוד אומרים כי המערך ממשיך בדרכו הפסולה להטיל רפש בליכוד. "הליכוד ימשיך במדיניות של קיום מערכת בחירות רגועה ומאופקת בעוד שדווקא המערך הוא שמנסה לחמם את האווירה הרגועה של הבחירות" — אמר אמש דובר מטה הבחירות של הליכוד דני נווה.

ניסו למנוע מפרס לנאום בבית שמש

מאת אילן שחורי

קבוצה מקרב תומכי הליכוד ניסתה אמש למנוע מפרס לנאום באסיפה בבית שמש. אנשיה צעקו לעברו קריאות מעליבות.

פרס גינה את אנשי הליכוד על שפעילו מנסים לפגוע בהופעותיו ברחבי הארץ. אמש בעת נאומו בבית שמש, קם אחד הצעירים מהקהל וביקש את סליחתו על כך שלפני 4 שנים קיבל את פניו של פרס בזריקת עגבניות. הצעיר טען כי לפני 4 שנים תמך בליכוד אך לאחר שהבין כי מנהיגו מנסים להוביל את ישראל לתהום החליט לתמוך במפלגת העבודה ולבקש את מחילתו של פרס על הפגיעה האישית בו.

תחזיות ראשונות ישודרו כבר שעתיים לאחר סגירת הקלפיות

מאת לילי גלילי

בשעה 10 בלילה בדיוק, עם סגירת הקלפיות, ייפתח מישדר הבחירות של הטלוויזיה בהצגת תחזית התוצאות על ידי הפרופ' יד־ חנן פרס והד"ר מינה צמח. התחזית תתבסס על 46 קלפיות מידגם מכל רחבי הארץ, שיוצמדו לקלפיות האמת באישורה של ועדת הבחי־ רות המרכזית. קלפיות אלה, בהן יתבקשו המצביעים לשחזר את הצבעת האמת שלהם, יסגרו כבר בשעה 8, והמרואיינים (עובדי הברות דוקו' ומודיעין אזרחי), שהותמנו על הצבעה סודית, יעבירו את תוצאותיהן למחשב שבאולפן הטלוויזיה.

מישדר הבחירות, בהנהייתו של חיים יבין (מפיקיאיר שטרן; עורך: ישראל סגל; מפיק מרגם: אליעזר יערי), יימשך 10 שעות רצופות, עד השעה 8 בבוקר. נקודות שידור יוצבו במפלגות הגדולות: בליכוד — במצודת זאב; במערך — במלון דן; וכן במטות של התחיה, המפד"ל ורצ. מבצרות, כנראה, תסוקר ההצבעה במגזר הערבי.

באולפן בירושלים יוצב מחשב מל"ם, אליו יוזרמו התוצאות מוע־ דת הבחירות המרכזית, וייתורגמו לדפוסי הצבעה על פי התכנים שיציגו צמח ופרס. מחשב מיוחד של איי בי אם יציג את התוצאות בגרפיקה מתוחכמת. השדרים, שלא נקבעו עדיין, יהיו לבושים בתלבושת אחידה — מקטורן חד־ לצות זהות.

במישדר, ישולבו קטעי הומור פוליטי, כמו הקיימים של טוביה צפיר, קטעים מניקוי ראש, ומ"ים, פריים מיניסטר".

איסור על מועמדים לכנסת להתראיין ב"קול השלום"

מאת עמוס בדהיר

על מועמדים לכנסת נאסר להתראיין ב"קול השלום" של אייבי נתן, בהתאם להנחיה למטות ההסברה שהוציא יו"ר ועדת הבחירות המרכזית השופט אליעזר גולדברג. הנחיה דומה הוצאה גם לפני 4 שנים על ידי השופט גבריאל בך, שהיה יו"ר ועדת הבחירות לכנסת היוצאת.

בהנחייתו של יו"ר הועדה אין הוא נכנס לשאלות המשפטיות של שידורים מכלי שיט, או לשאלה אם נמצאת ספינתו של אייבי מחוץ למים הטריטוריאליים של ישראל או לא.

הוא מבסס את דבריו על סעיף 15 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), בו נאמר כי יו"ר ועדת הבחירות יקבע את הזמנים שיוקצו לכל אחת מן הרשימות לשם שידורי תעמולה ברדיו.

שידורים בלתי מאושרים "נוגדים אפוא הן את לשון החוק והן את רוח החוק ואת עקרון השוויון שחוק זה בא לממשו." כפי שנודע, הוגשה ליו"ר הועדה רשימה של מועמדים שעמדו להתראיין ב"קול השלום" ובה ח"כ יאיר צבן, עוזי ברעם, גאולה כהן, רוני מילוא, אבנר שאקי, צ'ארלי ביטון, שולמית אלוני, הרב יצחק פרץ ואמנון רובינשטיין.

אלף השתתפו בעצרת בנצרת של המפלגה הדמוקרטית

מאת עטאללה מנצור

המפלגה הדמוקרטית הערבית, מי־ סודו של ח"כ דראושה שפרש מהמערך, קיימה אתמול בנצרת עצרת בהשתתפות כאלף איש.

הנואמים בעצרת באו מכל רחבי הארץ, וגם ממנהלי הבחירות בנגב. הנואמים הדגישו כי מפלגתם ערבית ונועדה לשים קץ לזלזול בערבים.

המועמד השני ברשימה, אחמד אבו עצבה ראש המועצה המקומית בכפר ג'ת תקף את המשטרה על מעצרו שני צעירים, ביניהם בנו של ח"כ מחמוד חור, באשמת הצתת מועדון המפלגה הדמוקרטית בכפר. לדברי אבו עצבה נועדה פעולת המשטרה לסכסך בין בני הכפר, והוא משוכנע כי אין לע־ צורים קשר למעשה.

רץ מחרימה את גנדי ואנשיו

מאת לילי גלילי

מועמדי תנועת רצ ופעיליה, לא יופיעו מעתה על כל במה או בכל אירוע, בו ישתתף רחבעם זאבי (גנדי), או אחד מאנשי תנו־ עת מולדת. בינתיים, בוטלה כבר הופעתו של מועמד רצ לכנסת, הד"ר בני טמקין, באוניברסיטת בר אילן, לאחר שנודע כי גנדי יהיה במתדיינים.

עכשיו גם אתה יכול להנות מהלוואה עסקית במחיר כמו בניו יורק ולונדון

הלוואה עולמית

בחר בין הלוואה צמודה לדולר ארה"ב או הלוואה צמודה ללירה שטרלינג ותהנה מריבית נמוכה במיוחד כמו בניו יורק או בלונדון

הלוואה צמודה ללירה שטרלינג		הלוואה צמודה לדולר ארה"ב	
הריבית בבנק לאומי	הריבית בלונדון	הריבית בבנק לאומי	הריבית בניו יורק
14%	*14%	12%	*12%

* פריים + 2%

ההלוואה לתקופה של 2–3 שנים בריבית קבועה.
מינימום הלוואה 100,000 ש"ח.
הבנק רשאי להפסיק את התוכנית או לשנותה בכל עת.
שעורי הריבית נכונים ליום הפרסום.
בטחונות כמקובל בבנק.
פרטים בכל סניפי בנק לאומי.

בנק לאומי - רווח יומי

קצב: יש לטעון שעמדת המערך לגבי נסיגת צה"ל מלבנון היא שקר מוחלט

"איש המערך, האלוף במילואים אורי אור צידד בהצעתי שלי לגבי הנסיגה" ● בליכוד מרוצים מקו ההסברה שלהם בימים האחרונים; תביעה להבליט נושאי רווחה וחברה

מאת אילן שחורי

הליכוד עומד לצאת למתקפת הסברה מול מפלגת העבודה בנושא נסיגת צה"ל מלבנון ולטעון כי האלוף (מיל.) אורי אור, יו"ר מטה הצ־ עירים במפלגת העבודה ואחד הדו־ ברים הראשיים של המערך בטל־ וויזיה, תמך בעמדת שרי הליכוד בדיון בממשלה הודיעה על נסיגת צה"ל מלבנון.

בישיבת מטה הבחירות של הלי־ כוד בסוף השבוע דרש מ"מ יו"ר המטה השר משה קצב כי במישדרים הקרובים של הליכוד בטלוויזיה תוצג עמדת המערך בעניין נסיגת צה"ל מלבנון כשקר מוחלט, תוך מתן הסבר כי בפני הממשלה היו שתי הצעות לנסיגת כוחות צה"ל: האחת של שר הביטחון יצחק רבין בה תמכו שרי המערך, והשניה של קצב עצמו בו תמכו רוב שרי הליכוד, ואותה אימץ אורי אור.

רוב הדוברים בישיבת מטה הבחי־ רות שיבחו את קו ההסברה של הלי־ כוד, כפי שהוצג בימים האחרונים, לאחר הערב הראשון של התשדירים בו כשל הליכוד מול המערך. אחרים מהדוברים אמרו גם כי הליכוד כשל בשבועות האחרונים בתחום ההסבר־ תי, אך עתה ברור כי הצליח לעלות על דרך המלך. בישיבה הועלו הצעות לפינות וגישות חדשות במהלך המישדרים.

ח"כ מיכה רייסר למשל דרש כי הליכוד יבליט יותר את נושאי הרווחה, וטען כי הנושא החברתי אינו מובלט מספיק. הוא גם שאל מדוע השר יצחק מודעי אינו מופיע במסג־ רת התשדירים. רוני מילוא, ראש אגף ההסברה, רשם את ההצעות והבטיח התייחסות.

יו"ר מטה הבחירות השר משה ארנס שסיכם את הישיבה שיבח את ראשי מטה ההסברה על עבודתם עד כה. ארנס אמר כי האחריות של הצד ההסברתי הוא התפקיד הקשה ביותר במטה הבחירות.

כך בערעורה לביהמ"ש העליון: החקיקה שהביאה לפסילת הרשימה פסולה מעיקרה

"מאשימים אותנו בהסתה לגזענות, אולם שמאז שהוחק חוק העונשין שיצר עבירה על פרסום להסתה גזענית – מעולם לא הוגש כתב־אישום נגד רשימת כך או חבריה, בגין העבירה הנ"ל"

מאת נדב שרגאי מכתב "הארץ"

תנועת "כך" מבקשת מבית המש־ פט העליון להכריז על התיקונים לחוק יסוד הכנסת, שבגינם נפסלה התנועה, כ"חקיקה פסולה". המדובר בסעיף 7(א) של התיקון הקובע כי רשימת מועמדים לא תשתתף בבחי־ רות לכנסת אם יש במטרותיה או במ־ עשיה במפורש או במשתמע, אחד מאלה: שלילת קיומה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי, שלילת האופי הדמוקרטי של המדינה והסתה לגזענות.

בערעור שהוגש שלשום לבית המש־ פט העליון על־ידי מס' 2 ב"כך", משה ניימן, מפרט עו"ד אהרון פאפו, בא־ כוחה של הסיעה בכנסת, את הנימוקים שבגינם צריך בג"ץ לדעתו להכריז על החקיקה כחקיקה פסולה.

לטענת כך, הסעיף האוסר בטל ומבוטל בהיותו נוגד את יסודות המ־ שטרה הקונסטיטוציוני הדמוקרטי של מדינת ישראל. "הזכות לבחור ולי־ היבחר", נטען בעתירה, היא זכות יסוד העומדת מעל לחוק רגיל... הסעיף האוסר מתיימר להסדיר את תוכנן האידיאולוגי של רשימות המתחרות לכנסת, והוא מטיל הגב־ לות רעיוניות ביוצרו שתי קטגוריות של רשימות: אלו שמצען מותר ואלו שמצען אסור, ולפיכך יש בו פגיעה בכל סדר דמוקרטי מקובל בעולם...

הסעיף האוסר יצר אבסורד חוקתי, בעזרתו המשיבה, ועדת הבחירות המר־ כזית, ביטלה למעשה, את המשטר הדמוקרטי.

עוד נטען בעתירה שבסעיף האוסר עצמו קיימת סתירה פנימית, ולפיכך הוא בטל ובלתי ישים: "אם יפורש התנאי המחייב שמירה על האופי דמוקרטי של המדינה", כאילו מחייב הדבר תמיד ובכל מקרה זכויות פולי־ טיות שוות ליהודים ולערבים, או ל־ אחרים — הסכנה הדמוגרפית בפניה מתריעות כל הסיעות הציוניות בכנ־ סת – תביא לביטול אופיה היהודי של המדינה".

לטענת כך, הסעיף האוסר סותר את סעיף 4 לחוק יסוד הכנסת, הקובע כי הבחירות יהיו "שוות". "הפסיקה", מציין העורך של כך, "קבעה כי ההוראה כוללת גם את שוויון הסי־ כויים של כלל המתמודדים. הסעיף האוסר מתיימר לבטל את השוויון בין הבוחרים ובין המועמדים המתמו־ דדים, ויוצר קטגוריות שונות של בו־ חרים וגם קטגוריות שונות של מועמ־ דים לבחירה. הסעיף האוסר, שהוא סעיף רגיל, סותר את סעיף 4 המהווה סעיף מיוחס ומשוריין, ולפיכך הוא בטל בפניו".

עו"ד פאפו כותב עוד כי ביהמ"ש העליון קבע בעבר שאם תבוא חקיקה למניעת השתתפותה של מפלגות בשל מצען – לא ניתן יהיה ליישמה בלי הגדרות ברורות ברבר פרוט הע־ קרונות הדמוקרטיים שהפגיעה בהם תצדיק פסילה, קביעת שיעור ההפרה העלול להצדיק פסילה וקביעת מידת הסכנה הצפויה לעקרונות היסוד, שיש בה כדי להצדיק פסילה מלהתמודד לכנסת.

"הכנסת התעלמה מכל הנחיות הברורות והחד משמעיות הנ"ל והס־ עיף האוסר כפי שנחקק, מהווה רק אוסף סיסמאות פוליטיות אפנתיות, לקוחות מן העיתונות הזולה והשט־ חית, ולא אמות מידה מדויקות ואובי־ קטיביות, שעל־פיהן יוכל בית המש־ פט לנהוג בבואו ליישם חוק".

פאפו מצטט מדברי בית המשפט העליון, בפסק דינו לפני 4 שנים בעני־ ין פסילת כך, כי "הסמכה כללית... המאפשרת פסילת רשימה משום שיתופיה או מצעה נוגדים את עקרו־ נות הדמוקרטיה... או כל נוסח כללי וסתמי כיוצא בזה... טומנת בחובה חוסר וודאות ובהירות שאין בית המש־ פט ערוך ליישמה הלכה למעשה — ובוודאי לא גוף כוועדת הבחירות המרכזית".

נימוק נוסף שעליו נשענת כך בערר שהגישה: "ועדת הבחירות לכנ־ סת ה־12 הפעילה שיקולים זרים, פו־ ליטיים צרים במהותם, שתכליתם להוציא סיעה מן הכנסת, כדי לספק בכך שאיפות פוליטיות של סיעות אחרות, בין שאיפות אלה — נסיון "לזכות" בבחירות בקולות, שהיו ני־ תנים לסיעה העותרת, במקרה והייתה עוברת את אישור המשיבה".

כדי לבסס נימוק זה צירפה כך לערר תצהיר של משה ניימן, המתאר את שהתרחש בוועדת הבחי־ רות המרכזית, קודם החלטה לפסול את כך. בין השאר, כותב ניימן, "טען נציג המפד"ל, עו"ד רוזנר, בתחילת הדיון, שהכל על הזמן לאור הריעות המגובשות שיש כבר, והציע שתת־ קיים ישר הצבעה בלי דיון". "להצעתו של רוזנר", כותב ניימן, "לא הייתה כל התנגדות מצד מישהו מנציגי הסיעות בכנסת. איש מהם לא טען שדעתו אינה מגובשת מראש, ושהוא מעוניין לשמוע מה יש לאחרים להגיד. בסופו של דבר התקיימו הצהרות והכרזות אישיות של נציגי הרשימות, רק לאחר שיו"ד ועדת הבחירות עמד על כך, ורק הוא עמד על כך, שצריך שבכל זאת יהיה דיון לפני ההצבעה".

ביניש תייצג המדינה

מאת גדעון אלון
מכתב "הארץ"

המשנה לפרקליט המדינה דורית ביניש נענתה לפנייתו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ותייצג את המדינה בדיון שיהיה מחרתיים בביהמ"ש העל־ יון בערעורה של תנועת כך על החלטת ועדת הבחירות המרכזית לפסול את השתתפותה בבחירות לכנסת.

חריש ומנכ"ל משרד המשפ־ טים חיים קלוגמן שוחחו בסוף השבוע עם ביניש וביקשו ממנה לחזור מחופשת הפרישה בה היא שוהה במוצאה על כך ששר המש־ פטים אברהם שריר איננו ממליץ על מינויה למישרת פרקליט המ־ דינה במקומו של יונה בלטמן הפורש בחודש ינואר 1989.

נודע שהיועץ המשפטי לממש־ לה החליט לפנות אל ביניש ולבקש ממנה לייצג את המדינה בדיון זה, בשל החשיבות הרבה שמייחסים במשרד המשפטים להכרעת ביהמ"ש העליון שישב בהרכב של חמישה שופטים בר־ אשותו של נשיא ביהמ"ש העליון השופט מאיר שמגר.

לצידה של ביניש תופיע בדיון מנהלת מחלקת הבג"צים בפרק־ ליטות המדינה עו"ד נילי ארד.

בינתיים נודע ששר המשפטים נחרץ בדעתו שלא להעלות במ־ משלה עד הבחירות לכנסת את מינוי פרקליט המדינה.

5 שופטים ידונו בערעור

מאת נדב שרגאי

בית המשפט העליון בהרכב של חמשה שופטים יחל לדון בערעורה של תנועת כך, על החלטת ועדת הבחירות המרכזית לפסול את רשימתה מלרוץ לכנסת, מחרתיים, יום שלישי בשעה 16.00. גם למחרת היום, יום רביעי, יתחדש הדיון באותה השעה.

בדיון ישבו נשיא בית המשפט העליון מאיר שמגר, המשנה לנשיא השופט מנחם אילון והשופטים דב לוין, שלמה לוין ומשה בייסקי. לבית המשפט העליון כבר הגיע כל החומר שעליו הסתמכה ועדת הבחירות בהחלטתה לפסול את כך. לבית המשפט העליון הגיע גם כל החומר בע־ נין ההחלטה שלא לפסול את הרשימה המתקדמת, ואת בתגובה כי סי־ עת הליכוד התחיה, יערערו לפני בית המשפט על החלטה זו,כפי שהודיעו.

עורך את העמוד: אוריאל ריינגולד

משק חופשי = כלכלה בריאה = מדינה חזקה.

אנשי כלכלה למען משק חופשי ת.ד. 29013 ת"א

صكتز من الاجل

هكذا من الأصل

הוארך מעצר חוזר בתשובה בחיפה החשוד באונס אישה ובחטיפת בתה

מאת נורית כהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

מעצרו של מרדכי ברנק, (39), חוזר בתשובה שחטף את בתה בת ה־9 של אשה שהתלוננה כי אנס אותה, הוארך ביום ו' בבית משפט השלום בחיפה למשך 15 יום. ברנק איים על אם הילדה שיפגע בה אם לא תבטל את תלונתה על האונס. ביום 27.8 תקף אותה לאחר שאיומיו לא הובילו לביטול התלונה. ביום 5.10 הופיע בבית הספר בו לומדת בתה של המתלוננת, באחת משכונות חיפה וחטף אותה. לאחר מכן איים לרצוח את הבת אם לא תבטל אמה את התלונה נגדו. ברנק נעצר בתחנה המרכזית בפתח תקווה, לאחר שקיים קשר עם מערכת "חדשות" בחיפה.

השופט גרשון התייחס לעובדה שלמרות שברנק שוחרר בערבות בתיק אונס, לא קיים את החלטת בית המשפט שלא לבוא במגע עם המתלוננת. רס"ב ניסן ציגלר מן המשטרה אמר שהחשוד פגש אותו ברחוב ואמר לו שהאשה המתלוננת היתה מפוקפקת.

"חטיפת הילדה היה אקט שבאמצעותו ביקש החשוד להסב את תשומת לב המשטרה לתלונותיו, שאם הילדה מעלילה עליו. הוא חי עם המתלוננת והילדה, והוא לקח את הילדה לתל אביב והתייחס אליה יפה" טען הסניגור. הוא ביקש לשלוח את מרשו להסתכלות.

השופט דוד גרשון קבע בהחלטתו כי מדובר בהתנהגות נפשעת, שמקומה לא יכירנה בחברה נאורה ומתוקנת. החשוד בחר בדרך לא דרך להשפיע על המתלוננת לחזור בה מתלונתה, על ידי שחטף את בתה והסתובב עמה בתל אביב" כתב השופט בהחלטה.

נתפשה כמות הסמים הגדולה בישראל: 9 ק"ג קוק פרסי וטונה וחצי חשיש

הוברחו מגבול לבנון ● 3 נעצרו לחקירה ● שווי הסם 14 מיליון ש"ח

מאת נורית כהנא, סופרת "הארץ" בחיפה

משטרת מחוז הגליל עצרה ביום ו' 3 חשודים, ביניהם סוחר סמים במרכז הארץ, בחשד להברחת כמות של 9 ק"ג קוק פרסי וטונה וחצי חשיש מגבול הלבנון. שווי הסחורה 14 מיליון ש"ח. זוהי כמות הסמים הגדולה ביותר שנתפסה אי פעם בבת אחת בארץ.

ביום ו' התארגן כוח משטרה שכלל את יחידת ההתערבות המיוחדת ואנשי מג"ב באזור שבין כרמיאל לראש פינה. הכוח ביצע מחסומים לבדיקת חשודים באזור. רכב אחד משך את תשומת ליבם של השוטרים, בשל התנהגות יושביו. אחד מן הנוסעים היה מוכר לשוטרים, בן שבט ערב אל עוזמה בדרום הארץ. למקום הוזעקה יחידת הבילוש של משטרת מחוז הגליל בראשות פקד יהודה כהן. כמות סמים אדירה של 9 ק"ג קוק פרסי בשווי של כ־10 מיליון ש"ח התגלתה במכונית. שניים מיושבי הרכב נעצרו לחקירה.

בינתיים נודע למשטרת מחוז הגליל שעבריינים ממרכז הארץ בראשם אחד מלווייתני הסמים באזור ת"א־יפו מתכנן לבצע עסקת סמים באזור עכו. ביום ו' נפרסו כוחות המשטרה לאורך צירי התנועה מעכו לכיוון הקריות ותפסו טון וחצי חשיש ברכב של סוחר סמים ממרכז הארץ. הסם היה ארוז במאות סוליות בשקי יוטה. הסוחר נעצר והודה בעבירת הסם.

נמסר כי זהו שלב נוסף במסגרת המאבק נגד נגע הסמים עליו הושם הדגש השנה בלוח מבצעי המשטרה. עוד נמסר כי על פי החלטת מפכ"ל המשטרה תתוגבר היחידה למלחמה בנגע הסמים בצפון. מקווים לתפוס יותר סמים המוברחים לצפון. כיום נתפסים רק 10% מכל הסמים.

עיריית ת"א החזירה לעבודה עשרה פקחים שנחשדו בקבלת טובות הנאה

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל אביב

ראש עיריית תל אביב שלמה להט החליט להחזיר לעבודתם את עשרת הפקחים אשר הושעו לאחר חקירה שבה עלו נגדם חשדות של קבלת טובות הנאה. החקירה בעניינם הסתיימה על ידי המשטרה ועניינם הועבר לפרקליטות. הפקחים שנגדם מתנהל הליך פלילי הוחזרו לתפקידים בעירייה.

בכירים בעיריית תל אביב מתחו ביקורת על הוראתו של להט להחזיר את הפקחים לעבודה וטענו כי יש טעם לפגם בכך שאנשים שיש נגדם הליכים פליליים מוחזרים לעבודה.

עשרת הפקחים הושעו בעקבות חקירה משותפת שקיימו משרד מבקר העירייה והמשטרה ושבה השתול סוכן בקרב הפקחים. הסוכן שפעל במשך כשנה גילה כי פקחים רבים מקבלים טובות הנאה בתמורה לעצימת עין מחריגות של מסעדות, בתי קפה, ובעלי רכב.

דובר עיריית תל אביב מסר בתגובה כי על פי החוק מחוייבת העירייה לשלם לעובדים משכורת מלאה עד להכרעת בית המשפט. בלית ברירה הועברו הפקחים לעבודה במחלקות שונות כמו אגף התברואה וחזות העיר.

סוכל ניסיון להבריח תוכים העלולים להיות נגועים במחלה נדירה ומסוכנת

באניה נגבה שהגיעה מאפריקה לחיפה נמצאו 10 תוכים נדירים ו־4 קופים עם סיכוי למחלה הדומה לאיידס

מאת אלי אלעד, סופר "הארץ" לאיכות הסביבה

נסיון להברחה גדולה של קבוצת קופים ותוכים אפריקאים באניה נגבה, שעלולים להיות נגועים במחלות טרופיות נדירות ומסוכנות, סוכל בסוף השבוע בנמל חיפה.

באניה נגבה, שהגיעה מאפריקה, נמצאו על ידי חוליה מיוחדת של המכס יחד עם השרותים הוטרינריים, 10 תוכים נדירים ו־4 קופים מסוג "גונון", חלקם צעירים מאוד ונראה כי נלקחו מאימותיהם או שאימותיהם נהרגו על ידי ציידים. בעלי החיים הועברו לבידוד ולבדיקות מאחר והם עשויים לשאת "מחלות מאוד לא נעימות".

מנהל אגף חיית הבר ברשות שמורות הטבע הזואולוג אבינועם לורא אמר, בתשובה לשאלות, כי ידוע שקופים אפריקאים מהסוג "גונון" נושאים, למשל, מחלה הנקראת מחלת מרבורג – הדומה מאוד בסימניה לאיידס – ושגרמה כבר למותם של בני אדם ברחבי העולם, כולל וטרינרים אירופים שלא היו מודעים למציאות המחלה. גם התוכים עשויים לשאת מחלות טרופיות כמו "דררת", מחלה הגורמת נזק עד כדי אישפוז.

אומר מנהל אגף הגנת חיית הבר ברשות שמורות הטבע: חיות בר המוברחות מהטבע עלולות לגרום למיפגעים שלא היו כאן מעולם, עד כדי נזק כבד מאוד. יש כיום תופעה מתרחבת של הברחות חיות, בניגוד לחוק, ממדינות שונות בעולם. אנשים רוכשים בעלי חיים אקזוטיים מתוך תמימות ומבלי לדרוש תעודות המעידות על יבוא חוקי ועל בדיקות בריאות.

פרים' מריין למסרט מגרמניה, וקלאוס פטר טלה, אלוף אולימפי, מדריכים ילדים ישראלים אשר החליטו מטרון ברכיבה מקצועית על אופניים. (צילום: יונתן סלינגר, "ישראל סאן")

הוארך מעצר חשוד נוסף בהצתת הצריף באור יהודה שבו נשרפו שלושה ערבים

(ע). מעצרו של דני שומיל (21) העצור השישי בפרשת הצתת הצריף באור יהודה בו מצאו את מותם 3 פועלים ערבים, הוארך ביום ו' ל־14 יום.

במהלך הדיון בבית משפט השלום בתל אביב התברר, כי צוות החקירה המיוחד הגיש שהוליך את הצמ"מ הקודם הגיע לתפנית משמעותית בחקירה, בעקבות עימות שנערך בין דני שומיל לאליאס בסון (אחד מחמשת העצורים האחרים), שבמהלכו טען בסון כי שומיל התבטא בפניו שהוא יודע מי האיש ששרף את הצריף בו לנו שלושת הפועלים הערבים באתר בניה הסמוך למתנ"ס העירוני באור יהודה.

בא כוח המשטרה טען, כי המצב כיום שונה באופן קטעי מהמצב שהיה בימים האחרונים וקיימות ראיות לכאורה הקושרות את שומיל להצתת הצריף. החוקר טען עוד כי קיימת עדות של אדם שראה את דני שומיל ביום האירוע כשהוא נושא כד דיו מיכל אשר לפי החשד הכיל חומר דליק באמצעותו הועלה הצריף באש.

השופט יצחק בראו הדגיש בהחלטתו כי התרשם שאמנם חלה תפנית משמעותית בחקירה וקיימת כיום ראייה קבילה נגד החשוד. השופט ציין עוד כי במשטרה סבורים כי לחשוד זה יש קשר עם זריקת הרימון לחצר תחנת משטרת מסובים בסוף השבוע.

ביום א' תבקש המשטרה להאריך שוב את מעצרם של חמשת העצורים האחרים: נאג'י אצלן, בורי ראלי, אליאס בסון, אפרים מוסה ויוסי דלל, החמישה עצורים למעלה מ־50 יום המשך מעצרם מתאפשר אודות לאישור מיוחד שנתן היועץ המשפטי לממשלה.

תחזית: מספר חולי הסוכרת בעולם יגיע עד סוף המאה ל־120 מיליון

טורקיה וישראל ישתפו פעולה במחקר על צמצום התלות באינסולין

מאת ערנה אריזה, סופרת "הארץ"

המרכז הרפואי "הדסה" בירושלים ובית החולים האוניברסיטאי באיסטנבול יוזלו בקרוב במחקר משותף שנועד לצמצם את התלות של חולי סוכרת באינסולין. מדובר בניסוי קליני של טיפול אינטנסיבי באינסולין לתקופה קצרה מיד לאחר גילוי המחלה בשלביה הראשונים במטרה להביא [illegible] ולאחר מכן להמשיך ולשמור את רמת הסוכר בדם באמצעות דיאטה ותרופות. על שיתוף הפעולה בין שתי המדינות בתחום מחקר מחלת הסוכרת מסר פרופ' ארול צראסי מטורקיה, בכנס סימפוזיון בינלאומי שהוקדש לנושא "שיטות טיפול במחלת הסוכרת" שהתקיים בסוף השבוע באילת.

פרופ' צראסי מסר כי ההחלטה על שיתוף הפעולה באה לנוכח עליה בשיעור התחלואה בסוכרת בתורכיה, שאוכלוסייתה כפולה מזו של ישראל ולאור תוצאות ניסוי ראשוני דומה שנעשה בהדסה על 15 חולים במשך שנתיים. מחצית החולים שרמת הסוכר שלהם היתה גבוהה ביותר הצליחו לשמור בעקבות טיפול קצר האינטנסיבי באינסולין, על רמה סבירה באמצעות דיאטה ותרופות ופעילות גופנית. כיום השיטה המקובלת היא [illegible] המעקב אחר החולים יעשה בתורכיה ובדיקות הדם יועברו לבדיקה במעבדות הדסה בירושלים.

ד"ר זאב סקרבלו, מינוטוליה הפ כהן כסגן נשיא של האגודה העולמית לסוכרת ציין בברכתו למשתתפי הכנס כי על פי תחזיות ארגון הבריאות העולמי מספר החולים בסוכרת יגיע עד לסוף המאה ל־120 מיליון ברחבי העולם לעומת כ־80 מיליון כיום. הוא הוסיף כי הנתונים על העליה בשיעור התחלואה מעוררים דאגה בארגון הבריאות העולמי ויש כוונה במסגרת תוכנית "בריאות 2000" להמליץ לממשלות על תוכניות שתתבססנה בעיקר על טיפול מונע על ידי חינוך לשינוי אורח חיים והרגלי תזונה נכונה.

בישראל 5% מהאוכלוסיה חולים בסוכרת. יו"ר החברה הישראלית לסוכרת, הד"ר קרניאלי מסר כי זו אגודה מתכננת לפעול להרחבת המחקרים בתחום הסוכרת ולהרחיב את מבצעי ההסברה לחשיבות הגילוי המוקדם ובנגד הסטיגמה שהודבקה לחולי סוכרת, במיוחד לצעירים שנפסלים בשל מחלה זו משירות בצה"ל.

עובדי שגרירויות בישראל מעורבים בהברחת חלפים לרכב בכמות מסחרית

(ע). פרשה של הברחת חלקי חילוף לרכב בכמויות מסחריות באמצעות רכבים דיפלומטיים בה מעורבים עובדי שגרירויות זרות בארץ נחשפה ביום ו' בבית משפט השלום בתל־אביב.

מחלקת החקירות של אגף המכס ביקשה לעצור ל־10 ימים את משה סאבו, מנהל שכיר בסוכנות העוסקת בקנייה ומכירה של רכבים משומשים. במהלך הדיון התברר, כי ב־14 לספטמבר פרקה האניה נופוס בנמל אשדוד 6 רכבים מסוג מרצדס שהיו מיועדים לדיפלומטים שונים בשגרירויות דרום אמריקה בישראל אשר יובאו ארצה ע"י הסוכנות אותה ניהל החשוד.

בתאים האחוריים של המכוניות הוסלקו חלקי חילוף לרכב בכמויות גדולות. חקירה ראשונית העלתה כי המסמכים שהוגשו למכס באשדוד זויפו ושמה של הסוכנות לא הוזכר כלל. בדיקה מדגמית ראשונית שנערכה בספרי הנהלת החשבונות של אותה סוכנות גילתה הפרשים עצומים בסכום גדול של מיליוני שקלים בין הדיווחים לשלטונות המס ובין מחזור העיסקאות האמיתי של הסוכנות.

בחיפוש שנערך במקום נתפשו כמויות עצומות של חלקי חילוף לרכב. החשוד שנעצר לא נתן הסבר מניח את הדעת על מקורם של אותם חלקי חילוף. "קיים חשש כבד לשימוש ברכבים דיפלומטיים תוך הבאת שלל מזוזות המכס, ע"י זיוף מסמכים וקשירת קשר עם עובדי שגרירויות זרות כדי להתחמק מתשלום מיסים", טען החוקר.

בהסכמת החשוד הורה השופט אסתר קבו לעצרו ל־7 ימים.

סוף עונת הרחצה

עונת הרחצה בחופי תל־אביב יפו מסתיימת בכ"ט תשרי 10.10.1988

תחנות ההצלה תסגרנה למעט תחנות ההצלה בחופים: חוף הצוק, חוף שרתון מערב, חוף גורדון, חוף פרישמן. תחנות ההצלה הנ"ל תהיינה פתוחות בין השעות: 07.30־14.30

הרחצה אך ורק בשעות פעילות תחנות ההצלה ובמקומות המצילים.

האוניברסיטה העברית בירושלים

משרד הבריאות

ביה"ס לבריאות הציבור של האוניברסיטה העברית "הדסה" קופ"ח – אוניברסיטת באר שבע

מזמינים את

ציבור הרופאים, האחיות, המורים, אנשי בריאות הציבור ולקהל הרחב המתעניין בבריאות

לסימפוזיון של קידום הבריאות

באולמות מינהל האוניברסיטה העברית, גבעת רם ירושלים בין השעות 9.00־17.00 בימים ב'־ד', 10־12 באוקטובר 1988

100 הרצאות בעברית ב־30 ישיבות בנושאים של מחלת הפוליו בישראל, מניעת מחלות לב וכלי דם, מניעת סרטן, מניעת מחלות כרוניות והזדקנות, בריאות האשה, בריאות הקשיש, בריאות העובד, פעילות גופנית, חינוך לבריאות בקהילה ובבתי ספר ועוד.

בסימפוזיון ירצו מומחים מהארץ ומחו"ל

ההרשמה במקום. דמי השתתפות ליום 25 ש"ח

במסגרת הסימפוזיון יערך יריד בריאות לקהל הרחב ולמשתתפים

חניך פנימיה הודה ב־30 מקרים של תקיפה על רקע מיני

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

קטין הלומד בפנימיה באזור כפר סבא הודה אתמול בשלושים מקרים של תקיפה מינית שביצע בבנות 9 עד 40 בחודשים האחרונים באזור השרון. בעקבות ריבוי המקרים הוקם צוות מיוחד שיועד ללכידת החשוד במעשים. ביום שישי בלילה, לאחר שהגיעה הודעה בדבר ניסיון לתקיפה מינית בנערה בת 15, יצאו שוטרים מתחנת כפר סבא ורעננה לסריקה ובמהלך חיפושים נלכד הקטין שהתאים לתיאור הנערה, כפי שנמסר לחוקרי המשטרה.

הקטין הודה בשלושים מקרים והבוקר יובא לבית משפט השלום בכפר סבא להארכת מעצר בחשד לתקיפה מינית. הקטין גם הודה בביצוע התקיפה המינית שהביאה למעצרו בליל שבת.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

BLACK & DECKER

בלאק אנד דקר

היצרן הגדול בעולם לכלי עבודה חשמליים

נציגים בישראל: פאור הרדוור בע"מ

ניתן לרכוש ישירות באולם התצוגה

חולון־רח' הסדנה 26 איזור התעשיה, טל. 03-807711

ימי הפתיחה: בימים ראשון עד חמישי בשעות 08.00-16.00

התשלום הראשון ב־2.11.88

6-8 תשלומים חודשיים בשקלים!

מבצע טלפן והזמן

למשלמים בתשלום אחד־15% הנחה

המחירים כוללים מע"מ

937 השואב הזולל! — שי חינם אביזר מברשת לריפוד. שואב האבק שכבש את אירופה ואת ארה"ב! הנשק האישי בעבודות הבית. שואב אבק על מטען חשמלי ללא חוט חשמל, קל, קומפקטי, נוח ומתאים לכל הפינות בבית. מחיר מבצע 20×6 ש"ח

H-501 — מקדחה רוטטת 10 מ"מ, מהירות אחת W 330. מחיר מבצע 25×6 ש"ח

H-551 — מקדחה 10 מ"מ רוטטת 350W לעבודות כלליות. בידוד כפול. ידית אחיזה הניתנת לשינוי של 360° המאפשרת יציבות ואיזון מקסימאלי, עיצוב מרשים! מחיר מבצע 30×6 ש"ח

H-554 — מקדחה רוטטת 10 מ"מ אלקטרונית דו־כיוונית W 400. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

D-162 — מקדחה 13 מ"מ רוטטת 2 מהירויות, W 550 מתאימה לאביזרים. שי חינם 5 מקדחים. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

BD 170 — מלטשת תנמיר לחובבים W 135, רוחב משטח 195×75 מ"מ. מחיר מבצע 30×6 ש"ח

BD-471 — מברג חשמלי 6 מ"מ עם ויסות דרגיוונו 220 W. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

P54-17 — משחזת זוית "4, קלה וקומפקטית לעבודות קלות W 600. מחיר מבצע 55×6 ש"ח

P-59-21 — משחזת זוית "9, W 1800, לחיתוך והשחזה מתכת ובטון, ולליטוש שיש ומוזאיקה. מחיר מבצע 80×6 ש"ח

WM536 — שולחן עבודה מתקפל בעל שפע של אפשרויות. מחיר מבצע 75×6 ש"ח

DN535-S — משור אנכי עם הגה עליון מתאים לחיתוך עץ, מתכת ופלסטיק. שי חינם 4 מסורים. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

DW250 — משור גירונג 250 מ"מ (1־פזה) תוצרת די־וולט. מחיר מבצע 115×8 ש"ח

DW-252 — משור גירונג עם שולחן עליון 250 מ"מ (1־פזה) הגירונג היחיד מסוגו לחיתוך עליון ותחתון, תוצרת דיוולט. מחיר מבצע 150×8 ש"ח

R4 — מכסחת דשא חשמלית W 400 מתאימה לגינה עד 100 מ"ר. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 70×6 ש"ח

T1 — מכסחת דשא (רחפת) W 900 מתאימה לגינה עד 300 מ"ר. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 80×6 ש"ח

C35 — מכסחת דשא חשמלית תופית עם מיכל אוסף מתאימה לגינה עד 200 מ"ר. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 100×6 ש"ח

RM 40 — מכסחת דשא חשמלית W 1500, עם מיכל אוסף מתאימה לגינה עד 1500 מ"ר. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 115×8 ש"ח

GS600 — גוזם גדר חי (מזמרה חשמלית) בידוד כפול, אורך הלהב "24, הספק 400W, מעצור מיוחד לבטיחות. קל, קומפקטי ונוח לתפעול. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 80×6 ש"ח

P-80-18 — פטישון אלקטרוני דו־כיווני לקידוח בבטון עד 20 מ"מ. מחיר מבצע 100×6 ש"ח

GS400 — גוזם גדר־חי (מזמרה חשמלית) אורך הלהב "16 W 400. שי חינם! 15 מ' כבל מאריך. מחיר מבצע 65×6 ש"ח

D625 — גוזם שולים עם חוט ניילון לפינות ולקצוות הדשא. מחיר מבצע 40×6 ש"ח

DN-402 — משור עצים חשמלי "12 W 1300 מתאים לכריתת עצים ולגזם החורש. מחיר מבצע 80×6 ש"ח

8-102 — מרסס צבע חשמלי לכל סוגי הצבע ולכל סוגי העבודות. שי חינם דיזה נוספת. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

938 השואב הכבול — שואב אבק נטען כולל מטען. בעל עוצמה רבה, זמן פעולה כפול מהרגיל, כולל מברשת לריפוד, מנקה פינות ופילטר נוסף. מחיר מבצע 35×6 ש"ח

P-75-06 — משחזת שולחן "6. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

BD-711 — מקצוע חשמלי רוחב להב 82 מ"מ עומק 0,5 מ"מ הספק: W 350. מחיר מבצע 70×6 ש"ח

BD-83 — מלטשת סרט עם מיכל אוסף רוחב המשטח 65 מ"מ הספק: W 500. מחיר מבצע 65×6 ש"ח

BD 227 — משור עגול "5 1/2 W 550, יכולת ניסור של עד 5 ס"מ עובי עץ וכן יכולת הרכבת דסקיות מיוחדות לחתוך ברזל ואבן! מחיר מבצע 50×6 ש"ח

C410R — מקדחה/מברג נטענת 10 מ"מ דו־כיוונית. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

F-392 — מגהץ אדים עם התזה ותחתית סטלון, הטוב המשוכלל מסוגו. מחיר מבצע 42×6 ש"ח

4200 — שואב אבק "אלקטרו" W 1000 כולל כל האביזרים. מחיר מבצע 80×6 ש"ח

DW-1251 — הטוב והמבוקש בעולם!!! משור זרוע מגדל 40 ס"מ תוצרת די־וולט (1־פזה). מחיר מבצע 350×8 ש"ח

AW-2001 — רתכת 140 אמפר, כולל אביזרים. מחיר מבצע 50×6 ש"ח

BD 66 — מכרסם (ראוטר) כבדים 500W, בידוד כפול. קל, קומפקטי ונוח לעבודה. כולל: מוביל, סכין וגזירה. מחיר מבצע 75×6 ש"ח

BD-418 — מהדק סיכות ונועץ מסמרים חשמלי, אלקטרוני W 1500 מתאים לסיכות עד 14 מ"מ. שי חינם 5000 סיכות. מחיר מבצע 60×6 ש"ח

P-32-02 — משור גירונג "14 עם דסקית לחתוך ברזל לעבודה מאומצת ביותר W2000. מלחציים עם שחרור ונעילה מהירה, זווית לחתוך בזוויות. שולחן ומשבר מאסכים ביותר המאפשרים דיוק מקסימאלי. הרצבה לבטיחות ודסת אלקטרוני לניתוק כל הבהוז!!! מחיר מבצע 125×8 ש"ח

DN-330 — משור סרט עם שולחן ניסור בגודל 340×548 מ"מ. מחיר מבצע 115×8 ש"ח

מקום חניה חופשי ● אספקה מיידית — דמי אריזה ומשלוח על חשבוננו! טלפון 03-807711

ממשיך מבצע החלף כלי ישן בחדש־וקבל 30% הנחה!

ללא התחשבות במצב הכלי המוחזר ובחברת היצור שלו

למחזיקי כרטיסי ויזה, ישראכרט ודיינרס הזמנות ישירות בטלפון: 03-807711

(דמי אריזה ומשלוח על חשבוננו!) למשלמים בצ'קים־פרטים בטלפון

בתיה"ח של קופ"ח חוזרים לפעילות סדירה בתום עיצומים של 7 חודשים

המאבק על קיצור תורים עבר לרופאי המדינה אך הם דוחים בשלב זה את תוכנית הממשלה

מאת עדנה אריה, כתבת "הארץ"

בתום שבעה חודשים של עיצומים חוזרים היום בתי החולים של קופת חולים הכללית לפעילות סדירה במשמרת ראשונה. מראשות ההסתדרות והמבטחים לקהל המבוטחים חוזרי הביתה יפעלו כסדרם. כמבור החזרת מתקני בתי החולים לפעילות סדירה התאפשרה לאחר שמכירת הטיבות רופאי בתי החולים קיבלה התחייבות מנכ"ל ההסתדרות והנהלת קופת חולים הכללית כי יורוו את ביצוע התוכנית הממשלתית לקיצור תורים, בסיכום עם משרד האוצר. בנוסף התחייבו להמשיך ולהפעיל את הסכם הססיות (אינבונים) שנחתם עוד בשנת 1984 כדי לאפשר לרופאים תוספת הכנסה, מעבר לתוכנית הממשלתית.

בשלב זה אין עדיין תאריך מתי תופעל משמרת שניה בבתי החולים. בכוונת הנהלת קופת חולים וההסתדרות להפעילה עוד לפני הבחירות.

ההסכם שהושג בקופת חולים הגביר את המאבק על "קיצור תורים" למגרשם של רופאי המדינה, אך אלו בשלב זה דוחים את תוכנית הממשלה. יו"ר ארגון רופאי המדינה, ד"ר אריה אורנשטיין, הודיע ביום ששי בפגישה עם שר האוצר משה נסים, כי רופאי המדינה יהיו מוכנים לקבל את תוכנית הממשלה לקיצור תורים רק אם היא תכלול בתוכה את כל התנאים והתוספות שהובטחו לרופאי בתי החולים של קופת חולים הכללית. הוא דרש מהשר קיום הכוונות הממשלה להשוואת תנאי עבודה של הרופאים בכל מערכות הבריאות במדינה. הוא הזכיר לשר כי רופאי המדינה הפסיקו לפני חודשים את העיצומים על סמך הכוונות אלה.

"לא יתכן שבשעה שהנהלת קופת חולים דואגת למצוא פתרונות לתגמול רופאי בתי החולים שלה מפקירים שרי הממשלה את הרופאים בשירות המדינה. מאז שהפסקנו את העיצומים לא נקט האוצר שום יוזמה שבכוונתה למצוא פתרון לבעיית בתי החולים הממשלתיים" קבע ד"ר אורנשטיין.

עורכת את העמוד: אורית גלילי

מרכז הג'ימבורי הראשון נפתח ברמת אביב. הורים וילדים הגיעו לבית הפתוח כדי להתרשם. לג'ימבורי 350 מרכזים הפעילים. מגיש שבועיים לפעוטות מגיל שלושה חודשים. מתמקים בפעילות הנמר מוטורית של התינוק בשילוב משחק, מוסיקה וצבע.

שופט הורה להביא אסיר הטוען שהוא סובל מנמק – לבדיקה רפואית

(ע). שופט הורה לשירות בתי הסוהר להביא מיד לבדיקה רפואית אסיר נכה צה"ל, לאחר שהאסיר טען כי הוא סובל מנמק ברגליו.

האסיר אסר נידון לשלוש שנות מאסר באשמת עבירות סמים עומד לסיים בסלהי נובמבר את ריצוי עונשו. הוא נפצע בעת שירותו בחיל התותחנים בפעולה צבאית בסיני.

בעתירתו לבית המשפט המחוזי בחיפה נגד שירות בתי הסוהר טוען האסיר, כי הוא קיבל במשך תקופה ממושכת טיפול רפואי בבית החולים תל השומר בעת שהיה כלוא בבית סוהר רמלה ובכלא מעשיהו. לטענתו, מאז חודש אפריל השנה מנע ממנו רופא שירות בתי הסוהר את יציאתו לקבלת טיפול רפואי מתאים, מאז הועבר לכלא דאמון שבמורדות הכרמל. העותר טוען כי הוא סובל מנמק המחייב קטיעת חלקים מרגלו.

בא כוח שרות בתי הסוהר טען בבית המשפט, כי נעשה מאמץ לתת לאסיר את הטיפול הרפואי הטוב ביותר, אך אין טעם לחזור ולטפל ברגלו בבית החולים תל השומר שעה שהוא ממתין לניתוח כריתת הנמק.

השופט מיכה לינדנשטראוס הורה להביא מיד את העותר לבדיקה רפואית במחלקה האורטופדית־כירורגית במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, כדי לעמוד מקרוב על מצבו הרפואי.

התפטרות היועצת המשפטית של שירות בתי־הסוהר קשורה כנראה במחדלי בריחת אביטן

הועלו טענות כי נאלצה "להתיישר" לפי המדיניות והקו שקבע מראש נציב שב"ס, עוד לפני שעברה על דו"ח ועדת החקירה הפנימית שתבע צעדים מרחיקי לכת בשב"ס

מאת ראובן שפירא כתבר "הארץ"

היועצת המשפטית של שרות בתי הסוהר, גונדר משנה רונית שפירה, הודיעה בסוף השבוע על התפטרותה מתפקידה, פחות משנה לאחר שנכנסה לתפקידה.

התפטרות הפתיעה את ראשי שב"ס וגרמה להרושת של שמועות בקשר לנסיבות ההתפטרות. זאת לנוכח העובדה שהיועצת המשפטית, שתפקידה הוא אחד הבכירים והרגישים בנציבות שב"ס, היתה קשורה באחרונה לענין קביעת מדיניות נציב שב"ס בטיפול בבעלי התפקידים בשב"ס שהיו אחראים לבריחתו של הרצל אביטן.

מדיניותו של הנציב לוי שאול החלטתו שלא לאמץ צעדים מרחיקי לכת שהמליצה ועדת החקירה הפנימית של שב"ס שחקרה בפרשה לנקוט כנגד בכירים בשב"ס, התבססו בין השאר על המלצותיה של היועצת המשפטית, כפי שהסביר זאת הנציב לוי שאול. בנציבות שב"ס התעוררה בשבועות האחרונים מחלוקת בקשר לעמדתו של הנציב שלא לאמץ את ההמלצות המחמירות של ועדת החקירה הפנימית. הועלו טענות כי היועצת המשפטית נאלצה "להתיישר" לפי המדיניות והקו שקבע מראש נציב שב"ס, עוד לפני שהיועצת המשפטית עברה על דו"ח ועדת החקירה הפנימית.

מקור הוליס נציב שב"ס שלא להעביר מתפקידו איש מהקצינים הבכירים שוועדת החקירה הפנימית המליצה להעבירם מתפקידם.

עד אמש לא ניתן היה לקבל את תגובתה של היועצת המשפטית של שב"ס בקשר להתפטרותה. גורמים בקיאים בשב"ס אמרו אמש כי יש קשר בין התפטרותה של היועצת המשפטית לבין המצב החמור מכל הבחינות השורר באחרונה בשרות בתי הסוהר ושהגיע לשיאו במחדלים שהביאו לבריחתו של הרצל אביטן והפרשיות שהתפתחו בעקבות הבריחה בצמרת שב"ס לרבות "מלחמות גנראלים" וחילופי טענות הדדיות בין קצינים בכירים על רקע הבריחה והניפול השני במחלוקת בלקחי הבריחה ובהסקת המסקנות נגד האחראים לה.

התפטרות של גונדר משנה רונית שפירה היא ההתפטרות השניה בתוך פחות משנה של היועץ המשפטי של שב"ס. לפני כניסתו לתפקיד בסוף השנה שעברה של נציב שב"ס הנוכחי, התפטר מתפקידו היועץ המשפטי הקודם של שב"ס הלל שמגר ששימש בתפקידו שמונה וחצי שנים.

גורמים בשב"ס הביעו אמש דאגה לנוכח ההתפטרויות התכופות של היועצים המשפטיים, בהרגישם שליועץ משפטי יש חשיבות רבה במערכת שב"ס בכל הקשור בשמירה על הסדרים התקינים במערכת, הקפדה על יישום החוק וטיפול בחריגים. אותם גורמים הביעו חשש מערעור מעמד תפקיד היועץ המשפטי בשב"ס ומהאפשרות שיובא עכשיו יועץ משפטי העלול לשמש חותמת גומי להחלטות שיתקבלו בדרגים שמעליו, דבר שיפגע באמינות המערכת.

גורם רשמי אמר אמש כי הודעת ההתפטרות של היועצת המשפטית של שב"ס באה על רקע אישי ונובעת בין השאר בגלל העתקת מגוריה של היועצת המשפטית מירושלים למרכז הארץ.

הבוקר נפתח משפט 2 קציני צה"ל המואשמים בהריגת חייל ברשלנות

מאת איתן רבין, כתבר "הארץ"

בבית הדין הצבאי של פיקוד הדרום ייפתח הבוקר משפטם של שני קציני צה"ל בדרגת סרן וסגן הנאשמים בגרימת מוות ברשלנות של חייל בדרגת טוראי.

על פי כתב האישום שהוגש נגד שני הקצינים מגבעתי נאמר שבתאריך 15 לאוקטובר '87, במוצב הר דב באיזור הדרום, גרם הנאשם בדרגת סרן בהיותו מ.פ. למותו של החייל.

המ.פ. הורה להקים מערום תחמושת פסולה של פלוגתו במקום אסור מחוץ לבונקר התחמושת, לא וידא הפרדה בין התחמושת הפסולה ולא פינה את התחמושת הפסולה מהמוצב. בעקבותיו היה הנאשם שני, סגן, רימון רסס במערום אשר נלקח על ידי המנוח והתפוצצו בידיו גרם למותו.

בכתב האישום נאמר כי שני הנאשמים התרשלו במילוי תפקידם.

מי שצעק "לעולם לא נחזיר את עזה"

יספח גם את האינתיפאדה.

לשמיר יש נוסחת פלא לחסל את האינתיפאדה בשטחים. אם הוא יהיה ראש הממשלה - הליכוד יספח מייד את הגדה והרצועה. עובדה: לפני שלושה חודשים ביקר שמיר במחנה פליטים וצעק שם "לעולם לא נחזיר את עזה".

לשמיר יש נוסחת פלא. הוא יספח את השטחים, יפתח את שערי העליה הפלשתינית ויכניס עוד מיליון וחצי ערבים לתוך גבולות המדינה שלך.

ברגע שזה יקרה האינתיפאדה תיעלם מהשטחים.

ברגע שזה יקרה היא תיכנס אליך הביתה דרך השער הראשי.

ואת השער הזה יפתח שמיר, אחרי שארנס יסובב לו את מפתח הפלאים.

למערך אין נוסחת פלא. המערך לא מאמין בכשפים ובקוסמים, "שיעלימו" מהשטח מיליון וחצי ערבים.

אבל למערך יש תוכנית מדינית וביטחונית. "תוכנית האלופים".

תוכנית המערך תנתק את ישראל ממרכזי המתפרעים, תפרז את השטחים ותשמור על ישראל יהודית ודמוקראטית בגבולות בטוחים.

למערך אין קוסמים אבל יש לו דרך מדינית וביטחונית. הדרך הזאת קובעת שב-2 בנובמבר האינתיפאדה לא תעניין אותך יותר.

ב-2 בנובמבר היא תהיה הבעיה של השכנים.

המערך

הדרך לפריצת דרך

שני צעירים מבאר־שבע כפתו שני ערבים מחברון ובאיומי נשק דרשו כופר עבור השחרור

(ע). שני צעירים מבאר שבע התגוללו ביום שישי על שני ערבים מחברון ובאיומי נשק תבעו מהם תשלום כופר תמורת שחרורם. שוטרים שחררו את החטופים, לכדו את אחד החוטפים ומחפשים אחר החשוד השני.

סמוך לשעה 12.15 התקבלה הודעה טלפונית על השוד. ניידת שוטרים יצאה לצומת הרחובות מצדה־סוכיהו, שם המתין להם המודיע. הוא סיפר, שהחשודים כפתו את חברו באיומי אקדח בדרישה לתשלום כופר. אלא שהוא הצליח להתקשר למשטרה, ומשהבחין השודד בניידת, נמלט מהמקום.

המתלונן הסיע את השוטרים במכוניתו, כשהם מסתתרים על קרקעיתה. עם הגיעם לדרך עפר ליד מועדון הקאנטרי קלאב העירוני, הבחינו השוטרים בשודד, שאיים באקדח על אדם כפות בידיו. השוטרים זינקו לעבר השודד, שהשליך מידיו אקדח.

הם השתלטו על השודד ושחררו את קורבנו. בקרבת מקום נמצא תרמיל של קליע אקדח, והחשוד סיפר, שהשודד אכן ירה מאקדחו כדי לאיים עליו.

החשוד, בן 20 מבאר־שבע, נכלא לחקירה והמשטרה החלה בחיפושים אחרי חברו.

אניות הצי השישי יפקדו את אילת

מאת איתן רבין כתבר "הארץ"

אניות הצי השישי המפליגות דרומה באוקיאנוס ההודי ובדרך לים התיכון בדרך להעלת מאיץ יפקדו את נמל אילת. הסכם עקרוני על כך הושג בין נספח הצי האמריקני בשגרירות ארה"ב בישראל, אדמירל מיכאל תומס, ובין נמל אילת.

קו חירום לנשים במצוקה יחל לפעול בהרצליה

(ע). קו חירום לנשים במצוקה במשך 24 שעות ביממה, יחל לפעול בהרצליה ביוזמת המקלט לנשים מוכות.

במסיבת עתונאים שהתקיימה ביום שישי במקלט לנשים מוכות אמרה מנהלת המקלט רות רזניק, כי הקו הטלפוני יפעל באמצעות נשים מתנדבות שיעברו הכשרה מתאימה ויפעלו כעזרה ראשונה לנשים ונערות במצוקה שעברו חוויה של אלימות או כל מצוקה נפשית אחרת.

זריקת בקבוק התבערה בגן החשמל – על רקע רומנטי; שני קטינים מבת ים נעצרו

(ע). חקירה מאומצת של צוות החקירה המיוחד שהוקם במשטרת מחוז הירקון בפרשת זריקת בקבוק התבערה בליל יום ה' בגן החשמל בתל־אביב, הביאה למעצרם של שני קטינים בני 16 ו־17 מבת־ים.

השניים סיפרו לחוקריהם, שביצעו את המעשה כנקמה בשלושת הצעירים שישבו על הספסל בגן אותה שעה, ונכוו באותן קל מהתלקחות הבקבוק. לטענת החשודים נתגלע סכסוך אישי על רקע פרשיית אהבים בה היו מעורבים הצעירים.

מעצרו של אחד החשודים הוארך ביום ו' בארבעה ימים בבית המשפט לנוער בתל־אביב, וביום וביום א' תבקש המשטרה מבית המשפט להאריך את מעצרו של החשוד השני.

עיצומים בפתיחת שנת הלימודים באוניברסיטאות

מאת נילי מנדלר, כתבת "הארץ" לענייני חינוך

שנת הלימודים באוניברסיטאות נפתחת בשבוע הבא בעיצומים השבתה. הלימודים בכל המוסדות האקדמיים יושבתו למשך שעתיים ביום ב' (17.10) בשעות 10־12 לפני הצהריים וייערכו בהן אסיפות הסברה לחברי הסגל האקדמי. ביום ד' (19.10) יושבתו הלימודים למשך כל היום. שנת הלימודים מתחילה ביום א' (16.10) למעט הטכניון, בו מתחילים ללמוד מהיום (9.10).

השבתות הן ביוזמת המועצה המתאמת של ארגוני הסגל האקדמיים, המוחה על סירוב האוניברסיטאות לחתום עם חברי הסגל, הסכם שכר חדש, בדומה להסכם שנחתם עם כל עובדי המשק הציבורי.

יו"ר המועצה המתאמת, פרופ' גליה שלף אמר אמש: "נציגי האוניברסיטאות אומרים לנו שהאוצר אוסר עליהם לחתום איתנו הסכם שכר חדש, מפני שהאוניברסיטאות אינן רווחיות.

איך האוניברסיטאות יכולות להיות רווחיות, כשאוסרים עליהן להעלות את שכר הלימוד והאוצר קבע את תקציביהן בשרירותיות"

כתבת "הארץ" מוסרת כי יו"ר התאחדות הסטודנטים בתל אביב מסר, כי אם יורישו השיבושים מטעם הסגל האוניברסיטאי ישקלו הסטודנטים "השבתת נגד" כדי להביא להבראת המערכת.

תושבי פרדס שניר תובעים מעבר דרך המושב ניר צבי

מאת נורית אמיתי כתבת "הארץ"

הבוקר ייפגשו נציגי הישוב הערבי פרדס שניר עם נציגי ועד המושב ניר צבי כדי לדון במעבר לישובם דרך מושב ניר צבי. לפני כשבוע נחסמה הדרך העוברת בשטחים פרטיים של המושב בעקבות עומס יתר של תנועה במקום ובגין ארועים פליליים רבים ושונים כהצתות כלי רכב גנבים, ומרדפים בין שוטרים לעבריינים. בעקבות חסימת הדרך הגישו נציגי פרדס שניר צו מניעה לבית משפט השלום ברמלה.

אתמול קיימו תושבי פרדס שניר הפגנה בשטח המעבר החסום בהשתתפות חבר הכנסת צ'רלי ביטון. לתושבי הישוב הערבי דרך חלופית, משובשת, ובשעתו הובטח להם כי תיסלל עבורם דרך שתקשר אותם בנוחות לעיר לוד.

מכתב מסעודיה הגיע למועדון צלילה באילת

מאת איתן רבין כתבר "הארץ"

בפעם הראשונה הגיע ביום שישי מכתב בדואר מסעודיה לאילת. המכתב אשר מופנה למועדון צלילה הים האדום באילת נשלח מסעודיה מבית חולים צבאי בריאד. עובדת בבית החולים, ככל הנראה אזרחית לא סעודית, ביקשה פרטים לגבי בתי המלון באילת ואפשרויות צלילה בעיר.

אנשי מועדון הצלילה השתוממו לקבל את המכתב שהגיע כאמור בדואר ישראל והם כתבו לה מכתב תשובה עם הפרטים שביקשה. בפעם ראשונה מקבל דואר ישראל מכתב מסעודיה בדרך הרגילה.

مكتبة الأمل

هكذا من الأصل

ביהמ"ש סירב לגזור מאסר על ראשי אגד על ההשבתה ב־87; הסתפק בקנס

השופט: הטלת מאסר על תנאי תמיט קלון על הנאשמים; ההרתעה הרצויה תושג בקנס

(ע). ראשי אגד נקנסו שלשום בבית משפט השלום לתעבורה בתל אביב לאחר שהורשעו בהשבתת הקווים העירוניים במחאה על סירוב המשטרה להחזיר כספים לקואופרטיב. חברי ההנהלה הארצית של אגד נקנסו ב־4000 ש"ח.

ב־14 ליוני 87 החליטה הנהלת אגד להשבית את השירות בכל הקווים העירוניים, וכן בקווי התחבורה לישובים ולקיבוצים בכל הארץ בשעות הערב.

בכתב האישום נטען כי הנאשמים הפסיקו את ההסעה ל־4 ימים בניגוד לתנאי הרשיון וללוחות הזמנים, כלא היתר מהרשות ובניגוד להוראות המפורשות להמשיך בהפעלת שירותי ההסעה בכל הקווים באורח תקין, וגרמו במעשיהם סבל רב לציבור הנוסעים.

התביעה ביקשה להטיל על שניים מהנאשמים, שלמה לוין יו"ר אגד, ויצחק מנחם, מאסר בפועל, בטענה כי לא למדו לקח מהרשעותיהם הקודמות על עבירות דומות של השבתת קווי שירות.

מנחם הורשע ב־2 השבתות בעבר, ונידון ל־5 חודשי מאסר על תנאי, ואילו לוין הורשע בהשבתה אחת ונידון לחודש מאסר על תנאי. האולם עונשי המאסר על־תנאי בוטלו בבית המשפט המחוזי לאחר שקיבל את ערעורם.

השופט, נתנאל ברנר, ציין שלשום בגזר הדין כי הוא מודה בוודאות גמורה עם קביעת בית המשפט המחוזי כי יש בהטלת מאסר על תנאי כדי להמיט קלון על הנאשמים. לדעתו, ניתן להשיג את ההרתעה הרצויה בדרך חלופית של הטלת קנס כספי.

השופט הדגיש, כי הוא ער למצוקה הכלכלית של אגד, אך מכאן ועד לנטילת החוק לידיים, כפי שעשו הנאשמים, והסבת סבל רב לציבור, רחוקה הדרך.

עובדי בתיהמ"ש מפסיקים את עיצומיהם; שוב מקבלים קהל

(ע). עובדי בתי המשפט נענו לפנייתו של מחזיק תיק בתי־המשפט בהסתדרות עובדי המדינה, רחמים לניאדו, והחליטו לשוב היום לעבודה סדירה.

העובדים נקטו עיצומים, ולא קיבלו קהל, בימים ה'–ו', במחאה על שמעסיקים עובדים ארעיים במערכת בתי המשפט, ועל הנהג של הנהלת בתי המשפט לצותת לטלפונים של העובדים.

יו"ר ועד עובדי בית המשפט בתל־אביב, אנואר לוי, מסר כי נקבעה למחר פגישה עם הממונה על סכסוכי העבודה אורי נתמן. העובדים מקווים כי בתיווכו ייפתרו כל הבעיות.

הושלמה העברת 2 טורבינות הגז לאתר רמת חובב

מאת אלי אלעד

חברת החשמל השלימה אמש את מבצע העברת כל חלקי טורבינות הגז התעשייתיות, מנמל אשדוד לאתר רמת חובב שמדרום לבאר שבע.

ההשקעה בהקמת הטורבינות תסתכם בכ־60 מיליון דולר.

2 הטורבינות, מתוצרת חברת ג'נרל אלקטריק, הן בהספק כולל של 214 מגוואט, ומיועדות להיכנס לפעולה לקראת שיא הביקוש, הקיץ.

ההעברה אתמול, הרביעית במספר, החלה ב־2 לפנות בוקר, והסתיימה ברמת חובב סמוך ל־7 בערב. משקל הטורבינה השניה – 250 טונות. בעת ההעברה, ננקטו צעדים לאפשר את המשך זרימת התנועה בכביש אשדוד–באר שבע.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

מו"מ הסתדרות – מעסיקים פרטיים לגבי תוספת היוקר – מתחדש היום

ראשי אגפים בהסתדרות הביעו התנגדות תקיפה להחלטה שנתקבלה בפורום נשיאי לשכת התאום לשלול כל זיקה בין הסכם תוספת היוקר שפג במארס לתביעות ההסתדרות עתה

מאת יהודית וינקלר

היום מתחדש המשא ומתן בין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים לבין ההסתדרות על הסדרי תוספת היוקר במשק.

בסוף השבוע נערך בוועד הפועל של ההסתדרות כינוס של ראשי אגפים, ובו הושמעה התנגדות תקיפה להחלטה שנתקבלה בפורום נשיאי לשכת התאום לשלול שלילה מוחלטת כל זיקה בין הסכם תוספת היוקר שתוקפו פג במארס לבין תביעות ההסתדרות עתה.

הצדדים עדיין מגששים בין שתי אפשרויות: דיון על ההסכם העתידי שיחול רטרואקטיווית גם על התקופה שחלפה מאפריל עד עתה, או – הסדר אד־הוק ל־7 החודשים שחלפו, ודחיית הדיון על ההסכם החדש לשנתיים, עד אחרי הבחירות.

לפי שעה, הצעתם של המעסיקים הפרטיים עומדת על פיצוי בשיעור כ־40% מההתייקרויות פעמיים בשנה.

לעומתם, ההסתדרות מדברת על נוסחה מדולרית, שתבטיח את השכירים בשיעורי פיצוי התואמים את תנודות האינפלציה.

קצב מבקש למנות את מקורבו למשנה למנכ"ל ביטוח לאומי

הובטחו להסתדרות הקלות במס המקביל – תמורת תמיכתו במינוי

מאת צבי זרחיה

מועצת המוסד לביטוח הלאומי אמורה להמליץ היום על מינויו של אבי יצחק, עוזרו לשעבר של שר העבודה והרווחה, משה קצב, למישנה למנכ"ל המוסד לביטוח לאומי.

מינוי זה עורר באחרונה התנגדות בהסתדרות, וכן אצל תעשיינים החברים במועצה. נאמר כי זה מינוי פוליטי. בשבוע שעבר דנה מועצת הביטוח הלאומי בעניין, ועל פי בקשת ההסתדרות החלט לדחות את ההכרעה להיום.

משה קצב

חוגים בביטוח הלאומי טענו אתמול כי שר העבודה הפעיל לחצים כבדים על ההסתדרות כדי שנציגיה במועצת הביטוח הלאומי יתמכו במינוי. בתמורה, הבטיח שההסתדרות תקבל הטבות והקלות במס המקביל, המסתכמות – להערכת חוגים בביטוח הלאומי – במיליוני ש"ח.

בביטוח הלאומי טוענים כי מינויו של יצחק הוא שערוריה, מכיוון שאינו מתאים לתפקיד, וכי מדובר במינוי פוליטי מובהק – הנעשה חודש לפני הבחירות. יצויין כי על פי תקנות שירות המדינה, יוכל שר העבודה הבא להוציא אישים שזכו במינוי פוליטי פחות מ־30 יום לפני הבחירות.

מנהלי חברה לשיווק עופות חשודים במירמה והעלמת מס

(ע). פרשת שחיתות ומירמה בהיקף נרחב בחברה הגדולה בארץ לשיווק עופות, "שותף פתח תקוה", הפועלת מטעם מועצת הלול, נחשפה שלשום בבית משפט השלום בתל אביב.

בחקירה משותפת ליחידה הארצית לחקירות הונאה ולמחלקת החקירות של המכס ומע"מ, נעצרו שלושה ממנהלי החברה החשודים בזיוף בנסיבות מחמירות, קבלת דבר במירמה ועבירות על חוקי מס הכנסה ומע"מ.

רב פקד ידידיה המבורגר, מהיחידה הארצית לחקירות הונאה, מסר כי החשודים, משה פוטר (45) מרמת גן ודב גליקמן (69) מתל אביב, הם בעלי מניות ומנהלים ב"שותף", ודוד אמיתי (58) מרמת גן משמש נציג תנובה, שיש לה חלק ממניות שותף.

החקירה העלתה כי בשנתיים שחלפו סיכמו החשודים בעצה אחת עם מגדלים שלא לדווח למועצת הלול על כמויות שיוצרו מעבר למכסות הייצור, כדי להימנע מהסנקציות הגורמות ביטול מכסות והטלת קנס על חריגה מן המכסות.

העלמת כמויות הייצור האמיתיות נעשתה באמצעות זיוף תעודות המשלוח, ושינוי משקל התוצרת הקובע את כמות המכסות. לטענת החוקר נרשמו הכמויות המזויפות של משקלי העופות בספרי החברה, והוגשו דיווחי כזב למע"מ.

נציג המשטרה ציין כי, לפי שעה, לא ידוע למשטרה להיכן נעלמו הכספים ששילמו בעד המשקל האמיתי של העופות, והחשד הוא כי השלושה שילשלו אותם לכיסם.

"חקירת בעלי משחטות העלתה כי מדובר בהעלמת עסקאות בהיקף נרחב, בשיתוף פעולה מלא עם חברת שותף וביוזמת החשודים, ויש חשד שעבירות דומות נעשו אצל רוב המשחטות והמגדלים הקשורים בשותף", טען החוקר.

החשודים הכחישו את החשדות נגדם. סניגוריהם טענו כי אין מדובר בזיוף, כמשמעותו בחוק, כשום שמרשיהם לא הניעו מישהו לשלם כסף.

השופטת, אסתר קובו, הורתה לעצור את משה פוטר ודוד אמיתי ל־4 ימים, ולשחרר את דב גליקמן בערבות. בהחלטתה, הדגישה השופטת כי בפרשה זו מעורבים רבים, ואין ספק שצריכה להיעשות חקירה יסודית ומקיפה.

בתוך כך שוחררו בערבות 5 בעלי משחטות החשודים בהעלמת הכנסות תוך שיתוף פעולה עם חברת שותף.

מורה חשוד כי העלים הכנסות ממכירת ספרי מתמטיקה שחיבר

חוקר מס: לחשוד חשבון בנק בשווייץ ובו 220 אלף ד' שהבריח

(עט). מחלקת החקירות באגף מס הכנסה בודקת בימים אלה חשדות למעורבות מורים שכירים בהעלמת הכנסות ממכירת [illegible] ספרים.

בבית משפט השלום בתל אביב ביקשה שלשום המשטרה לעצור ל־15 יום את אהרון אספס, מחנך ומוציא לאור של ספרי מתמטיקה לבתי ספר, החשוד בהעלמת הכנסות במאות אלפי דולרים.

חוקר מס הכנסה, אמיר לוין, טען בבית המשפט כי ממידע שהגיע לשלטונות המס התברר שהחשוד נוהג למכור חלק מספריו וחוברותיו לתנריות באמצעות מורים שכירים, בלי לדווח כלל על היקף מכירותיו למס הכנסה.

על פי החשד, הבריח חלק מההון השחור שצבר לחו"ל והפקיד אותו [illegible] בחשבונות בבנק [illegible] בחיפוש בביתו נתפס מסמך המצביע כי לחשוד יש חשבון בנק בשווייץ שבו הצטברו 220 אלף דולר. התברר כי החשבון נפתח לפני כשנתיים, ואת הכספים הבריח הנאשם וכתו בנסיעותיהם לשווייץ.

החוקר טען עוד כי החשוד ניסה להעלים את המסמך בכיסוי וקרע אותו לגזרים, אך החוקרים הצליחו למנוע את השמדתו. לטענת החוקר, הודה החשוד כי מאז 1983 העלים הכנסות בכ־200 אלף דולר.

החוקר מסר כי באגף המכס בודקים חשד שבעלי עסקים רבים ומורים שכירים בבתי ספר מעורבים בפרשה

יצרני מזגני רכב: נעתור לבג"ץ נגד משרד התחבורה

מתנגדים להוראה המאלצת את רוכשי הרכב להתקין מזגנים שבחר בהם יבואן הרכב

מאת אבי גנאור

יצרני מזגנים לרכב מאיימים על משרד התחבורה כי יעתרו לבג"ץ נגד ההוראה החדשה המחייבת להתקין מזגן בכל רכב משנת ייצור 1989, בנפח מנוע של 1,600 סמ"ק או יותר, מפני שהיא מאלצת את רוכשי הרכב להתקין את המזגנים בחברה שעימה יבואן הרכב קשור, ומונעת מהם אפשרות להתקשר עם יצרנים ומתקינים אחרים.

את המאבק נגד משרד התחבורה החל דוד רישניה, מהנדס בבקעטש, שרכש מכונית חדשה בנפח האמור. הוא הופתע כשנמסר לו שלא יוכל לקבל את המכונית החדשה אם לא יתקין את המזגן בחברה מסויימת שעימה היבואן קשור. רישניה התעקש להתקין מזגן מתוצרת חברה אחרת, ופנה למשרד התחבורה.

בסופו של דבר הורה מנכ"ל המשרד לבכירי משרדו לבדוק היום אם ניתן לשנות את ההוראה האוסרת למסור ללקוח את הרכב בלי המזגן.

בתוך כך, הצטרפו יצרני המזגנים למאבק של המהנדס רישניה בטענה שהיבואנים שמתקשרים כתואם לאינטרסים שלהם עם יצרנים מסויימים, מפלים אותם לרעה.

היצרנים יתכנסו מחר להתארגן להגשת עתירה לבג"ץ. במשתתפים במאבק "רעגן", "אלקטרה", "זוהר מזגנים" מכפר סבא, ו"טורנדו".

עובדי מקורות: נדון באיחוד עם חברת חשמל

(עש"ת). המזכירות הארצית של ארגון עובדי מקורות הביעה ביום ו' נכונות לדון בהצעתו של מנכ"ל חברת החשמל, יצחק תומי, לשאת ולתת על איחוד שתי החברות.

המזכירות קבעה כי אינה רואה את הרעיון על הסף.

מנכ"ל מקורות, יחזקאל זכאי, אמר כי אילו היה הדבר תלוי בו – היה מוכן לקבל את הצעת מנכ"ל חברת החשמל, שכן תנאי השכר, ההטבות – חשמל חינם, יהיו אחידים לכולם.

הוא אמר כי פנה ליו"ר ועדת הכספים של הכנסת בבקשה לדון בתעריפי החשמל לאספקת מים.

פפושדו: נותנים לי כבוד שלא מגיע לי

בתגובה לכתבה שפורסמה ביום שישי ב"הארץ", לפיה ניסח המלונאי אלי פפושדו את מכתבו של מפקד יחידת המיפוי של צה"ל ראאל"מ מתי פלס, אל רה"מ בגין – מכתב אשר הביא להכרעה הממשלתית בדבר בנית מלון אביה סונסטה בטאבה – אמר אמש פפושדו כי לא היה מעורב בכתיבת המכתב. "הסיפור נשמע יפה בשביל סרט של ג'יימס בונד. נותנים לי כבוד שלא מגיע לי מי שחושב שבמדינה מתוקנת כישראל יכול אדם אחד להוליך את כל המערכת הממשלתית פשוט טועה."

לחברי התנועה להתחדשות

הודעה

לאחר דיונים מעמיקים והצורך להמנע מאשליות שיסכנו את **בטחון המדינה**, החליטה התנועה להתחדשות להשתלב בליכוד וביחד להערך לבחירות להצלחת המחנה המפוכח.

מפאת קוצר הזמן, מתבקשים חברי התנועה להשתלב במטות האזוריים של הליכוד.

לגבי פרטים, ניתן להתקשר לטלפונים:
03-290211, קו פנימי 303,
03-35466, 03-7510016, 03-5368328
ובכתב לת.ד. 1 אור־יהודה.

בברכה
מרדכי בן פורת
יו"ר התנועה להתחדשות

משרד הבריאות
המטה לביצוע חיסון ארצי נגד הפוליו

אזרחים יקרים, שלום רב.

לאחר דיונים מרתוניים של ועדת המומחים לפוליו, בשיתוף עם מומחים ידועי־שם מחו"ל, הוחלט על תגבור החיסון לכל תושבי הארץ עד גיל 40. החלטה זו נתקבלה בעקבות גילוי נגיפי פוליו נוספים במערכות הביוב של נפות נוספות. ממצאים אלה הטילו אור חדש על היקף הבעיה והובילו להחלטה על החיסון הכללי.

המבצע מתוכנן להימשך כ־3 שבועות. הצלחתו תלויה בחיסון מלא של כל תושבי המדינה עד גיל 40.

אני פונה לכל תושב, בקבוצת גיל זו, לבוא ולקבל חיסון ולהקפיד על חיסון בני המשפחה, בהתאם להנחיות משרד הבריאות.

לצורך המבצע אנו מפעילים למעלה מ־1000 תחנות לבריאות המשפחה בכל הארץ. כל בתי־הספר משמשים תחנות חיסון לתלמידים ולמבוגרים. עובדים במפעלים ובמוסדות גדולים יחוסנו במרפאות שבמקומות העבודה.

מלאי החיסונים הקיים במשרד הבריאות מספיק לכל התושבים והוא ניתן **חינם**. מטה המבצע ימסור מידע שוטף לציבור, באמצעי התקשורת ולכל אורך תקופת מבצע החיסון.

בכל שאלה ניתן לפנות ישירות אל התחנות לבריאות המשפחה במקום מגוריכם.

למען בריאותכם, אנא שתפו פעולה. תודה.

שושנה ארבלי־אלמוזלינו
שרת הבריאות

שאלות ותשובות על מחלת הפוליו

1. מדוע אין צורך בחיסון בני 40 ומעלה?
בשנות ה־40 וה־50 השתוללו ברחבי העולם מגיפות הפוליו, אשר גרמו לתחלואה, להופעת מקרים שגרמו לשיתוק, אך בעיקר להדבקת כל האוכלוסיה בנגיף גם ללא הופעת סימני המחלה.
הדבקה בנגיף בכל צורה שהיא העניקה חיסון לכל החיים לקבוצת הגיל מעל גיל 40, ולכן אין כל צורך במתן חיסון **לבני 40 ומעלה**.

2. האם מותר לנשים בהריון לקבל חיסון נגד פוליו?
אין מניעה בחיסון נשים בהריון בתרכיב המוחלש – סייבין.

3. עולים חדשים שלא קיבלו חיסון מעולם מה דינם?
מגיפות הפוליו פקדו בעבר את כל העולם ולכן אזרחים הבאים ממערבית ארצות העולם וגילם מעל גיל 40 שנה מחוסנים בפני המחלה. אלה שמתחת לגיל 40 יקבלו חיסון במנה אחת לפחות כמו שאר אזרחי המדינה, אלה מביניהם שלא חוסנו בעבר יפנו לרופא בלשכת הבריאות באזור המגורים.

4. באיזה מקרים יש להיוועץ ברופא המטפל לפני קבלת החיסון?
חולים הסובלים ממערך חיסוני ירוד כגון חולי המופיליה, חולים במחלות ממאירות ומושתלים. חולים אלה עליהם לפנות לרופא המטפל על מנת לקבל החיסון המתאים להם. חולים אלה חייבים להביא הפנייה מהרופא המטפל עם אבחנה מדוייקת של מחלתם, וסוג הטיפול בטרם יקבלו החיסון.

5. כיצד ינהגו היוצאים לחו"ל והתיירים הנכנסים לארץ?
אדם היוצא לחו"ל וגילו מתחת לגיל 40 שנה ידאג לקבל חיסון נגד פוליו טרם יציאתו מהארץ, או עם שובו ארצה.
בעיקרון אין מניעה מקבלת החיסון כנגד הפוליו במקביל לחיסונים אחרים. תיירים נכנסים ינהגו בהתאם להנחיות ארץ מוצאם.

בשאלות נוספות על מחלת הפוליו ניתן לפנות טלפונית ללשכות הבריאות באזור המגורים

לשכה	כתובת	רופא מחוזי/נפתי	טלפון
ירושלים	רח' יפו 36 ירושלים	ד"ר א. לבנטל	02-381211
ת"א	רח' הארבעה 14 תל-אביב	ד"ר ז. אדלר	03-5611516
חיפה	רח' הפרסים 15 חיפה	ד"ר רשפון	04-512996
חדרה	סמטת פלטרין חדרה	ד"ר ת. חבקין	06-323114
נצרת	רח' 904 נצרת	ד"ר ת. כנעני	06-573031
עפולה	שדרות ארלוזרוב עפולה	ד"ר הרשקוביץ	06-592016
טבריה	רח' נצרת טבריה	ד"ר א. לוי	06-791816
צפת	רח' הפלמ"ח צפת	ד"ר פרנקלין	06-970985
עכו	רח' דוד נוי 17 עכו	ד"ר ש. שיהאב	04-915901
רמלה	רח' דוד מס' 3 רמלה	ד"ר מ. ארגז	08-2212263
נתניה	רח' הרצליה 38 נתניה	ד"ר ר. חיימוב	053-335052
פתח־תקוה	אחד העם 31 פתח־תקוה	ד"ר ד. פלדמן	03-916221
רחובות	רח' רמז 20 רחובות	ד"ר ד. לוי	08-458994
באר־שבע	רח' הצדיק מירושלים ב"ש	ד"ר א. בלמיקר	057-411441
אשדוד	רח' ראשונים 26 אשדוד	ד"ר ש. שרף	08-523771
אשקלון	ביה"ח אשקלון	ד"ר ש. שרף	051-45555

החיסונים לציבור הרחב **לא ינתנו** בלשכות הבריאות אלא בתחנות לבריאות המשפחה לפעוטות ובבתי הספר לתלמידים ולמבוגרים.

מי איך והיכן מתחסנים

החל מהיום בשעה 9.00 יחוסנו כל התינוקות עד גיל חודשיים ופעוטות עד גיל הגנון שטרם חוסנו, בתחנות לבריאות המשפחה.
יתר התושבים עד גיל 40 (ילידי 1948) יקבלו חיסון נוסף במהלך 3 השבועות הקרובים בצורה הדרגתית, על־פי הסדר הבא:

- בימים ב' ו־ג' יחוסנו כל תלמידי מערכת החינוך החל מילדי הגן ועד לכיתה יב', במסגרת מוסדות החינוך.
- ביום ד' יוחל בחיסונם של המבוגרים, בבתי־הספר באזור המגורים.
- עובדים במפעלים ובמוסדות גדולים יחוסנו במרפאות במקום העבודה.
- חיילי שירות סדיר וקבע יחוסנו במסגרת צה"ל.

במהלך הימים הקרובים תפורסמנה מודעות נוספות ומפורטות לגבי המשך החיסון.

החיסון הניתן לכלל האוכלוסיה בישראל עד גיל 40 הינו התרכיב המוחלש על שם סייבין, הניתן דרך הפה.

הפרסום שלך צריך להיות O.K.

אוֹ.קֵי. מתחרה על התקציב שלך.

מראה ברחוב באלג'יר לאחר ההפגנות (צילום: איי־פי)

עשרות נהרגו במהומות באלג'יריה שפרצו על רקע של עליות מחירים

הצבא: היו הרוגים משני הצדדים; המהומות שאירעו בארבע ערים לוו בביזה

אלג'יר (ע"ת). המשטרה והחות הצבא שבו פיזרו בידי צעירים שהתפרעו באלג'יריה ביום ו'. שלטונות הצבא אישרו כי היו הרוגים משני הצדדים בקרבות רחוב המשכים בעיר זה ארבעה ימים.

לפי אומדנים נהרגו עשרות ונפצעו מאות במהומות באלג'יריה, שפרצו בשל התמרמרות הציבור על התייקרויות וגזרות צנע ממשלתיות.

בגזירת המהומות התערבו קנאים מוסלמים, המדירים את הסיכסוך בין השלטונות לבין המפגינים.

הנשיא שדלי בן ג'דיד הכריז על מצב חירום בבירה אלג'יר, בה חיים 3 מיליון תושבים, ופקד על הצבא לפעול לדיכוי המהומות. השלטונות הודיעו ביום ו' כי עצרו עד כה כ־900 אנשים שעסקו בביזה והתפרעו באלג'יר.

מהומות היו גם באוראן, העיר השניה בגודלה באלג'יריה. מפגינים באוראן תקפו את המטה המחוזי של מפלגת השלטון. במהומות באוראן נהרגו לפחות 7 אנשים. עדי ראייה אמרו, כי המתפרעים הרסו סופרמרקטים שבבעלות הממשלה, בזזו חנויות של צורפי זהב והרסו חלקית שלושה מבין בתי־המלון הגדולים של העיר.

בבלידה "עיר השושנים" בת 250.000 תושבים, המרוחקת כ־50 ק"מ מאלג'יר התפרעו המונים והעלו באש מיבנים.

בבופאריק שמספר תושביה 100 אלף, הרסו המפגינים את בניין העירייה. מעשי הרס וביזה אירעו גם בכמה כפרים.

בהפגנות המוניות נתבעה התפטרותו של פינושה שהודיע: אקבל הכרעת העם

בכוונתו להמשיך לכהן עד מארס, כפי שמאפשרת החוקה • מפגינים וכתבים נפגעו בהפגנות

סנטיאגו (ע"ד וע"צ). 12 מפגינים, וביניהם כומר קתולי נפצעו ביום ו' בידיות חיילים, שעה שהמונים הפגינו ברחובות סנטיאגו דה צ'ילה נגד השליט גנרל אוגוסטו פינושה. המארגנים אמרו כי להפגנה הגיעו למעלה ממיליון אנשים. לאחר העצרת צעדו כמה קבוצות של מפגינים לעבר ארמון הנשיאות, שעליו שמרו מאות שוטרים.

המפגינים פתחו בגן מרמיע וכמה אנשים, וביניהם כתבי חוץ, נפצעו כאשר כוחות המשטרה הפעילו אלות. השוטרים פגעו במיוחד בכתבים הזרים שביקשו לסקר את ההפגנה. יום קודם לכן נורו למוות 2 אנשים ו־3 אנשים נוספים נפצעו לאחר קרבות עם המשטרה ברובעי העוני של סנטיאגו.

בהפגנת יום ו' קראו המפגינים קריאות גנאי לפינושה וקראו להתפטרותו המיידית. "עליך לפרוש" צעקו המונים, שהתקהלו לאחר שבמשאל העם הצביעו 55% מבין אזרחי צ'ילה נגד הרודן הצבאי, לעומת 43% שהביעו תמיכה בהמשך כהונתו.

נשיא צ'ילה אוגוסטו פינושה הודיע ביום חמישי בערב כי הוא מקבל את הכרעת משאל העם בו נדחתה הצעתו להמשך תפקידו.

"אני מקבל ומכבד את הכרעת הרוב כפי שהובאה אתמול על ידי העם", אמר פינושה שהופיע המוסבר בשידור טלוויזיה.

פינושה הופיע בשידור בבגדי גנראל ומפקד צבא צ'ילה ואמר כי הדבר היחידי שהוכרע במשאל העם היה שמו של הנשיא הבא.

יחד עם זאת הוא דחה כל שינוי בלוח הזמנים שהוכתב על ידי החוקה כאשר האופוזיציה ביקשה לשנותו. פינושה הודיע כי הוא יפעל על פי תקנות החוקה. תקנות אלה מאפשרות לו להמשיך בשלטון עד מארס 1990.

על רקע הבחירות ופרשת איראנגייט

התעניינות בארה"ב בידיעות מהמזה"ת על עיסקה עקיפה בינה ובין איראן

מאת יואב קרני

וושינגטון (מיוחד ל"הארץ"). [illegible] ארה"ב לאיראן.

השבועון הישראלי "צייטן", דיווח ביום ו', כי דרום קוריאה מכרה לאיראן אלפים לכלי נשק אמריקאיים – ובתמורה לכך שיחררו בעלי בריתה של איראן בלבנון תמוך הדיו, מאנשי הסגל של האוניברסיטה האמריקאית בביירות. לפי הידיעה, בראשם של האיראנים היה שר האנרגיה של דרום קוריאה. האיש, לי בונג סו, הכחיש את הידיעה.

הכתב שמסר את הידיעה, גיורא שמיס, עמד על נכונותה, בראיון קצר שהוקלט בליל שבת במהדורות החדשות המרכזית של רשת הטלוויזיה סי־ביאס. הרשת הוסיפה מייד, כי עיתונאים אמריקאיים, שהיו בקשר עם שמיס בעבר, העלו ספקות ביושרו. באחרונה מסר כתב עת לענייני עתונות בניו יורק, כי השבועון הוואשינגטוני "יו־אס ניוז אנד וורלד ריפורט" הפסיק את העסקתו של שמיס בגלל "חוסר אמינות".

שמועות על מו"מ שמנהל בוש

להיטותם של כלי התקשורת האמריקאיים לצטט ידיעות מהמזרח התיכון קשורה במישרים במערכת הבחירות לנשיאות. זה שבועיים מתהלכות בוואשינגטון שמועות על משא־ומתן חשאי על שחרור בני הערובה בין איראן ובין נציג של המועמד הרפובליקאי לנשיאות, ג'ורג' בוש.

אנשי בוש הכחישו את השמועות, כדי שלא לעורר את זכר המשא־ומתן החשאי עם איראן, לפני שנתיים.

בסוף השבוע נודע, שהבית הלבן התאמץ להשתיק את הפרשה. על פי דיווח ברשת סי־ביאס שיגר הממשל שדר חשאי לאיראן, והזהיר בו, כי "איש מחוץ לממשלת ארה"ב אינו רשאי לדבר בשמה". האיראנים השיבו מייד, כי ידברו רק עם פקידי ממשלה אמריקאיים.

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, גינה ביום ו' "יחידים, אשר אינם מדברים בשמה של ממשלת ארה"ב".

השם המוזכר בעניין זה הוא ריצ'ארד לולס, לשעבר סוכן הסי־איי־אי, וכיום איש עסקים פרטי. נשיא איראן לשעבר, אבול חסן באני סאדר, טען בשבוע שעבר, כי לולס נפגש באירופה עם נציג אישי של יושב ראש הפרלמנט האיראני.

ערך את העמוד: אוריאל רייננהלד

שלם וקח!

חיסול מלאי הרהיטים במחירי היבוא עד הפריט האחרון

■ פינות ישיבה ■ ארונות קיר ■ בורסאות ■ חדרי שינה ■ פינות אוכל ■ מזנונים ועוד

פתוח רצוף:
כל יום משעה 9.00 בבוקר עד 8.00 בערב.
ביום שישי עד השעה 13.00 בצהריים.
מוצ"ש מצאת השבת.

רח' ז'בוטינסקי 128 רמת־גן
ע"י משטרת ר"ג

הטלוויזיה הישראלית — משרד הבריאות

הערב בטלוויזיה בשעה 20.30 בתכנית "בין הכיסאות"

משדר מיוחד על מחלת הפוליו

ומבצע החיסון הארצי
מומחים באולפן ישיבו במהלך התכנית לשאלות הצופים

פרופ' יורם לס – מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' אברהם מורג – ראש הוועדה למחלות זיהומיות וחיסונים במשרד הבריאות
פרופ' חיים בוייקס – רופא ילדים ודיקן ביה"ס לרפואה – אונ' ת"א

שאלות ניתן להפנות החל מהשעה 20.00 לטלפונים: 02־301352, 02־301518

ועידת הלייבור דחתה הצעות מנהיגה קינוק לשינוי במצע

הוועידה נשארה דבקה בפירוק חד צדדי של נשק גרעיני וללא כל תנאי

בלקפול (ע"ד וע"צ). ועידת מפלגת הלייבור בבריטניה דחתה את תכניות מנהיגה ניל קינוק לשינויים במצע המדיני הבטחוני והכריזה שוב על פירוק נשק גרעיני חד צדדי, ללא כל תנאי.

צירי הוועידה קיבלו בלילה שבין יום חמישי לשישי שורת החלטות הנוגדות את עמדת ההנהגה.

הוועידה הורה ואישרה את מדיניות סילוק כוח ההרתעה הגרעיני של בריטניה והדגישה כי עמדה זו עדיפה על הסיכוי לחזור לשלטון.

היתה זו הוועידה השמינית של הלייבור שאישרה את מדיניות פירוק הנשק הגרעיני באורח חד־צדדי.

אין ספק כי ההחלטה היא מכה קשה למנהיג המפלגה קינוק ולחברי ההנהגה.

קינוק מנסה זה שנים להוציא ממצע הלייבור סעיפים הרווחים מיליוני מצביעים אשר לטענתו גרמו לכך שכבר 10 שנים המפלגה איננה בשלטון.

אחד הסעיפים הדוחים את המוני המצביעים מלתמוך בלייבור, הוא לטענת קינוק, הסעיף המדבר על פירוק נשק גרעיני חד־צדדי.

לאחר ההצבעה אמר קינוק כי בחינת המצע המדיני הבטחוני של המפלגה תימשך והעניין יועלה לדיון בוועידה הבאה.

החלטות אנטי־ישראליות

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ועידת מפלגת הלייבור דחתה הצעת פשרה של ההנהגה בענייני המזה"ת, שכללה הצביעה בעד "חבילת בינויים" לישראל אשר כללה קריאה להקמתה של מדינה פלשתינאית, פירוק ההתנחלויות והידברות מיידית עם אש"ף.

ברוב קולות גדול, רובו ככולו של האיגודים המקצועיים, דחו הצירים את ההודעה שחוברה על ידי מזכירות המפלגה, אשר הוקיעה אמנם את ישראל, אבל הביעה צער גם על קורבנותיה שלה ואיזכרה את הצורך להעניק לה גבולות בטוחים. "פועלי ציון", אשר הגישו הצעה משלהם הקוראת להכרה הדדית, נותרו במיעוט.

הנהגת המפלגה, בהם ניל קינוק וג'ראלד קאופמן, שר החוץ של האופוזיציה, הביעו צער על החלטות הרוב הקיצוניות, שהתעלמה אפילו מהחלטת 242.

ידידי ישראל בלייבור קיימו ארוחת־צהריים בה נכח קינוק אשר הביע תקווה כי המצעד יזכה לנצחון בבחירות הבאות.

ישראל פועלת להכשיל יוזמה לשלול את כתב האמנתה באו"ם

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). נציגי מדינות ערביות ואיסלמיות מגלים פעילות רבה במרכז האו"ם במטרה לצבור תמיכה ביוזמתם לשלול ממשלחת ישראל את כתב אמנתה. הצעת הקבוצה הערבית תועלה בעוד כעשרה ימים כאשר ועדת כתבי האמנה תגיש את הדין וחשבון שלה למליאת העצרת.

בין נציגי הקבוצה הערבית היו כאלה שטענו כי מוטב לוותר השנה על היוזמה לשלול מישראל את כתב האמנה, מאחר והצעה זאת נידונה מראש לכשלון ובכל עצרת גדל והולך מספר המדינות הדוחות יוזמה זאת. אך בישיבה מיוחדת של נציגי הקבוצה הערבית, שהתקיימה לפני ימים אחדים במרכז האו"ם, הוחלט להעלות גם בעצרת הנוכחית את ההצעה. דיפלומטים ערביים מנהלים מערכת שכנוע נמרצת במשלחות האו"ם כדי להגדיל את מספר המדינות התומכות ביוזמה לשלול מישראל את כתב אמנתה לארגון הבינלאומי.

משלחת ישראל נערכת לקראת העלאת ההצעה ומקיימת מגעים עם מדינות ידידותיות כדי להבטיח את סיכול היוזמה הערבית. לא ברור כיצד תצביע השנה ברית המועצות, שעד כה בכל עצרת תמכה בהצעה הערבית. גורמים יהודים המקיימים מגעים עם דיפלומטים סובייטיים הבהירו כי על רקע שיפור היחסים בין מדינות הגוש המזרחי לבין ישראל והקשרים בין ישראל לברית המועצות, תמיכה סובייטית ביוזמה הערבית לשלול מישראל את כתב האמנה יעורר הדים שליליים בקהילה היהודית בארצות הברית.

משלחת של צמרת ארגון בני־ברית נפגשה בסוף שבוע שעבר עם נשיא עצרת האו"ם, דאנטי קאפוטו, ובשיחה הביעו המנהיגים היהודים מורת רוחם על כוונת הערבים להעלות גם בעצרת הנוכחית את הצעתם לשלול מישראל את כתב האמנה לאו"ם. המנהיגים היהודים אמרו לנשיא העצרת כי יש לפעול לביטול החלטת האו"ם המשווה את הציונות לגזענות.

אישים יהודיים בצרפת ידונו הערב עם האפיפיור על ישראל

מאת יואב מוקר
סופר "הארץ" בצרפת

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). מנהיגים יהודים בצרפת מתכוונים להעלות הערב בשיחתם המתוכננת עם האפיפיור את שאלת "היחסים המחודשים" בין הוואתיקן לבין מדינת ישראל. יוחנן־פאולוס השני, שפתח אתמול ביקור בן שלושה ימים באזור סטראסבורג, עתיד לקבל הערב לשיחה משלחת של ההנהגה האזורית של הקהילות היהודיות במזרח־צרפת. הפגישה מתוכננת להיערך במעון הארכיבישוף של סטראסבורג וישתתף בה נשיא הארגונים היהודיים המקומיים, רנה וייל, הרב הראשי של האזור, רנה גוטמן ונשיא הקהילה היהודית המקומית, ז'אן קאהן.

נוסף לכך עומדים האישים היהודיים להעלות בשיחה עם האפיפיור שאלות הקשורות ביחסי יהודים־נוצרים, חינוך ושימורה של "תודעת השואה".

עלייה חדה בדאו־ג'ונס בעקבות ירידת האבטלה

מאת שלמה שמיר

ניו יורק (מיוחד ל"הארץ"). שערי המניות בבורסת ניו יורק זינקו ביום ו' בשיעור של 42.50 נקודות – העליה הגדולה ביותר שנרשמה מזה שלושה חודשים. עם נעילת המסחר הראה מדד דאו ג'ונס על 2,150.25 נקודות. המסחר ביום ו' היה ערני ביותר. 217 מיליון מניות החליפו ידים, בהשוואה ל־153 מיליון יום קודם.

הסיבה לעליה החדה בשערי המניות מוסברת בפרסום נתוני האבטלה והתעסוקה בארצות הברית. שיעור האבטלה ירד ל־5.3% – הנמוך ביותר מזה 14 שנים. יחד עם זאת נרשמה ירידה במספר מקומות העבודה החדשים בהשוואה לחודשים קודמים, דבר שהקטין את חששות הכלכלנים מפני התפשטות בלתי מבוקרת של המשק ועליה בשערי הריבית.

במסגרת רפורמות גורבצ'וב: הרובל יהיה מטבע בר־המרה

מוסקווה (ע"צ). הפוליטביורו של המפלגה הקומוניסטית הסובייטית תמך ביום ה' בהפיכת הרובל למטבע בן המרה בתהליך שיחול בן שלבים אחדים – על כך מסרה ביום ו' סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית "טאס". כלומר אפשר יהיה לקנות אותו ולמכור אותו בשוק הכספים בעולם.

הודעה זו מתפרשת על ידי משקיפים כסימן להתחזקות סמכותו ומדיניות הרפורמות של מנהיג ברית המועצות מיכאיל גורבצ'וב ותומכיו בעקבות השינויים שחלו בצמרת המפלגה, שהחלישו את מתנגדיו השמרנים.

על הפיכת הרובל למטבע בן המרה מדובר בדו"ח על המדיניות הכלכלית כלפי מדינות העולם, שהוגש על ידי הממשלה הסובייטית והסוקרת את הצעדים שיש לנקוט מעתה עד שנת 2000.

הלשכה המדינית סבורה כי יש לתת עדיפות לפיתוח הכלכלי בתוך מדינות ה"קומקון", השוק המשותף של המדינות הסוציאליסטיות, מציינת סוכנות "טאס".

פולין לא תאפשר להחיות את תנועת סולידריות

ווארשה (ע"ד וע"צ). שלטונות פולין לא יאפשרו החייאתה של תנועת סולידריות – מתברר ממסמך רשמי של המפלגה הקומוניסטית הפולנית.

המסמך שהועבר בטלקס לפעילי המפלגה בבתי החרושת ברחבי פולין ב־26 בספטמבר והודלף לכתבים מן המערב על ידי מקורות סולידריות, קובע כי החייאתה מחדש של סולידריות, כתנועה פעילה תהווה סכנה גדולה למפלגה הקומוניסטית.

"הסכנה העיקרית הממשית ביותר בשבילנו היא החייאתה של תנועת סולידריות על פי דגם 1981, מאחר והמשמעות היא שביתות ועימותים. בעניין זה עלינו לרכז את מירב תשומת הלב שלנו", נאמר במסמך.

כמו כן נאמר במסמך כי הפתרון הטוב ביותר הוא "לשאוב את המתנגדים לתוך האיגודים המקצועיים הרשמיים ולהעניק להם חלק יחסי בהנהגה ובדרך זו למזגם בתוך המערכת".

התפטרה ממשלת מונטנגרו ביוגוסלוויה לאחר מהומות

בלגרד (ע"ד וע"צ). ממשלת מונטנגרו הגישה בשבת את התפטרותה לפרלמנט של הרפובליקה בעקבות מושב שלא מן המנין שנערך בטיטוגראד בירת מונטנגרו – על כך מסרה סוכנות הידיעות היוגוסלבית "טאניוג".

כ־50 אלף מפגינים תבעו בשני הימים האחרונים את התפטרותם של כל מנהיגי מונטנגרו, פרט לאישים הידועים בתמיכתם במדיניות המפלגה הקומוניסטית הסרבית. כעשרה אנשים נפצעו ורבים נעצרו בתקרית שאירעה ליד בניין הפרלמנט האיזורי בטיטוגראד. ביום ה' גרמו כ־100 אלף מפגינים להתפטרות המנהיגים האיזוריים בחבל ווייבודינה לאחר התנגשויות עם המשטרה אשר בהן נפצעו כ־100 אנשים.

הפגנות המחאה החלו כאשר כ־1000 פועלים מבית חרושת מקומי למנועים תבעו להכפיל את שכרם ולפעול נגד התושבים ממוצא אלבני בחבל קוסובו, המואשמים ברדיפת המיעוט הסלבי בחבל זה.

המפגינים הביעו תמיכה במנהיג המפלגה הקומוניסטית הסרבית סלובודאן מילושביץ, המבקש להפעיל בחבלים האוטונומיים של סרביה – קוסובו ווייבודינה – את שלטון המוסדות המרכזיים של המדינה.

ביוגוסלוויה, שבה הגיע שיעור האינפלציה ל־217 אחוז, פרצו השנה מאות שביתות.

דובר חברת בזק

293812 זה המספר הכי O.K.
או.קי. מתחרה על התקציב שלך.

هكذا من الأصل

ספורט

בעריכת יחיאל ארדי

ברצלונה 1992 היום ועכשיו

יחיאל ארדי

השעה 6.30 בבוקר אינה בדיוק המועד המתאים למסיבה המונית, בהשתתפות מאות חוגגים. אבל תזמורת ניגנה בנעימות עליזות; מלצרים מזגו שמפניה קרה לגביעים מבהיקים, שניצבו על שולחנות מקושטים; נשים, ילדים, הורים ונציגים רשמיים ניצבו נרגשים עם זרי פרחים; צלמי טלוויזיה, שדרי רדיו ועיתונאים ציפו בדריכות – לרגע בו נכנסו בזה אחר זה ספורטאים עייפים, שעל צווארם תלויות מדליות זהב, כסף וארד, לאולם ההמתנה הרחוס של נמל האויר הבינלאומי.

זה קרה ביום שלישי שעבר – לא, לא בנתב"ג, כמובן – אלא בפרנקפורט, כששני מטוסי לופטהאנזה נחתו עם שחר מסיאול, עם המשלחת האולימפית של מערב גרמניה. טסתי באחד משני המטוסים ויכולתי רק להתקנא בגרמנים מעמדת התצפית הבודדת שלי.

ספורטאי מערב גרמניה הביאו מסיאול שלל נכבד של 40 מדליות – 11 זהב, 14 כסף ו־15 ארד. היו מדינות שהצליחו יותר, וסביר להניח שקבלות הפנים לחוזרים מסיאול היו סוערות יותר במוסקווה, במזרח ברלין או בלוס אנג'לס. שהרי שלוש מעצמות־העל של הספורט העולמי צברו יחדיו 328 מדליות שונות.

אבל כישראלי, שעשה את כל הדרך הארוכה עם חלק מהמשלחת האולימפית של מערב גרמניה, היתה לי סיבה משלי לקנאה – ושום סיבה מיוחדת למסיבה, בשובי כעבור שעות אחדות הביתה. לא היתה גם שום סיבה למסיבה לאמיתו של דבר, כשחלקה העיקרי של המשלחת הישראלית חזר בטיסה מניו יורק, עם המאזן האולימפי השיגרתי שלנו: 0 מדליות זהב, 0 כסף, 0 ארד. זה חזר על עצמו, בריקנות הזה המרגיזה, בפעם התשיעית מאז 1952 בהלסינקי.

האם הספורטאים שלנו פחות טובים, פחות מוכשרים, או אולי לא מספיק רציניים ולא מוכנים די הצורך להצלחה אולימפית? כל התשובות לשאלות הללו חיוביות, אבל לא ממצות את כל האמת.

ספורטאי 52 ארצות בלבד, מכלל ה־160 שהיו באולימפיאדה, השתתפו בסיאול במיצעד המדליות. רק 31 מהן זכו בזהב, והיתר בכסף וארד בלבד. אבל 108 חזרו בידיים ריקות, כמו ישראל, ואם מתנחם מישהו בצרת־רבים – יבושם לו. כלליות זה מרגיז ומתסכל מאד, בפרט על רקע העובדה שכמה ארצות בלתי מוכרות כלל על מפת הספורט העולמית – אם להזכיר רק את סורינאם, קוסטה ריקה, האיים האנטיליים, סנגאל, איי הבתולה או מונגוליה – כבר זקפו לזכותן הישג שישראל לא זכתה בו מעולם.

היו לנו, במהלך שלושת השבועות הסוערים בסיאול, הזדמנויות רבות לשוחח ולדון בתופעה זו עם חברים למקצוע מרחבי תבל; עם ספורטאים, אנשי מקצוע ופרשנים. חלקם אינו מאמין, כי אין לנו שום מדליה אולימפית; חלקם משוכנע כי היותה זו, באורח מקרי בלבד, אולימפיאדה לא מוצלחת מבחינתנו; רק קומץ גילה הבנה והביע תקווה, כי זה ישתנה בפעם הבאה.

האם יחול השינוי בברצלונה, באולימפיאדה הים־תיכונית של 1992? באווירה ביתית יותר, בנוף שהורגלנו בו, באקלים הישראלי? זה כשלעצמו אינו ערובה להצלחה, אבל אולי יעזור – אם נתחיל מיד, הבוקר, ללא דיחוי, בתיכנון מקצועי והכנה שונה מכל אשר ידענו בעבר. בלי הצבת דרישות־מינימום, אבל עם תרבה הישגי מכסימום. קירבתה של ברצלונה עשויה לקסום ולפתות רבים לשיגור משלחת מנופחת, כמו ב־1960 ברומא, שהיתה הרפתקה אולימפית לא מכובדת. שמירה על פרופורציות תמנע זאת, כי כמות ואיכות אינן עולות בקנה אחד.

במה להשתתף, את מי לשגר ולאילו ענפים לתת עדיפות – הן רק מקצת השאלות שיצריכו תשובות מדוייקות ומקצועיות יותר מכפי שניתנו בסיאול. ענפי ספורט שהיו הפעם על סף זכיה במדליות – שיט, איגרוף, טניס – יהיו בראש סולם העדיפויות ואולי יפרצו סוף־סוף את מעגל הקסמים. אבל יהיו גם אחרים, שישקיעו מאמץ ויגיעה, ומן הסתם יבקשו להוכיח, כי הם מסוגלים לא פחות מאחרים. היינו רוצים מאד לראות בברצלונה גם נבחרות ישראליות, בענפים פופולאריים כמו כדורגל וכדורסל, כדי שלא רק יקראו או ידווחו עלינו, אלא גם יראו אותנו וירגישו בקיומנו.

הבה נתחיל להתבונן לכך עכשיו, היום, כאילו אולימפיאדת ברצלונה מתחילה מחר. זה יחסוך לכולנו הרבה עגמת נפש מיותרת, ועוד יותר מזה – בעוד ארבע שנים.

מקול על הדרבי: אין 3 נקודות

רק 12 אלף צופים באו לדרבי התל אביבי בו כבש הפועל שער יתרון (הרשליקוביץ 40), ומכבי הישווה (גולדברג 55) בזכות כדור שקיפץ על גבשושית בדשא והוליך שולל את שוער הפועל

מאת [illegible]

[illegible] צופים במישחק ליגה זה הרבה, אולם כשמדובר בדרבי תל אביבי, זה מעט. אולי היו אלה מרבי מס, כאלה שלא רצו לשלם את מחיר הכרטיס שעוקל ע"י מס הכנסה ואולי לא הגיעו למישחק אוהדים שלא האמינו שהקבוצות האלה עוד מסוגלות לגרום להתרוממות רוח.

אכן רק שיפור במישחקו של מכבי תל אביב במחצית השניה הציל את הדרבי משיממון. מערך טאקטי גרם במחצית הראשונה לקיפאון במישחק. הפועל ניסה להפתיע את מכבי כשהציב את סיני וכהן כחלוצי־חוד, אך גרם בכך נזק לעצמו משום שהורגש היעדרו של קשר טוב במרכז השדה ואילו בחוד הורגש היעדר הסורנו של חלוץ אמיתי, אשר למעשה לא קיים בסגל של הפועל.

עובדה הצריכה להדליק אצלה אור אדום.

הפועל נקט שמירה אישית להגנת על המכבים, וכך לא הצליחו הצדדים להגיע למצבי הבקעה. רק בדקה ה־33 פרץ משה סיני ובעט מ־16 מטר מצדין, אך מרכוס הדף נהדף לקרן. התקפה ראשונה מסוכנת למכבי היתה בדקה ה־36 כשלוי שלח כדור בגמוך משמאל, אך דריקס שזינק לא הצליח לנגוח והכדור חמק לחוץ. בדקה ה־40 בעט מודיס לאנג לשער, הכדור נהדף אל דוד הרשליקוביץ שבעט, הכדור פגע במרכוס המזנק, עלה ובצורה קשתית ירד לרשת.

הפועל המשיך לתקוף ובדקה ה־45 שלח רפי שמואל כדור ארוך אל אלי כהן שפרץ לבדו, בעט מעל לשוער שיצא מולו, אך מרכוס הצליח בזינוק נהדר לאחור להדוף לקרן.

השער שנכבש שינה את הטאקטיקה במכבי, וגם חילופים של מוטי איוניר ואלון נתן השלושים שנפצע, בזוהר ומליקה הצעירים, וכן מישחק מסור ויעיל של ארז לולה, גרמו לפתיחת המישחק במכבי, לרצון עז לתקוף ולכבוש. אולם עיקר המגרעת במכבי, לכל אורך המישחק, היה אי ניצול האגפים, גם כאשר לכך עשה לא היו שם להפועל מגינים אשר שמרו על קשרי מכבי.

בדקה ה־50 הגבה כדור קרן משמאל, הכדור הגיע אל חיים גולדברג שבעט מ־14 מטר למשקוף. זוהר (52) ומליקה (53) החטיאו למכבי מקרוב. הלחץ המכבי גבר ובדקה ה־56 בעט חיים גולדברג כדור שטוח מ־17 מטר, הכדור קיפץ על גבשושית, הטעה את שוער הפועל וחדר פנימה 1–1.

המישחק המשיך אמנם להתנהל ביוזמת מכבי שהיה עדיף אך הלהט שכך. סיני נגח מקרוב לחוץ בדקה 65 הדריקס (82) ומליקה (88) החטיאו גם הם מקרוב כדי לסיים עוד דרבי פושר בשיוויון.

חיים גולדברג, שכבש את שער השיוויון של מכבי בדרבי התל־אביבי נגד הפועל בבלומפילד, צוהל חבוק עם חברו אלי דריקס. צילום: עדי קרן

טבלת הליגה הלאומית

	משח׳	נצ׳	תיקו	הפ׳	שערים	נק׳
1. הפועל פתח־תקוה (2)	4	3	–	1	5–8	9
2. הפועל באר־שבע (1)	4	2	2	–	3–6	8
3. מכבי חיפה (3)	4	2	2	–	3–7	6
4. מכבי נתניה (4)	4	1	3	–	4–5	6
5. בית"ר ירושלים (5)	4	1	2	1	2–4	5
6. בית"ר תל־אביב (6)	4	1	2	1	3–3	5
7. הפועל תל־אביב (7)	4	2	2	–	3–5	4
8. מכבי תל־אביב (8)	4	1	3	–	2–3	4
9. הפועל טבריה (21)	4	1	1	2	3–3	4
10. הפועל ירושלים (9)	4	1	1	2	5–4	3
11. שמשון תל־אביב (10)	4	–	2	2	4–1	2
12. הפועל כפר־סבא (11)	4	–	2	2	7–3	2
13. צפרירים חולון (14)	4	–	3	1	5–4	1
14. בני־יהודה (13)	4	–	1	3	5–0	1

(בסוגריים – מיקום הקבוצה במחזור הקודם)

גם דריקס זה, בין היריבים המרשבעים משה סיני (על הקרקע) ואבי כהן, לא הציל את גורל הדרבי התל־אביבי בבלומפילד. צילום: עדי קרן

הפועל ת"א – 1 (1)
מכבי ת"א – 1 (0)

השער להפועל: דוד הרשליקוביץ (40). השער למכבי: חיים גולדברג (55).

המצטיין: ארז לולה.

● הפועל תל אביב: טליאס, מוספל, סגל, קרביאן, הרשליקוביץ, הרמה, אקוזיו (מרסא), שמואל, דאגו, כהן, סיני. המאמן: רוסטיסלאב מאטייך.

● מכבי תל אביב: מרכוס, מוספי, כהן, שמעונוב, לוי, לולה, גולדברג, איוניר (מליקה), נתן (זוהר), דריקס, טבק. המאמן: יוסף מרימוביץ.

שפט אריה פרוסט, 12,000 צופים, בלומפילד ביפו.

מלך השערים

1. ניר לוין (הפ. פתח־תקוה)	3
–. אלי בן־אמו (בית"ר ת"א)	3
3. יוסי שושני (באר־שבע)	2
–. ציון מרילי (מכבי חיפה)	2
–. זאהי ארמלי (מכבי חיפה)	2
–. רונן גבאי (מכבי נתניה)	2
–. מיקי קדברוך (צ. חולון)	2
–. יהודה עמר (הפועל י-ם)	2
–. יובל אוחנה (באר־שבע)	2
–. איתי מרדכי (מכבי חיפה)	2
–. א. מלמיליאן (מכ. חיפה)	2

במחזור הבא

- ● מכבי נתניה – הפועל י-ם
- ● בית"ר ת"א – הפועל ת"א
- ● מכבי ת"א – בני־יהודה
- ● שמשון ת"א – כפר־סבא
- ● בית"ר י-ם – הפועל פ"ת
- ● באר־שבע – מכבי חיפה
- ● טבריה – צפרירים חולון

קהל־שיא ראה בחיפה שני שערים ריקים

מאת אברהם ציבין

יעקב שוורץ יכול היה אתמול לקנות את עולמו ולהקנות לבית"ר ירושלים ניצחון על מכבי חיפה. אבל פעמיים, בדקות ה־47 ו־71, ניצב לבדו מול השוער החיפאי גיורא אנטמן ובעט שמוט החוצה.

12,000 צופים, קהל שיא בעונה זו בחיפה, חזו במישחק שהסתיים 0–0 וקטע מסורת של מיפגשים בין שתי היריבות המשובצות שבדרך כלל היו מרתקים ורבי שערים. הפעם לא הצליחו שתי הקבוצות להבקיע, וגרמו מפח נפש לקהל הרב.

המישחק היה מעניין למדי עם התקפות לא מעטות ו"הזדמנויות", אבל בלי "העיקר" – השערים. בית"ר החזיקה יותר בכדור בזכות שליטתה במרכז המיגרש. שלמה שירזי המצטיין ואבי כהן דחפו את קבוצתם קדימה בפריצות עומק, אך החלוצים לא הצליחו להבקיע. בית"ר התייצב במערך קצת משונה, עם חלוץ אחד, אלי יאני – אבל ניתן לו סיוע מצד יתר השחקנים, שהגבירו את הלחץ על השער החיפאי.

מכבי חיפה, ששיחק במערך פתוח יותר, לא הגיע למצבי הבקעה טובים יותר מאשר הירושלמים. הדבר הוכיח שלא רחוקה המערך המתוכנן כתוקפני מסוגל ליצור לעצמו עמדות תקיפה יעילות יותר. החיפאים איכזבו הפעם, כי הגנתם היתה חדירה ושחקני [illegible] בחוליה הקדמית. את נקודות האור בחוליה זו היווה הנער עופר מזרחי, ששולב במחצית השניה לראשונה בעונה זו, הוסיף תנופה. מזרחי פרץ בדקה ה־55, ודהר לרחבה מימין אך את בעיטתו קלט שוער בית"ר. במשך 90 הדקות, למרות שהיו אירועים ליד שני השערים, רשמתי רק שלוש הזדמנויות. אחת מהן היתה זו של עופר מזרחי לכבות חיפה. האחרות היו של הירושלמי יעקב שוורץ: בדקה ה־47 קלט מסירה של אורי מלמיליאן ובעט מקרוב החוצה, ובדקה ה־71 פרץ לבדו מול אנטמן ומעמדה נוחה בעט ברישול החוצה.

מכבי חיפה – 0
בית"ר ירושלים – 0

המצטיין: שלמה שירזי.

● מכבי חיפה: אנטמן, בלבול, לוי, גרינברג, מרילי, אברקסיס, קרמר, גבעולי, מלכה (מזרחי), מרדכי (עמר), ארמלי. המאמן: אמציה לבקוביץ.

● בית"ר ירושלים: מימון, כהן, אוחנאי, אשש, שירזי, שמואלי, קדוש, שוורץ, מלמיליאן, מלכה (דוקה), יאני. המאמן: דרור קשטן.

שפט [illegible], 12,000 צופים, באיצטדיון קרית אליעזר בחיפה.

פתח תקוה? לא מפתיע

מאת אהרון שמולביץ

עליית הפועל פתח תקוה לראשות הטבלה הלאומית לא הפתיעה. משחקו מול שמשון תל־אביב הוכיח, כי העונה יהיה לו מה לומר במאבק לאליפות. כל מערכי הקבוצה תיפקדו היטב ברבית דקות המישחק. שחקני הקבוצה גילו רוח לחימה ואשפיגה, דבר שהביא למישחק שוטף ולמהלכי כדור נאים. בשמשון ניכר היה, כי חשוב היה להם להשיג ניצחון ראשון העונה דווקא במישחק זה. גם השחקנים גילו מישחק הקרבה ועשו מאמצים להשיג שער יתרון, אך לבסוף נאלצו לרדת מנוצחים.

פתיחת המישחק היתה שקולה, כאשר הכדור נע מרחבה לרחבה. מישחק טוב של ההגנה והקישור בשתי הקבוצות הביא למישחק שוטף ומעניין. בשתיהן לקו בחוסר מערכי התקפה שלא מצאו את הדרך לסכן את שער היריב. אט אט השתלטו המארחים על מרכז השדה; מחפוד, איליה ומרכוס בחוליית הקישור הפתח־תקוואית דחפו את קדימה ובסיוע מתמיד של שני המגינים שהרימו שוב ושוב מהאגפים היוו סכנה מתמדת על שער שמשון. ואמנם, שער היתרון לא איחר לבוא. דקה 36 הרים גיא לוי כדור לרחבת המשמש מבעיטת עונשין שנקבעה על קו ה־16, אלכסונית לשער, ניר אלון בלמה הגבוה של פתח־תקוה התרומם ונגח לפינה הרחוקה וקבע 1–0.

בפתיחת המחצית השניה ניסו השמשונים להשוות, ופציעתם של שחקני הקישור המקומיים מחפוד ומרכוס החלישה את מישחק מרכז השדה שלהם. שמשון השתלט בדקות אלו על מרכז השדה, אך לא הצליח לנצל יתרונו לשערים. כל זאת בגלל מישחק הגנה טוב מאוד של פתח תקוה שהיסלה ניסיונות של דמתי ואודרי להבקיע.

בודריניק, באחד ממשחקיו המשובחים, ידע לארגן היטב את הגנתו, בלם את התקפות שמשון, וכמו ליברו גדול ידע לצאת להתקפות נגד. בדקה ה־90, כאשר כולם ממתינים לשריקת הסיום פרץ מגי בסון לבדו, מול הדר שיצא מרחבת שערו בכדי להרחיק את הכדור, בסון גבר עליו והעביר הכדור לעף איליה שפרץ לרחבה, העביר את הכדור לשטח מת בימין הרחבה ונועם קייסי לבדו מול השער התעופף ונגח מ־7 מטר כדור חזק פנימה.

שמשון שיחק מהדקה ה־77 בעשרה שחקנים, לאחר שיגאל מליחי הורחק בעוון פגיעה בניר לוין ללא כדור.

הפ' פתח־תקוה – 2 (1)
שמשון תל־אביב – 0

השערים: ניר אלון (36), נועם קייסי (90).

המצטיין: איתן בודריניק.

● הפועל פתח־תקוה: כהן, גיא לוי, בודריניק, אלון, קוואיר־שיליי, דוד לוי, מחפוד (קייסי), איליה, מרכוס (סבג), לוין, בסון. המאמן: אברהם גרנט.

● שמשון תל־אביב: הדר, דהרי, ברדה, שמעונוב, הלוי, הלל, מליחי, ארביב, מזו (שוקרון), דמתי, אודרי (ארמוני). המאמן: צבי רוזן.

שפט רחמים שאשה, 1,500 צופים, בפתח־תקוה.

אבירם דוידי נאבק בעימות מוער בין יריבים מבאר־שבע וצפרירים, שנפרדו 1–1 במישחק הליגה בחולון. (צילום: עדי קרן)

ממה היה נסים בכר מרוצה?

מאת מנחם כהן

כאשר מוליכת הליגה מבאר שבע מתמודדת עם האחרונה מחולון, צפרירים, מובילה 0–1 משער בעל משמעות מוראלית (20 שניות למוצאת), סופגת שער שיוויון עצמי, מחמיצה שער ניצחון דקה לסיום (נגיחה למשקוף), ובסיום המישחק מאמנה מרוצה מהתוצאה – מה לנו, כי נלין על מיעוט שערים והצופים במגרשים.

שלא כבאמנם יכולים שחקני באר שבע לראות עצמם מאוכזבים מהתיקו, כיון שנתוני הפתיחה היו לטובתם. חולון ללא צמד בלמיה, צמח הפצוע ואלי כהן הממתין שבוע שלישי(!) לפסיקת הבורר בנושא העברתו, החלוץ רונן הלל עדיין מורחק ובלית ברירה מתפקד חלוץ נוסף כבלם.

נראה שצעירי באר שבע עדיין לא בשלים להוליך את הטבלה. מישחקם היה חסר רגיעה, הם הבליטו אי־שקט דבר שהורגש בעיקר ביכולת הסיום של חלוציהם.

במחצית הראשונה, למרות שליטת שחקני באר שבע במרכז המיגרש, הגיעו שחקניהם לכלל סיכון ממשי של שער חולון רק פעמיים. בדקה ה־22 בעט יובל אוחנה בפזיזות החוצה מ־6 מטרים, ובדקה ה־45 הגביה שושני כדור קרן לרחבת חולון, מכלוף ושקרוקה החטיאו את הכדור ושלמה אילוז עט על המציאה ומ־16 מטר שיגר כדור חזק מתחת למשקוף 1–0.

במחצית השניה סביר היה, כי הבאר שבעים ישתחררו מעצבנותם ויפגינו יכולת כיאה למוליכת הטבלה – אך לא כך. שתי דקות מפתיחת המחצית ספגו שער שיוויון. אבי פס שלח כדור רוחב לברבוך שעמד מטר משער באר שבע, אך אלי אזרן הקדימו והבקיע את שערו הוא. היתה זאת התקפה המסוכנת האחרונה של חולון במישחק. מדקה זו ואילך (47) שלטו הבאר שבעים, לכאורה, במישחק, אך למעשה רק בדקה ה־89 היו קרובים להבקעה, אוחנה הגביה כדור לרחבה וביטון משתי מטר נגח למשקוף שער חולון.

צפרירים חולון – 1 (0)
הפ' באר שבע – 1 (1)

השער לבאר שבע: שלמה אילוז (45). השער לחולון: אלי אזרן (עצמי 47).

המצטיין: גיל דיתוני.

● צפרירים חולון: ביטון, דיתני, יעקבי, שקרוקה, מכלוף, אהרונוב (עמרני), פס (טליאס), ברבוך, פרחן, דמתי, פנסו. המאמן: זאב זלצר.

● הפועל באר שבע: ליברמן, אזרן, דוידי, אילוז, נגון (אפריאט), אלימלך (שמואלי), ועקנין, שושני, עזרן, ביטון, אוחנה. המאמן: נסים בכר.

שפט יעקב בקרמן, 1,500 צופים בחולון.

טוטו

6 ניחשו 14

מאת כתב "ספורט הארץ"

6 משתתפים ניחשו את כל 14 המישחקים בטופס הספורטוטו. 135 ניחשו 13 מישחקים; 1827 ניחשו 12 ו־12,342 ניחשו 11. יותר מ־77 אלף ניחשו 10 מישחקים והפרס הרביעי לא יחולק ויועבר לשבוע הבא.

הניחוש הנכון

1. הפועל כפ"ס – מכבי נתניה	x
2. הפועל י-ם – בית"ר ת"א	x
3. הפועל ת"א – מכבי ת"א	x
4. בני יהודה – הפ. טבריה	2
5. צפרירים – הפועל ב"ש	x
6. מכבי חיפה – בית"ר י-ם	x
7. הפועל פ"ת – שמשון ת"א	1
8. הפועל חדרה – מכבי פ"ת	x
9. מכבי יבנה – הפועל חיפה	1
10. בית"ר רמלה – רמת עמידר	1
11. מכבי יפו – הפועל [illegible]	1
12. מכבי [illegible] – הפועל יהוד	x
13. הפועל ר"צ – הפועל יהוד	1
14. בית"ר נתניה – שעריים	2

שכונת התקווה לא אוהבת את אלטר

מאת אפרים [illegible]

את אריה אלטר, שוער הרכש של הפועל טבריה, יזכרו בשכונת התקווה זמן רב. זה כבר לא ראינו תצוגה כה מרשימה של שוער כפי שהפגין אתמול אלטר. הוא זינק לאורך ולרוחב, קלט כדורים מסוכנים מאד מטווחים קצרים ובינוניים, ומנע לפחות 5 שערים. לשיאו הגיע אלטר בדקה ה־62 כאשר הדף לקרן בעיטת־11 מטרים שנבעטה על ידי דוד סלמן.

עם תום המישחק נותרו מאות אוהדי בני־יהודה הזועמים, שכן המארחים תקפו רוב המישחק, הפעילו לחץ רצוף על שערו של אלטר, והחמיצו אין ספור הזדמנויות ולבסוף ירדו מנוצחים משער שכבש הטברייני שבתאי שינו בדקה ה־63. וכך, לאחר המחזור הרביעי, מצוי מאזנם של בני־יהודה על אפס שערים ונקודה אחת, במקום האחרון בטבלה.

לאחר דקות של גישושים החלו בני־יהודה להפעיל לחץ על שער טבריה, ששיחקה במערך נסוג והתבססה על התקפות מתפרצות. בדקה ה־14 בעט שירזי כדור חזק שפגע בקורה. 3 דקות לאחר מכן הדף אלטר בזינוק מרהיב כדור שנבעט על ידי גורדנה, ובדקה ה־29 שוב הדף לקרן עוד בעיטה מסוכנת של גורדנה. עם פתיחת המחצית השניה בעט הטברייני וייצמן כדור מ־10 מטרים, שפגע בקורה והורחק לחוץ. בדקה ה־54 נגח שירזי לזווית העליונה וכשנדמה היה שסוף־סוף הובקע השער, צץ לפתע מאי־שם ראשו של אייל רן שהרחיק את הכדור מקו השער. דקה לאחר מכן שוב בעט גורדנה אבל אלטר, בזינוק מרהיב, הדף. בדקה ה־61 הוכשל שירזי על ידי אייל רן סיירה ברחבה והשופט יוסי שועי שרק לבעיטת־11: סלמן בעט ואלטר, כאמור, הדף לקרן.

דקה לאחר מכן ביצעו הטבריינים התקפה מתפרצת. ממן מסר ללוי שהמשיך את הכדור לשבתאי שינו, וזה הבקיע מעשרה מטרים את אסייג בבעיטה שטוחה. בדקה ה־76 שוב התגלגלה התקפה מהירה של טבריה, אמור בעט – ואסייג הדף ברגלו. עד לסיום המשיכו בני־יהודה לתקוף אולם הגנת טבריה ועמידתו המצויינת של אלטר מנעו שיוויון מוצדק.

הפועל טבריה – 1 (0)
בני־יהודה – 0

השער: שבתאי שינו (63).

המצטיין: אריה אלטר.

● הפועל טבריה: אלטר, אבו חצירא, אדרי, אייל רן, עשור, לוי, סיירה, לאנגרד (עופר רז), ממן, שינו (נעים), מ. אמור. המאמן: דרור בנטור.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, אריב, פרי, מליחי, אייל חיים, מנצור, ברחיים (גיק), גורדנה, וייצמן (אימדילי), שירזי. המאמן: אהוד [illegible].

שפט יוסי שועי, 1,500 צופים בשכונת התקווה.

גבעת חיים אלופת הליגה בכדורמים

קבוצת הכדורמים של הפועל גבעת־חיים זכתה בשבת באליפות הליגה, זו השנה החמישית ברציפות, ובפעם ה־18 בסך הכל. לליגה הארצית נשרה הפועל אפיקים/עמק הירדן.

* תוצאות מישחקי המחזור האחרון בבית הגמר: הפועל גבעת־חיים – אס"א תל־אביב 18–5, מכבי קרית־אונו – הפועל גוש זבולון 6–4, הפועל קרית־טבעון – הפועל עמק הירדן/אפיקים 10–8. במישחק השלמה דחוי שהיה ביום שישי סיימו מכבי קרית־אונו והפועל קרית־טבעון 12–12.

מפח נפש בלי הכרעה

מאת רוני דיאמן

מפח נפש היה מנת חלקם של 3000 הצופים בימק"א, כאשר צפו במשחק חלש, משעמם, יהוד, שהתאפיין בחוסר דיוק מצד שחקני שתי הקבוצות.

הירושלמים, למרות שהתייצבו במערך התקפי מובהק, שכלל ארבעה קשרים אופנסיביים, הצליחו לסכן את שערו של אריה חביב הבית"רי במחצית הראשונה פעם אחת בלבד. היה זה בדקה ה־32, כאשר אלי שכטר היה לבדו חופשי מול שער בית"ר, אולם בעט חלש והכדור הלך סמוך לקורה.

בדיקה למחצית, שהתנהלה בשוויון כוחות, נפל במפתיע השער דווקא מרגלי האורחים, כאשר חלוצה של בית"ר אלי בן אמו שלח כדור חזק ממרחק של 20 מטר, שפגע את הקורה וחדר פנימה, כדי להבקיע את ג'דבי הבלתי עירני.

בפתיחת המחצית השניה, כאשר צורף לשורה החלוץ הירושלמי אשר שושן במקומו של אלי שכטר חלה התעוררות במשחק הירושלמים, אלו להפעיל לחץ על שערו של אריה חביב. לחץ רצוף לא הביא מצבי הבקעה רבים ולכן היה זה רק טבעי שאת השוויון השיגו הירושלמים ממצב נייח. היה זה בדקה ה־77, כאשר מאיר גמויאס השחקן הבולט בקבוצתו המשיך לישת בגיחור לאחור את כדור הקרן שנשלח לעברו מישל ייין.

בדקות הסיום ניסו הירושלמים המעודדים להספיק להשיג הכרעה. אולם ההגנה המצויינת של בית"ר בראשותם של חביב ופרסלני המצויינים, הותירה את השוויון ששיקף את יחסי הכוחות במגרש.

הפועל ירושלים 1 (1)
בית"ר תל אביב 1 (0)

השער לבית"ר תל אביב: אלי בן אמו (45). השער לירושלים: מאיר גמויאס (77).

המצטיין: מאיר גמויאס.

הפועל ירושלים: ג'דבי, גוד מיאס, שפירא, מוילה, בסון, מלכה, דייג, שכטר (שושן), עמר, יחזקאלי (אסייג), בן שטרית. המאמן: דוד שוייצר.

בית"ר תל אביב: חביב, סודס, עמר, פרסלני, אפשטיין, ביסים כהן, ניסן כהן, מאיה, בן אמו, יוזן כהן, תגר (איזמרילי). המאמן: יצחק שום.

כפר סבא משונה ומוזרה

מאת נפתלי זמירא

שום דבר מרגיז וקסום לא התרחש אתמול בכפר־סבא מול יציעים עמוסים ב־5,000 צופים תאבי משחק חוויה וכרון. מי שעצמו את "היו ומביט" ועצמו את עיניהם, כדי להיזכר בעבר הקרוב ובעבר הרחוק יכלו רק להיאנח אל מול מחולי כפר־סבא – נתניה 1988.

אחד אחד מאכזב ומתסכל. כדורגל – אולי – אבל בלי חוויות משחק.

את כפר־סבא השתא, כבר למדנו להכיר. היחלשות קיצונית בהגנה ("איך פרסלני?"), בקישור ובהתקפה ("איפה יאני?" שאלו ביציעים) – וזה תוצאות מורגשות בכל אתר ואתר. חוסר ביטחון של מרבית השחקנים, תיפקודים משונים ומוזרים ומערכי משחק תמהוניים – הפכו את הקבוצה שהציגה כדורגל התקפי ואטרקטיבי – לקבוצה מגוננת, חסרת חום שירה. אכן, ההכבה והלקיה של הקרן, שיחרור שחקני מפתח ואי רכישת שחקנים מתאימים, תנמיך את הרוקדים לכפר־סבא של תחתית.

נתניה נראתה טוב לאין ערוך מיריבתה, ובכל זאת לא הצליחה לנצחה. הגנתה לא בוקעה ליכולתם הטובה של חיים בר וסלובודה דראפיץ', מול החלוץ "הרבע" שהציגה כפר־סבא. הקישור של נתניה היה הולך המותת יעיל, בגלל הולשתם התמוהה של בני לם ודני עציוני והתקפה נשמר יגאל מנחם בצורה נפלאה על ידי גדעון סימון, למעט מצב ההבקעה של שער השיוויון.

כנגד כל הסיכויים והציפיות הבקיע גדעון סימון שער נפלא (37) מבעיטת עונשין ממרחק 22 מטרים לפינת השער השמאלית.

שער השיוויון של נתניה היה רק שאלה של זמן. שמעון מנחם המגן הנתנייתי, שהיה הבולט בשורה שוטם כדור יותב מימין. אריך שמיר בשער כפר־סבא היה צריך לקטוע את מהלך הכדור, אך משנשאר תקוע בשערו ידו זו יאות. יגאל שבנגיחה קלה הסיט את הכדור ישר לרשת. 1–1 (67).

הפועל כפ"ס – 1 (1)
מכבי נתניה – 1 (0)

השערים לכפר סבא: גדעון סימון (36). לנתניה: יגאל מנחם (67).

המצטיין: שמעון מנחם.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, ברדיין, סיימון, נעמן, רבינב, א. ברזוים, יפה, סגל, מרגון, סטולפר (סימוני), מזרחי (סלקטר). המאמן: שמעון שנהר.

● מכבי נתניה: בלדב, ש. מנחם, בר, דראפיץ', פקר, חלפון, עציוני, לם, גבאי, י. מנחם, דיוויס (ר. לוי). המאמן: יהושע פייגנבוים.

שפט חיים ליפקביץ, 5,000 צופים, בכפר־סבא.

המחזור שהיה

חילופים בפיסגה

יאיר עמיקם

שלושה מחזורים, מאז תחילת העונה, היה הפועל באר שבע במקום הראשון בטבלה; אתמול תפס מוביל אחר את הפיסגה: הפועל פתח תקוה עם צוות צעיר רענן ומגובש כבש את הפיסגה לאחר ניצחון משכנע, הגבוה ביותר שהושג במחזור הרביעי, 2–0 על שמשון תל־אביב. לא בכדי מצוי הפועל פתח תקוה במקום הראשון, כבש יותר שערים מכל היתר (8), השיג יותר ניצחונות (3) ושום קבוצה שנענשה בהפחתת נקודות, לא היה בכוחה לחלוף על פניו.

הפועל באר־שבע הגיע ביום שישי לחולון, בתקוה להישאר שבת נוספת בפיסגה. הוא הבקיע ראשון, אך נאלץ להסתפק בנקודה אחת. לצפריים שימש התיקו 1–1 קרש קפיצה מהמקום האחרון.

הדרבי התל־אביבי ריכז כ־12 אלף צופים, אך המישחק השיגרתי והחשש ההדדי מהפסד מנעו הנאה מלאה. הפועל כבש ראשון, מרגלי דוד הרשליקוביץ, ומכבי הישווה במחצית השניה על ידי חיים גולדברג כדי לסגור עניין, 1–1. הפועל, ששיחק בהרכב חסר, ומכבי שפיגר, יצאו כנראה מרוצים, אך ללא ניצחונות ישארו שתי הגדולות של תל־אביב מאחור.

מכבי חיפה, שפתחה את הליגה בצורה הבליטתית, איכזב אתמול במישחק הביתי וסיים 0–0 עם בית"ר ירושלים. תיקו הושג גם בימק"א, כאשר הפועל ירושלים הצליח למחוק פיגור משער של שחקן הרכש המצוין, אלי בן אמו, כדי לסיים עם בית"ר תל־אביב 1–1. תוצאה זו, שהיתה אתמול פופולארית, הושגה גם בין הפועל כפר־סבא למכבי נתניה.

הפתעת המחזור שייכת להפועל טבריה, העולה החדש, שהשיג ניצחון ראשון דווקא בשכונת התקוה. ההפסד 1–0 הותיר את בני־יהודה לא רק ללא ניצחון במקום האחרון, כי אם גם ללא שער זכות לאחר 360 דקות.

במחזור הרביעי הובקעו 11 שערים, הושגו 5 תוצאות תיקו, ניצחון ביתי אחד וניצחון חוץ אחד. לא הורחקו שחקנים.

מה הם אומרים

שלום לחוביץ: מכבי שיחק יפה מאוד, לחץ והחמיץ

הפועל תל אביב – מכבי תל אביב

● מודיס לאנג, הפועל תל אביב: לא היתה רמה גבוהה, גם בגלל ריבוי השחקנים הצעירים. השער שספגנו עקב גבשושית בשדה גרם לשחקנינו להיכנס ללחץ ולהסתפק בתיקו.

● שלום לחוביץ, דובר מכבי תל אביב: שיחקנו יפה מאוד, לחצנו והחמצנו. מדאיג שמשחק דרבי לא מצליח לרכז צופים רבים. רק כדורגל ברמה טובה יחזיר את הקהל למגרשים.

הפועל פתח תקוה – שמשון תל אביב

● אברהם גרנט, מאמן פתח תקוה: מכבוד מאוד שעלינו לראש הטבלה. אבל זה רק המחזור הרביעי והדרך עוד ארוכה. נשתדל לשמור על הרמה הטובה שהצגנו עד כה.

● ליאור ליטא, מנהל שמשון: המצב לא טוב. אבל לא מתכוונים להתייאש. צריך לזכור שאבינועם עובדיה ושלמה מגרל לא שיחקו בגלל פציעה. כשהם יחזרו ונתחיל להבקיע יהיה טוב.

הפועל ירושלים – בית"ר תל אביב

● אברהם בן דוד עוזר מאמן ירושלים: אני מאוכזב מרמת המשחק. [illegible]

● אריה חביב, בית"ר תל אביב: אילולא השופט שקיפח אותנו היינו חוזרים עם שלוש נקודות. כדור הקרן שהוביל לשוויון של ירושלים לא היה ולא נברא.

מכבי חיפה – בית"ר ירושלים

● אמציה לבקוביץ, מאמן חיפה: לשחקנים היה בלוק מנטלי.

מבית"ר ירושלים. שיחקנו בחצי הראשון כמו מאוהבים. שוחחנו עם השחקנים בהפסקה ולאחריה היה טוב יותר.

● אורי מלמיליאן, בית"ר ירושלים: המצבנו ביצחון. היינו טובים יותר ופעמיים היה יעקב שוורץ מול השוער החיפאי והחמיץ. זה קורה בכדורגל לכל אחד. נקווה שבמישחקים הבאים יהיה טוב יותר.

בני־יהודה – הפועל טבריה

● דוד ברנר, מאמן הפועל טבריה: זה ניצחון היסטורי לאחר 23 שנה. אין ספק שהמזל שיחק לצידנו. השוער שלנו אלטר היה גדול.

● אהוד [illegible], מאמן בני־יהודה: הוסר מול משוער. עמידתו המצויינת של אלטר היתה בעוכרינו. אינני לחוץ ואינני מודאג. הניצחונות עוד יבואו.

צפרירים חולון – הפועל באר שבע

● זאב זלצר, מאמן חולון: במצבנו היום, ומול קבוצה כמו באר שבע, התוצאה מספקת. שיחקנו בהרכב חסר, ספגנו שער בדקה קיצית והצלחנו להשוות.

● נסים בכר, מאמן באר שבע: אני מרוצה מהתוצאה, כי זה מישחק קשה נגד קבוצה הלוחמת על חייה בליגה. אינני יכול לבוא בטענות לשחקני המשתתפים במישחק שלישי תוך שישה ימים.

הפועל כפר סבא – מכבי נתניה

● אריה שמיר, שוער כפר סבא: לא היה משחק קשה במיוחד. היינו בלחץ, חבל שלא שמרנו על היתרון. עם הניצחון הראשון הכל יסתדר.

● יהושע פייגנבוים, מאמן נתניה: התקפנו 85 דקות. אבל הפועל כפר־סבא סגר את המשחק ושיחק בצורה הרסנית.

שניאור־גרונדמן: שושני לא יוזמן, רוזנטל לא יבוא

המאמנים המאוכזבים מהשחקנים שעקבו אחריהם לפני מלטה החליטו לא להפוך את הסגל הלאומי לתחנת רכבת

מאת פיני [illegible]
כתב "ספורט הארץ"

יוסי שושני מהפועל באר שבע, שמאמני נבחרת הכדורגל החליטו לצרפו אל הנבחרת הלאומית, לא יוזמן בשלב זה לסגל, אחרי שגילה יכולת לא משכנעת במשחק הליגה שבו איבדה באר שבע את ראשות

כדורגל

הטבלה הלאומית. צמד מאמני הנבחרת, יצחק שניאור ויעקב גרונדמן, עקב אחרי שושני ביום שישי האחרון, במישחק קבוצתו מול צפרירים חולון והתאכזב מיכולתו.

שניאור וגרונדמן החליטו להסתפק השבוע בזימונו של אלי דריקס ממכבי ת"א, שבשיחה איתם הביע את רצונו לשחק בנבחרת.

למרות שבסגל חסרים כרגע שחקנים, בעיקר בתפקידי הגנה, יהיו זימונים נוספים רק אחרי המישחק מול נבחרת מלטה באמצע השבוע הבא (ב־18.10) בבאר שבע. "אנחנו לא יוצאים להפוך את הנבחרת לתחנת רכבת" אמר גרונדמן "אנחנו משתדלים לעשות מה שפחות טעויות, ולהיות בטוחים שאם מזמינים שחקן זו הזמנה שמצדיקה את עצמה והבחירה נכונה. לשם כך צריך לבחון את השחקנים שעל הבחנת שלנו בשורה של מישחקים", ציין המאמן הותיק.

בינתיים התברר למאמנים, כי רוני רוזנטל לא יוכל לבוא מבלגיה ולהשתתף במישחק עם המלטזים. לקבוצתו של רוני, סטאנדרד ליאז', מצפה באותו יום בו תשחק הנבחרת מישחק ליגה ממנו לא יוכל להשתחרר.

השבוע יחלו ההכנות ואימונים נוספים למישחק מול מלטה, בימים שלישי ורביעי יחזור מפגש האימונים השבועי השיגרתי בינגיים, כאשר על הפרק אימוני בוקר ומישחקי אימון אחה"צ מול מכבי [illegible] ביום שלישי ומול מכבי יפו ביום רביעי. המאמן יצחק שניאור ישוב לצפות במשחקה של מלטה ביום רביעי נגד נבחרת האי, לאחריו ימשיכו המלטזים בדרכם לישראל, ביום ראשון הבא יתכנס סגל הנבחרת לשלושה ימים באכסניה בבאר שבע עד למישחק.

ליגה א

במישחקי המחזור השני הושגו השבת התוצאות:

● מחוז צפון: הפועל בית־שאן – מכבי אחי נצרת 1–2 (0–2), הפועל קרית־שמונה – מכבי טמרה 0–2 (0–2), הפועל טירת הכרמל – בית"ר נהריה 1–0 (0–0), הפועל טייבה – מכבי עכו 0–0, מכבי חדרה – הפועל סח'נין 0–2 (0–0), הפועל עכו – מכבי עפולה 0–0, בית"ר חיפה – הפועל קרית־אתא 1–0 (0–0), הפועל בני־נצרת – הפועל דלית אל־כרמל 1–2 (1–1).

● מחוז [illegible]: מכבי [illegible] – מכבי הרצליה 0–0, הפועל אשקלון – הפועל אור־יהודה 1–2 (0–0), הפועל רמלה – הפועל קרית־מלאכי 1–0 (1–0), הפועל באר־יעקב – הפועל קרית־אונו 1–0 (0–0), הפועל ראשון לציון – מכבי שיכון המזרח 1–7 (0–2), הפועל אשדוד – הכח רמת־גן 1–2 (0–0), מכבי קרית־גת – הפועל יבנה 0–0, הפועל מרמורק – הפועל בית־שמש 0–3 (0–1).

לנדל נותח בזרועו ויעדר יותר מחודש

ניו־יורק (ע"ח). הטניסאי הצ'כי איוואן לנדל נותח בזרועו הימנית ויעדר 4 עד 6 שבועות מפעילות.

● ג'ודו. אלופי הנוער של הפועל נקבעו בשבת, בתום האליפות, שהתקיימה ברמת השרון. במישקל עד 60 ק"ג גל סוקולוב (הפועל פ"ת), עד 65 ק"ג אריה שלי (הפועל נעורים ב"ש), עד 71 ק"ג יוני דומנוב (הפועל [illegible]), עד 78 ק"ג יובל שחם (הפועל גננת), עד 86 ק"ג משה יפה (הפועל [illegible]).

מכבי ינסה להפתיע היום את פילדלפיה בשמירה איזורית

כל 18 אלף הכרטיסים למישחק נחטפו

מאת שלמה שמיר
סופר "הארץ" בניו יורק

ניו יורק (מיוחד ל"ספורט הארץ"). קבוצת הכדורסל של מכבי תשחק היום בשעה 13.00 (20.00 שעון ישראל) בפילדלפיה נגד קבוצת המקצוענית "פילדלפיה 76". כל 18 אלף הכרטיסים למישחק אזלו זה כבר, כי הוא מעורר עניין רב בקרב הקהילה היהודית בפילדלפיה, המתייחסת להתמודדות הספורטיבית כאל אירוע שיתרום לשיפור היחסים בין היהודים והשחורים בעיר.

קונסול ישראל בפילדלפיה, ישראל פלג, שיזם את ביקור קבוצת מכבי בעיר, אמר כי יהיה זה "מיפגן אהדה מרשים לישראל". למישחק הוזמנו כ־3000 בני נוער, רובם שחורים. אמצעי התקשורת בפילדלפיה יעניקו למישחק סיקור נרחב. ראש עיריית פילדלפיה, עסקנים מקומיים וראשי ארגונים יהודיים יהיו אורחי כבוד. השימוש באיצטדיון הוא ללא תמורה ואת המימון להבאת קבוצת מכבי לפילדלפיה תרמה קרן תל־אביב־פילדלפיה.

הקונסוליה הישראלית בעיר הוצפה באלפי פניות של יהודים, גם מחוץ לפילדלפיה, שביקשו כרטיסים למישחק.

בקבלת פנים שערך ראש עיריית פילדלפיה, וילסון גוד, אמר הלה למכבים: "העיר לרשותכם, תהנו ללא הגבלה, אבל כשתגיעו ל"ספקטרום" למישחק נגד ה"סיקסרס" יתייחסו אליכם כמו אל כל היריבים".

אלוף ישראל, מכבי תל־אביב, לא הפסיד עד כה נגד קבוצות האן.בי.איי. בשלושה מישחקים שקיים עד כה נגד וושינגטון בולטס, ניו־ג'רסי נטס ופניקס סאנס ניצח. כל המישחקים היו בארץ. גם היום לא יחסר עניין של צבי שרף ידיים. הקבוצה קיימה שלושה אימונים והמאמן אמר: "נפתח בשמירה איזורית וננסה להתגבר על יתרון הגובה של פילדלפיה בלחימה ובמישחק קבוצתי. אני מעריך שהם לא יהיו מוכנים לשמירה כזאת. ברור, שבשלבים מסויימים נעבור לשמירה אישית ונצטרך לפקוח עין על צ'ארלס בארקלי".

מכבי ישתף בחמישיה הבאה: חן ליפין, דורון ג'מצ'י, קן בארלו, קווין מגי ולאוון מרטר.

המשחק יכלול בתקנון של האן.בי.איי., היינו 48 דקות שיחולקו לארבעה רבעים.

כדורסלני פילדלפיה יגיעו רק הבוקר לעיר, הישר ממחנה אימון בלנקסטר. מהרכב הקבוע יחסר הרוקי, שחקן הנבחרת האולימפית הרסי הוקינס, שלא חתם עדיין על חוזה.

כדורסל

מארווין קסלר התפטר מאימון הפועל חולון

מאת אילן פריש
סופר "ספורט הארץ"

מארווין קסלר, מאמן הפועל חולון, הודיע בסוף השבוע על התפטרותו מאימון הקבוצה. באופן רישמי נמסר, כי קסלר התפטר בגלל סיבות אישיות. את האימון שהיה אמש העביר עוזרו סטיב קפלן.

נודע, כי ראשי חולון לא לחצו על קסלר לשנות את החלטתו, ואולי יש בכך לרמוז, כי לא היו מרוצים מאופן תיפקודו בקבוצה. כזכור נוצחה חולון בביתה על ידי הפועל גליל עליון 63–66, במישחק שהיה ביום חמישי. קסלר הוא הראשון ממאמני הליגה הלאומית המתפטר מאז תחילת העונה. אולם יש לזכור את שמעון ריגר, שהתפטר מאימון אליצור רמלה עוד בטרם החלו מישחקי הליגה.

הפועל חולון ייצא ביום שלישי ליוון, שם יקיים למחרת את מישחקו הראשון בסיבוב הראשון בגביע קוראץ', נגד פאנאתינאיקוס. מי שעתיד להדריך את הקבוצה, הוא האמריקאי איוון דאנקן שאימן בעבר בחולון. דאנקן היה אמור לבוא אחד להיום לישראל. קודם שאימן את חולון הדריך דאנקן את הפועל רמת גן ואת אולדויק שבקולם השורות.

• **אליצור נתניה.** ארהארד אייזמס לא יוחתם בקבוצה. אייזמס היה אמור להחליף את דאגוארי רידיק שאיכזב עד כה, אולם הוא לא הרשים באימונים. בקבוצה ממשיך להיבחן ריידר קוק ובתוך יומיים יחליטו ראשי הקבוצה אם להחתימו במקום רידיק.

• **מכבי ראשון לציון.** ראשי הקבוצה יחליטו בסוף השבוע אם יוחזר לקבוצה גארי פלאמר, שאמור היה לחזק את הקבוצה, אך נפצע בטרם החלה העונה. פלאמר עבר באחרונה ניתוח בברכו ועבר בדיקה מקיפה בארה"ב, כדי לבדוק את תוצאות הניתוח. אם יוחלט להחזירו, יחליף את קארל דייויס.

טניס

שבעה ישראלים לסיבוב ה־3 במוקדמות טורניר ריקליס

מאת יאיר עמיקם
סופר "ספורט הארץ"

שבעה ישראלים ושחקני עלו אתמול לסיבוב השלישי במישחקים המוקדמים של טורניר ריקליס הפתוח הגדול, שיחל מחר ב־1.30 אחר הצהריים במרכז הטניס ברמת השרון.

במישחק המעניין ביותר אתמול ניצח ארון מוטואסל, ישראלי הגר עם הוריו בארצות הברית, את האוסטרלי פנקס 6–4, 6–7, 7–6. היום יהיו ארבעת המישחקים שמנצחיהם ייכנסו למעגל הטורניר.

מישחקי היום אחר הצהריים: דורון אנגל (שוודיה) — מנשה צור, ארון מוטואסל — משה סלפין, שוקי פריקס — אהוד ויינברג, קיקה דניאל — יובל קוחבי.

לפני מישחקי הסיבוב השלישי יוחה טכס ההגרלה של הטורניר. אתמול הגיעו מספר שחקנים, הבולט בהם בראד גילברט, שנוצח אשתקד בגמר על ידי עמוס מנסדורף. גילברט הגיע לבית המלון, לבש בגדי ספורט ויצא להתאמן ברמת השרון.

14 שחקנים, האמורים לקחת חלק בטורניר ברמת השרון, נתקעו בליסבון בגלל השביתה המלאה במטוסים לישראל. הם השתתפו בטורניר אסטוריל. אחד מהטניסאים האלה, ביורן טולסטוי, גילה תושיה וטס לתל אביב דרך אתונה וקהיר.

שני שחקנים פרשו במהלך סוף השבוע, הבריטי אנדריו קאסל (מדורג 5) והמכסיקאי ליאונרדו לאוואיה (מדורג 10).

טניס

מנסדורף נכנע לקונורס בבאזל

לאסק — אדברג בגמר

באזל (איי.פי). עמוס מנסדורף הפסיד שלשום ברבע גמר אליפות שווייץ הפתוחה לג'ימי קונורס, אולם לא לפני שנתן לאמריקאי הוותיק — אותו ניצח אשתקד בחצי גמר הטורניר ברמת השרון — קרב צמוד וקשה. קונורס בן ה־36, שבשבוע שעבר צנח לראשונה בקריירה שלו אל מחוץ לעשירייה הראשונה בעולם (הוא מדורג 11), התקשה לשחק מול מנסדורף במערכה הראשונה וניצח בקושי רב 7–5. במערכה השניה זה כבר היה קל יותר וקונורס ניצח 6–2.

אולם קונורס, שדורג כאן שני, לא הצליח להעפיל לגמר הטורניר, שיהיה היום. אמש הפסיד למדורג שישי, השווייצי יליד צ'כיה יעקב לאסק 4–6, 6–3, 6–1. 8,000 צופים נרגשים מילאו את יציעי המגרש המרכזי ועודדו את לאסק בין הנקודות ובסיום המישחק.

יריבו של לאסק בגמר יהיה אלוף ווימבלדון המדורג ראשון בטורניר, סטפאן אדברג. בעל מדליית הארד מסיאול ניצח בחצי הגמר את בן ארצו יונאס סווננסון 6–2, 6–3, 6–2.

לאסק בן ה־24 ניצח ביום שישי ברבע הגמר את ההודי־אמריקאי ארון קריקסטיין, שדורג שלישי בטורניר (וישחק השבוע ברמת השרון) 7–6, 6–3, 7–5. המישחק נמשך יותר משלוש שעות.

• **טניס.** הפתעה גדולה היתה בשבת במישחק ליגה לנשים, כשיעל טביב מהפועל תל אביב גברה על אלופת ישראל אילנה ברגר ממכבי תל־אביב 6–4, 6–4. בתחרות ניצח הפועל ת"א את מכבי ת"א 2–1.

קארל לואיס מנצח בריצת 100 המטר, בזמן 10.09 שניות על מסלול לח, בתחרות האתלטיקה הבין־לאומית שהיתה אתמול בטוקיו. (צילום איי.פי.)

בטוקיו: לואיס 10.09, פלורנס 10.91

אתלטיקה

טוקיו (איי.פי). קארל לואיס ניצח בריצת 100 המטר בתחרות האתלטיקה הבין־לאומית הגדולה של טוקיו, קבע תוצאה בינונית מבחינתו, 10.09 שניות על מסלול רטוב וחלק, והצהיר: "אני יודע שאוכל לשפר את השיא האולימפי שקבעתי בסיאול, 9.92 שניות. יש לי עוד שנתיים או שלוש להתכונן לזה".

שני הגיע קאלווין סמית, בעל מדליית הארד האולימפית, ב־10.25 שניות ושלישי היה אמריקאי נוסף, דניס מיצ'ל ב־10.30 שניות.

פלורנס גריפית'־ג'וינר ניצחה כצפוי בריצת 100 המטר לנשים ב־10.91 שניות. "פלו־ג'ו" אמרה כי היעד הבא שלה הוא ריצת 400 המטר. "אני זקוקה לשנה כדי ללמוד את המרוץ הזה ולאחר מכן אנסה לשבור גם בו את השיא העולמי". כיום מחזיקה פלורנס בשיאי העולם ל־100 ול־200 מטר.

בעל מדליית הזהב ב־200 מטר בסיאול, ג'ו דלוך, ניצח בריצה הזו גם בטוקיו, 20.46 שניות, לפני קאלווין סמית שקבע 20.56 שניות. בריצה המקבילה לנשים ניצחה גרייס ג'קסון מג'מייקה, 22.81 שניות לפני דיאן דיקסון מארה"ב, 23.18 שניות. דני אוורט מארה"ב ניצח ב־400 מטר, 46.85 שניות, לפני האוסטרלי דארן קלארק 47.08. אלגה ולאדיקינה ניצחה ב־400 מטר לנשים, 50.94 שניות.

ריצת ה־110 מטר משוכות היתה שיחזור מדויק של הגמר בסיאול. רוג'ר קינגדום מארה"ב ניצח ב־13.36 לפני הבריטי קולין ג'קסון (13.45) והאמריקאי טוני קמפבל (13.51).

ג'קי ג'וינר־קרסי, בעלת מדליות הזהב האולימפיות בקרב־שבעה ובקפיצה לרוחק, סיימה שניה בריצה ל־100 מטר משוכות לאחר יורדאנקה דונקובה מבולגריה, שקבעה 12.60 שניות לעומת 13.01. פאטריק שוברג השוודי "גמל" לסובייטי גנאדי אבדיינקו בקפיצה לגובה כשניצח עם 2.25 מטרים. המנצח האולימפי איכזב בתוצאה ירודה של 2.20 מטר.

היתה זו תחרות האתלטיקה החשובה האחרונה לשנה זו. הגשם השוטף שהפריע למהלכה גרם לביטול התחרות בקפיצה במוט, בהשתתפות השיאן העולמי סרגיי בובקה. 32 אלף צופים ישבו במבנה מחסה תחת מטריות.

בעיטה חפשית

ליגה ארצית / מחזור רביעי

חיפה אחרונה, כן אחרונה

הקבוצה שרצתה לעלות לליגה הלאומית עדיין בלי ניצחון בארצית, נכנעה אתמול 0–3 ביבנה למכבי המקומי ואיפשרה לו להישאר שבוע נוסף בראש הדירוג עם פוילה לליגה העליונה

מאת אילן פריש

מכבי יבנה והפועל רמת־גן דוהרים בודדים בצמרת, עם 12 נקודות מארבעה מישחקים — מאזן מושלם. אולם דווקא בתחתית מצוי הסיפור המעניין. סיפור עצוב של קבוצה ותיקה, בעלת מסורת כמו כבר הכדורגל הישראלי — הפועל חיפה.

לא להאמין. הפועל חיפה במקום האחרון, עם נקודה בלבד. האחראים הישירים לכך היו כדורגלני המוביל, מכבי יבנה, שהביסו את חיפה 0–3. הפועל רמת־גן צמוד ליבנה אחרי ניצחון ביתי 1–2 על הפועל לוד, היורד מהלאומית שטרם התאקלם.

מכבי פתח־תקוה נותר שלישי, אחרי 1–1 בחדרה נגד הפועל המקומי. מכבי שעריים רביעי בתום ניצחון חוץ 1–2 על בית"ר נתניה.

מכבי יבנה — הפועל חיפה 0–3 (0–1)

השערים: מאיר בלושטיין (3), אבי כהן (57), ציון יעקב (65).
המצטיין: דוד בארון.

מכבי יבנה ממשיך לנצח, והפעם 0–3 על הפועל חיפה. המקומיים שלטו בעדיפות במשחק ויצרו מצבים רבים להבקעה. בדקה השלישית הבקיע בלושטיין את השער הראשון בבעיטה מ־18 מ'. [illegible] את התוצאה ל־0–2. משה גריאני שמטר לכבוש את הכדור בשער השני, היה מעורב גם בשער האחרון במשחק. בדקה ה־65 שלח כדור לציון יעקב שקבע 0–3. גם בהמשך לחצה יבנה, [illegible].

שפט עוזיאל בן־יצחק, 800 צופים, ביבנה. משה בוקר

הפועל רמת־גן — הפועל לוד 2–1 (1–1)

השערים לרמת־גן: רונן הררי (45), יעקב טמזר (85 מ־11 מ'). ללוד: יוסי מזרחי (41 מ־11 מ').
המצטיין: רונן הררי.

הפועל רמת־גן שמר על מאזן מושלם של ארבעה ניצחונות בארבעה משחקים, כל זאת בזכות שער בבעיטה מהנקודה הלבנה, שהבקיע יעקב טמזר חמש דקות לסיום. טמזר היה זה שהוכשל על ידי יעקב הילל.

האורחים מלוד הוליכו 0–1 בשער של שוער הרכש יוסי מזרחי, בבעיטת עונשין מ־11 מ'. כשנדמה היה שלוד תסיים את המחצית הראשונה ביתרון, הצליח רונן הררי להשוות ממש עם השריקה להפסקה.

שפט דאוד סהיל, 1000 צופים, בגבעתיים. שרון מישל

הפועל חדרה — מכבי פתח־תקוה 1–1 (0–0)

השער לחדרה: עופר בן־שמואל (57). לפתח־תקוה: רפי כהן (64).
המצטיין: עופר פביאן.

מכבי פתח־תקוה לא הצליח לזכות בנצחון רביעי רצוף וסיים 1–1 את משחק החוץ בחדרה. למעשה, צריכים שחקני פתח־תקוה לשמוח על הנקודה בה זכו, שכן חדרה היתה עדיפה במרבית שלבי המשחק. כשהמצטיין במשחק הוא עופר פביאן, שוער פתח־תקוה, קל להבין מה בדיוק קרה במשחק. זו קיים את הבטחת הבכורה שלו במכבי פתח־תקוה.

שפט עוזי שרון, 1000 צופים, בחדרה.

מכבי שעריים — בית"ר נתניה 2–1 (1–1)

השערים לשעריים: שמעה גד (14), אהוד עידן (49 מ־11 מ'). לנתניה: שימי דאן (39).
המצטיין: שמעה גד.

מכבי שעריים הגיע לנתניה וניהל משחק שקול עם המארחת בית"ר, משער נצחון של אהוד עידן (49) בבעיטת עונשין מ־11 מ'. היה זה לאחר ששמעה גד הוכשל ברחבת בית"ר.

שפט מאיר בויק, 300 צופים, בנתניה.

בית"ר רמלה — מכבי רמת־עמידר 1–2 (1–1)

השערים לרמלה: מוטי בוהדנה (39, 78). לרמת־עמידר: ירון גולי (7).
המצטיין: מוטי בוהדנה.

בית"ר רמלה צריך להודות לבלמו מוטי בוהדנה, שהבקיע שני שערים תוך ניצול מלא של חולשת שוער רמת־עמידר, עופר גוסטוסקי. שתי הקבוצות לא הייטיבו לשחק והירבו בפגיעות גופניות.

שפט גבי פרץ, 200 צופים, ברמלה. פרידי בריח

מכבי טמרה — הפועל יהוד 1–1 (1–1)

השער לטמרה: ואחיד יאסין (12). ליהוד: רועי חדד (32).
המצטיין: סעיד האמם.

מכבי טמרה ממשיך לחפש אחר נצחון בכורה. במקביל הוא מצליח לשמור על מאזן נקי מהפסדים. המשחק שלשום נגד הפועל יהוד חולק לשתי מחציות שונות. בראשונה היו אלה שחקני טמרה שהכתיבו את קצב המשחק ותקפו את שער יהוד. במחצית השניה שינתה התמונה מקצה אל קצה, כשהפעם יהוד היא זו שתקפה.

שפט יוסי גרוסמן, ללא קהל, בדלית אל־כרמל.

מכבי יפו — הפועל בת־ים 2–0 (1–0)

השערים: אלישע צ'יפרוט (30, מ־11 מ'), יאיר סגרורי (66).
המצטיין: אלישע צ'יפרוט.

מכבי יפו השיג נצחון ראשון, הרבה בזכות אלישע צ'יפרוט שהיה מעורב בשני השערים. את הראשון הבקיע בבעיטת עונשין מ־11 מ' בדקה ה־30. השער השני הובקע לאחר שצ'יפרוט הכין את הכדור ליאיר סגרורי שקבע 0–2.

שפט יצחק בן־יצחק, 800 צופים, ביפו.

טבלת הליגה הארצית

1.	מכבי יבנה	4	1–10	12
2.	הפועל ר"ג	4	5–10	12
3.	מכבי פ"ת	4	2–6	10
4.	מכבי שעריים	4	6–7	7
5.	מכבי יפו	4	2–3	5
6.	בית"ר רמלה	4	4–4	5
7.	הפועל חדרה	4	7–6	5
8.	מכבי טמרה	4	2–2	4
9.	הפועל לוד	4	4–3	4
10.	הפועל יהוד	4	5–2	3
11.	הפועל בת־ים	4	5–1	3
12.	בית"ר נתניה	4	6–4	2
13.	רמת־עמידר	4	7–3	1
14.	הפועל חיפה	4	8–4	1

מלך השערים

1.	ציון יעקב (מכבי יבנה)	4
–.	רונן הררי (הפועל ר"ג)	4
3.	יעקב טמזר (הפועל ר"ג)	3
–.	אהוד עידן (מכבי שעריים)	3
–.	דורון רבינזון (מכבי פ"ת)	3

ליגה אנגלית

1. נוריץ', 2. מילוול, 3. קובנטרי

צמרת מוזרה באנגליה: לא ליוורפול, לא מנצ'סטר יונייטד, לא ארסנל ולא אוורטון. הפסד שני רצוף לאלופה, הפעם 1–0 בלוטון

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). בעונה שעברה הפסידה ליוורפול רק פעמיים במהלך 40 מישחקי הליגה, ובסופה הוכתרה אלופה. אתמול נחלה ליוורפול הפסד שני רצוף תוך שבעה ימים, וכל מי שניבאו לשוקיה של ענקי האנגליש זכיה נוספת וקלה בתואר גם העונה, ביטחונם הולך ומתערער.

בשבת שעברה הפסידה ליוורפול 2–1 במגרשה הביתי לניוקאסל. אתמול יצאה למישחק חוץ בלוטון והפסידה שוב, הפעם 1–0. להרכב האלופה, שעדיין הופיעה בהרכב חסר מאז עקב גל פציעות ומחלות, חזר "כדורגלן השנה" ג'ון בארנס, אבל גם הוא לא הושיע. איאן ראש ממשיך לגלות חולשה ועדיין מצפה לשער הבכורה שלו מאז חזר משנת־היסורים שלו ביובנטוס. מיק הארפורד נגח את שער הנצחון ללוטון כבר בדקה השלישית. בארנס החמיץ הזדמנות טובה להשוות וכמוהו גם ראש. בנוסף לכל הצרות נפצע הבלם גארי גילספי והתווסף לרשימת המושבתים.

נוריץ' חזרה למקום הראשון, לאחר שניצחה את דרבי קאונטי 1–0. היא נהנתה מכך שמובילת הטבלה עד אתמול, העולה החדשה מילוול, לא שיחקה. מילוול היתה אמורה לשחק בהייבורי נגד ארסנל אולם זו האחרונה תופיע היום בגמר "גביע המאה" מול מנצ'סטר יונייטד, ולכן נידחה מישחקן של השתיים.

רייט הבקיע והורחק

שער הניצחון לנוריץ', בדקה ה־53, היה שער עצמי של מארק רייט, בלם הנבחרת האנגלית. אבל זו לא היתה הפעולה השלילית האחרונה של רייט במישחק הזה. דקות אחדות לאחר הבקעת השער התפתחה תיגרה במרכז המגרש. קשר נוריץ' טרוור פוטני היה הראשון שמולו הוצג הכרטיס האדום, ורייט, שרץ 40 מטר כדי להשתלב גם הוא בתגרה, היה השחקן השני שהורחק.

מילוול צנחה בסך הכל למקום השני בטבלה, כי לא רק ליוורפול הפסידה אתמול — גם סאות'המפטון, שעד לפני שבועיים ניצבה יחד עם נוריץ' בראש. אוורטון, שאיכזבה מאד בשבועות האחרונים, הביסה את סאות'המפטון 1–4. טוני קוטי, האיש המדובר ביותר לפני פתיחת העונה, נרגע מעט לאחר פתיחה סוערת של הליגה. אתמול שב להבקיע — צמד — לאחר שדווקא האורחים מהדרום הוליכו כבר בדקה הראשונה.

למקום השלישי טיפסה כמעט באוקרתאים קובנטרי, שאתמול ניצחה 0–3 בניוקאסל, גיבורת המחזור הקודם. זה השבוע השני ברציפות שקובנטרי מבקיעה שלושה שערים, אלא שבשבוע שעבר הפסידה 4–3 למידלסברו. אתמול הבקיעו לזכותה סיריל ריגלס, דייויד ספידי ומיקי גאן.

נוטינגהאם פורסט נחשבה לפני פתיחת העונה לאחת הקבוצות שיכולות, אולי, לסכן את עליונותה של ליוורפול. בינתיים זה לא קורה, ורק אתמול חגג מנהלה בריאן קלאף ניצחון בכורה בעונה, 1–2 על קווינס פארק ריינג'רס.

ווימבלדון הפתיעה בניצחון חוץ 0–1 על אסטון וילה ובאותה תוצאה ניצחה מידלסברו את וסטהאם. בדרבי לונדוני סיימו צ'לסי וטוטנהאם בתיקו 2–2. זה היה התיקו הרביעי של הספרס בששת מישחקיהם עד כה.

שלוש הראשונות בליגה השניה ניצחו: ווטפורד ניצחה 0–1 בחוץ את לידס, בלקבורן הביסה 4–5 את קריסטאל פאלאס ואיפסוויץ', במישחק המרכזי של המחזור, 0–1 בבית את מנצ'סטר סיטי. לווטפורד 22 נקודות מ־10 מישחקים, לבלקבורן ואיפסוויץ' 20 נקודות מ־9 מישחקים. מנצ'סטר סיטי רביעית עם 17 נקודות (מ־10).

הפסד ראשון לריינג'רס

צ'רלי ניקולאס (אקס־ארסנל, אקס־סלטיק) הבקיע את שער הניצחון של אברדין, חמש דקות לפני הסיום, מול מוליכת הליגה הסקוטית גלאזגו ריינג'רס. ההפסד, 2–1 בחוץ, היה הראשון של ריינג'רס העונה, מה שלא מנע ממנה להמשיך ולהוביל בהפרש שתי נקודות לפני דאנדי יונייטד ואברדין בתום תשעה מחזורים.

לאלופה סלטיק היתה העונה את הפתיחה הגרועה ביותר בתולדותיה — חמישה הפסדים בשמונת מישחקיה הראשונים — אבל נראה שהעניינים ב"פארקהד" מתחילים להסתדר. ביום רביעי הביסה סלטיק את הונבד ההונגרית 0–4 בגביע אירופה לאלופות, ואתמול מחצה בליגה את סט. מירן 1–7. סלטיק, בינתיים, רק חמישית בדירוג.

יתר התוצאות: דאנדי יונייטד — האמילטון 0–4, דאנדי — היברניאן 1–2, הארטס — מאדרוול 2–2.

צמרת הטבלה האנגלית

1.	נוריץ'	7	8–12	16
2.	מילוול	6	7–13	14
3.	קובנטרי	6	6–12	12
4.	ליוורפול	7	6–10	11
5.	מנצ'סטר י.	6	3–7	11
6.	נוטינגהאם פ.	7	10–11	11
7.	ארסנל	6	11–17	10
8.	אוורטון	7	8–12	10
9.	שפילד ו.	6	6–6	10

• **קליעה.** מרדכי וייס מהפועל ת"א ניצח בשבת בתחרות בינלאומית בקליעה ברובה אויר, כשצבר 373 נקודות. הוא הקדים את אולריך שמיטלגר ממערב־ברלין — 366. באקדח אויר לגברים ניצחה במפתיע אשה, מריון ג'ניס מברלין, שצברה 370 נקודות. רק במקום השלישי דורג הישראלי דוד ריקרדו מהפועל הרצליה עם 362 נקודות.

כדורסלנית נהרגה בתאונת דרכים בדרכה למישחק

הכדורסלנית ורדית [illegible] ממכבי תל־אביב נהרגה ביום חמישי בתאונת דרכים בכביש חוצה שומרון. ורדית היתה בדרכה למישחק קבוצתה, שהתמודדה באולם אוניברסיטת תל־אביב עם אליצור קרית־אונו.

ורדית, מושבת ברקן בשומרון, נסעה יחד עם תושב המושב אברהם פלוסקין (50). התאונה אירעה בצומת כפר־קאסם. משאית שהגיעה מדרום לצפון לא צייתה לתמרור והתנגשה במכוניתה של ורדית. ורדית נהרגה ואילו פלוסקין נפצע קשה ואושפז בבית החולים בילינסון בפתח־תקוה.

את דרכה הספורטיבית החלה ורדית בהפועל ירושלים. אחר כך שיחקה בהפועל חיפה (עימה זכתה בגביע), אליצור ראשון־לציון ומכבי רמת־גן. הידיעה על מותה נמסרה לחברותיה לקבוצה אחרי המישחק, בחצות, מפי המאמן רב בינשטוק.

ורדית היתה מורה להתעמלות בגימנסיה הרצליה בתל־אביב. במישחק הליגה הראשון העונה, נגד הפועל גבעתיים, קלעה 12 נקודות. הלווייתה היתה ביום שישי, בגבעת שאול בירושלים. ורדית היתה נשואה ואם לתינוק בן חמישה חודשים.

מישחק הליגה הקרוב של מכבי תל־אביב נגד הפועל חיפה, שעמד להיערך השבוע, נידחה ל־27 בחודש. לעומת זאת יהיה ביום רביעי כמתוכנן המישחק נגד הקבוצה היוונית אניקס, בגביע רונקטי (מקביל לגביע אירופה למחזיקות גביע לגברים). המישחק יהיה באולם האוניברסיטה ברמת־אביב. יוסף חבס

גביע אירופה

במוקד הסיבוב השני: איינדהובן — פורטו

ציריך (איי.פי). הגרלת הסיבוב השני בשלושת גביעי אירופה העמידה מספר מיפגשים מסקרנים. המעניין שבהם יהיה בין אלופות אירופה בשנתיים האחרונות, פ.ס.וו. איינדהובן ההולנדית, מחזיקת גביע האלופות הנוכחית, לפורטו מפורטוגל, שזכתה בגביע בעונה הקודמת. המישחק הראשון יהיה ב־26 באוקטובר והגומלין כעבור שבועיים, ה־9 בנובמבר.

איינדהובן עלתה לסיבוב השני ללא מישחק, בעוד שפורטו גברה בקושי על אלופת פינלנד, הלסינקי, בסיבוב הראשון. אגב, איינדהובן זכתה אשתקד בגביע כשניצחה בגמר קבוצה פורטוגלית אחרת, בנפיקה ליסבון.

המועמדת העיקרית לזכות העונה בגביע האלופות היא אלופת איטליה מילאן, עם ההולנדים חוליט, ואן באסטן ורייקארד. היא תשחק בסיבוב השני מול הכוכב האדום בלגראד מיוגוסלביה. ריאל מדריד, המחזיקה בשיא הזכיות בגביע האלופות (שש פעמים), תיפגש בסיבוב השני עם גורניק זאברזה מפולין. סלטיק הסקוטית עדיין לא יודעת מי תהיה יריבתה. זו תיקבע השבוע בתום מישחק הגומלין בין ורדר ברמן ממערב גרמניה לדינאמו ברלין ממזרח גרמניה. ברלין ניצחה בראשון 0–3.

יתר מישחקי גביע האלופות: נוישאטל קסמאקס (שווייץ) — גלאטאסאראי (טורקיה), סטיאווה בוקארשט (רומניה) — ספרטאק מוסקווה (בריה"מ), נבטורי סיראצה (אלבניה) — גטבורג (שוודיה), פ.ק. ברוז' (בלגיה) — מונאקו (צרפת).

גם דרבי בלגי

בטורניר למחזיקות גביע העמידה ההגרלה העיוורת דרבי בלגי בין שתי מובילות הליגה, מאלין (שהיא כמובן מחזיקת הגביע הזה) ואנדרלכט. יתר המישחקים: דאנדי יונייטד (סקוטלנד) — דינאמו בוקארשט (רומניה), ברצלונה (ספרד) — לך פוזנאן (פולין), קארל צייס ינה (מזרח גרמניה) — סמפדוריה (איטליה), איינטראכט פרנקפורט (מערב גרמניה) — סקאריאספור (טורקיה), סרדסט סופיה (בולגריה) — פנתינאיקוס (יוון), קארדיף סיטי (ויילס) — ארהוס (דנמארק), רודה (הולנד) — מטאליסט חארקוב (בריה"מ).

בגביע אופ"א תשחק נאפולי — עם מראדונה ושני הברזילאים קארקה ואלמאו — מול לוקומוטיב לייפציג ממזרח גרמניה. שש קבוצות עדיין ממתינות ליריבותיהן. שישה מישחקי גומלין בסיבוב הראשון נדחו לשבוע הקרוב בשל השתתפות חלק מהשחקנים בטורניר האולימפי בסיאול.

יתר מישחקי הסיבוב השני: ריאל סוסיאדאד (ספרד) — ספורטינג ליסבון, הארטס — אוסטריה וינה, דינאמו זאגרב (יוגוסלביה) — טטאבאניה (הונגריה) או שטוטגארט (שניצחה 0–2 במישחק הראשון), אויפשט (הונגריה) — בורדו (צרפת), ריינג'רס — פ.ק. קלן או אטמורספור (2–4 לקלן בראשון), יובנטוס או אוטלול גלאטי (0–1 לרומנים בראשון) — אתלטיק בילבאו, וולז' מוסטאר (יוגוסלביה) — בלננשש (פורטוגל) או באייר לוורקוזן (0–1 לבלננשש בראשון), באיירן מינכן — דונייסקה סטרדה (צ'כיה), דינאמו דרזדן (מזרח גרמניה) — ווטרשיי (בלגיה), וינה — טורקו (פינלנד), אינטר — מאלמה (שוודיה), פ.ק. לייז' (בלגיה) — בנפיקה, גרונינגן (הולנד) — סרווט ז'נבה, דינאמו מינסק — ויקטוריה בוקארשט, נירנברג או רומא (1–2 לגרמנים בראשון) — סלאוויה סופיה או פרטיזן בלגראד (0–5 לפרטיזאן בראשון).

האנובר זה לא וארשה: רק 0–0 לבאיירן מינכן

בונדסליגה

מאת זהבמנר שפיגלר

דויסבורג (מיוחד ל"ספורט הארץ"). ביום רביעי הבקיעה באיירן מינכן לא פחות משבעה שערים לרשתה של לגיה וארשה, על אדמת פולין, במשחק גביע אופ"א. אתמול, מול האחרונה בטבלת הבונדסליגה, האנובר, לא הצליחה להבקיע אפילו פעם אחת.

תוצאת התיקו 0–0 בין באיירן מינכן להאנובר, לעיני 35 אלף צופים, במגרשה של האחרונה איפשרה לשטוטגארט לטפס למקום הראשון. זו ניצחה ללא בעיות מיוחדות את איינטראכט פרנקפורט 0–2 משערים של אלגייהור בדקה ה־18 וגאודינו, דקה מן הסיום.

האמבורג, שלה משחק עודף על פני יתר הקבוצות, טיפסה למקום השלישי לאחר נצחון 1–3 על בוכום. אחבה ביין (דקה 26), בירהוף (53) ושפיל (84) כבשו להאמבורג. האלופה הטריה ורדר ברמן עדיין מתקשה לשחזר את יכולתה מהעונה שעברה ואתמול לא הצליחה לנצח בבית את העולה החדשה סט. פאולי. המשחק הסתיים ללא שערים 0–0.

הדרבי המסקרן בין שתי הקבוצות השייכות לקונצרן התרופות הגדול "באייר", לוורקוזן ואירדינגן, הסתיים בתיקו 2–2. אירדינגן הוליכה 0–2 עד לדקה ה־62 משערים של שטיקרוט (דקה 11) ושטאקמן (50). אולם לוורקוזן התאוששה והצליחה להשוות על ידי שחקן הנבחרת האולימפית טראייר שכבש פעמיים, בדקות 62 ו־84.

קארלסרוהה זינקה למקום השישי לאחר ניצחון 1–2 על מאנהיים. פינקה כבש כבר בדקה החמישית מהנקודה הלבנה לזכות מאנהיים אולם טראפ השווה, גם הוא בפנדל, בדקה ה־36, וגלזיוס כבש את שער הניצחון שבע דקות לסיום.

בורוסיה מנשנגלדבאך ניצחה את פ.ק. קלן 0–1 משער מצויין של האנס־יורג קרינס (שנבחר ע"י הטלויזיה לשער המחזור) בדקה ה־39.

* יתר התוצאות: קייזרסלאוטרן — נירנברג 2–1, דורטמונד — שטוטגארט קיקרס 1–1. בשבת הבאה לא יהיה מחזור משחקים בבונדסליגה, שכן שחקני סגל הנבחרת יהיו במחנה אימונים לקראת המשחק במוקדמות הגביע העולמי נגד הולנד, ביום רביעי של השבוע הבא.

ג'יוונס מתגרשת מטייסון

השחקנית רובין ג'יוונס הגישה ביום שישי בקשה לגירושין מאלוף העולם באיגרוף במשקל כבד, מייק טייסון. השניים היו נשואים 8 חודשים. היא תיארה את התקופה כ"סיפור בלהות מתמשך שכלל דברים, שהיו אלימות". ג'יוונס גם זכתה בתביעה משפטית נגד טייסון, שתמנע ממנו להתקרב אליה ואל אולפני "בורבנק", בהם היא מצלמת את סידרת הטלוויזיה בה היא משתתפת, "ראש הביתה". מעריכים את הונו של טייסון ב־40 מיליון דולר. טייסון הוא בן 22 ורעייתו בת 23. (צילום איי.פי.)

ליגה איטלקית

אוואנטי, איטליה!

זוארוב במדי יובנטוס — היום בקומו

מאת נדב יעקבי

ליגת הכדורגל האיכותית ביותר בעולם, ה"קמפיונאטו איטליאנו", יוצאת היום לדרך, שהעונה תהיה ארוכה מבעבר. 18 קבוצות ישחקו העונה בליגה האיטלקית — וזה לא השינוי היחיד. שינוי משמעותי יותר הוא הגדלת מכסת הזרים שכל קבוצה יכולה לשתף בהרכבה, משניים לשלושה.

חשבון פשוט מורה כי תיאורטית יכולה הליגה באיטליה להציג לראווה 54 כדורגלנים זרים. המציאות אינה רחוקה, שכן רק שלוש קבוצות (קומו, פיורנטינה וסמפדוריה) יסתפקו בשני זרים. כל 15 האחרות תיעזרנה גם בזר השלישי. בסך הכל 51 כדורגלנים זרים.

המשאבים הכספיים הכמעט בלתי מוגבלים של הקבוצות באיטליה, ובעיקר של הגדולות שבהן, הפכו את הליגה הזו ל"אלדוראדו" של הכדורגל העולמי. קבוצות כמו מילאן, יובנטוס, נאפולי ואינטר יכולות, ברצונן, לרכוש כל שחקן שירצו. אין מה לדאוג, יש מי שישלם.

הזרים הם הסיפור הגדול של הליגה האיטלקית אבל זר אחד, או נכון יותר צאר אחד, מאפיל הפעם על כולם. זהו אלכסנדר זוארוב, הקשר בן ה־27 של נבחרת בריה"מ (סגנית אלופת אירופה), שנרכש על ידי יובנטוס מדינאמו קייב תמורת 5 מיליון דולר.

סכום נאה, אבל לא מתקרב למה ששילמה נאפולי בזמנו על מראדונה (8 מיליון) או מילאן על חוליט (9 מיליון). אם כן מה הביג־דיל? ובכן, זוארוב הוא הכדורגלן הסובייטי הראשון שעובר לשחק במערב כשהוא בשיאו. לדעת רבים הוא כיום הקשר הטוב באירופה.

יורשו של פלאטיני

ביובנטוס כבר רואים אותו כיורשו הראוי של מישל פלאטיני, הגאון הצרפתי שהוליך את "יובה" להישגיה הגדולים ביותר. מראדונה כבר אמר שאין מה להשוות בין זוארוב לפלאטיני, אבל מראדונה הוא כמובן צד מעוניין בויכוח הזה.

היורש או לא היורש, ג'אני אניילי, נשיא יובנטוס, בעל מפעלי "פיאט" ואחד האנשים החזקים ביותר באיטליה יודע שעונה גרועה יותר מזו הקודמת הוא לא יראה. מקום ששי בדירוג הסופי, עלייה דחוקה לגביע אופ"א, והפיאסקו של איאן ראש.

קשה להבין כיצד מומחי כדורגל כמו אלה המנהלים את יובנטוס נופלים בפח האנגלי, לאחר שרבים וטובים כבר נפלו לפניהם. אף אחד לא חלק על היותו של ראש פנומן בליוורפול ובליגה האנגלית. אולם כדי להצליח בליגה האיטלקית ולעמוד בלחצים הנפשיים הכרוכים בכך צריך כל פנומן להיות גם בעל אישיות ברמה מסויימת. ראש, מהבחינה הזו, היה מועד לכשלון טוטאלי עוד לפני שנפגש בפעם הראשונה עם נציגי התקשורת האיטלקית. לכן, לא היתה זו הפתעה גדולה כאשר הפך לבדיחה הגדולה של הליגה בעונה הקודמת.

על כל הצרות הללו התווסף לאניילי כאב ראש חדש — הצלחתה המרהיבה של מילאן, יותר מכך, של נשיאה, איל־התקשורת סילביו ברלוסקוני, המאיים על מעמדו של אניילי כפיסגת העוצמה של איטליה.

ברלוסקוני השקיע עשרות מיליוני דולרים כדי להפוך את מילאן לאלופה. המטרה הבאה שלו היא לזכות בגביע אירופה לאלופות. עם חוליט, ואן באסטן ועתה גם רייקארד, זה אפשרי.

בקרב על האליפות צפויה אם כן "יובה" להיות היריב העיקרי של מילאן. אם זוארוב יתאקלם במהירות, צפויה "הגברת הזקנה" לתת קונצרטים של ממש, כאשר במקום ראש הפלגמאטי והאובד־העצות, יתרוצץ בחוד הפורטוגלי הקטן (1.60 מטר) רוי בארוס, כשרון גדול. אגב, המאמן החדש של יובנטוס הוא דינו זוף, כל מילה נוספת מיותרת.

נאפולי תנסה לגנוב למילאן וליובנטוס את ההצגה. נאפולי שינתה פניה הקיץ (המאמן ביאנקי ניקה, פשוטו כמשמעו, ארבעה כוכבים שהעזו למרוד נגדו, שישחקו עתה בליגה השניה), וקשה לחזות כיצד היא תיראה העונה. אל מראדונה וקארקה, שאין צורך להציגם, התווסף ברזילאי נוסף, אלמאו, שבעונתו הראשונה מחוץ לברזיל אשתקד, במדי אתלטיקו מדריד, נבחר לכדורגלן השנה בספרד.

רומא הלכה גם היא על ברזילאים והביאה את אנדראדה ורנאטו, ששיתפו פעולה בשנתיים האחרונות בפלמנגו. הדרום אמריקאים בכלל, והברזילאים בפרט, הם הלהיט של הליגה האיטלקית. כמעט מחצית (24) מתוך (51) הזרים באים מהיבשת הלאטינית ו־14 מהם מברזיל.

מועמדת חזקה נוספת היא אינטר עם שני הגרמנים המצויינים שלה, אנדריאס ברמה ולותאר מתיאוס. ראמון דיאז הארגנטינאי אמור לכבוש את השערים.

סמפדוריה עם ג'אנלוקה ויאלי ורוברטו מאנצ'יני בלבד היא כבר "סוס שחור". בתוספת של ויקטור, "תותח הכוח" של נבחרת ספרד, "סאמפ" יכולה להיות הפתעת העונה. ואם על הפתעות מדובר, שימו לב לורונה הקטנה.

לפני ארבע שנים היא זכתה באליפות, ואז שיחקו שם בריגל הגרמני ואלקייר הדני. השנה היא צוידה בשני אשפים ארגנטינאים, קלאודיו קאניז'ה ופדרו טרוליו. אם תהיה כימיה, זה יכול להיות הפיצוץ של העונה. מי עוד? אולי טורינו, שהביאה את מילר ואדר הברזילאים.

יובנטוס היום בקומו

המחזור הראשון יתקיים היום וכל העיניים יופנו לקומו, שם תארח הקבוצה המקומית את יובנטוס עם זוארוב, בארוס ולאודרופ בשורותיה. מילאן תפתח את עונת ההגנה על התואר בבית מול פיורנטינה. חוליט הפצוע לא ישחק אבל ואן באסטן (רביעיה בגביע אירופה מול הבולגרים) ורייקארד (המצטיין במשחק) ישחקו.

אינטר תתייצב ללא מתיאוס המושעה (למשחק אחד, בשל התפרצות לשופט בגביע) בחוץ מול אסקולי. אלי אוחנה לא ישחק באיצטדיון סאן־פאולו, מול מראדונה ונאפולי שלו. אבאייר הברזילאי, שנרכש במקומו ע"י אטלנטה, ישחק. משחק מסקרן יהיה בין טורינו לסמפדוריה.

יתר המשחקים: צ'זנה — לאציו, פסקארה — רומא, פיזה — בולוניה, ורונה — לצ'ה.

אוואנטי, איטליה!

פקודת החברות [נוסח חדש]

הודעה על קבלת החלטה מיוחדת

(לפי סעיפים 25 ו־26 לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג–1983)

של

החברה שולקס בע"מ

חברת שולקס בע"מ מתכבדת בזה למסור הודעה כי ביום 5.10.1988 באסיפה כללית שלא מן המנין, נתקבלה ההחלטה הבאה של שינוי תזכיר החברה כהחלטה מיוחדת:

"סעיף 3א מתזכיר החברה יבוטל. לתזכיר החברה תיווסף ההוראה הבאה:

3. The objects for which the Company is established are,
(A) (1) To carry on business as designers, consultants, developers, constructors, manufacturers, distributors and services and dealers in fruit labelling machines and systems, fruit and vegetable handling equipment, labelling heads and self-adhesive decals that can be applied to a wide variety of fresh fruit and vegetable products, engineering apparatus, equipment, tools, plant and machinery, electronic and mechanical devices, equipment and apparatus of every description and to carry out and undertake research into, and to import, export let on hire, or rental any of these items.
(2) To acquire and grant licences for the manufacture, import, export and distribution of fruit labelling and handling machinery whether in the U.K. or abroad.
(3) To carry on business as producers, manufacturers, importers, exporters and dealers in commodities, corn, flour, fruit, nuts, tea, coffee, vegetables, sauces, spices, pickles, jams, cheese, sugar, eggs, meat, poultry, fish, oils, starches, gelatines, glucoses, bacon, milk, cream, butter, bread, agricultural produce and products, general farm produce, groceries, provisions and foodstuffs and commodities generally.

(-) חנן לוריה
דירקטור

صورة من الأصل

חדשות כלכלה

בכירים מ"מריל לינץ'" באו למכרז הערכת שווי הבנקים

השר יעקבי לסגן נשיא חברת הברוקרים מארה"ב, השוהה בארץ: באוצר יחליטו בתוך חודש מי יהיו החברות שיבצעו את הערכת שווי הבנקים, ובתוך 3 חודשים – יחל תהליך מכירת המניות

מאת איתן אבריאל

בכירים מחברת הברוקרים האמריקאית הגדולה "מריל לינץ'" שוהים בארץ, מתוך תקווה לזכות במכרז של האוצר להערכת שווי הבנקים שבהסדר.

פרנסיס היילנר, סגן נשיא מריל לינץ', נפגש בסוף השבוע שעבר עם שר הכלכלה והתכנון, גד יעקבי, ואמר כי חברתו מעוניינת גם להשתלב במציאת משקיעים שירכשו מהממשלה את מניות הבנקים שבהסדר. לדברי היילנר, תהליך גיוס ההון לקראת רכישת הבנקים יגביר את החשיפה של מגזרים אחרים במשק הישראלי למשקיעי חוץ, ויסייע לגיוס הון לגופים בתעשיה, בתיירות ובמסחר.

יעקבי אמר בפגישה כי על הממשלה לפתוח במו"מ עם הבנקים על החלפת הסדר המניות בהסכם חדש, על בסיס של הבנה, כדי להבטיח את יציבות המערכת הבנקאית ואת ניהולה התקין.

יעקבי העלה רעיון ולפיו יינתנו למחזיקי השליטה כעת פיצוי כלשהו על השוואת זכויות ההצבעה של המניות, או – אופציה לקנות בחזרה את הבעלות בתוך כמה שנים.

לדברי יעקבי, הממשלה שתקום אחרי הבחירות תוכל להאיץ את תהליך מכירת הבנקים. יעקבי סבור כי באוצר יחליטו בתוך חודש מי יהיו החברות שיבצעו את הערכת שווי הבנקים, ובתוך 3 חודשים יחל תהליך מכירת המניות.

קירש: הניסיון לגנוב ממני את השליטה בישרס – ייכשל

שלמה אייזנברג: אדרוש באסיפה הכללית להחליף את ההנהלה

מאת יהודה שרוני

"שלמה אייזנברג לא יצליח לגנוב ממני את השליטה בישרס, וכל מאמציו להשתלט על החברה הם לשווא". כך אמר אתמול ניסים קירש, בעל השליטה בישרס, בהתבטאות ראשונה מאז החל מאבק השליטה בחברה.

"אייזנברג הוא ביסודו איש פיננסים, שאינו מעוניין בהחזקת נכס לטווח הארוך, אלא רק בקניה ומכירה. כל הסיפור על מאבק השליטה בחברה הוא 'סערה בכוס מים', והאסיפה הכללית יוכח כי אייזנברג טעה", אמר קירש. "חברת עדו משועבדת להבטחת זכות של רוכש לישרס, ולכן לא ברור אם אייזנברג יכול לרכוש את השליטה בעדו. בזמנו הוצע לי לרכוש את עדו, אך סירבתי מכיוון שלא ידעתי מה באמת מצבה האמיתי, ומה מסתתר מאחוריה. אם אייזנברג מעוניין, למרות זאת, להשיג את השליטה בישרס, יהיה חייב לצאת בהצעת רכש לציבור בעלי המניות, אך הוא עדיין לא עשה זאת".

על ההקצאה הפרטית ליהושע פורר, יו"ר דירקטוריון ישרס, אמר קירש: "עם פרישתו מתפקיד מנכ"ל משרד המסחר והתעשיה, הבטחתי לפורר 5% ממניות ישרס, ובדעתי לקיים זאת. לבורסה לניירות ערך, המתנגדת להקצאה, אין ניסיון בסוג זה של פעילות, אך אין לי כל ריב איתה. ציבור בעלי מניות ישרס חייב לתת את תמיכתו בבעלי השליטה הנוכחיים, וזאת הסיבה שפורר שלח מכתב ברוח זו לכל בעלי המניות של החברה", אמר קירש.

שלמה אייזנברג מסר כי כבר דרש לכנס אסיפה כללית יוצאת מן הכלל, וזו תתקיים ב־23 לאוקטובר. לדברי אייזנברג, על סדר היום גם החלפת ההנהלה הקיימת בישרס, ולא יועילו לבעלי השליטה הנוכחיים כל תרגילי ההתחמקות. אייזנברג אמר כי בישרס ניסו לעשות תרגיל ולשנות את סדר היום של האסיפה הכללית, אך "זה לא יילך להם".

יצוא כלי מיטה של "פרגוד" בינואר–יוני הצטמצם ב־30%

בשל תחרות קשה עם יצרנים מהמזרח הרחוק וממזרח אירופה

מאת מיכל רוזה

היצוא של חברת פרגוד הצטמצם במחצית הראשונה של 1988 ב־30.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ל־1.6 מיליון דולר. שיעור היצוא מכלל מכירות החברה היה 39%, לעומת 55% בתקופה המקבילה אשתקד.

"פרגוד", שמניותיה נסחרות בבורסה, מייצרת כלי מיטה ווילונות לייצוא. הנהלת החברה צופה כי שיעור היצוא לא יגדל גם במחצית השניה של השנה, בגלל התחרות הקשה בשוקי אירופה בענף כלי מיטה.

מנכ"ל החברה, אברהם זילברשץ, המחזיק כ־60% מהמניות, מסר כי אף שכ־98% מיצוא החברה הוא לשוקי אירופה – נשוק יצוא זה במידה רבה עקב תחרות קשה, בעיקר עם יצרנים מהמזרח הרחוק. באחרונה נכנסו לענף גם יצרנים ממזרח אירופה, ובעיקר מפולין, והתחרות היא על בסיס הפרשי מחירים של עשרות אחוזים. לדברי זילברשץ, אילמלא היתה ישראל פטורה מרכישת מכסות, בכוח ההסכם עם השוק המשותף, היה יצוא זה בלתי כדאי להלוטין.

לנוכח הירידה ביצוא כלי מיטה, "פרגוד" מנסה כעת להגדיל את נתח היצוא של מוצרים חד־פעמיים, ובהם תחתוניות לנשים, כותנות להסרת איפור וסינרים חד־פעמיים לתינוקות. החברה פתחה במו"מ על שיווק מוצרים אלה בחו"ל, והיא צופה כי אם תצליח בכך – יהיה סך היצוא שלה כב־1987.

עורך את העמוד: משה ריינפלד

TO HONG KONG & THE FAR EAST
FLY WITH EL AL / CATHAY
NON STOP via London / Frankfurt.
over Germany / U.S.S.R / Tashkent
Low rates from HKG to all the Orient
TOURS TO CHINA
(Also for Israelis)
Ask your travel agent
or the representatives of CATHAY
ASIA CENTRE
43, Ben Yehuda St., Tel Aviv
03-228444 / 230414 / 223652

ועדת הכספים תתכנס בקרוב לדון בפרק החסוי בדו"ח הרשות לני"ע

ח"כ תיכון לאריה מינטקביץ: יש לפרסם את כל הפרק הדן בדיווחי הבנקים על השכר • ח"כ רמון: אין להפקיד את מינוי הדירקטוריון החדש של בל"ל בידי אוצר ההתיישבות

מאת צבי זרחיה

ועדת הכספים של הכנסת תכנס בקרוב לדון בדיווחים של הבנקים בשנים שחלפו על השכר. דיווחים אלה איפשרו לבנק לאומי להימנע מלגלות את כל הפרטים בפרשת החוזים האישיים.

ח"כ דן תיכון (ליכוד) יזם את הדיון. הוא אמר ל"הארץ" כי תבע בסוף השבוע מיו"ר הרשות לניירות ערך, אריה מינטקביץ, לפרסם את הפרק המלא בדו"ח הרשות על בנק ישראל ועל דיווחי הבנקים בעניין השכר. בפרק זה יש ביקורת על התנהגותו של בנק ישראל בכל הקשור לפירסום הדו"חות הפיננסיים של הבנקים.

לדעת תיכון, יש לברר את טענת הרשות לניירות ערך כי לא היתה הצגה נאותה של הדו"חות, וכי שנים רבות לא היו דיווחי הבנקים על פי הכללים החשבונאיים. לא יעלה על הדעת שהדו"חות הפיננסים לא ישקפו את המצב האמיתי בבנקים.

דן תיכון

חיים רמון

ח"כ תיכון טען כי הוועדה חייבת להתערב בפרשה, מאחר שנוצר מצב מוזר: בנק ישראל טוען כי אין בדו"ח של הרשות לניירות ערך כל ביקורת על התנהגותו, אך בפרק שלא פורסם נמתחת ביקורת חריפה על בנק ישראל.

מרכז סיעת המערך בוועדת הכספים, ח"כ חיים רמון, אמר כי ממצאי הדו"ח של הרשות לניירות ערך – קשים וחריפים. רמון תבע ממועצת אוצר התיישבות היהודים שלא למנות דירקטוריון חדש לבנק לאומי. שליטת הסוכנות בבנק לאומי תפקע בעוד 3 שבועות, ואין להפקיד שוב בידי אוצר התיישבות היהודים את הזכות למנות את הדירקטורים בבנק ולפקח עליהם. רמון אמר שיש למנוע פוליטיזציה של הדירקטוריון החדש.

שטרית לראשי החברה האם של בל"ל: הדחתי מהדירקטוריון–עוול משווע

יתייעץ עם שר האוצר, היועץ המשפטי לממשלה ויו"ר הרשות לני"ע על המשך צעדיו

מאת יהודה שרוני

"שמעו נא זאת היטב, חברי המוסד העליון של אוצר התיישבות היהודים, שנוסד על ידי הרצל, ומוטב שהדבר יהודהד היטב באוזניכם: לא משפט עשיתם אלא משפח, לא צדק עשיתם, אלא עוול משווע. צעד זה הוא בלתי סביר ובלתי עינייני, ומנוגד להוראות החוק ולרוחו", כותב פרופ' שמעון שטרית במכתב פנימי לראשי אוצר התיישבות היהודים, עם העתקים לנגיד בנק ישראל, המפקח על הבנקים, יו"ר הרשות לניירות ערך, היועץ המשפטי לממשלה ושר האוצר.

מכתבו של שטרית נשלח בתגובה על פעילות ראשי אוצר התיישבות היהודים להדיחו מדירקטוריון הבנק.

שטרית כותב: "כאנשי ציבור מכובדים הצריכים לנהוג לפי אמות מידה מוסריות, הייתי סבור שביום כזה, לאחר פרסום הממצאים החמורים בדוח הרשות לניירות ערך, הייתם צריכים לשקול האם מן הראוי שימשיך לשבת בקרבכם ד"ר זת, מי שהיה מונע, לו הדבר היה תלוי רק בו, את בירורם של חשדות לעבירות פליליות הנחקרות כרגע במשטרה, ואת בירורם של הפרות אתיות ופגיעה בנוהל עסקים תקין על ידי מנהלים ודירקטורים של בנק לאומי. במקום זה אתם מחליטים לתת 'תגמול' מיוחד לנציג ציבור בדירקטוריון על השירות החשוב שעשה לטובת הבנק, לפי מיטב שיפוטו, והתגמול הוא לא דברי תודה והערכה, אלא החלטה על פיטוריך".

"לעניות דעתי, עמדתכם בדבר פיטורי משוללת בסיס חוקי, מוסרי או ציבורי. טעמיה לא מבוססים על שיקולים עניינים, אלא על שיקולי נקמות–התעלמות פנימיים. אל זאת, שיקולי נוגעים למעמדו המיוחד של נציג הציבור בדירקטוריון לדיווח על הליקויים ולהגן על טובת הבנק."

"הייתי מצפה מכם לשקול מחדש את עמדתכם, לאור דו"ח הרשות לניירות ערך בעקבות הדיווח שלי כדירקטור מטעם הציבור. לאור ממצאי הרשות, לדון בהפסקה לאלתר של כהונתו של ד"ר זת כדירקטור, וכיו"ר דירקטוריון בנק לאומי, ולא לחכות עד לכינון דירקטוריון חדש".

שמעון שטרית ייפגש בימים הקרובים עם שר האוצר, היועץ המשפטי לממשלה ויו"ר הרשות לניירות ערך, להיוועץ בהם על המשך צעדיו.

בנק ישראל: אין חדש בדו"ח הרשות לני"ע

"השמועות שיש דו"ח סודי – מאשרות זאת"

מאת איתן אבריאל

בבנק ישראל רואים בחומרה רבה את הפצת השמועות בכלי התקשורת על קיומו של דו"ח סודי של הרשות לני"ע, ובו ביקורת על הפיקוח על הבנקים בעניין טיפולו בדיווח של הבנקים.

דו"ח כזה לא הוצג לפני בנק ישראל, או כל גוף מוסמך אחר, כולל ועדת הכספים של הכנסת, שדנה אתמול בדו"ח הרשות לני"ע בנושא החוזים האישיים בבל"ל.

בבנק ישראל הובעה תמיהה על כי במקום לדון בעובדות ובמסקנות הכלולות בדו"ח הרשות לני"ע, שפורסם אתמול והוגש לוועדת הכספים, מופצות שמועות על דו"ח ששום גורם מוסמך לא ראה.

עוד נמסר מבנק ישראל כי הניסיון להפנות את הזרקורים מדו"ח הרשות לני"ע, שהוגש אתמול, אל דו"ח שנעלם, כביכול, מוכיח כי אין כל חידוש בדו"ח עב־הכרס, שפורסם לאחר שהושקעו בהכנתו יותר מ־4 חודשי עבודה.

אם אכן קיים דו"ח סודי כזה, המודלף לכלי התקשורת, חובה על הרשות לניירות ערך להציגו לפני בנק ישראל. בנק ישראל אינו רואה כל מניעה שיפורסם דו"ח כזה, אם הוא קיים, ושיערך דיון מקצועי ועינייני בממצאיו.

בעניין הביקורת המצויה, כביכול, בדו"ח הרשות על הוראות שהוצאו בראשית שנות ה־80 בדבר הדיווחים הנדרשים מן הבנקים בדו"חות הכספיים, ובייחוד בעניין הפרשות לפיצויים ופנסיה, אמרו בבנק ישראל כי הוראות אלו תואמו עם הרשות לניירות ערך ולשכת רואי החשבון, כפי שהדבר נעשה בעניינים אלו בדרך קבע.

ככלל – ההוראות שהמפקח על הבנקים מוציא לעניין הדיווחים בדו"חות הכספיים הן מחמירות ומרחיבות יותר מן ההוראות לשאר החברות במשק.

בעניין זה, הבנק מזכיר שהמפקח על הבנקים היה הגוף המפקח הראשון שחייב פרסום שכר הבכירים בדו"חות הכספיים לציבור, עוד בראשית 1987. יתר על כן, ועדה ציבורית בראשות המפקח על הבנקים, שמינה הנגיד, הגישה לפני כחודש המלצות המרחיבות באופן ניכר את הגילוי הנדרש מן הבנקים בדו"חות הכספיים [illegible] 1988.

ח"כ לין: אין להדיח את פרופ' שטרית

מאת צבי זרחיה

מ"מ יו"ר ועדת הכלכלה של הכנסת, ח"כ אוריאל לין, אמר אתמול כי פרופ' שמעון שטרית אינו צריך להתפטר מחברותו בדירקטוריון בל"ל, ועליו להמשיך לייצג את הציבור במועצת המנהלים של בנק לאומי.

לין אמר כי הלחצים המופעלים על שטרית להתפטר הם בניגוד לרוח החוק העוסק בתיקון פקודת החברות בדבר פעולות הדירקטורים בחברות ציבוריות.

לין אמר כי נציג ציבור אמור להיות בלתי תלוי, ואם נציגי הציבור במועצות המנהלים יחששו למעמדם, בשל תביעות לפטרם, לא יוכלו לפעול כהלכה כפי שמחייב אותם תפקידם.

וירשובסקי לנסים: אל תאשר העלאת מסי עיריה בתל־אביב

מאת חיים הנדוורקר

ח"כ מרדכי וירשובסקי פנה בסוף השבוע במברק לשר האוצר, משה נסים, ותבע ממנו שלא להיענות לתביעתו של ראש עיריית תל אביב, שלמה להט, המסתייעת בהמלצתו של מנכ"ל משרד הפנים, אריה דרעי, להעלות את המסים העירוניים בתל אביב.

במברקו מסתמך וירשובסקי על פרסום ב"הארץ", הטוען כי אם יאשר האוצר להעלות את המסים – יפגע במדיניות הריסון שהוא מתגאה בה.

"האם תושבי תל אביב צריכים להיענש בשל כושר הנהלת העיריה, שהעלתה את המסים העירוניים בשנים שעברו בצורה בלתי סבירה", שאל וירשובסקי במברקו.

דובר האוצר מסר כי המלצתו של דרעי טרם הגיעה לאוצר, ואם תגיע – תידון.

בגדי עור ובגדים
מוסרים רק לניקוי
פורמברג
החודש שרות מהיר ללא תוספת מחיר
רח' המעגל 2 פינת ביאליק 55
טל: 03-725401

אנשי מקצוע בעיריית תל אביב:

בלי בדיקה כלכלית קבע להט: יונה יזם רציני

מאת חיים הנדוורקר

ראש עיריית תל אביב, שלמה להט, הצהיר כי הוא רואה בקבלן מרדכי יונה יזם רציני, וכי יש הצדקה להשקעה ציבורית בפרויקט התחנה המרכזית החדשה. הצהרתו ניתנה אף שהעיריה לא בדקה את כושרו הכלכלי והטכני של הקבלן.

בסיור של להט באתר התחנה המרכזית החדשה, זה לא כבר, קבלו היזמים על שהצהיר בעבר בכלי התקשורת כי אינו מאמין שניתן להריץ את פרויקט התחנה המרכזית. לאחר שסייר במקום וקיבל הסברים על הנעשה, הבטיח להט כי יצהיר בכלי התקשורת כי הוא משוכנע שהיזם מרדכי יונה מתכוון ברצינות להשלים את הפרויקט ולהפעילו. להט הוסיף כי יש הצדקה להשקעה ציבורית בפרויקט. הוא הדגיש כי להפעלת התחנה יש משמעות לפיתוח כל דרום העיר.

אנשי מקצוע בעיריית תל אביב הביעו תמיהה על שלהט הבטיח ליונה כי יצהיר לציבור על רצינותו, בלא בדיקה יסודית. מבקר עיריית תל אביב, שמואל רובינצ'יק, התריע כמה פעמים על כי העיריה לא בדקה את כישוריו של יזמים שעימם באה במגע, ולכן התאכזבה.

דובר עיריית תל אביב מסר בתגובה כי להט השתכנע כי זו פעם ראשונה יש יזם הפועל ברצינות. להט אינו סוכן מכירות, ואינו ממליץ לקנות או לא לקנות.

הבורסה אישרה לבזק לגייס 66 מיליון ש' בצמודי מדד

מאת יהודה שרוני

הוועד הפועל של הבורסה אישר ביום ה' את בקשת חברת בזק לגייס 66 מיליון שקל במכירת אגרות חוב צמודות מדד.

בזק תשקיע את תמורת ההנפקה בפיתוח התשתית ובהשקעות אחרות. לבזק יש אפשרות להגדיל את גיוס ההון ל־100 מיליון שקל.

באותה ישיבה הוחלט לדחות את הדיון בבקשתה של חברת הסנה להקצות לקרן ההשקעות של חברת העובדים, שטרי הון ב־80 מיליון שקל, ב־2 שלבים. לפני משתתפי הדיון הוצגו אפשרויות שנועדו לצמצם את טענות בעלי המיעוט, בדבר עושק המיעוט אם תאושר ההנפקה.

קרן ההשקעות של חברת העובדים מסרה כי היא נכונה להקצות לבעלי המיעוט, בעוד שנתיים, שטרי הון בתנאים זהים להקצאה לקרן ההשקעות.

הוועד הפועל של הבורסה גם דחה את הדיון בבקשת בנק החקלאות להקצות שטרי הון ב־40 מיליון שקל לממשלה, בטענה של אי־בהירות משפטית.

פארק התמרים
טכס
חנוכת
פארק התמרים
יתקיים ביום א',
כח תשרי 9/10/88
בשעה 18:00
בעין בוקק, ים המלח
במעמד שר
המשפטים והתיירות
מר אברהם שריר
בתכנית: מופע מיוחד
משרד התיירות

ש.ח.כ.
שרות חקירות כללי
מקבוצת "השמירה"
כל אשר רצית לדעת
31 שנות נסיון והצלחה בארץ ובעולם לשרותך
כל סוגי החקירות, באמינות, ביסודיות ובסודיות מוחלטת
ש.ח.כ.
דרך פתח-תקוה 19
תל אביב 66183
טל: 623084; 621975; 614636
FAX: 623695

עירק משתמשת בנשק כימי...
סין מוכרת טילים לסוריה...
ומה מכינה ממשלת ישראל לשנות ה־90 והאלפיים?

הרשות לפיתוח אמצעי לחימה (רפא"ל). היתה ועודה הגוף העיקרי במדינה המופקד על מחקר ופיתוח בטחוני ועל אספקת מערכות נשק מתקדמות לצה"ל.

שר הביטחון הוא האחראי הבלעדי למדיניות של פגיעה מתמשכת והרס תשתית המחקר והפתוח במדינת ישראל.

במסגרת מדיניותו מינה השר לרפא"ל מנכ"ל, שהביא עד כה לשחיקת המחקר והפיתוח של מערכות הנשק העתידיות, דרדר את יחסי העבודה לשפל המדרגה תוך שהוא מתגאה במכירת מערכות מתוחכמות שפותחו הרבה לפני שנכנס לתפקידו.

מי יפתח את הנשק המתוחכם שיהיה דרוש לצה"ל בשנות ה־90 והאלפיים?

ועד עובדי המחקר – רפא"ל

כעת
הזמן להשקיע בדירה מפוארת בסביבה יוקרתית מחברה אמינה

לבחירתך דירות יוקרה:

מרום נוה – רובע המגורים היוקרתי בלב רמת-גן, דירות פאר בנות 5,4,3 חדרים ופנטהאוזים מפוארים **לכניסה מידית.**
משרד מכירות באתר, רח' תרצה ע"י שדי ירושלים 74 רמת-גן טל. 03-777137 בימים א'-ה' 13.00-11.00, 18.00-16.00.

נוה אביבים – שכונת היוקרה של תל-אביב, דירות פאר בנות 6 חדרים ברח' אופנהיימר.

בקר במשרדנו ונשתדל למצוא ביחד דרך רכישה נוחה לך.

נוה חברת בנין (1956) בע"מ
חברת בת של החברה לנכסים ובנין בע"מ
המשרד הראשי רח' ארלוזורוב 53, ת"א, טל. 03-241166
ימים א' ב' ג' ה' 13.00-9.00; 18.00-16.00 ד' 13.00-9.00
שמאלוקידן

הארץ

יום א', כ"ח תשרי התשמ"ט
9 באוקטובר 1988

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה והמנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 תל אביב 61001 מקס' 810012, טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלאל 2, טל' 02-224245, ת"ד 273 י-ם 91002 פקס' 02-224249
חיפה: רחוב נורדאו 10, טל' 04-661166, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל-אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: חנוך מרמרי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מחזירה כתבי-יד
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel. P.O.B 233. Tel. 5121212

בג"ץ בסבך הפוליטיקה

ועדת הבחירות המרכזית שללה מתנועת "כך" את הזכות להשתתף בבחירות. התנועה הגיבה בהגשת עתירה לבית-המשפט העליון, בשבתו כבית-דין גבוה לצדק. הרכב של חמישה שופטים ידון בה בעוד ימים אחדים. בג"ץ צפוי לדון בסוגיה נוספת בנושא ההשתתפות בבחירות: תנועת "התחיה" עותרת לערער על החלטתה של ועדת הבחירות המרכזית שלא לפסול את "הרשימה המתקדמת לשלום".

שתי העתירות מחייבות תשובה על השאלה, אם ועדת הבחירות המרכזית צדקה או טעתה, כאשר התמכה בהחלטותיה על הנוסח המסייג את זכות ההשתתפות בבחירות לכנסת בשלושה סייגים: רשימה גזענית, רשימה אנטי-דמוקרטית, רשימה השוללת את אופיה של מדינת ישראל כמדינת העם היהודי.

ועדת הבחירות המרכזית מורכבת מנציגי כל המפלגות. היא גוף פוליטי וקולו של השופט היושב בראשה, יכריע רק במקרה של תיקו, ולכן קיימת סכנה שרוב מסויים יפעיל את סמכות הפסילה, או ימנע מהפעלתה מתוך שיקולים פוליטיים, אשר החוק אינו מכיר בהם. תנועת "כך" טוענת שאינה "גזענית". מפלגת "התחיה" סבורה כי "הרשימה המתקדמת לשלום" אינה מכירה בישראל כבמדינת העם היהודי. על הבג"ץ לפסוק הלכה.

ביסוד שתי העתירות נמצאת ההנחה כי שופטים מסוגלים לפסוק דין צדק בסוגיות הללו, הן משום שאינם קשורים באינטרס מפלגתי כלשהו, הן בשל מיומנותם בבדיקת טענות ומענות באופן קפדני יותר מאנשים אחרים. "הראיות הדרושות כדי לשכנע רשות סטאטוטורית בקיום הצדק לשלילתה של זכות יסוד" (השתתפות בבחירות לכנסת), "צריכות להיות ברורות, חד-משמעיות ומשכנעות... לא די בתיאורים מטושטשים ובמסקנות כלליות ... אם הדברים אינם מעוגנים כדבעי בעובדות שהובאו לידיעת הוועדה ונשקלו על ידה לגופם" – כדברי השופט מאיר שמגר, בפסק דין לפני שנים אחדות.

האם שופטי הבג"ץ אינם נתבעים לעשות מעבר ליכולתם? הרי בתוך עמם הם יושבים. היכן הביטחון שכל אחד מהם מסוגל להכריע בשאלה פוליטית, על-פי שיקולים חופשיים לחלוטין מהשפעת דברי השלום המושמעים בציבור? חוק יסוד הכנסת, אותו עליהם לפרש, קובע קריטריונים לפסילת רשימות. אולם אלה אינם מבטאים אלא את הקונסנזוס של מרבית המפלגות לגבי דמותה של מדינת ישראל. למעשה, אלו הם קריטריונים פוליטיים. אם בג"ץ יאשר את פסילת רשימת "כך" ויפסול את אי-פסילת "הרשימה המתקדמת לשלום", הוא עשוי להשפיע, במידה זו או אחרת, על תוצאות הבחירות ועל הרכב הכנסת העומדת להיבחר.

קיימת אסכולה במדעי המדינה הלועגת להשקפת העולם של הליבראליזם הקלאסי, הנוטה להעביר החלטות פוליטיות להכרעת המערכת השיפוטית, מתוך אמונה כאילו ניתן לבודד את הפרשנות של חוק שהוא פוליטי במהותו, מתחום הויכוח הפוליטי שהוא נשמת אפה של הדמוקרטיה. מה שמכונה אצלנו לאחרונה "משפטיזציה של המדיניות", עלול לגרור את המערכת השיפוטית לויכוח זה. אין זה מקרה כי דעת הציבור בארה"ב רגילה לסווג את שופטי בית-המשפט העליון ל"שמרנים" ול"ליבראלים".

אולם, אם גוף פוליטי כוועדת הבחירות המרכזית, אינו מסוגל להכריע בסוגיות מסויימות [illegible] רק זה או אחר רואה עצמו [illegible] – צריך שיהיה מי שמוסמך להכריע. למרות כל הספקות, אין גוף מתאים לכך יותר מאשר בית-המשפט העליון. עלינו להאמין כי [illegible] כפי שיקבע, כך יהיה.

מה קרה לשני מיליארד דולר

כשאין תכנון רב-שנתי ניגשת מערכת הביטחון לביצוע פרוייקטים יקרים, ואז מבטלת אותם

מאת זאב שיף

בימים הקרובים עומד צה"ל להגיש סופית את תוכנית העבודה הרב-שנתית שלו. אחרי סחבת של שנים תוגש תוכנית העבודה לשר הביטחון. לאחר שתאושר, יביאה רבין לאישור הקבינט ובכך תיעשה הממשלה שותפה לתוכנית שיש לה, לבד מן המשמעויות האסטרטגיות, משמעויות תקציביות וכלכליות נרחבות.

ההכנה בעיבוד תוכנית העבודה הרב-שנתית נמשכת שנים. קודם לכן התפוררה למעשה תוכנית העבודה הקודמת של צה"ל. הדיונים הנערכים בימים אלה נעשו כבר בתחילת 1986 התוכנית הובאה בפני שר הביטחון בקיץ אותה שנה, וכלום לא יצא מכך.

היה זה תהליך מאכזב, שנמשך כשלוש שנים. נכון שהיתה לצה"ל תוכנית עבודה שנתית, לכל שנה בנפרד, אך בלי תוכנית רב-שנתית לגוף כה גדול כצה"ל, פירוש הדבר לעבוד מהיד לפה, ללא קביעת יעדים ברורים לעתיד, ללא מסגרת תקציבית ברורה הכוללת את הסיוע האמריקאי.

לאוהבים לסחבת יש תירוצים שונים לשיטת האילתור הזו. נכון שמשרד האוצר אינו מקל על עבודת תכנון. סיכום עם טוב ליום ולשנה, ולעולם אין ודאות שהסיכום שהושג יעמוד יותר מכמה חודשים. לדוגמה, שבועיים לאחר שהוסכם על תוספת בעבור הוצאות האינתיפאדה, דרש האוצר לקצץ בתקציב הביטחון. גם כך, אם יש נושא שעלינו להעמיק בו את הלימוד מהאמריקאים, הוא התכנון לטווח ארוך.

ההוכחה הטובה ביותר לליקוי הבסיסי בתכנון מסוג זה הן השגיאות האדירות שנעשו בעשור האחרון, שעלו לישראל כשני מיליארד דולר. תוכניות שנחשבו כשהוחלט לבצען בבחינת "ייהרג ובל יעבור" – וכשבא דור אחר לניהול משרד הביטחון וצה"ל, נמצא שאלו החלטות כושלות.

ההוצאה הגדולה ביותר, שירדה ברובה לטמיון, היא על מטוס הלביא – כמיליארד ורבע דולר. לפני פחות מעשר שנים הוחלט על פרוייקט ימי שהתגלה כחשוב ביותר מבחינה מבצעית. הוצאו עליו יותר ממאה מיליון דולר, כשנכנס דור מפקדים חדש לחיל-הים, הוחלט שלא להמשיך בפרוייקט.

אם נצרף לאלה רכישות בהולות בארה"ב של פריטים שונים מהדור הקודם, שכיום רואים בהם ציוד מתיישן, נגיע להוצאות מיותרות של יותר משני מיליארד דולר. לכאורה, זה כסף אמריקאי. לאמיתו של דבר, זה כסף יקר של עם ישראל.

כשמדובר בתקציבים גדולים, עלולות ליפול טעויות, אך במקרה שלפנינו הדבר יוצא-דופן בהיקף, בתדירות המקרים, בסכומים האדירים. זה מעיד כי משהו בסיסי לקוי בתכנון ובתהליך קבלת ההחלטות בתחום הרכש והפיתוח. יש מכנה משותף שלילי בעניין זה. אם קרו מקרים כה רבים ובהיקף תקציבי כה גדול, מי ליד דינן יתקע שטוב לא יתרחשו בעתיד מקרים דומים? אלה שאלות שאי-אפשר לחמוק מהן, כאשר צה"ל מתעסק במשך שנים עם תוכנית העבודה הרב-שנתית שלו. ממשלה רציונית היתה ממנה מזמן, בתיאום עם שר הביטחון, ועדת מומחים שתבדוק את כל המקרים הללו ותבחון מהו המכנה המשותף לכולם, וכיצד למנוע עד למקסימום הישנות מקרים כאלה בעתיד.

קשה לדעת מה יהיה ייחודה של תוכנית העבודה החדשה. מתכנניה הפנו בוודאי תשומת-לב לנשק המדויק ופיתוחו, להופעה הגוברת יותר של טילי קרקע-קרקע בזירה וכן לנשק הכימי. הלוחמה האלקטרונית תמלא גם היא תפקיד נרחב בתוכניות הבניין הצבאיות. אם ב-1986 היה ספק מהו הנתח שיקבל חיל-הים, עתה ברור כי הוא זכה בנתח חשוב, אם כי לא בכל מה שרצה. הרמטכ"ל שומרון, שפקפק לפני שנתיים בחשיבות הפרוייקט של ספינות הסער, נמנה עתה עם תומכיה.

כל תוכניות העבודה הקודמות לא הקנו חשיבות מספקת לניצול מירבי של כוח-האדם. השאלה הנשאלת עתה היא, האם התוכנית החדשה תיתן דעתה לשאלה זו, בהתחשב בכך שבתקופתה יחול גידול במספרי השכירים. מעולם לא ניתנה גם תשומת-לב מספקת לניצול מירבי של בנות, שרבות מהן מתבזבזות בעת שירותן, בתחום הלוגיסטי. ליקוי אחר שבלט בעבר, הוא העדר תיאום בין צה"ל ותוכניותיו לבין תוכניות התעשיות הביטחוניות. לעיתים נוצר הרושם שמדובר בשתי ממלכות שאנן מתרי אמות ביניהן. שאלה אחרת היא, האם תוכנית העבודה החדשה תמצא תשובה לשאלה המציקה, כיצד זה קורה שההוצאות לאחזקה בצה"ל, כולל מכספי הסיוע האמריקאי, גדלות, ואילו אחוז הסכומים הנשארים לפיתוח ולהתעצמות, קטן. מדובר אמנם בתוכנית שפרטיה סודיים, אך על הקבינט ועל מספר ועדות כנסת מוטל תפקיד חשוב, לבירור כל אלה.

זאב שיף, פרשנו הצבאי של "הארץ" יוצא לארה"ב, לשבתון של חצי שנה למטרת מחקר. את מקומו ממלא ראובן פדהצור.

מובארק (משמאל), שר ההגנה אבו ר'זאלה והשר אטף צדקי במצעד הצבאי. בין "נצחון אוקטובר" ו"נצחון טאבה" רובץ המשבר הכלכלי. צלום: אי-פי

הניצחון והגלולה המרה

מאת עודד זראי

למחרת פרסום פסק הבוררות בישרו אמצעי התקשורת, כי התינוק המצרי הראשון שנולד לאחר "נצחון הריבונות" נקרא טאבה. מאז משתלבות, למעשה, חגיגות הנצחון בטאבה עם חגיגות "נצחון אוקטובר" לציון יום השנה ה-15 למלחמת יום הכיפורים.

המצעד הצבאי, המתקיים לראשונה מאז המצעד האחרון באוקטובר 1981, שבמהלכו נרצח הנשיא סאדאת, תערוכות הנשק, מטסים בשמי המחוזות, טקסים צבאיים והנאום המרכזי של הנשיא מובארק – כל אלה מעסיקים השבוע ויעסיקו בשבוע הבא את ההמונים המצריים. הטלוויזיה ושאר אמצעי התקשורת המצריים עוסקים בימים אלה בשיחזור "מבצעי הצליחה ששמו קץ לאגדת העליונות הישראלית". שר ההגנה המצרי, המרשל עבד אל-חלים אבו גזאלה, פתח השבוע את סדרת הראיונות של קציני הצבא הבכירים בראיון מיוחד ל"אל-אהראם", שבו קבע, כי לולא המבצע המצרי באוקטובר 73', לא היתה ישראל משנה את "חוצפתה הצבאית".

במקביל, מודגשת חשיבות "נצחון הריבונות" בטאבה להשלמת פינוי סיני ולהידוק הקשרים עם ירדן. כך, למשל, פירסמה הרשות לפיתוח סיני תוכנית כוללת, שמטרתה להפוך את טאבה לנמל עיקרי שיקשר בין מצרים לירדן בים סוף. הקו הימי שיפעל בין טאבה לעקבה יקצר את המרחק בין נואיבה לעקבה משלוש שעות לכ-20 דקות.

כמו כן, ייחנך עתה הכביש החדש המקשר את ראס אל-נקב עם טאבה באורך של 18 ק"מ. שר התיירות, פואד סולטאן, בישר אחר לאחר מכן, כי משקיעים ערביים מבררים אפשרות שילובם בפרוייקטים המתוכננים בטאבה.

במקביל ל"חגיגות הניצחון", ולאחר הסיור שערך מובארק ביוגוסלביה, בריטניה, צרפת ומערב גרמניה, צפוי בשבוע הבא חידוש המשא ומתן הארוך והמייגע עם משלחת קרן המטבע הבינלאומית. הנשיא מובארק חזר והדגיש את החלק המדיני שבסיורו לפני שבועיים. אולם בעיותיה הכלכליות של מצרים עמדו במרכז השיחות עם מנהיגי המדינות שבהן ביקר. מובארק גולל בפני אותם מנהיגים את העמדה המצרית בדיונים הקשים המתנהלים עם קרן המטבע, באשר לרפורמות הכלכליות הנדרשות לטיפול במשבר הכלכלי הקשה במצרים.

נשיא מצרים השווה את מומחי קרן המטבע לרופא כפרי המבקש להרוג את החולה באמצעות כמויות גדולות של גלולות מרות הניתנות בפרק זמן קצר. לדידה של מצרים אין מומחי קרן המטבע מבינים את המבנה החברתי והמנטלי של החברה המצרית, ולפיכך הם אינם שופטים נכון את האמצעים הדרושים לרפורמות כלכליות. הנשיא ביקש את סיועם של בריטניה, צרפת ומערב גרמניה לא רק בעניין זה, אלא גם בשכנוע ראשי הקרן לגלות גמישות ביחס לקונסולידציה של תשלום החובות המצריים לשנה השוטפת.

46 מיליארד דולר חוב

החובות החיצוניים של מצרים מגיעים לכדי 46 מיליארד דולר. במהלך השנה השוטפת מיולי 88' ועד יולי 89' צריכה מצרים להחזיר כ-4 מיליארד דולר, אך היא אינה יכולה לעמוד בתשלום. מכאן הציפיה מקרן המטבע לדחיית ופיזור התשלום לתקופה ארוכה יותר.

קרן המטבע אישרה הסדר דומה למצרים בשנה הקודמת בסכום של 6 מיליארד דולר חובות, שהיו צריכים להיות משולמים בין יולי 87' ליולי 88'. סכום זה נדחה ופוזר לתקופה של חמש שנים. דומה כי נושא החובות הוא הפחות מדאיג, משום שאין לו השפעה ישירה על המצב הכלכלי העכשווי.

המימשל המצרי מודע היטב למצב הפנימי הרגיש, העלול לגעוש ולהתדרדר למימדים מסוכנים, אם אמנם יונהגו הרפורמות הכלכליות שמומחי קרן המטבע קבעו. כך, למשל, דורשים אותם מומחים לבטל כליל את הסובסידיות על מצרכי מזון חיוניים ועל הדלק והחשמל. מהלך כזה, אם אמנם יינקט, יביא מיידית לייקור של 40% במצרכי המזון, עם כל המשתמע מכך.

[illegible] אחרונה חלה עליה במחירים כתוצאה מהרפורמות הזהירות שהממשלה המצרית נקטה על בסיס המלצות מומחי קרן המטבע, אך לא במינון ובאורך הזמן המומלץ. במאי אשתקד נערך ההסכם הראשון בין מצרים לבין קרן המטבע באשר למסגרת הרפורמות הדרושות לטיפול במשבר הכלכלי הקשה. במשך אותה תקופה ביצעה מצרים פיחות של כ-60% בערך הלירה המצרית, לעומת הדולר האמריקאי; וייקרה את מחירי החשמל והדלק, אך לא במינון ובעיתוי שקבעו מומחי הקרן.

פת הלחם היא המרכיב החשוב בסל המזונות המצרי, הצורך בממוצע כ-150 ק"ג קמח לשנה. מאז ומתמיד עמד מחירה של הפיתה על גרוש אחד, אולם בשנים האחרונות תפסה "הפיתה המשופרת" במחיר של 2 גרוש את מקומה של הפיתה העממית. כיום יש בשוק פיתות עוד יותר משופרות במחיר של 5 גרוש, בעוד שהפיתה המשופרת הראשונה, בסך 2 גרוש, הפכה לפיתה עממית. באופן זה מבקשת הממשלה המצרית ליישם את צימצום הסובסידיות על מצרך המזון העיקרי, אך בשום אופן לא לבטלן, כפי שדורשים מומחי הקרן. הממשל המצרי זוכר בוודאי את תגובת ההמונים בינואר 1977, כאשר ביקשו ליישם חלק קטן של המלצות מומחי הקרן ככתבן וכלשונן.

אין ספק שהמימשל המצרי מהלך על חבל דק בכל הנוגע לרפורמות הכלכליות הנדרשות. כך, למשל, החליטה לבטל את מענק הלימודים המסורתי המשולם מדי שנה לעובדים ערב תחילת שנת הלימודים. ביטול המענק הביא אמנם לחיסכון בתקציב בסך של למעלה מ-500 מיליון לירות מצריות, אך גרם להשבתת מירב מפעלי הטקסטיל באל-מחלה אל-כוברה בחודש שעבר. שלטונות הביטחון המצריים נאלצו להתערב כדי להשליט סדר ולשכנע את הפועלים לחזור לעבודה.

דומה כי שלטונות הביטחון נוקטים בימים אלה אמצעים הצעדים, עם תחילת שנת הלימודים באוניברסיטאות. הקמפוסים משמשים ביותר שאת מוקדים לפעילות האגודות האסלאמיות, ולפיכך נצטוו אנשי "משמר האוניברסיטאות" למנוע מלכתחילה כל ניסיון להתארגנות ולקיום הפגנות. בעוד נמשכות חגיגות "הניצחון", נדרש שר הפנים, הגנרל זכי בדר, הממונה על ביטחון הפנים, להבטיח כי היציבות הפנימית תימשך גם היא.

השלב הבא: תוספת פשרה

תועלתה של פשרה בין ההסתדרות והאוצר עולה על מחירו של כל עימות ביניהם

מאת יהודית וינקלר

תמריץ אידילי כזה ביחסי העבודה-האוצר אינו זכה. ההסתדרות והמעסיקים הפרטיים חברו יחדיו כדי לפרק את המוקש המכונה תוספת-יוקר. במשך שבעה חודשים, מאז פג תוקפו של ההסכם הקודם, ניהלו הצדדים שיחות הבהרה וגישוש ובדקו נתונים, אך חזרו ודחו את הדיון הרשמי בשל היעדר הדחיפות שבו. עתה, שלושה שבועות לפני הבחירות, הם מבקשים לחזור ולהדחיה זמן.

ההצדקה לדחיה החוזרת בהשגת הסכם לשנתיים הקרובות נעוצה במערכת הבחירות, שהרי איש מהצדדים אינו מעוניין לנהל בעיצומה את המשא-ומתן.

במישור הכלכלי אפשר להגדיר את נסים וקיסר כיריבים הפוליטיים המרכזיים. הצלחתו של שר האוצר לזכות בנקודות-זכות בהסכם הציבור מול קיסר – הנאבק במשבר בחברת העובדים ובקשיים בקופת-חולים, המלווים בצמצום את מתחרית כתמנו – היא שורש השותפות מאנגם בין השניים. השיחה האחרונה ביניהם, לפני כעשרה ימים, התקיימה ביוזמת נסים לנוכח הסכנה שיאלץ, בעיצומה של מערכת הבחירות, להיכנס לעימות בשתי חזיתות.

[illegible] הסכמי תוספת-היוקר בין ההסתדרות [illegible] הציבורי-ממשלתי. ההסתדרות התבצרה מתחילת השנה מאחורי העמדה, שכל עוד לא הושג הסכם חדש לתוספת-יוקר, ההסכם הקודם (המפצה את השכירים בשיעור 70% מההתייקרות, חל בהצטברות של 7%) שריר וקיים.

לפי נוסחה זו, בעוד כעשרה ימים, עם פרסום מדד ספטמבר, אמורים השכירים לקבל תוספת שכר של 5% לפחות. קיסר, הברבלד וכמעט כל מזכיר מועצת פועלים חזרו והצהירו על כוונתה של ההסתדרות לממש את התביעה, גם אם הדבר יהיה כרוך במאבק מקצועי. הקואליציה של שר האוצר עם המעסיקים הפרטיים נגד שיעור פיצוי, העלול לרעום על צורכי המשק באינפלציה נמוכה, נועדה גם לאושש את תדמיתו המרכזית של השר במערכת הבחירות של הליכוד – יציבות כמעט בכל מחיר, גם אם ייראה לשכירים כאילו הם הנפשעים העיקריים בכך.

החזית השניה של שר האוצר קשורה למרקם המורכב של יחסיו עם המגזר העסקי-יצרני. ארגון-הגג שלו, לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, דוחה בתוקף את הפרשנות ההסתדרותית לתקפותו של הסכם תוספת היוקר ולוחץ על נסים להדריע [illegible] על סירוב להיכנע לתביעה [illegible] תוספת היוקר לרגע האחרון במעט.

הנימוקים נעים בין לוחות הזמנים הדחופים בנושאי המשבר בחברת העובדים וקופ"ח, לבין התעסקות בהסכמי השכר. למעשה, ההסתדרות לא רק מכוונת לנהל דיונים מקבילים במספר נושאים הקשורים לשכר, אלא גם מחויבת לכך מכוח היותה הארגון היציג של העובדים. נימוק נוסף – שיעורו הנמוך של האינפלציה והתהליך המתרחק של תשלום תוספת היוקר, שנטלו את עוקץ הדחיפות מהדיונים.

למעשה מצאה עצמה ההסתדרות שבויה בקונספציה של עצמה: איש בוועד הפועל לא השלה עצמו שניתן יהיה להשיג – גם לשנתיים הקרובות – הסכם המעניק לשכירים פיצוי על 70% מההתייקרות, כפי שנקבע בעת אינפלציה גבוהה. נוצר הרושם, שהשיקול המרכזי היה לחתום את ההסכם הקודם עד כמה שאפשר קרוב לבחירות, ולאלץ את המעסיקים לשלם על-פיו את הפיצוי.

אולם לזמן דינמיקה משלו, המגמה שניה, נוכח התנגדותם של המעסיקים הפרטיים ושר האוצר, התערער הוועד הפועל החושש מפני הימשות ידי יוזמי העבודה לפני הבחירות. כיצד תיראה המפלגה אם ייעשה ניסיון [illegible] ותוקפו כבר לפני שבוע [illegible] את מפלגת העבודה כגורמים לא-אחראיים, המבקשים בכל מחיר, גם במחיר זעזועים במשק, להשיג את האחוזים העודפים של תוספת-היוקר במתכונת קודמת?

לאחר השיחה בין קיסר לבין נסים חלה תפנית ממשית בעמדת ההסתדרות. קיימת נכונות למצוא פשרה, שלפיה המעסיקים יהיו נכונים להקדים את התשלום בחודש בערך, ותמורת זאת תוותר ההסתדרות על תביעתה המקורית. המשא-ומתן יופרד – תחילה יגקף את השולחן מתכי-סברות הרטרואקטיביות, ובשלב שני, אחרי הבחירות, ישובו הצדדים לשולחן המשא-ומתן כדי להגיע להסכם לשנתיים הקרובות.

וזהי פשרה נוחה גם למערך וגם לליכוד. נסים לא ייאנס לשלם לעובדי המגזר הציבורי-ממשלתי פיצוי על-פי ההסכם, שעליו הצהיר כי אינו מתאים עוד לאינפלציה ברמה נמוכה, וכן יימנע מעימות עם ההסתדרות ממש לפני מערכת הבחירות. בשיחה עם קיסר נסללה ככל הנראה הדרך לייקור המוצרים המסובסדים בלי שההסתדרות תצא נגד במחירים, וכנראה הושגה הבנה ביחס לשיטת הטיפול בהסדרי תוספת היוקר.

הפרדת שני הנושאים – התשלום הרטרואקטיבי וההסכם החדש – נוחה לאיגוד המקצועי, שראשיו אומרים: אחרי הבחירות מצב התעסוקה יחמיר, אין לדעת מה תהיה רמת האינפלציה ומי יהיו קברניטי המשק החדשים. [illegible] צרי ברמה משתנות של אינפלציה, [illegible] שלא להיות שבויים בקונספציה [illegible] לעבודת בגמישות, המסוכנת כל-כך למשק הישראלי.

מפלגה יקרה

מצב-רוח / ב. מיכאל

מסתבר כי לא רק את קולותינו רוצות המפלגות הפעם, אלא גם ואולי בעיקר – את שאלותינו. כל אחת מהן מקפידה לפרסם בעיתון, או להוסיף אל שידוריה, את מספר הטלפון הבלתי-נמגע, שמעברו ממתין בכליון עיניים מישהו שיריק תשובה לכל שאלה.

יש מידותנה של יהדות בהצבעה המפלגתית הזאת. בזכות מה, למעט השם, סבורות כל הסיעות הללו שהן רואות כבר עד כדי כך את אומנן של הבריות? הלא רובו של אדם לפגוע עם מצוקותיו ובעיותיו רק אל מישהו שניסיונו, הבנתו, רגישותו, חוכמתו, הוכיחו את עצמם בעבר, ולא אל אישה קרטלפון קיקיוני שצמח לפתע מתוך מודעה בעיתון, או בפינה השמאלית התחתונה של מקרטלוויזיה משמים. שורבא בנפשכם שאני, הח"מ, הייתי מטייל ברחוב, לוכד בני-אדם ברשבגים ומודיע להם שהם רשאים לפנות אלי בכל שאלה ושאלה. תשובה מובטחת לכל פונה. האם היה מישהו זורק לעברי שאלה כלשהי?

אך בכל זאת, הן מפרסמות. כולן. רוצות שאלות. בהתקף מפתיע של אופטימיות הרמתי שפופרת אל אחת מהן. (לא נגיד איזה). בצד השני ענה קול אריב.

"יש לי שאלה", אמרתי.

"באיזה תחום?" שאל הקול האריב.

"זה אישי", מלמלתי בקול ביישני.

דממה מסויימת השתררה. על הקו, אך הקול האריב התעשת מיד. "רק רגע". כעבור איאילו שניות, שמעתי קול גברי ועמוק שהציג את עצמו כ ... (לא חשוב). "מה אני יכול לעזור לך?" הוא אמר.

"יש לי שאלה", שבתי וציינתי, "זה המספר?"

"כן", הוא אמר, "מה השאלה".

"תראה", אמרתי, "אני כבר חמש שנים יוצא עם אותה בחורה, אבל כבר כמה חודשים זה לא כמו שזה היה פעם. יש לנו הרבה מריבות, והיא אומרת שזה בגלל הגלולות שהיא הפסיקה לקחת, אבל אני חושב שאולי יש לה מישהו אחר. הייתי שואל אותה, אבל אני פוחד שהיא תיעלב. מה אני צריך לעשות?"

דממה. נדמה לי שהקול הגברי העמוק הניח את כף ידו הגברית העמוקה על האפרכסת, כי לא שמעתי כלום, למעט כמה גניחות עמומות. אחר-כך האיש שב ודיבר אלי:

"אני לא חושב שאני יכול לעזור לך על השאלה הזאת", הוא אמר.

"אבל אמרתם בטלוויזיה שזה הטלפון לכל שאלה שיש לי. זאת השאלה שלי!" מחיתי בקול רפה.

"אנחנו התכוונו לשאלות פוליטיות", הוא הבהיר.

"כמו מה, למשל?" ביקשתי הבהרות נוספות.

"ביטחון, כלכלה, חברה..." הוא פירט, "מה צריך לעשות במדינה, איך לפתור את הבעיות, מה התור בעיות שלנו".

"רגע אחד", גדעתי את קולו הגועש והולך, "אתה רוצה להגיד לי שאתם יודעים מה צריך לעשות במדינה ואיך לפתור את הבעיות?"

"כן", הוא אמר בביטחה.

"אז למה, לעזאזל, לא עשיתם את זה עד עכשיו?" אמרתי בקול כעוס ונרעש. מיד הבנתי שמדובר באיש לא רציני.

אל הליכוד לא פניתי בכלל, על-אף העובדה שהם היחידים שנתנו הדוגמה חיה בטלוויזיה כיצד פועל מדור השאלות שלהם "ביבי היקר". אולי אני חשוך חסר-תקנה, אך משום-מה התעורר בי הרושם כאילו ביבי לא הופתע מן השאלות שהציגו לו בני הנעורים המפוקקים שישבו מולו. אני כלל לא בטוח שהמפגש הזה שהוצג בטלוויזיה היה לגמרי ספונטני. ולי אין כל חשק לשאול את ביבי את השאלות שביבי אמר לי לשאול אותו. (גם התשובות שלו תאימו יותר למפד"ל מאשר לי; "צריך אמונה" הוא בעיקר אמר לנוער). המשיב השני של הליכוד הוא מר אריק שרון. "אתה שואל, שרון משיב" נקרא המדור שלו. לא בשבילי. ראיתי את השר שרון משיב. מדוע צריך היה להיקרא "אתה שואל מה שאתה רוצה, ושרון משיב מה שהוא רוצה".

ש"ס ודאי לא באה בחשבון. זו היא המפלגה היחידה שלא מציעה תשובות, אלא צורחת שאלות. שאלה אחת לית-דו-יקוך: "איפה הילד? איפה הילד? איפה הילד?"

או ככה: ילד אחד נמצא בג'ינגל של הליכוד, שני ילדים בתשדיר של המערך, ילד אחד מניח תפילין אצל המפד"ל, ילד אחר על הכתף של רק"ח, ושלושה ילדים גרים אצל התחיה, (אחד ערבי כועס ושניים יהודיים משחקים).

ואני, עם השאלות שלי, אפנה לער"ן. שם לפחות יושבים משיבים מנוסים.

בריטניה-ישראל: קטטות בין ידידים

מאת אליהו סלפטר

לונדון

מרגרט תאצ'ר, ראש הממשלה השמרנית הנוכחית, היא הפרו-ישראלית ביותר באנגליה מאז הרולד וילסון מה"ליבור". עם זאת, מערכת היחסים בין שתי המדינות הידרדרה השנה לנקודת שפל, לא רק בשל חילוקי הדיעות על האינתיפאדה. בירושלים רואים בפרשת הדרכונים הבריטיים של "המוסד", בתגובות להחזרת ואנונו ובגירוש המקביל של איש אש"ף ודיפלומט ישראלי (בקשר לסוכן הכפול סוואן) תקריות שנופחו ופורסמו בצורה עוינת. בלונדון רואים בהן התנהגות ישראלית רשלנית או חצבנית, שאינה מקובלת בין מדינות ידידותיות.

לקראת סיום כהונת השגריר יהודה אבנר ערכה לו הגב' תאצ'ר קבלת-פנים מצומצמת במעונה הפרטי והבהירה, כי "מעולם לא היתה החלפת הדיעות בין שתי המדינות אינטנסיבית יותר במישורים השונים. שנינו נישאר קרובים זה לזה גם בעתיד". בשגרירות בלונדון מתייחסים אל הנאום הלבבי של תאצ'ר כאל רצון לפתוח דף חדש ביחסי שתי המדינות. גם ראש המחלקה לענייני המזה"ת וצפון-אפריקה במיניסטריון החוץ, אלן גולטי, מגדיר את התקריות האחרונות כסערה בכוס מים. כיום יש הבנה טובה יותר בין שתי המדינות, בעקבות ביקורו של שמעון פרס בלונדון וביקורה של תאצ'ר בארץ.

עיתונות עוינת

אך ספק אם דברים אלה משקפים את כל התמונה. עסקת הנשק של 15 מיליארד דולר עם סעודיה ללא הודעת-נימוסין לישראל, או הצורך במחאתו הרשמית של השגריר אבנר נגד ההדלפות העוינות לעיתונות הבריטית מצביעים, בין היתר, על יחסים הדוקים פחות. אף כי דיפלומטים ועסקנים יהודיים מדגישים שגב' תאצ'ר לא היתה מרשה למיניסטר החוץ שלה לקבל את ערפאת על אדמת בריטניה, כפי שהתיר הנשיא מיטראן לעשות בשטרסבורג, עדיין משתדלים פקידים בריטיים לשכנע כי דבריו הריקים של ראש אש"ף בפרלמנט האירופי "היו צעד קדימה" ומביעים תקוה שלא יידחו על הסף ע"י הישראלים. הצד הערבי (שאנגליה משלימה אותו) "אינו מזיק לקשרי הסחר" בין שתי המדינות. לשאלה, האם הטילה בריטניה הגבלות על השימוש בנשק שמכרה לסעודיה, משיבים הפקידים כי "לא ידועים פרטים". למרות שהבריטים הביעו תקוה, שלאחר הבחירות יהיה יצחק שמיר גמיש יותר לגבי הסדר עם הפלסטינאים, מצטייר ראש הממשלה כבשאה השותפה של ישראל. כל המאמצים, בשנתיים האחרונות, להשיג הזמנה רשמית לשמיר ללונדון – עלו בתוהו.

שש נקודות עיקריות מגדירות כיום את אופיים של יחסי בריטניה וישראל: המסורת הפרו-ערבית במיניסטריון החוץ, המהפך הפוליטי הפנימי, דימויה של ישראל על רקע ה"אינתיפאדה", מיעוט השפעתה של יהדות בריטניה על מדיניות החוץ, קרבתה של גב' תאצ'ר אל היהודים וקשרי הסחר הדוקים בין שתי המדינות.

● במשרד החוץ הבריטי נותרו עדיין שרידי הגישה הפרו-ערבית המסורתית. מיניסטריון החוץ והפקידות הבכירה ממשיכים ליהנות ממידה ניכרת של עצמאות וגב' תאצ'ר החזקה, שאינה מהססת להתערב בענייני שריה, מעדיפה לקבוע רק את הקווים העקרוניים.

● במקביל למהפך החברתי שהביא את גב' תאצ'ר לשלטון, חל גם שינוי גדול באופיה של מפלגת הליבור. בעוד גב' תאצ'ר, בתו של בעל מכולת, הצליחה לשכנע חלק ניכר ממעמד הפועלים שהיא מביאה "קפיטליזם של האדם העובד", חלה במפלגת הליבור תפנית שמאלה. השתלטות גורמים קומוניסטיים באיגודים המקצועיים ובמפלגה עצמה גרמה לאובדן משקל המתונים (שהיו גם ידידיה המסורתיים של ישראל) ולעליית הקיצוניים, שהחדירו עמדות פרו-ערביות למפלגה. הבוחר היהודי פנה אל המפלגה השמרנית. אין כמעט ספק שנוכח המשבר ב"לייבור" יזכו השמרנים לניצחון גם בבחירות הבאות.

● הדימוי של האינתיפאדה באמצעי התקשורת וניסיונות דיכויה ע"י צה"ל פגעו קשות בדימוי הישראלי בבריטניה. האהדה הבריטית המסורתית ל"אנדר-דוג" התעוררה בעקבות הדימויים של הישראלי המכה והפלשתינאי המוכה. המצב השתפר בחודשים האחרונים ומעריכים שדעת הקהל ברובה עדיין פרו-ישראלית.

● ליהודי אנגליה עדיין אין די ביטחון עצמי כדי להפעיל לחץ פוליטי. השפעת הקהילה היהודית בענייני ישראל אף התמעטה בזמן האחרון. את מקום היהודים במיעוט האתני הגדול ביותר באנגליה תפסו המוסלמים.

שלושה שרי ממשלה ומספר רב של תת-שרים ופקידים בכירים בבריטניה הם יהודים.

ניתן להסביר את נטייתה של תאצ'ר להקיף עצמה ביהודים בהיותה רושנית חברתית, והיסטוריה ידידים עם היהודים כיוצרי אידיאולוגיות חברתיות חדשניות. מול חברת המעמד הבירוקרטית, שבה היא להוצות, רואה תאצ'ר בערכים היהודיים של יוזמה, עליה בסולם הכלכלי ועזרה הדדית ערכים הקרובים ללבה.

המחלוקות בנושאים פוליטיים אינן מפריעות לפיתוח קשרי המסחר. במחצית הראשונה של השנה הגיע הסחר (בשני הכיוונים) ל-550 מיליון ליש"ט, ומקווים שב-1988 יעבור את המיליארד. אנשי משרד החוץ הבריטי טוענים לפיכך שהיחסים "המעשיים" פורחים, אך באותה מידה מוכיח הדבר כי שיקולים מסחריים אין בהם כדי להשפיע על החלטות פוליטיות.

هكذا من الأصل

לשמור את הסרטים מהגחלת

שימור הקולנוע שתיעד את העבר הוא תפקידה של המדינה. אצלנו נזקקים לתרומה נדבנית

מאת גידי אורשר

כל הצרות מתחילות בהרכבו הכימי של חומר הגלם. השנים הראשונות של הראינוע והקולנוע הציעו את הניטראט צלולוזה, חומר פלסטי שקוף וגמיש שהתאים כלית ברירה לצרכים של הסינמה, אלא שהיה דליק להחריד ומתמסמס לאורך השנים. משנות החמישים ואילך החליף אותו האצטט, שהוא חומר עמיד הרבה יותר. אך עד אז נעשו סרטים, חלקם חשובים ביותר, שיש צורך לשמרם. שימורו של קולנוע לאומי המכיל רגעים לאומיים והיסטוריים, יהודיים ותרבותיים – על המדינה ומוסדותיה לעסוק בו.

לא כך הדבר אצלנו. "המרכז לשימור הסרט הישראלי" הוקם עם יוזמה מקומית וכסף מבחוץ. היוזמה נולדה מתוך הצורך לשמר את הרגעים שתיעדו נתן אקסלרוד, ברוך אגדתי ואחרים. רגעים, המפרשים יותר טוב מכל מלה את הימים ההם.

המרכז הוקם לפני שנה בתרומתה של ז'רמן פורד דה פריה, אלמנתו של רג'ינלד פורד. פורד היה בעל רשת בתי קולנוע והתמחה בהפצת יומנים בשנות השלושים באירופה. הוא נפטר שנתיים לפני מלחמת העולם השניה.

אשתו – צעירה צרפתיה ממעמד הבינוני שמכרה פרחים בקאן, פגשה את איש הקולנוע המבוגר והעשיר בהיותה בת שש-עשרה. אחר כך נסעה להודו ונישאה שם למהרג'ה. לאחר מותו שבה לפאריס ופגשה שוב את אהובה משכבר. פגישה שהסתיימה בנישואין.

לאחר מותו החליטה להקדיש את ממונה לקולנוע היהודי. היא תרמה למרכז לשימור תשע מאות אלף דולר. עתה, בביקורה בארץ, היא יכולה לחבק ידיים בהנאה ולשמוח בשמחת חלוצים.

אך זה אינו תפקידה של הגברת החביבה שבאה מבחוץ. זה תפקידה של המדינה ושל מוסדותיה. האחריות לשימור ההיסטוריה. חומר הגלם, עליו צולמו הסרטים, הולך ומתכלה. חלקים נכבדים כבר אינם ברי שימור, וחומר ארכיוני חסר תחליף פשוט התמסמס. נאמר לי כי אפשר לשחזר – להעביר מניטראט המתכלה לצלולויד של היום – כמאתיים שעות. עד עתה הספיק הכסף רק לתשע שעות.

[illegible] את עבודת השחזור במעבדות בפאריס. שם הצילו כבר רגעים חשובים מראשית הסינמה. אצלנו, שוקדים אנשי המרכז לשימור ברשותו של הד"ר אברהם שוראקי וביוזמתו של בבר עמנואל על עבודה בתנאים קשים. הם מחכים לעזרה, אבל גם אם לא תגיע, הם ממשיכים בעבודה.

יש להם תוכניות לשחזר קולנוע יהודי אחר, הקשור למדינת ישראל ולמורשת היהודית והנמצא בסכנת השמדה. הגברת פורד כבר הודיעה על פרוייקט נוסף – "פרוייקט שלום" שעבורו הקדישה מאה חמישים אלף דולר, לעשיית סרט-סתווה לאנואר סאדאת. היא מוכנה לעזור ושמחה להנציח את בעלה ואת הקולנוע שלנו. השאלה היא מה נעשה אנו עבור עצמנו בעניין זה, שהזמן הופכו לקיומי.

קנת' בראנה בהמלט בהפקת רנסאנס. להקה חדשה ומבטיחה, ליהוק מוטעה

רנסנס לשקספיר

להקת שקספיר חדשה בלונדון והצגת "הסוחר מוונציה" שהופכת את נושא האנטישמיות לכמעט לא רלוונטי

מאת הָדי גולומב

קבוצת שחקנים מהשורה הראשונה (אנתוני קוויל, דרק ג'קובי, ג'ודי דנץ', ג'רלדין מקיואן, קנת בראנה וכן צעירים מוכשרים רבים) חברו להקים את הלהקה העצמאית "רנסנס", כקבוצת רפרטואר שמוקדשת לשני התיאטרונים הגדולים (הלאומי והשקספירי המלכותי). הם מעלים עונה מרוכזת, בת שש שבועות, ובה שלושה מחזות שקספיריים.

"רוב מהומה" ו"כטוב בעיניכם" היו תאווה לאוזן ולעין: הבימוי, בקצב מהיר אך לא נחפז; התפאורה הטכנית ומלאת הדמיון (שני מפלסים השגו על-ידי גשר עילי בעומק הבמה ונתנו לה ממדים רובים תוריות מפתיעות); ומעל לכל – המשחק והדרך אמירת הטקסט, שהיו משוחררים ומסוגננים כאחד. כל אלה היו מקור להנאה מהתיאטראות של הגאון מסטרטפורד ומבצעיו, ובייחוד מן המיזוג בין המוסיקליות הצרופה של הלשון השירית ובין התיאטרון התוסס הקונקרטי של הדמויות והסיטואציות הקומיות.

לעומת זאת היתה הפקת "המלט", בבימויו של דרק ג'קובי, בעייתית במיוחד. הרשנות לאימשבעת היתה בביום חלק מהמונולוגים כדיאלוגים. "להיות או לא להיות", למשל, נאמר אל אופליה. וגם מונולוגים אחרים נאמרו בנוכחות דמויות מאזינות ומגיבות במימיקה. המלט של קנת' בראנה (Branagh), שהיה מעולה כבנדיק ואבנבחן בשתי הקומדיות, לקה בנזבר, צעקנות, וחוסר-שכנוע מבחינה דרמטית וחוסר מעוף באמירת הטקסט השירי: מקרה מובהק של ליהוק מוטעה. לעומת זאת, גנבה את ההצגה סופי תומפסון כאופליה, שהיתה היחידה שהצליחה לזעזע ולרגש את הקהל עד דמעות.

הצגה שקספירית מרתקת אחרת היתה "הסוחר מוונציה", שהועלתה באולם "ברביקן" של להקת שקספיר המלכותית. היתה זו הפקה הרביעית, וללא ספק החזקה ביותר של המחזה שראיתי באנגליה ב-15 השנים האחרונות. הראשונה שהפכה את שאלת האנטישמיות במחזה בכלל – ובגביסה של שיילוק בפרט – לשולית, כמעט קטנונית ולא-רלוונטית.

לורנס אוליביה היה שיילוק נשוא פנים ואומר כבוד: רק במשפט על ליטרת הבשר קשה היה לחוש אהדה אל הדמות שגילם. בסיומה של אותה הפקה, לאחר רמזים ברורים לקריע בר-פשה של ג'סיקה, בת שיילוק שהתנצרה, וכאות לקהל ששיילוק עבר מן העולם, נשמעה הקלטה חרישית ומרגשת של "קדיש", בשפת המקור. ההפקה הסטרטפורדית אנטישמית באופן בוטה. שיילוק של אנטוני ג'יימס היה נתעב ונלעג, לא רק צמא דם ותחוף בצע. רק בנאום המפורסם "האין ליהודי עיניים?" אפשר היה לחוש כלפיו אהדה; כל העקיצות האנטישמיות שבטקסט זכו לאישור אובייקטיבי. בסיומה של ההצגה הופיע הצלב כאות הגאולה הנוצרית, שג'סיקה בת שיילוק זכתה בה. כיהודי, קשתה עלי הישיבה בהצגה זו בקרב קהל, שהבמה קשרה איתו ברית של עקיצות אנטישמיות.

ההפקה שביים ביל אלכסנדר היתה הרבה יותר מתוחכמת. ציניות ואכזריות כלפי כל הדמויות, ובעצם גם כלפי הקהל, ובכך כוחה. כל המשתתפים מעוצבים כגזענים צרי-אופק, נקמנים, מתחסדים ומרושעים – גברים כנשים, יהודים כנוצרים, שחורים כלבנים (גם אלמנט זה משולב בהצגה בצורה עוקמנית, אך משכנעת, באמצעות דמות המשרת לנסלוט המגולם על-ידי שחקן שחור ודמויות מרומזות של משרתים שחורים אחרים). האירוניה שבהצגת הסליחה הנוצרית משחות ומצליפה במיוחד בשל אופיים הגועצי החשוך של כל הנוצרים (כך, למשל, כל נוצרי שעובר על פני יהודי על הבמה יורק בפניו-דבר הקורה פעמים רבות). סליחה מזויפת זו מוקעת לצד אכזריותה של הנקמנות השבטית היהודית (כאשר מרגעי השיא זועק השחקן אנתוני שר כשיילוק בעברית, ובמבטא לגמרי לא רע, את הטקסט של "שפוך חמתך" בשלמותו), וכן לצד שנאת-היהודים של המשרתים השחורים, המוצאים בה פיצוי על מקומם בתחתית הסולם החברתי. גם יחסי גברים ונשים מוצגים כאן כמלאים התנצחויות ודעות קדומות. יסודות של "אהבה רומנטית", וכן היסודות הקומיים לשמם והשיריים לשמם שבטקסט יצאו מקופחים בהפקה זו.

סיומה של ההפקה צורם ומטריד: ג'סיקה, המוצגת כבוגדת חסרת מצפון, אינה מסוגלת לקחת בידיה את הצלב שבעלה נותן לה. גם הפעם השתי אירוניות בישיבה בהצגה: אך לא כיהודי דווקא, אלא כאדם (שהוא חלק מצביעותה הנצחית של החברה האנושית), שנה שמאלצים אותו להתבונן בראי עקום, ולזהות מבעד לעיוותים הסאטיריים, המסרבים להיזויק, את פרצופו הקולקטיבי במלוא כיעורו.

פולי בּרַז'ר רומני

חוץ מסטריפטיז יש שם הכל, אפילו בלט אופנועים

מאת לידיה פרנס

לא במסגרת פסטיבל כלשהו יגיע לארץ, בתחילת אוקטובר, התיאטרון המוסיקלי־סאטירי "סאנסה" מרומניה. זה הראשון בסדרת מופעי היבוא מרומניה מתחומי התיאטרון, האופרה והמוסיקה, עליהם סיכם האמרגן רפי שור עם משרד והאמרגנות הממשלתי הרומני "אריה".

התיאטרון יגיע לארץ עם מופע ראווה מוסיקלי בשם "סבוי סבוי", מופע האמור להיות דומה במתכונתו ובסגנונו ל"פולי ברז'ר" הפאריסאי. הוא כולל קטעי הומור, משחק ופנטומימה, כ־23 קטעי מחול, שירים ואפילו בלט אופנועים. במופע כ־40 משתתפים, ביניהם הבדרן מספר אחת של רומניה, אל ארשינל, המשחק גם בסרטים וכיום מגלם את התפקיד הראשי במחזה של מיאקובסקי "הפשפש"; הזמרת השחקנית הראשית של תיאטרון ה"קומדיה" בבוקרשט, סטלה פופשקו, ומגדולי נגני חליל הפאן, ראדו סימיון.

לתיאטרון "סאנסה" מסורת בת 150 שנה והוא נחשב לתיאטרון הייצוגי מבין תיאטראות הבידור של רומניה. המופע שיגיע אלינו הופק בשנה שעברה, זכה להצלחה ברומניה וזו הפעם הראשונה שהוא מועלה מחוצה לה. הוא מיועד לא רק לדוברי רומנית, אלא לכל שוחרי מופעי בידור מסוג זה.

תצאיות קאנקאן ב"סאנסה". מופע חדש. בפעם הראשונה מחוץ לרומניה

אפשר תרבות עירונית גם בלי עדלאידע

תל־אביב מקציבה לתרבות כשני שליש ממה שכל מדינת ישראל מקציבה. זה לא הרבה – פשוט התמיכה של המדינה מגוחכת

עיריית תל־אביב מקציבה לתרבות כ־30 מיליון ש"ח, לעומת כ־46 מיליון ש"ח שמקציבה המדינה. אלה סכומים המתייחסים לתמיכה בתרבות ובמוסדות תרבות. לגבי מתנ"סים ושאר הפעילויות הקהילתיות הסכומים גבוהים יותר. אבל היחס נשאר זהה: עיריית תל־אביב מקציבה לתרבות כשני שליש מהתקציב הלאומי לנושא זה.

לאחר שתחלוף תקופת כהונתו של שלמה להט כראש העיריה, אפשר יהיה לומר שהוא נתן את תרומתו לנושא התרבות. הוא ידע להעריך נכונה את ערכה (הוא פשוט אוהב את זה) וגם את שוויה (אירועים תרבותיים גדולים הם נכס אלקטורלי). הכניסה של עיריית תל־אביב לתחום התרבות גררה אחריה עיריות אחרות, וכך הפך הסכסוך המוניציפלי לגורם חשוב בתקציבי מוסדות תרבות עירוניים.

הבעיה עם התמיכה של עיריית תל־אביב היא בעובדת היותה מותנית במצב הקופה העירונית. כשיש – נותנים לכולם וברוחב יד. מבטיחים בר-חוב לב. מתחייבים. אבל כשאין – מאיימים בקיצוצים ושערותיהם של מנכ"ל פרוייקט האופרה, אורי עופר, או מנכ"ל התיאטרון הקאמרי, עודד פלדמן, מלבינות לפני הפגישה המכרעת בעיריה.

במחלקת התרבות, נוער וספורט מספרים בגאווה שבנושא "מוסיקה דה קאמרה" התנו חוזה עם אמרגן בחו"ל לגבי כל המופעים המיובאים. כך לא יכלה חרב הקיצוצים (שאותה הם חוו, כמובן) לפגוע בהם, אלא רק בשוליים.

לא שהתקציב הלאומי לתרבות מובטח יותר. הוא נשחק בהתמדה במשך השנים ואינו עונה על צרכי התרבות של מדינה מתוקנת. העוגה התקציבית לתרבות קטנה בהתמדה, במקביל גדל מספר מוסדות התרבות והפעילות התרבותית מתרחבת.

בעיריית תל־אביב קיימת תמיד סכנה מוחשית של חיסול העוגה כולה. בתנאים לאישור (או היעדר אישור) העלאות הארנונה. מוסדות התרבות הגדולים יצאו מזה הפעם בשן ועין.

לא קיצצו להם כמו שחששו. לעומת זאת – לא תהיה עדלאידע. שלא תהיה. במצב שבו התקציב אינו מובטח, עדיף להשקיע בהתחייבות ובתמיכה במוסדות המייצגים תרבות, ולא באירועים ראוותניים, שלמען האמת – אינם נחוצים במיוחד. זה כיף כשהם ישנם, אבל אפשר גם בלעדיהם. תרומתם הממשית לתרבות היא מינימלית.

להט רוצה לתת לתרבות, אבל לא תמיד זה יוצא. הוא נמצא בכל מקום בו מתקיימים אירועי תרבות, נושא נאומים בלי למצוא מקור תקציב לפעילויות חריגות. אבל העובדה היא שעיריית תל־אביב אינה תומכת באופן סדיר לא ב"הבימה" ולא בתזמורת הפילהרמונית הישראלית. הללו יוצאות נסמכות ממשרד הלאומי. הן מקבלות רק מהמדינה.

כשעיריית ת"א מפנה לתרבות שני שליש בהשוואה לכל התקציב הלאומי לתרבות, אין זה אומר שהיא נותנת הרבה. זה אומר שהמדינה נותנת סכום מגוחך. הסכום מגוחך אם רוצה המדינה לרכוש השקפה על תקנים במוסדות התרבות. גם להכביל ללא סוף בעיניי תקציב וגם להתמרמר על כך שמחירי הכרטיסים גבוהים. נו, באמת. להט נותן ומקצץ לפי מצב הקופה, אבל לפחות אינו מתלונן על מחירי הכרטיסים.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

פתיחת עונת הקונצרטים הנ"ג תשמ"ט 1988/89

* * *

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה א: יום ב' 11.10.88
זובין מהטה מנצח
פנחס צוקרמן כנר
סילביה גרינברג סופרן
פלורנס קואיאר מצו-סופרן
המקהלה הלאומית רינת
המקהלה הפילהרמונית תל אביב
מקהלת האיחוד
התכנית:
מוצרט – קונצ'רטו לכנור מס' 5
מאהלר – סימפוניה מס' 2 "התחיה"

קונצרט מיוחד למרגלות המצדה
יום ו' 13.10.88
זובין מהטה מנצח
סילביה גרינברג סופרן
פלורנס קואיאר מצו סופרן
המקהלה הלאומית רינת
המקהלה הפילהרמונית תל אביב
מקהלת האיחוד
התכנית:
מאהלר – סימפוניה מס' 2 "התחיה"

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה א: מוצ"ש 15.10.88
זובין מהטה מנצח
פנחס צוקרמן כנר
התכנית:
פרסול – קונצ'רטינו לתזמורת
אלגאר – קונצ'רטו לכנור
סטרווינסקי – "פולחן האביב"

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט פילהרמוניקה מס' 1
יום א' 16.10.88
זובין מהטה מנצח
פנחס צוקרמן כנר
ז'אן-פייר ראמפאל חליל
התכנית:
מוצרט – קונצ'רטו לחליל מס' 1
מוצרט – קונצ'רטו לכנור מס' 5
מוצרט – קונצ'רטו לחליל מס' 2

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה ב: יום ב' 17.10.88
זובין מהטה מנצח
פנחס צוקרמן כנר
התכנית כמו בת"א סדרה א

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה ג: יום ג' 18.10.88
זובין מהטה מנצח
פנחס צוקרמן כנר
התכנית כמו בת"א סדרה א

ירושלים, בנייני האומה, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
יום ד' 19.10.88
זובין מהטה מנצח
שלמה מינץ כנר
התכנית:
פרסול – קונצ'רטינו לתזמורת
לאלו – סימפוניה ספרדית
סטרווינסקי – "פולחן האביב"

תל-אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה ד: יום ה' 20.10.88
זובין מהטה מנצח
שלמה מינץ כנר
התכנית כמו בירושלים

תל אביב, היכל התרבות, 8:30 בערב
קונצרט למנויים מס' 1
סדרה ה: מוצ"ש 22.10.88
זובין מהטה מנצח
שלמה מינץ כנר
התכנית:
ליסט – רפסודיה הונגרית מס' 1
לאלו – סימפוניה ספרדית
שוברט – סימפוניה מס' 9 "הגדולה"

מנויי סדרה ב' בת"א – קונצרט מס' 1 במוצ"ש 29/10

נמשכת מכירת כרטיסים למועדון למוסיקה קאמרית – במחלקת המנויים

תזמורת סימפונית ירושלים

קונצרט מס' 2 למנויים
מנצח
מקסים שוסטאקוביץ'
סולנית
אידה הנדל
ברהמס: קונצ'רטו לכנור
שוסטאקוביץ': סימפוניה 10
הערב – באולם ויקס, רחובות
יום ג' 11.10, בירושלים
יום ד' 12.10, בכפר סבא
נמשכת מכירת המנויים לסדרה קלאסית ופופולארית, לסדרת הנוער [illegible]
המכירה בתיאטרון ירושלים ובמשרדים בעיר

רוברט קאפה
עד 18/10

מוזיאון תל אביב לאמנות. שד' שאול המלך 27, ת"א

זקוק דחוף למודעה?!
מודפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

תזמורת סימפונית חיפה
מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר
קונצרט חגיגי ליובל ה־50 של בית חולים רמב"ם חיפה
בשיתוף
עמותת ידידי מרכז רפואי רמב"ם חיפה
מנצח: סטנלי ספרבר
סולנים: שרון קם-קלרינט
אוהד בן־ארי - פסנתר
ענבל שגב - צ'לו
מוצרט - הפתיחה "אימפרסריו"
מוצרט - קונצ'רטו לקלרינט ק-622
שוסטקוביץ' - קונצ'רטו לפסנתר מס' 2
דבוז'אק - קונצ'רטו לצ'לו
חיפה, אודיטוריום 13.10.88 שעה: 20.30
כרטיסים: להשיג במשרדי עמותת ידידי רמב"ם, טל. 520670
וכן במשרדי "ערבה" מרכז הכרמל טל. 384777
עונת קונצרטים הל"ט תשמ"ט 1988-1989

מוסיקה
במוזיאון תל אביב לאמנות

שלישיית יובל
י' זק-פסנתר, א' פיאנקה-כנור, ש' חלד-צ'לו
בתכנית: היידן, ראוול, דבוז'ק
מוצ"ש, 15 באוקטובר, שעה: 20.30

דניאל גורטלר-פסנתר
שומן-סונטה אופ. 22 מס' 2, פנטסיה
בטהובן-סונטה אופ. 111 מס' 32
יום שלישי, 18 באוקטובר, שעה: 20.30

הסינפונייטה הישראלית באר שבע
מנצח: מנדי רודן, סולנית: דורה שורצברג-כנור
י' ס' באך-סימפוניה לתזמורת כפולה
שנברג-סימפוניה קאמרית מס' 1
בטהובן-קונצ'רטו לכנור ברה מז'ור
מוצ"ש, 22 באוקטובר, שעה: 20.30

מוזיאון תל אביב לאמנות.
שד' שאול המלך 27, ת"א

ההצגה ששברה את כל השיאים 300,000 איש כבר ראו

אל תחמיצו!!

אוקטובר
עד ה־17.
נובמבר
מה־5 עד ה־28.
דצמבר
מה־13 עד ה־31.

כרטיסים להשיג:
"הדרן"
אבן גבירול 90,
טל. 248844,
03-248788
"קסטל"
אבן גבירול 153;
טל. 447678,
03-444725
למחזיקי כרטיסי אשראי,
טל. 239258,
03-221792
ובקופת הקאמרי
טל. 03-233335

CAMERON MACKINTOSH (OVERSEAS) LIMITED

התיאטרון הקאמרי

Les Misérables
עלובי החיים

"המחזמר שעושה הסטוריה" (Newsweek)

מחזמר מאת: אלן בובליל וקלוד-מישל שונברג עפ"י רומן מאת ויקטור הוגו.
תמלילים: הרברט קרצמר. תרגום: אהוד מנור. במאי: סטיבן פימלוט. במאי משנה: מייקל דאוגס. עיבוד מוסיקלי: אלדד שרים. תפאורה ותלבושות: רות דר.
עיצוב תנועה: קלוד שגרין. תאורה: בריאן הרים. תכנון קול: אנדרו ברוס.
הגברה: מור הפקות. ביצוע תפאורה: ארגונית.
משתתפים: דודו פישר, שלומית אהרון, סימה עמיאל, ליאור ייני, תיקי דיין, אלברט כהן, יותם זילברמן, טל אמיר, יובל דור ועוד ■ תזמורת בת 20 נגנים

שירה • שקולניק

מתנגחים על גב הציבור

מאת עדנה אירדור

האשמות הדדיות לא יועילו. נגיפי הפוליו ומחלות זיהומיות אחרות, לא פחות מסוכנות, מצויים במפגעים תברואתיים רבים שאין עליהם כלל פיקוח, מאחר שהם נופלים בין הכיסאות של משרדי הממשלה והרשויות השונות

התפרצות מחלת הפוליו באזור חדרה וגילוי נגיפי המחלה גם במער־כת הביוב באזור רמלה, עכו, גב־עתה, פ"ת, יהוד, חיפה, טבריה וכר־מיאל הפך נושא רציני מבחינה שישמש כלי ניגוח בין יריבים פוליטיים, כפי שקרה בימים האחרונים. שרת הברי־אות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, מאשימה את משרד הפנים, הממונה על רשויות מקומיות, בהזנחת מפגעים תברואתיים, לרבות מערכות ביוב – הזנחה שגרמה להתפרצות המחלה; ואת האוצר באי הקצאת משאבים לטיפול במפגעים אלה.

שר הפנים והפיתוח, גדעון פת, מאשים את משרד הבריאות באי־מי־לוי תפקידו. אף שמשרד הבריאות התריע על מפגעים תברואתיים בנ־פות חדרה ורמלה בשנים האחרונות, מאשימים ראשי ערים ומועצות מק־מיות שבתחומן התגלו מפגעים תבר־ואתיים וכמות מאסיביות של נגיפי הפוליו בביוב, את משרד הבריאות, בכך שהתפרצות המחלה מקורה בשיטת החיסון שהונהגה לפני שש שנים בשתי נפות אלו – שיטה שונה מזו הנהוגה בשאר חלקי הארץ. (באזור חדרה ורמלה האוכלוסיה מחו־סנת בתרכיב סאלק, שיעילותו ישה לטווח קצר, ואילו בשאר חלקי הארץ נהוגה שיטת חיסון בתרכיב סייבין, שיעילותו הוכחה לטווח ארוך).

האשמות הדדיות לא יועילו. עובדה היא, כי נגיף הפוליו ונגיפי מחלות זיהומיות אחרות, לא פחות מסוכנות, מצויים במפגעים תברו־אתיים רבים שאין עליהם כלל פיקוח, מאחר שהם נופלים בין הכיסאות של משרדי הממשלה והרשויות השונות.

על־פי "פקודת בריאות העם", מו־טלת על משרד הבריאות החובה לב־דוק ולהתריע על מפגעים תברו־אתיים ברשויות מקומיות, ועליהן חלה החובה לדאוג לסלק את המפגע התברואתי. מצעות העובדה שתשו־מת הלב מתמקדת על מפגעים הגור־מים נזק לבריאות הציבור, רק כשחלה פגיעה בפועל באוכלוסיה. הבעיות במערכות הביוב באור־עקיבא שבנפת חדרה, או בלוד שבנפת רמלה, אינן חדשות. מפגעים אלה קיימים זה שנים בלי שמישהו ראה לסלקו. הגי־עה השעה לערוך בדיקה מעמיקה, באיזו מידה הרשויות המקומיות, שלהן אחריות בקמית וישירה לנע־שה במקומותיהן, ממלאות אחר התקנות לבריאות העם.

מפגעים תברואתיים הם לא רק מערכות ביוב. במסעדות רבות התנאים התברואתיים לקויים. השירו־תים מצויים ליד המטבח, והעובדים אינם מקפידים על כללי היגיינה מינימליים. חלק מהעובדים במקומות אלו באים מעבר לקו הירוק, שם רמת התברואה ירודה, או מהמשולש, שם התגלו נגיפים במערכת הביוב. המצב התברואתי ירוד גם במסעדות פרט־יות ובמספר מפעלי מזון פרטיים.

החוק מתיר שימוש במי קולחין שטוהרו לגידולים שאינם משמשים למאכל אדם ולגידולים המיועדים לתעשיית השימורים, מאחר שתהליך הכנת השימורים גורם להמתת הנגיף. הפיקוח על גידולים חקלאיים שמוש־קים במי קולחין רופף, מדים מומחים בתחום הרפואה. מספר יישובים בצ־פון, בדרום ובמרכז עוברים על החוק ומשקים גידולים חקלאיים במי קול־חין מטוהרים. גם הפיקוח על הגידו־לים מעבר לקו הירוק אינו הרמטי. עיריית ירושלים החרימה באחרונה 30 טונות ירקות כאלה אצל רוכלים. מי יכול לערוב שבמקומות אחרים לא נמכרים ירקות או פירות שגודלו במי קולחין, בתחום הקו הירוק או מעברו, באין פיקוח מהיכן באה הסחורה לדוכן בשווקים הפתוחים? האחריות על בדיקת מי ההשקיה מוטלת על משרד הבריאות. המשרד נעזר במשר־די החברה להגנת הטבע המצאים בשטח, המודיע שוורם למשרד על "אורחים חשודים". במשרד אין מסתירים, שקיימות תריגות, והוציאו הנחיות לחטא פירות וירקות, אלא שהנחיה זו לא תמיד יעילה. מה קורה עם פרי או ירק שספג את מי השלוחין?

הידוק הפיקוח

מספר ועדות ישבו וקבעו תקנות להידוק הפיקוח על מפגעי תברואה. בין השאר, הוצע להעביר את האחר־יות למפגעי תברואה במפעלי תעשיה לאחריות משרד התעשיה והמסחר, אולם הדבר אינו מתבצע בשטח. משרד הבריאות לבדו אינו מסוגל להדק את הפיקוח. אם הרשויות המ־קומיות לא ידאגו לבער מקרבן מפגעים תברואתיים, עלול המצב להידרדר ולא ייגמר רק בפוליו. הגיע הזמן שגם חברי הכנסת יתנו דעתם לבדיקת יעילות חוקי־העזר, ואולי יש מקום לעשות רוויזיה בחוקים שנחקקו בתקופת השלטון העותומני או הבר־יטי־המנדטורי.

מצעות העובדה שכאשר מחפשים את הגורם האחראי לריבוי מפגעי תברואה, מפנים אצבע מאשימה לסעיף התקציבי. התקציב אינו הפת־רון הבלעדי. לדברי הממונה על התק־ציבים באוצר, קיים חוסר תיאום בין מערכות וניצול לא יעיל של תקצי־בים מצד רשויות מקומיות. נכון שה־פקידה של הממשלה להבטיח לאזר רווחה תשתית תברואתית. לשם כך היא גובה מיסים. הממשלה חייבת להבטיח טיפול מונע לכל המפגעים והמחלות הנובעות מהם.

משרד הבריאות אמנם מבצע בדי־קות להבטחת איכות מי־השתיה, מתריע על זיהום האויר, דואג לחי־סונים נגד חלק מהמחלות הזיהומיות, לרבות פוליו, מנהיג תוכנית לטיפול מונע למחלות סרטן ואיידס, למחלות לב וכליות, לחינוך לשינוי הרגלי חיים, ביעור סמים, מניעת עישון, אלכוהוליזם – הרשימה ארוכה. אולם מה שנעשה אינו מספיק, ויש להרחיב את תוכניות הטיפול המונע לאוכלוסיה תוך קביעת סדרי קדי־מויות. כיום משקעת אגרביה בורוכות על תוספת תקציבים לשירותים רפואיים, שיש לכל הדעות הבדיקה מלאה שהציבור יממן אותם, אם על־ידי תשלום ישיר ואם באמצעות העלאת דמי הביטוח.

הרפואה המונעת חשובה לא מפני שהיא עולה פחות בטווח הארוך, אלא מפני שהיא מבטיחה יותר בריאות לעם על־ידי מניעת מחלות בהווה. על כן צריך למצוא את השיטה כיצד לחדול מהאשמות הדדיות והניגוחים פוליטיים ולעסוק בנושא באורח ממ־לכתי, תוך שיתוף־פעולה בין משרדי הממשלה השונים. ויפה שעה אחת קודם הבחירות.

מי ביוב זורמים בנתניה. הפוליו הוא סכנה "קטנה" במכלול הזיהומים המאיימים על מאגרי המים

צלום: רחל הירש

הביוב מאיים על מי השתיה

מאת אלי אלעד

אם נושא הבטחת איכות המים שאנו שותים לא יטופל כהלכה, יהפוך תוך שנים אחדות לבעיה לאומית קריטית

מעבר לסכנות "הקטנות" של התפרצות פוליו בשל היות מערכות ביוב שאינן מטופלות כראוי בית־גי־דול לנגיפים האלימים, או מטרדי צחנה בלתי נסבלים, הנוגעים באי־כות החיים של כלל האוכלוסיה – קיימת הסכנה הגדולה של הזדהמות מי השתיה שלנו במי שפכים. זו הסכנה האמיתית, שבשנים האחרונות הולכת ומחריפה, עד שהפכה לבעיה הסביבתית־תברואתית החמורה ביותר בארץ, אפילו יותר מזיהום האויר שאנו נושמים. הגורם העיקרי לזיהום המים הם השפכים הביתיים והתעשייתיים.

ראשית, כמה נתונים: זה נכון באשר לכל מדינה מערבית, אולם במיוחד זה נכון אצלנו – רוב הביוב הנוצר בארץ הוא כיום מביתי – קי־בוצים במקורות. אנו משתמשים בשי־מוש חוזר בשפכים יותר מכל מדינה אחרת. על־פי דו"ח של נציבות המים כ־90% משפכי ישראל מנוצלים, כ־80% מהמנוצלים הם מטופלים ו־70% מהמטופלים הולכים לשימוש חוזר.

המשמעות של נתונים אלה היא אדירה מבחינה סביבתית ובריאותית, ועד היום נעשו כל ההשקעות הדרושות כדי להשיב מים אלה לשי־מוש חוזר בעיקר בחקלאות, שהוא מעשה נכון כשלעצמו – אולם, במק־ביל, לא נעשה מה שנדרש כדי לבדוק את ההשלכות הבריאותיות והסביב־תיות של מכלול זה. ההחלטות שהת־קבלו בענין זה היו בעיקרן של אנשי החקלאות והאוצר, ולא של אנשי הס־ביבה והבריאות.

בעקבות מכת הכולירה של 1971, הוחלט להקים את פרויקט הביוב הארצי. לצורך זה קיבלה המדינה הלוואה של כ־30 מיליון דולר מהבנק העולמי. במשך השנים הוסיפה המדי־נה, באמצעות משרד הפנים, עוד כ־130 מיליון דולר. הכסף מועבר ישירות ממשרד הפנים לתה"ל – שה־קימה לצורך כך משרד מיוחד. כשזו נעשה הדבר כך, כיוון שב־משרד הפנים לא היה גוף מקצועי מתאים. השרות לשמירת איכות הס־ביבה עוד לא היה קיים. הפרויקט, שהוא במסגרת משרד הפנים, פעל במשך שנים בצורה מקצועית עם ועדת מנכ"לים, ועדת מוקדים, וועדה מקצועית – אולם עם הזמן חדלו בהד־רגה הגופים הללו לתפקד כהלכה. למעשה, משרד הפנים (תוך היותו מתקצב אותו), משרד הבריאות ומשרד השיכון נעלמו אט אט מהאחריות לפרויקט הביוב הארצי.

בשלב מסוים החליט הפרויקט לחסוך בהוצאות ולהקים מאגרי טי־הור חלקי, שבעיקרם אינם מקבלים בסופות אחרים. במיוחד לא ניתנה דאגה לאחזקה ולפיקוח על המתקנים שכבר הוקמו, קרי לפקח על הרשויות המקומיות. למען הדיוק ראוי כאן להדגיש כי התקציבים, שהועמדו לרשות פרויקט הביוב הארצי לא רק שהלכו והצטמצמו, אלא שמשרד הפנים – הממונה על הרשויות המקו־מיות – נכשל בכך שלא ידע לדאוג שהכספים "הלכים" בצורת אגרות ביוב מתוכננים, ינוצלו ליע־דים שלהם. היו מקרים, כך קרה וקרה שלכספי אגרות הביוב שגובות העיריות והרשויות בחלקם מנוצלים לכל מיני מטרות אחרות, ביניהן ראוותניות, ולאו דווקא למטרה להן יועדו. הנושא של ביוב ומים הפך בידי הרשויות המקומיות לכלי שאיבה של כספים מהציבור.

הבעיה חמורה במיוחד, מאחר שחלק ניכר מהמתקנים קולטים גם שפכים תעשייתיים ולא רק שפכים ביתיים. חלק משפכים אלה אינם מטופלים כנדרש, והתוצאה הבריאותית היא שלעתים הקולחים הללו מזוהמים לא רק בחיידקים, אלא גם בחומרים כימיים מסוכנים. בידי השרות לש־מירת איכות הסביבה ממצאים ראשו־נים על זיהום מי השתיה במאגרי התהום של רצועת החוף בחומרים כי־מיים רעילים. הדבר נגרם כנראה בשל חוסר הפיקוח על השימוש בקול־חים להשקיה.

נוסף לכל זה קיימת אוכלוסיה גדולה שעדיין אין לה פתרון לבעיית השפכים, לעתים גם לא פיתרון חלקי – כמו עכו, נהריה, ירושלים, יריחו, עזה – ויש מקומות שבהם המתקנים, כתוצאה מחוסר תיפעול נכון, אינם מתפקדים. קיימות נקודות אור לא מעטות כדוגמת הכנרת שכמויות השפכים המזוהמים האחרים המגיעים אליה פחתו בצורה דרסטית בשנים ה־אחרונות – תוך שהפיצול והיריבות הממשלתית, כאשר כל משרד עושה בתחום שלו, לעתים ללא תיאום ותוך גילוי חוסר אחריות – נוטרלה כאן בצורה הראויה לכל התשואות. למע־שה, פעל בכנרת מינהל סביבתי־אזורי לדוגמה, בדמותה של מינהלת הכנרת, המתריעה ויוזמת בכל מה שקשור לכנרת ולאגן ההיקוות הגדול שלה. והתוצאה, בינתיים – ויש כל פעם בעיות חדשות, כמו, באחרונה, לחץ הבניה הגובר על חופי האגם – ראויה לכל התשואות.

איכות מי השתיה – תעלומה

היו בעבר מקרים של חדירת ביוב למי שתיה. המקרה המפורסם ביותר אירע באזור מפרץ חיפה שבגללו כעשרות אלפים איש נפגעו במחלות מעיים. וזה, ככל הידוע, אחד המקרים החמורים ביותר שנרשמו בעולם. בעק־בות זאת הוקמה ב־1985 ועדת חקי־רה, אולם חלק מהמלצותיה לא בוצע. לאף אחד אין כיום מידע מלא ואמיתי על איכות מי השתיה בארץ. אמנם נעשות בדיקות חלקיות לחייד־קים, אך לא מתבצעות בדיקות מסוד־רות להימצאות חומרים כימיים. הרשויות המקומיות "ביחוד" לא מתעניינות, ומשרד הבריאות מתקשה להתמודד עם הבעיה. משרד זה אפילו לא הצליח לאמץ תקנים חדשים לאי־כות מי שתיה שעליהם הוחלט עוד לפני שנתיים. הבעיה העיקרית היא לא התפרצויות ומגיפות אלא הזיהום המתמשך, הן הבקטריולוגי והן הכימי, שכל יום נעשה חמור מהיום שקדם לו. לכל נושא הביוב אין למע־שה בעל בית. יש המון גורמים ואין אף אחד.

מה צריך לעשות? אין פתרונות קסם, אולם ניתן לבצע כמה מהלכים. יש להפקיע את נושא איכות המים מידי משרד החקלאות, המייצג בעיקר את האינטרסים של החקלאים; יש להגדיל בצורה ניכרת את ההשקעות בנושא כדי להביא את איכות השפ־כים המטופלים בארץ לרמת קולחים גבוהה, שתאפשר השקיה של גידולים חקלאיים ללא מיגבלות; יש להביא מתקנים לטיפול בשפכים בכל הרשויות שבהן עדיין אין מתקנים כאלה או שמתקניהן כבר לא מתפקדים כראוי או מושבתים; יש להקים מערך פיקוח ובקרה הן על מתקנים, הן על המים המושבים והתחזוקה השוטפת של המערכת (כיום אין אף מערכת שעושה זאת בג־דול), הן על איכות המים.

כל הגופים שטיפלו בכך עד היום נכשלו. חייבים להסיק את המסקנות ולהקים מיד בישראל של סוף שנות השמונים רשות מרכזית לאיכות הס־ביבה, כשלב בדרך לכינונו של משרד ממשלתי מיוחד בראשות שר לש־מירת המשאבים הטבעיים של הארץ: אויר, מים, קרקע וים. שעון הזמן הסביבתי הולך ואוזל.

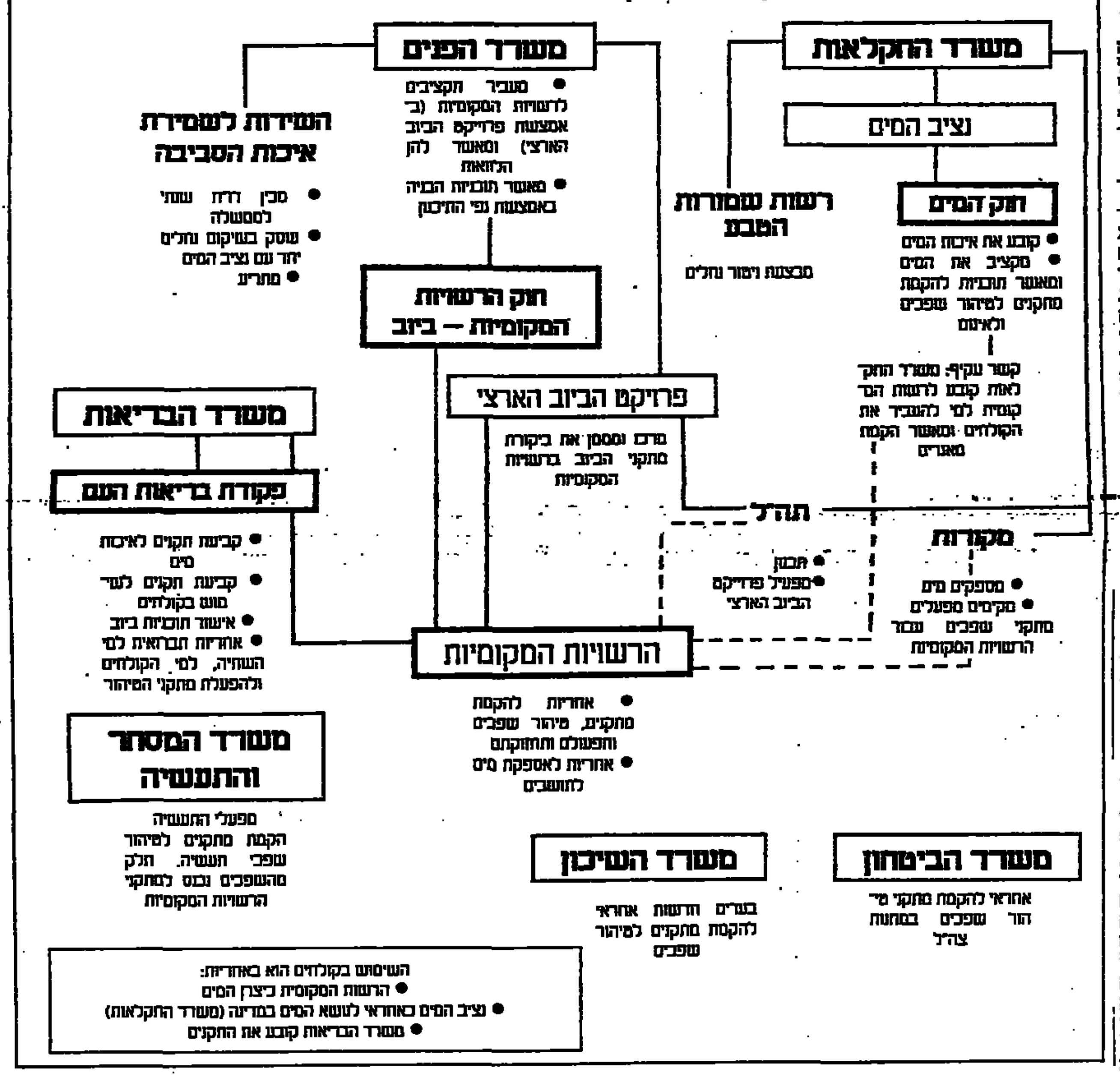

תרשים המדגים חלקית את החלוקה הסבוכה של הסמכויות והאחריות למים ולביוב

שיקום הנחלים – ההיבט המשפטי

מאת ד"ר ר. לסטר

כל הנחלים בארץ זורמים מערבה לים התיכון כשהם מזוהמים. עוצמת זיהומם היא תוצאה של מדיניות מצד אחד וחוסר מעש מצד שני. המדיניות שהובילה לזיהום הנחלים נקבעה על־ידי נציבות המים והוכרזה מקודרת עוד בשנות החמישים והשישים. מדיניות זו קראה לשליטה מלאה על מקורות המים ותפיסת המעיינות בראש הנח־לים. עקב כך התייבשו הירקון והנח־לים הפך לנחל אכזב.

חוסר המעש המופגן על־ידי הצי־בור במשרדי הממשלה אשר לא מנעו זרימת השפכים לנחלים שהתייבשו. אפשר לסלוח לציבור, במידה מסוימת, משום שהמדינה הלאימה את מקורות המים, בחוק המים בשנת 1959. עם חקיקת החוק – הפיקוח על הנחלים הופקד בידי שר החקלאות שמעולם לא הפעיל את סמכויותיו לקבוע איכות רצויה לנחלים. גם נציבות המים לא פעלה כדי להכין וליישם מדיניות לשימור או שיקום נחלים. משרד הבריאות המופקד על מניעת מטרדים בריאותיים ניסה למ־נוע הזרמות נחל חדרה, אולם נכשל בתביעתו המשפטית נגד מפעל נייר חדרה. השופט קבע שכאשר נחל משמש כתעלת ביוב, משרד הבריאות לא יצליח להרשיע מפעל בזיהום הנחל. על כן, ללא מדיניות של משרד החקלאות וחוסר מעש בידי נציבות המים, משרד הבריאות והציבור – הוזנחו הנחלים והפכו לתעלות ביוב פתוחות.

המצב בעולם כולו, בתקופה המק־בילה, לא היה שונה ממצבנו בארץ. ההבדל הוא שלנחלים במערב אירופה וארצות הברית היתה קיבולת גדולה יותר ולכן הם הובילו ביוב, אך לא הפכו לתעלות ביוב. אולם מאחר שהנחלים במקומות אלה משמשים גם מקור לשתיה, דיג, קיט ונופש – היו ניסיונות להתארגן ולהגן על איכותם כבר בשנות השישים. בניסיונות אלה בלטה גישה מנהלית־משפטית לפת־רון הבעיה – הוקמו רשויות שונות לאגמים ולנהרות. בארצות הברית ובאנגליה הוקמו רשויות שמטרתן לתכנן את אזור אגן ההיקוות של הנהל כדי למנוע את זיהומו. מאחר שבמקרים רבים עובר הנהל תחומים פוליטיים שונים, היה צורך בגוף שלא יהיה מוגבל לתחום עירוני אחד; אלא יוכל לקבוע מדיניות בכל אגן ההיקוות.

בבריטניה ובארצות הברית לא היו גופים כאלה והיה צורך להקימם, לתקצבם ולהסמיך אותם בסמכויות טיפול. בארצות הברית הוקמו גופים ששטח שיפוטם כלל מדינות שונות. באנגליה נעשה רה־ארגון של מספר רב של רשויות ביוב, אספקת מים ור־שויות דיג, כדי להקים רשויות נחל עם סמכויות נרחבות לטפל בביוב, אספקת מים, קיט ונופש ושמירה על איכות המים.

מתוך "מידע" מס' 18, איגוד ערים לשמירת איכות הסביבה, ספ־טמבר 88'. המאמר נתנע בנושא הנחלים שהפכו ל"נחלי ביוב".

ההזרמה לים נמשכת

מאת נורית כהנא

על אף המאמצים הרבים שמשקיע ראש עיריית עכו אלי דה־קסטרו בפי־תוח עירו, נותר נושא הביוב מאחור. עכו היא אחת הערים היחידות האחרו־נות המזרימה את שפכיה בצינורות למרחק 100 מטרים אל תוך הים.

משרד הבריאות הודיע למהנדס העיר עכו כי "איננו מוכנים להמתין עד שייפתרו מריבות בין יהודים לע־רבים, תושבי כפרים ממזרח לעכו", אומר בנימין סמסונוב, מהנדס מחוז

עכו

הצפון שמרכזו בנצרת. לדבריו, משרד הבריאות מטפל בימים אלה בסבך הגורמים הקשורים לשפכי עכו. הוא אינו מפרט, אך מזכיר רצונות מנוגדים של תושבי יישובים חקלאיים יהודיים ותושבי יישובים ערביים, ממזרח לעכו. מצד אחד, יש חקלאים המעוניינים בשפכים כדי להשקות את שדותיהם; מנגד, תושבי כפרים ערביים ממזרח לעכו מעוניינים להזרים שפכים דרך מער־כת הביוב של העיר. חברת מקורות מגלה עניין בטיהור המים לצרכי הח־קלאים; והחקלאים אינם רוצים בכך. משרד הבריאות תובע מעיריית עכו שתמצא מוצא ימי חדש לשפכי עכו, באמצעות צינור שיגיע למרחק 350 מטרים בתוך הים.

הוצאת השפכים בצינור למרחק רב יותר בים היא פתרון־ביניים. למע־שה, עומדת עכו על סף עידן חדש של פתרון בעיית הביוב שלה. זה חמש שנים מנסה העיריה לקבל סיוע לשם הנהגת מודרניזציה במערכת הביוב והפסקת ההזרמה לים. הסיבות לכך אינן רק בריאותיות. המצב הקיים מונע שימוש בקטע חוף יקר לצרכי תיירות.

לפני כשלוש שנים החל בתכנון פרויקט אזורי כולל לגליל המערבי – תוכנית לסילוק שפכים, טיהורם ומיחזורם פורסמה על־ידי תה"ל, נציבות המים ומשרד החקלאות. התו־כנית מתבססת על מאגרים קיימים בסביבה ומאגרים מתוכננים.

אשר לחלק התוכנית הנוגע לעכו, מדובר בשני שלבים: הזזת השפכים מן המקום שבו הם מצויים, ליד היי־שוב חופים, למרחק קילומטר ורבע צפונה ליד מזרעה. המוצא הקיים יוסתם. השפכים יוזרמו במוצא החדש בצורה מעובדת חלקית ויופרדו שפ־כים מוצקים ונוזלים. כאשר יושלם פרויקט הביוב הכולל ייסתם הצינור לים והשפכים יופנו לאגני מיחזור. אך זו תוכנית לטווח של לפחות שנת־יים מיום התחלת העבודה.

לאחר עיכוב הוצא מכרז להקמת מכון לשפכים בעכו. בינתיים אותר שטח של שני דונמים ליד בית־הקב־רות לים מזרע, באישור מינהל מקרקעי ישראל. על שטח זה יוקם מכון לטי־הור בהשקעה של 3–3.5 מיליוני דולר. "לעכו זו תהיה תרומה אדירה" אומר מוריס בן שושן, מ"מ ראש העי־ריה האחראי לתיק הביוב. קטע החוף הסגור לרחצה יפותח לאזור טיולים ונופש.

בעיר העתיקה יש מספר בתים שאינם קשורים לרשת הביוב ושחוברו בלא ידיעת העיריה למערכת ניקוז אחרת. "הוטלנו על מהנדס העיר לאתר מקומות אלה", אומר בן שושן, "כדי לנתקם". רוב שפכי עכו העתי־קה מוזרמים, לדבריו, אל מערכת הביוב העירונית הקיימת. הבעיה באשר למערכת הביוב בעיר העתיקה ידועה: חלקה נבנה בימי המנדט ועוד קודם לכן.

בינתיים הוכן סקר גיאולוגי כדי להתגבר על מכשולים בהטמנת צינור הביוב החדש מתחת לפני המים, בעומק של עד שמונה מטרים. מנכ"ל העיריה שמואל כץ אומר כי בתוך שנה יוזרמו שפכי עכו, מעובדים חלקית, לים ובעוד כשנתיים תחדל העיריה כליל להזרים את השפכים לים.

בהלת הפוליו בארץ השפיעה על פרנסי העיר לזרז את הדרישותיהם כלפי המשרדים הנוגעים בדבר לפי־תוח מערכת הביוב העירונית. עד כה לא נענו, בשל סדרי עדיפויות אחרים. ישיבת חירום התקיימה מיד כשנודע על מקרי הפוליו באור־עקיבא ובמקו־מות נוספים. חייל המילואים שנדבק במחלה אינו מדאיג את הפוראים לנושא, מכיוון שעד כה לא אותרו חיידקי פוליו במערכת הביוב – או חיידקים של מחלות אחרות. מקרה זה מיוחס להדבקה במקום אחר. מי השי־תיה של עכו נבדקים עתה כל יום, והנבדק בדיקות מי הביוב בעיר – אחת לשבוע.

הריח – קצה הבעיה

מאת נורית אמיתי

כמות השפכים המגיעה ממפעלים באזור חדרה למתקן הטיהור במקום, כפולה מכמות הביוב הביתי המשו־לבת בפעולת הטיהור במכון זה. מכון הטיהור ממוקם בצפון אזור התעשיה ומופעל משנת 1982. כיום נקלטים בו כל שפכי העיר ומפעלי התעשיה, כשמשנתצית העומס היא של מפעלי נייר.

חדרה

במקביל לבעיית העומס, נוצרים מטרדי ריח קשים, בעיקר בעונת האביב. מטרדי הריח מגיעים לבתי תושבים באזור. עומס־יתר מצד המפ־עלים על מכון הטיהור, מחייב מסקנה אחת, לדעת ירחום לקרין, מנהל הי־חידה לאיכות הסביבה באיגוד ערים חדרה. יש לבצע "טיפולי קדם" בשפ־כים, בטרם ייצאו לקו הביוב. "הטיפול הראשוני בשפכים במפעלים עצמם, יקטין את העומס על מתקן הטיהור עצמו", מסביר לקרין.

מתקן טיהור זה הוקם, וכבר מופעל בצורה המבטיחה איכות קולחים המת־אימה להזרמת ה"תוצר הסופי" לנחל חדרה. איכות זו מתאימה למיחזור – להשקיה חקלאית בגידולי תעשיה בלבד, ולשימוש חוזר בתעשייה.

למרות זאת, קיימים קשיים בטי־פול בבוצה הנוצרת בתהליך הטיהור, ולדברי לקרין, טיפול לא נכון בשפ־כים הוא הגורם למטרדי הריח. לכן, מרגיש מנהל היחידה, יש לבצע טי־פולי קדם במי השופכין, בעודם במפ־עלים. העומס על מתקן הטיהור גורם לעומס אורגני במקום, ובסופו של דבר מביא למטרדים שונים הכוללים ריח רע וקשיים בטיפול בבוצה הנוצרת בתהליך הטיהור.

יגאל גוריה, יועץ ביוב שפירסם לא מכבר מאמר בדף מידע של איגוד ערים לשמירה על איכות הסביבה באזור חדרה, קבע בין השאר כי חלק נכבד בתפעול מערכות הטיהור ה־אמורות נועד להבטחת ניצול הקול־חים לשימוש חוזר, הן מבחינה הכל־כלית והן מבחינת המאזן ההידרולוגי ומשק המים בארץ. גם מומחה זה קובע חד־משמעית, כי המפעלים צרי־כים להוציא למערכת העירונית שפ־כים באיכות כזו, שהמערכת הציבו־רית תוכל לקלוט, ושהמכון יוכל לטפל ביעילות בשפכים המשותפים.

מכון הטיהור בחדרה נבנה לטפל ב־17 אלף מק"ק שפכים ליממה, ומבוסס על כך שהמפעלים יכשירו את השפכים להיבדד למערכת ציבורית.

אברהם רפאלי, מנהל מחלקת מים וביוב בעיריית חדרה, טוען בתוך המידע האמור, כי קשה לחייב מפעל להקים מתקן קדם טיפול, שעלותו יקרה. "העיריה יכולה להפעיל את החוק, אך יש לה בעיה ציבורית, כיוון שהמפעלים הודיעו כי עלות הטיפול בשפכים תכביד עליהם עד כדי כך, שקיים חשש כי ייסגרו מפעלים". לרפאלי הצעה חלופית: להפעיל לחץ על המפעל ולישם את שלב החוק שבמסגרתו כל מפעל העובר את הקריטריונים של איכות שפכים, ישלם אגרה מיוחדת.

בינתיים, ממשיך מתקן הטיהור בפעולתו, כשהעומס עליו גדל והולך ופיתרון מעשי – אין.

איכות הקולחים מתבטאת גם ב"תוצר הסופי" המוזרם לנחל חדרה. בתחום איגוד ערים לשמירה על איכות הסביבה בחדרה, מספר נחלים המוגדרים כבעייתיים, ביניהם נחל חדרה. בעיותיו העיקריות של נחל זה קשורות, בין השאר, לשפכי מפעלי נייר חדרה, הגורמים – באמצעות התאית – להצפת הנחל ולבעיות בתפעול נכון של מכון הטיהור.

יותר שפכים מתושבים

מאת נורית אמיתי

שפכי היישובים כפר־סבא והוד־השרון מופנים למכון טיהור משותף הכולל בריכות חמצון, סמוך למגדיאל שבהוד השרון. לפני כעשרה ימים נלקחו דגימות משפכים אלה לבדיקה, כפי שנעשה במקומות רבים אחרים ברחבי הארץ. התוצאות עדיין לא התקבלו.

כפר־סבא והוד השרון

האחריות על נושא הביוב היא על הרשויות המקומיות כשמשרד הברי־אות מפקח, מדריך ומנהל מעקב שוטף הכולל בדיקות שונות. אנשי המשרד טוענים כי ממכון הטיהור שמדרום־מזרח למגדיאל נובעים מטרדי־ריח קשים. הסיבות לכך הן:

- עומס אורגני מעל ומעבר למה שהמכון מסוגל לקלוט.
- עומס הידראולי – המכון מקבל כמויות ביוב מעל ליכולת הקיבול בו.
- פיקוח בלתי מספיק על השפכים התעשייתיים.

לגידול המהיר בשיעורי האוכלוסיה באזור הוד השרון וכפר־סבא יש השפעה ישירה ועקיפה על המצב. התעשיות אמנם עומדות ביכולת העב־רת הביוב, אך קליטת השפכים, לטענת אנשי משרד הבריאות, אינה עומדת ביחס ישר לקיבולת המכון.

בעקבות כך שיגר באחרונה משרד הבריאות מכתבים ותזכורות לראשי הרשויות האמורות, ובהם אותרה כי המשרד עשוי להתנגד להקי־מת שכונות מגורים נוספות, כל עוד לא יוסדר הנושא. אחד לשם, מהנדס מחוז המרכז מטעם משרד הבריאות, סיפר על סקירה שנערכה עוד לפני ארבע שנים, ובה נאמר, כי האזור האמור נמצא על סף התכנון מבחינת נושא סילוק השפכים וטיהורם, ועל הנוגעים בדבר לעשות לפי־תרון הבעיה.

גם לפני שנה וחצי הודיע משרד הבריאות שאם לא יוגדל מכון הטי־הור, לא תאושר "תעשייה רטובה" באזור. לפני כחודשיים שוב הורגשו מטרדי ריחות, שנגרמו מעומס הידראולי ואורגני על המכון. אנשי משרד הבריאות דרשו פתרון; התקיימה ישיבה עם הנוגעים בדבר, אך מאום לא נעשה – טוען לשם. כעת שוקלים במשרד הבריאות לבקש מוועדת הבנייה המחוזית שלא לאשר בנייה למגורים באזור כפר סבא והוד השרון עד שתוגדל יכולת הקיבול של מכון הטיהור. בכך יפתרו בעיות העומס האורגני וההידראולי הקיימים כיום על המכון.

בעיה שהיתה קיימת בעבר, ואשר "הוכרה" הינה נושא השפכים מקלקליה. כיום מזרימים שפכים אלה למאגר "ניר אליהו" ומהקולחים נעשה שימוש להשקיה תעשייתית. קולחי מכון הטיהור מסולקים באמ־צעות נחל הירקון. גם בכך קיימת בעיה וככל הנראה שיהיה צורך, ובהקדם, להכין מובל סגור ממכון הטיהור המשותף להוד השרון וכפר סבא, לאורך אפיק הירקון. זאת בעיקר משום שלאורך אפיק הירקון יש שטחים חקלאיים ובהם גידולים שונים המושקים במי הנחל, על פי הכיוונות הנמצאים בידיהם זה עשרות שנים. בעבר אכן נוצר בנחל זה מים מתוקים ונקיים, לא כך היום. המים מכילים בין השאר גם קולחים העושים דרכם ממכון טיהור זה או אחר. אם יותקן מובל סגור להזרמת מי הקולחים, ייבש הירקון ויהיה נכון לקליטת מי שטפונות הגובים לשימוש חקלאי.

אל בורות המים המזוהמים

מאת איתן רבין

המצב התברואתי השורר בנגב קשה, אך "לא קריטי". כך לדברי מהנדסת התברואה המחוזית במשרד הבריאות, הדסה עדן. המצב הקשה לא פסח גם על בסיסי צה"ל הפזורים במרחב. לאורכם ולרוחבם הביוב זורם חופשי. ברוב המקומות, כיוון שאין כבישים סלולים, נספגים מי השופכין בתוך האדמה, ואפשר להריח את ריחם ברחבי הבסיס כולו.

נגב

מערכות השירותים המטבח אינן תקינות וגורמות לזיהומים המס־ערים מסביב למקורות מים. "בכל היישובים העירוניים בנגב וברוב המועצות המקומיות קיימת בעיה קשה של מיטרדים תברואתיים. אין כוח אדם מקצועי, אין מודעות. לצערה הצער, ראשי המועצות והע־רים עסוקים יותר בפוליטיקה, מאשר בבריאות הציבור. משקיעים כסף בכבישים שרואים, אבל לא במערכת הביוב", אומרת המהנדסת המחוזית.

בירוחם, למשל, המצב קשה במיו־חד. בגלל פגמים בצנרת המים אפילו לא מגיעים למערכת הביוב המרכזית, אלא נשפכים ישר אל הוואדיות שס־ביב ובתוך העיירה. המהנדסת המחו־זית מרגישה כבריבה: את המחדלים הרבים השוררים בנגב כמו, למשל, שמי קולחין כלומר שפכים מטוהרים, אינם נקיים מנגיפים וחיידקים. "יש לדאוג לסילוקם בדרך הנכונה בעיקר על־ידי השקיית שדות, אבל אסור להשקות בהן צמחי מאכל ועצי פרי".

גם בנציבות המים לא נתנה פתרו־נות לניצול מי הקולחין. כך קורה שהמים הזורמים בוואדיות יוצרים מפגע אקולוגי ותברואתי, ועלולים לזהם גם את מי התהום והבארות על ידי חלחולים בקרקע. גם בדימונה המצב קשה, מתקני הטיהור לא מתפקדים כהלכה, התושבים סובלים מהריח כיון שרוב מי הקולחין הבלתי מנוצלים זורמים בנחל ערוער ומש־משים מוקד ליתושים. שלום רביע, הממונה על מחוז הדרום במשרד הפנים, מציין עובדות כמו מחסור בתברואנים מוסמכים, וחוסר באנשי מקצוע והיעדר קורס להכשרה.

מי הביוב של להגייה שבדרום הר חברון עלולים לזהם את קידוחי המים שבסביבתם. דומה המצב גם ביישובים סיפה וערוער. מרדכי דגינו מבכן שבשנים האחרונות מתנה רשיון בנייה להקמת יישוב בהגשת תוכנית של מערכות ביוב בתוכה, אולם ביי־שובים הבדואים אשר הוקמו בנגב לפני שנים רבות אין מערכת כאילו, והמצב שהמצב צריך לעורר דעת קהל והמודעות כדי להפעיל לחץ על הממונים לעשות כשהו בנושא. גם בבתי הספר באזור הנגב המצב קריטי במיוחד.

בכל יישובי הערבה המצב קשה. אין מתקני טיהור ואין ניצול מי קול־חין. "באחרונה הוקם מתקן טיהור חדש חמישה ק"מ צפונית לאילת, אבל נציב המים לא הגיע להסכמה עם החקלאים על מחירם של 2 וחצי מיליון קוב מים מטוהרים שמספק המתקן החדש בשנה. על כן המים זורמים לים סוף, ומהווים מיפגע אקו־לוגי ותברואתי חמור". כך עדן. בבאר שבע, המונה 110 אלף תושבים, מועסקים ארבעה תברואנים בלבד, במקום 11 כפי שקבע התקן. שניים מתוך אלה העובדים יפרשו לגימ־לאות בקרוב.

בנתיבות עובד תברואן אחד בלבד. בדימונה יש תברואן אחד שהוא מנהל האגף ואינו יוצא לעב־ודת פיקוח יום יומי. ביישובים כמו אופקים, מצפה רמון, ירוחם, מיתר, תל שבע וערוער אין תברואנים בכלל.

על־פי נתונים אלה, יש לתושבי הנגב סיבה לדאגה, ואם לא לדאגה לשמה ממי שתיה שאותם מקורות תיגבר במי כלור ונעשים בהם בדי־קות תקופתיות, אז יש לפחות לרחוץ ידיים לעתים קרובות, ולשטוף היטב פירות וירקות. גורמים מוסמכים בנגב אומרים כי דבר אחד צריך לזכור: "המודעות של הציבור תביא למו־דעת ראשי הערים ביישובים האחראים לנושא, ואולי תפתור בדרך אגבית, את ההתלהבות את הבע־יות בנגב".

صكنا من الوحل

هكذا من الأصل

יש חדש בחד"ש

רשימת מעמדי חד"ש בבחירות לכנסת מאכזבת רבים שהאמינו כי אווירת הגלאסנוסט הנושבת מהקרמלין תגיע לצמרת המפלגה ותרענן את רשימת המועמדים. אבל ארבעת חברי הכנסת מרשימת חד"ש אינם נדרשים מכסאותיהם, לפי הסדר הנהוג מימים ימימה. חברי הכנסת מאיר וילנר ותופיק טובי, יושבים בכנסת מאז נוסדה. צבלי ביטון ותופיק זיאד בכנסת מזה תריסר שנים.

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

אולם טועים הסבורים כי אין חדש ברשימת חד"ש. נוסף על מוחמד נפאע, איש מפ"ם הוותיק, שעבר לרשימת מבוסרי חד"ש, והוצב לצידו של אמיל חביבי, בולטים שמותיהם של העסקנים ממנה, ביניהם סמיח אל קאסם, המשורר הדרוזי, שהוצב בעשור האחרון במקום השישי. המעט, כאמור, הוא נעדר מהרשימה, על־פי בקשתו. במקומו הוצב דרוזי אחר – מוחמד נפאע, מזכיר הנוער הקומוניסטי. גם ראש המועצה המקומית של העיירה טייבה, עבד אל לטיף חביב, אינו כלול ברשימה. באסיפת בחירות שנערכה בעיירה בה הוא מתגורר, לא השתתף. זאת ועוד, בטייבה מתהלכת שמועה, לפיה מנהל חביב 'פליירט' עם "התנועה המוסלמית", וכדי למצוא חן בעיניהם הוא סוגר את גני־הילדים העירוניים, כדי להוסיף תקציבים לגני־הילדים העירוניים שלהם. המועצה המקומית מכחישה.

גם בגליל המערבי מתסכסכת חד"ש עם שניים מפעיליה הערבים. מוחמד כנעאן, סגן ראש המועצה המקומית בטמרה, ומחמוד חליל, ראש המועצה המקומית של הכפר מכר, מואשמים על עמדות המביאות אותם לסכסוך עם המפלגה. בטורעאן פועל תא של פורשי רק"ח, מפרסם כרוזים וטוען כי הוא זוכה לעידודם של חברים בסניפים אחרים. אנשי חד"ש יכולים להיות מודאגים.

השירה, המחאה והאינתיפאדה

במשך דורי דורות היו לערבים משוררים עממיים שאילתרו שירה מתורת בחתונות. בעבר נהגו משוררים להתחרות זה בזה בפומבי בחדירה מאולתרת. אבל רבים מן המשוררים־הזמרים הללו משוגים משפטים חבוטים, חסרי טעם ועניין, באושר. מטרתם ושאיפתם היחידה למצוא חן בעיני בעל השמחה ואורחיו, בכך שהם מאזכרים אותם בפומבי ומפרטים את מעלותיהם.

לעיתים מתגלים משוררים־זמרים של ממש, שהחתונות הן מקור פרנסתם. עם אלה, שהם מעטים בתחום זה, נמנה סעוד אל־אסדי, מורה לספרות ערבית, מבוגרי האוניברסיטה העברית בירושלים, ובנו הבכור של משורר חתונות מפורסם מהכפר דיר אל־אסד, השוכן סמוך לכביש עכו–צפת. הוא פירסם שני קבצי שירה ערבית עממית, ובעל טור קבוע בעיתון "אל אתיחאד". הוא מרבה לעסוק בנוסטלגיה ובפולקלור של הגליל. לעיתים הוא מתיר לעצמו להתייחס לאירועים אקטואליים. משטרת עכו מאשימה אותו כי עסק עם בנו בכורה, תמים, בענייני השטחים. הם מיוחסים לו "השונה והמרדה", בכך שרומם ושיבח את הנערים שיידו אבנים על כוחות הביטחון.

לא נכחתי בחתונה, שבעקבותיה נעצר, אך מתוך היכרותי הקרובה את הנושא, אני תמה על פעולת המשטרה. בסקטור הערבי בישראל כיום, קיימת הסכמה כללית והתפעלות נוכח מעשי המחאה וההתנגדות להמשך הקיפאון המדיני בשטחים.

הוועד הארצי של הרשויות הערביות קרא מספר פעמים להתגייס לאיסוף תרומות ושיגור סיוע לשטחים.

פעולות הסולידריות נעשו במגבי ובהשתתפות המונית. היקף הפעולות לא השאיר מקום לספק, כי קיימת אהדה כללית למאבק תושבי השטחים בקרב הערבים בישראל. העובדה כי האלימות לא חצתה את הקו הירוק הוסברה על־ידי משקיפים, בכך שהאוכלוסיה הערבית מצאה דרך להביע את מחאתה בצורה חוקית.

ואמנם, ניתן לראות כי רמת המחאה ומידת הריפתנה נמצאו בירידה בחודשים האחרונים. בשלושת החודשים הראשונים של האינתיפאדה היו שתי שביתות כלליות של ערבים אזרחי ישראל, ואחת מהן היתה אלימה. בשישת החודשים האחרונים לא היתה אפילו פעולה המונית אחת.

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

מספרי טלפון חדשים בלשכת נשיא המדינה בירושלים

בגלל טעות טכנית נשמטו ממדריך הטלפון של ירושלים מספרי הטלפון החדשים של לשכת נשיא המדינה.

להלן מספרי הטלפון החדשים בלשכה:

לשכת נשיא המדינה - מרכזיה	02-707211
לשכת המנהל הכללי	02-707220
לשכת סגן המנהל הכללי	02-707220
לשכת החבר	02-707222
המחלקה לענייני רווחה ופניות הציבור	02-707244
המחלקה ליועץ משפטי	02-707233
מחלקת הבטחון	02-707210
מחלקת המשק	02-707225
חשב הלשכה	02-707228

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי כרמיאל

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי כרמיאל

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי

הודעה בדבר אישור שינוי ותכנית מפורטת

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי הגליל המרכזי

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

מדינת ישראל / חוק התכנון והבניה, התשכ"ה–1965 / מרחב תכנון מקומי כרמיאל

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

שמואל קלעגר, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה – צפון

הרבי מגור (מימין), הרב יוסף והרב שך. אחים תורניים ומשיחי שקר

תצלומים: רחמים ישראלי, ירושלים גל

מאבק בשם אלוהים על כסאות

מאת גדעון אלון

בין פלגיה־התפצלויותיה לרסיסי מפלגות של היהדות החרדית, מתנהלת בימים אלה דרמה פוליטית־חברתית מרתקת, שבמרכזה מנהיג הפלג הליטאי בעולם החרדי, הרב הישיש ו"רבי" ההשפעה אלעזר מנחם שך. הוא משמש, למעשה, ברוממות פטרונן של שתי מפלגות חרדיות, "דגל התורה" וש"ס. כששוט־תנועה מיזמן, הוא מנסה לנווט את ציבור הבוחרים החרדי לתמוך בשתי מפלגות אלה. לאשכנזים הוא מטיף לתמוך ב"ציבור המעש" – "דגל התורה" – שיצא לאוויר העולם לפני כשבועיים בלבד, ואילו לחרדים מבני עדות המזרח הוא קורא להצביע בעבור ש"ס. במקביל, עושה הרב שך, בדרכים ישירות ועקיפות, כל מאמץ כדי לכתוש את כוחה של אגודת־ישראל, שעד לפני שנים מספר ייצגה את כל הזרמים במחנה החרדי.

ביום רביעי שעבר השתתף הרב שך בכנס פעימי ו"כמשתתפים" של רבנים וראשי ישיבות, שהתקיים בבני־ברק מטעם "דגל התורה". בגרון ניחר מדמעות ומהתרגשות, קרא למאות הנוכחים ששתו את דבריו בצמא, להצביע בעבור הרשימה החדשה בראשותו של הרב אברהם רביץ. עם זאת, התם הרב הישיש על קול קרא התוקף בחריפות את כל הנוהגים ביהדות החרדית (הכוונה בעיקר לתומכים באגו"י), המאשימים אותו ביצירת מחלוקת בין חסידים ומתנגדים. "זו עלילה וזדנית, רכילות ולשון הרע, עוון שלא יכופר. אינני יודע אם מישהו מתחשב על דעתי", מצטט הרב שך, "אבל אני אינני מוחל על עלילה זו".

במקביל, כדי לרצות את הרב עובדיה יוסף (פטרונה של תנועת ש"ס), שהביע בפני הרב שך את החשש כי תמיכתו ב"דגל התורה" עלולה לכרסם בכוחה של המפלגה החרדית שבראשות השר יצחק פרץ, פירסם הרב הישיש קריאה נרגשת "אל כל החרדים לדבר ה' ולבני התורה שיחיו, לפעול למען תנועת ש"ס שהוקמה לפני ארבע שנים בראשות מועצת חכמי התורה, למען תחזית עטרת יהדות ספרד ותפארתה ליושנה". אולם כדי למנוע בוקה ומבולקה בציבור החרדי האשכנזי ולמנוע אי־הבנות כי קריאתו מכוונת בעיקר אל עדות המזרח, הבהיר הרב שך: "הנני פונה בזה לעוזרים ולחוקים ומבקש שכל מי שיש בידו לפעול לטובת ש"ס ובמיוחד כל איש ואיש מאחינו הספרדים ועדות המזרח, בלי יוצא מן הכלל".

אגו"י נכנסה ללחץ

אגודת ישראל, שאיבדה בשנים האחרונות מגיות רבות בעולם החרדי ומן הבחירות לכנסת ה־11 ב־1984 יצאה בשן ועין כשאיבדה מחצית מכוחה (ירדה מ־4 מנדטים לשניים, בעקבות הצלחתה המסחררת של ש"ס), נכנסה ללחץ מהקמתה של רשימת "דגל התורה", הנאבקת על אותו ציבור יעד חרדי, החלה ליזום מודעות תמיכה של אדמו"רים ורבנים ברשימתה.

הרבי מגור, ישיש השוכב על ערש דווי, יצא בקריאה נרגשת לקהל החסידים מסיעת תליה: "הנני מבקש מאחינו בני ישראל החרדים להצביע עבור רשימת אגו"י והנני מברך את אלו שיצביעו ויעזרו בחיי בני מזוני והצלחה בכל". גם הרבי מלובביץ', מנהיגם של חסידי חב"ד, הרב ממנהגו שלא להתערב במערכות הבחירות בישראל, ובראשונה קרא ממקום מושבו בניו־יורק לחסידיו "לעשות תעמולה גדולה לטובת אגו"י" ושרבני חב"ד ועסקני חב"ד יתמסרו לכך שאנשים רבים ככל היותר יצביעו למען רשימה ג'.

ארבע מפלגות חרדיות, שכוחן נאמד ב־7–8 מנדטים בלבד, מנהלות ביניהן מלחמת חורמה על שליטה בעולם החרדי

אין ספק שהחלטתו של הרבי מלובביץ' לתמוך באגו"י היא "מכת נגד" לתמיכתו של הרב שך ב"דגל התורה". בין שני הרבנים הללו שוררת יריבות עמוקה ורבת־שנים. "יתד נאמן", בטאונו של הרב שך, מנצל כל הזדמנות כדי לתקוף את תנועת חב"ד, וקורא לציבור החרדי להתרחק ממנה כמצורת מצורעים. הרב שך מאשים את חב"ד כי היא כת של משיחי שקר.

ביטוי מוחשי למאבק החריף על תמיכתם של רבנים וראשי ישיבות בשתי המפלגות החרדיות, אגו"י ו"דגל התורה", ניתן בביטאונים החרדיים. ביטאון אגו"י, "המודיע", מפרסם מדי יום באותיות קידוש לבנה את שמות הרבנים והאדמו"רים שהבטיחו לתמוך באגו"י וקראו ל"צאן מרעיתם" לפעול למען רשימת "יהדות התורה המאוחדת". בכל יום מפרסם "המודיע" דיווח מקיף על "הערכות הסניפים ברחבי הארץ", על "קהל רבבות שהשתתף במעמד אדיר ומרשים שלא היה כמוהו".

בסוף השבוע שעבר יצא מטה הבחירות של אגו"י בקריאה לתומכיו להצטייד בכרזות הנושאות את האות ג' (סימנה של אגו"י בבחירות) ולהציב אותן על המרפסות. אלפי חרדים נענו לקריאה הנרגשת, שבה נאמר כי "כבוד תנוסס האות ג' מעל ביתך, אתה מביע את רגשי הקודש על היותך נמנה על מחנה הנאמנים לדבר ה'... יהודי יקר, זכור כי תומך בשעה גורלית זו להבטחת שלטון התורה בישראל". כן קרא מטה הבחירות של אגו"י למאמיניו לתרום את רכבו לשירות המפלגה ביום הבחירות ופירסם בתבלטה את שמותיהם של כל הנענים.

"הרבנים הגאונים"

גם "דגל התורה" אינה מונחת את ידה בצלחת. גם היא מסתערת על הציבור החרדי, אברכים, בני ישיבות, ציבור לומדי תורה, וקוראת להשתתף בעצרות ובאסיפות־עם, להירתם לפעולות התנדבות במטות הרבנים שהוקמו בכל ריכוזיה של העדה החרדית. בסוף השבוע הגדיל לעשות "יתד נאמן", בטאונו של הרב שך, כשפירסם לפי סדר אלפביתי את שמות כל "הרבנים הגאונים" שהשתתפו בכנס הפנימי של התנועה החדשה בבני־ברק. במודעות מאירות־עיניים המתפרסמות ביומון החרדי, מובא "דבר תנועת דגל התורה", בו נטענת בעקיפין ובמרומז ביקורת חריפה על אגו"י.

"דגל התורה", נאמר במודעה, "תפתח דף חדש בעסקנות ציבורית, עסקנות שתהיה מושתתת על יושר קיצוני בענייני הכלל, בעיקר בענייני ממון... תימנע מכל העדפה של חוג אחד על משנהו... גישה זו בה נתמיד בס"ד בעקביות ובקיצוניות, תסלק את אחת הסיבות העיקריות להתפלגות הנוראה בתוככי מחנה שומרי התורה, בו מרקדים כיום שטן הממון בצד שעירי השליטה על ההקצבות... תנועת "דגל התורה" תצליח בע"ה במשימה זו, משום שקיבלה על עצמה מראש את הציות המלא לדעת התורה. ציות ללא התחכמויות. ציות ללא בקשת כל טובת הנאה אישית לנציגיה. בכך תשוב תנועת "דגל התורה" אל נקודת הבראשית ממנה יצאה אגו"י, שייסדוה וכוננוה גדולי הדורות הקודמים".

ש"ס עוקבת כן הצד אחרי המאבקים הגרים, שעוד יחריפו ככל שיתקרב מועד הבחירות, המתנהלים בין אגו"י ו"דגל התורה". אולם הרב עובדיה יוסף והשר יצחק פרץ, ראשי "התאחדות הספרדים העולמית", אינם יכולים להבין ידיהם בהנאה לנוכח הקרב בין שני יריביהם, משום שברור להם כי יינזקו מן הפיצול במחנה החרדי. בבחירות הקודמות תמכו אלפי הפלג הליטאי מאגו"י בש"ס, אולם ב־1 בנובמבר יתמכו אותם חרדים ב"דגל התורה". על כן ש"ס אינה יכולה לנוח על זרי הדפנה ולסמוך על מכתב התמיכה הזה שפירסם למענה הרב שך.

מאידך גיסא, ראשי ש"ס אינם יכולים להרשות לעצמם לתקוף את הרשימה החדשה בראשות הרב רביץ, משום שהיא בבחינת "אחותם הזרזגת". לפיכך, שוררת אווירה של מתח וחשש בש"ס לקראת הבחירות. מה גם שח"כ שמעון בן־שלמה, שהודח מרשימת ש"ס לכנסת הבאה, פרש בטריקת דלת מהמפלגה והקים רשימה חדשה (יש"י – יתד שבטי ישראל), הנהנית מתמיכתם של רבנים יוצאי תימן. בן־שלמה דוחה את הפצרותיהם של הרבנים עובדיה יוסף ושך שלא להופיע ברשימה נפרדת, אשר ספק אם תעבור את אחוז החסימה, אולם עשויה למשוך כמה אלפי קולות מש"ס. בסוף השבוע החלה יש"י במסע פרסום בעיתונים החרדיים, בו הכחישו הרבנים התימנים מרי, מהצרי, הרדי חכמיה, כי הרב שך הביע התנגדות להקמתה של רשימה תימנית עצמאית.

ארבע מפלגות חרדיות, שכוחן נאמד ב־7–8 מנדטים בלבד, מנהלות ביניהן מלחמת חורמה על שליטה בעולם החרדי. קשה להעריך כיצד יתפצלו ביניהן הקולות, אולם ברור שחילוקי הדעות בתחום הרעיוני אינם מהותיים, והמאבק אינו על אידיאולוגיה אלא על כיסאולוגיה, תפיסת עמדות כוח ושליטה.

הבורסה של יפאן. התעשיה הצבאית נטשה את הפרופיל הנמוך לטובת שדולה קולנית ומלחמה על הזמנות

תצלום: אי־פי

סוחרי הנשק משתלטים על הבורסה

לתעשיה הצבאית יש כנראה עתיד מבטיח ביפאן, למרות לקחי מלחמת העולם השניה

מאת פיליפ פונס

Le Monde

מיוחד ל"הארץ"

בשוק הספקולטיבי־מאוד ששמו הבורסה של טוקיו קיימים מספר ערכים בטוחים: מניות מיצובישי האבי אינדוסטריז (מה"י, למשל). רווחים טובים וללא הפתעות. "זאת תהיה המניה... האחרונה שתיפול", מתבדח מומחה. מה"י היא "סוחרת התותחים" הראשונה־במעלה של יפאן. הספר הלבן האחרון בנושאי הגנה, הנו מדובר בתקציב צבאי שעלה ב־5.2% לעומת 1987, נוטה לאשר שלתעשיה הצבאית יש עתיד מבטיח במדינה שהביעה, עם זאת, בחוקתה משנת 1946 את החלטתה שלא לצאת יותר למלחמה.

תעשיה צבאית זו ניזונה מסביבה נוחה: קודם־כל, מהשפעת חמש שנים של מדיניות שנועדה לחזק את הפוטנציאל הצבאי היפאני. זו היתה מדיניותו של נקאסונה, שהתבטאה ב־1987 בשבירת המחסום הפסיכולוגי של 1% מתל"ג המוקדש לצרכי הגנה, שנקבע ב־1976 על ידי ממשלת מיקי. נוסף על כך, הצפיפות המיליטנטי של שנות השישים והשבעים הלך זה מכבר לעולמו. הדורות הצעירים יותר עומדים בסימן של דהפוליטיזציה ומגלים נכונות לקבל טיעונים ממשלתיים, ומרגישים את "האיום הסובייטי" יותר מאשר את סיעתיות של מפלגות באופוזיציה.

על־פי משאלי דעת־קהל שהתפרסמו בספר הלבן, 70% מהיפאנים תומכים במדיניות ההגנה, הנוכחים באותם היסודי־התפקידים. "ההיסטוריה גורמת לפעמים", דווקא היפאנים, שארצות הברית כפתה עליהם למורת התבוסה חוקה שוחרת שלום, הם הנראים כיום כ"מתנגדים" – עד לשלב מסוים – ללחצי האמריקנים להגדיל את הוצאותיהם הצבאיות.

אווירה דומה משתקפת בהתנהגות התעשיות הצבאיות: הן נטשו את הפרופיל הנמוך שאימצו עוד בתחילת העשור. הן עושות פעולות שדולה גלויות כדי להשיג הזמנות. כרגע נאסר עליהן היצוא, אבל הזמנות של "סוכנות ההגנה" (1200 מיליארד ין ב־1987, עלייה בת 7% לעומת השנה הקודמת) מהוות שוק בלתי־מבוטל, שוק שיש לו מגמה להתפתח ולהתרחב.

נודעת משמעות לעובדה שניסאן, יצרנית המכוניות, השיגה באחרונה את הסכמת בעלי המניות שלה להכנסת שינוי בתקנון, המאפשר לה במפורש לייצר כלי־נשק. זאת, אגב, עושה המפעל מזה 23 שנים, אמנם בהיקף מצומצם (1% ממחזור העסקים שלו), אבל כעת מצפה החברה לעלייה במספר ההזמנות. כך הכניסה גם אישיקאוואג'ימה הארימה האווי אינדסטריז, מאז יוני 87, את ייצור הנשק לרשימת פעילויותיה.

אצל מה"י, היקף העסקים של אגף התעשיה הצבאית יגיע בקירוב לרבע עד שליש מסך כל מכירות המפעל (שיעור זהה כבר השיגה – קאוואסאקי האווי אינדסטריז, שמחזור העסקים שלה מסתכם ב־600 מיליארד ין. במהלך שנת הכספים 1987 (שהסתיימה ב־31 במארס האחרון) היווה הציוד הצבאי 18.3% ממכירות מה"י, כלומר 311 מיליארד ין (עלייה בת 14.9% בהשוואה לשנה שקדמה לה).

ב־'87–1986 הקדישה מה"י 130 מיליארד ין, כלומר 40% מהוצאות ההון שלה, לפיתוח בית החרושת שלה בנאגויה, שאליו הועבר יותר מאלף מפועליה שעבדו לפני־כן במספנות. התוכנית הגדולה, שמפעל זה הוא מבצעה העיקרי, היא בניית מטוס־קרב חדש בשיתוף־פעולה עם האמריקאים, מטוס בשם אף־אס־איקס, שיצא על־פי התחזיות לשוק ב־1993. סוכנות ההגנה אמורה לקנות 130 מטוסים כאלה, שמחירם הכולל יסתכם בחמישה מיליארד ין.

במשך תקופה ארוכה היתה זו הטכנולוגיה הצבאית שהתפשטה לתחום האזרחי. כיום המצב הפוך. הוא הדין, ללא ספק, בנשק המתוחכם שהיפאנים נקראים להשתתף בייצורו.

חברת אן־אי־סי, למשל, מעמידה את הטכנולוגיה שלה בתחום האלקטרוניקה לרשות הקמת מערכת מימסור של נתוני מכ"ם, בשיתוף פעולה עם יוז אירקראפט. פוג'יצו וכמה מפעלים אלקטרוניים אחרים מעורבים במצבים בתכנית ציוד וייצור של הטיל האמריקאי "פאטריוט" ביפאן.

כדי לפתח את המחקר, בעיקר בתחום הטכנולוגיה לחימוש, הקימה באחרונה סוכנות ההגנה היפאנית מכון מחקר שתקציבו עדיין מוגבל (2% מסך תקציב ההגנה). שיתוף הפעולה עם ארצות־הברית בתחום הטכנולוגיה הצבאית אמור להתחזק על־ידי הסכם ההגנה על סודות ביטחוניים, שנחתם בתחילת השנה. הסכם זה נועד למנוע את התרחשות ההדלפות שבהן היתה אשמה חברת "טושיבה", אולם הוא מעיד גם על החשש האמריקאי פן תשיג יפאן עצמאות רבה מדי בתחום הטכנולוגיה הצבאית. היפאנים עצמם מתחילים לומר כי ביום מן הימים יהיה עליהם למצוא שיטה להגן על היתרונות שלהם. משלחת של הפנטגון שביקרה באחרונה ביפאן הדגישה בדו"ח שלה, כי התקדמות הטכנולוגית היפאנית בתחומים מסוימים עשויה ביישומים פוטנציאליים בתעשיה הצבאית, בעיקר בסקטורים של סיבים אופטיים, מיקרו־אלקטרוניקה והחלל.

למען הארכיאולוגיה המקראית

"היכן הם כל המלעיזים כולם? למה לא באו לכאן לראות דברים יפים, את עבר ארצנו ועמנו! האין זה הזמן להציג את ההישגים הארכיאולוגיים והמחקרים הנובעים מהארץ, הם למען הארץ והעם כולו ב־40 שנות המדינה. השגנו הישגים עצומים במחקר הארכיאולוגי בתל־לכן, הרבה יותר מאשר כל חוקרי העולם עשו כאן במשך יותר ממאה שנים. לא היה אזור, מסיני ועד החרמון, שלא נחקר. לא היה מחקר ללא תוצאות. אמנם, אנו משגרים טיל ישראלי, אבל נשארים על האדמה, ובתוך האדמה אנו מוצאים את שורשינו, את עבר עם ישראל" – במלים אלה פתח פרופ' אברהם בירן את הכנס מ"א של החברה לחקירת א"י ועתיקותיה, בצל הגן הקסום של רמת הנדיב ליד זכרון יעקב.

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

בירן, החוקר זה יותר מ־20 שנה את תל־דן בצפון, ולו זיקה עמוקה לתנ"ך ולארץ, התריע: מדור הארכיאולוגים הישראלים הראשון, שהניחו את יסוד הארכיאולוגיה המקראית בארץ, שרדו מעטים בלבד. להם היה מובן, שהארכיאולוגיה המקראית קודמת לכל נושא ארכיאולוגי אחר. כך היה גם בדור־הביניים, שגם הוא כבר בוגר. אולם אצל הצעירים הרבים העוסקים במקצוע, אין רואים את היער מרוב עצים. עתה, כאשר יש מכונים ארכיאולוגיים בכל האוניברסיטאות, בתי־ספר שדה, החברה לחקירת א"י ועתיקותיה ויד בן־צבי, יש לקרוא לצעירים: העדיפו את חקר המקרא, את הארכיאולוגיה המקראית למען עם ישראל כולו.

בירן יודע היטב, שההלישות מתמקדות בדור הצעיר היא הסיבה לנתק מחקר המקרא, מחקר עבר ארצנו. הדורות הבאים לא יסלחו על הזנחה כזו. ביום הראשון של הכנס סיירו מאות אנשים בחפירות דור (עם הרבה מקרא, בשוני, שם מתגלה תיאטרון רומי, רבעי מגורים ותעשיה הנחפרים בידי הקק"ל, ובמבצור אלי עקב סברמת־הנדיב – תווה הקלאית ישראלית ועליה תווה באחורה.

בכל האתרים האלה הוסברו הרקע, הממצא, הסביבה והאקטואליה.

שר המדע והפיתוח גדעון פת, הדזיק הודה אחרי בירן ואמר: "צר לי לקבוע, שהנושא הארכיאולוגי אינו מקבל את המשקל הראוי באתרים, במחקר ובחינוך. מרבית עם ישראל אינו מכיר את סיפור ארץ־ישראל העולה מהמחקרים ומהחפירות. מאיר דן, הוונדליזם אוכל בכל פינה, בבידור באתרים שלא נחפרו (שוד עתיקות). אין מגן לאתרים אלה. למה מטופל נושא זה בלי תקציב? הארכיאולוגיה היא מדע. על כן ענף זה צריך להיות במשרד המדע, בו היה מקבל עדיפות, ולא חשוב מי יעמוד בראש המשרד. לא דרך אגב, כמו שקורה כעת עם אותו המשרד הממונה על אגף העתיקות, העוסק בתיאטרון, ברשות השידור בחינוך ותרבות וכו' ואי־שם בפינה קיים גם אגף העתיקות".

"יש לדון בהעברת כל נושא הארכיאולוגיה ומחקר הארץ ישירות למשרד המדע. המינוי של אמיר דרורי למנהל האגף רק מוסיף מבחינה זו", אמר השר פת.

כצפוי, עלה נושא האירגון־מחדש של מוסדות המחקר הארכיאולוגי בכנס זה. נמסר שהמועצה הארכיאולוגית הארצית העליונה בחרה ליו"ר החדש לקדנציה הקרובה את פרופ' בנימין מזר, עם גמר תפקידה של פרופ' רות עמירן; ושאגודת הארכיאולוגים הישראלים הציעה בעבר ומצדדת כעת בהקמת רשות עתיקות עצמאית. מוסדות המדע הארכיאולוגיים תומכים בהצעה זו. על כך דיבר מנהל אגף העתיקות, אלוף (מיל') אמיר דרורי, בכנס ברמת־הנדיב. הוא הביע את תקוותו, שתיקון חוק העתיקות והשינויים הנדרשים להקמת רשות העתיקות, יתקבלו בדרך המהירה ביותר בכנסת, כדי לתת תשובה לבעיות הרבות בהן נתקלים אנשי האגף, בחפירות, במחקר, בשיחזור ושימור וכו'. משרד החינוך הסכים להקמת הרשות לעתיקות בצורה הדומה לרשויות ממשלתיות אחרות. הדבר תואם להמלצות השונות לגבי קרתו התורות של מבקר המדינה וועדת הכנסת.

דרורי מאמין, שהרשות המיוחדת תביא לתנופה בטיפול בעתיקות ובשמירת אתרי העבר, שלגביהם קיים קונצנזוס. תהיה אפשרות שנה לגמרי בפיקוח ובשמירה לציבור ולמדע, במניעת השוד באתרים שכרם נחפרו, בחפירות הצלה באתרי פיתוח ובנייה, במניעת עיכוב העבודות, וגם בהפקת המחקרים בתום החפירות.

צבע בהדר הכרמל והשרון

זקן הארכיאולוגים בישראל, פרופ' בנימין מזר, נתכבד בהרצאה המקצועית הראשונה בכנס, בנושא: הדר הכרמל והשרון. הוא תיאר את האזור, את הדרכים והנוף לפני אלפי שנים. חלוקת השטח לשבטים על־פי ספרים באזור, כה הזל עוד בשנת 1932. הוא דיבר על ישיבתם של הכנענים ואחריהם הישראלים בתל־אפישר ובתלים רבים שלידם היו מעגנים קדומים. שבטי ישראל שאפו להגיע לחוף הים, להשגת החלזון ששימש לצביעת בדים בתכלת. צבעים טבעיים הופקו גם מאפצי עלי אלונים, מן התולע והר פועה (להשגת הארגמן). צבעים אלה היו חשובים גם בפולחן בית־המקדש, בייצור בגדי הכהן הגדול ועוד.

מזר נקב בשמו של תולע בן פועה בן יששכר היושב בארץ אפרים. לשם זה פירוש ברור. הוא ומשפחתו עסקו בהפקת צבעים טבעיים באזור זה. המקרא מלא תיאורים של מלבוש שני, בגד תולעת השני, שש וארגמן ולשון השני וכו'.

המוסר הוותיק הרחיב את הדיבור גם על הכרמל כהר קדוש וכאתר פולחן. אליהו נלחם שם נגד המזבח הפיניקי והקים מזבח לה'. בכרמל ישב אלישע, אליו עלו מדי שבת וראש חודש. מפני של ההר, שקדושתו בטלה, אף שמלכי ישראל צעקו המם. הם יסדו את יזרעאל כעיר מלוכה.

הכנס המ"א של החברה נבעל בתיאטרון הרומי בבית־שאן, בדיוק 27 שנה לפני כן התכנסו באותו תיאטרון שאריה בשלמה הפירות, לכנס קודם של החברה. העם ישבנו בתיאטרון שבחלקו משופץ ומשוחזר, אם כי העבודה עוד רבה. אכן, היתה זו הפתיחה מרשימה של התיאטרון שממנו משקיפים על חפירות בית־שאן, המבוצעות בידי אגף העתיקות והאוניברסיטה העברית. תל־בית שאן ניטא מעל החפירות שנערכו שם בשנות ה־20 של המאה בידי האמריקאים, וטרם פורסמו כהלכה. עתה נודע שפרופ' עמי מזר עומד לחדש את החפירות בתל החשוב, ואילו אוניברסיטת תל־אביב פותחת בחפירות עיר מלוכת ישראל ביזרעאל.

פרופ' יהושע פראוור נשא דברים על חקר הארץ היהודי הראשון, אשתורי הפרחי, שישב שבע שנים בבית־שאן. פרופ' יורם צפריר סיכם בקצרה את תולדות סקיתופוליס ודיבר על משמעות השם שבא משבט הסקיתים. ד"ר גבריאל ביקאי סקר את החפירות וקדמוניות בית־שאן הקדומה. ערב לפני כן נשאו הרצאותיהם פרופ' אפרים שטרן, על הפיניקים ברצועת החוף ועד דור, וד"ר יזהר הירשפלד על חפירותיו בחמת־טבריה הישראלית בסמוך לדרום־טבריה ובחמותו, שתיאורה בצורה מקצועית וניתן לגשת אליה. במימון החפירה הזו והשיחזור בידי קרן רוטשילד, במשכת השרשרת של תמיכה מחפירות מצדה והחצור, בקיסריה, בעיר דוד והעיר העתיקה בירושלים, כדברי ד"ר ש"ז אבסלום משם "יד הנדיב". יוסף אביבים אידנן תיאל את הכנס הזה, כמו ב־45 השנים הקודמות.

בימה חופשית

לחלום אין תחליף

מאת גיורא פורמן

הכותב הוא איש קיבוץ ותר־עשין, תא"ל (מיל') ובוגר קרבי

במשך השנים שאחרי מלחמת יום הכיפורים אפשר היה לשמוע בפולקלור של טייסי חיל־האוויר בשעת מבחן את הביטוי: "אם יצאנו מהסילים נצא גם מהמבחן הזה". התחושה בין טייסי הקרב היתה שאחרי המבחנים האישיים הקשים במלחמה ההיא, יימצאו פתרונות לכל הבעיות והמצבים הקשים. בחודשים האחרונים שוררת בקרב רבים מלוחמים אלה תחושה של ייאוש. נדמה עתה, כי הדרך היחידה להתגבר על הקשיים היא בראש ובראשונה להכיר בכך שהמצב הוא קריטי ושיש לחפש מוצא. הייאוש רק מתגבר בעקבות המפגש עם העיתונות הסביבתי שהיכה ברבים מאיתנו.

ניתוח המצב מעלה 11 תרחישים אפשריים מבחינה פוליטית־ביטחונית. השעון ההיסטורי מגיע אותם לעברנו, ואנו נאלץ להתמודד עמם ביום מן הימים. כל אחד בפני עצמו מהווה סכנה ביטחונית לעצם המשכו של המפעל הציוני, וכל מי שאוהב את הארץ ומבקש לשמר את החלום, חייב לתת תשובה לתרחישים הללו, שדי בכל אחד מהם כדי לסכן את קיומנו:

- המשך האינתיפאדה והתגברותה, והשפעתה ההרסנית על החברה הישראלית ועל יכולת הלחימה של צה"ל.
- קריסת הסכם השלום עם מצרים ופתיחת חזית קשה נוספת. המצב הקיים והקפאת תהליכי השלום ללא ספק טומנים בחובם סכנה זו.
- תהליך הקצנה והתגברות העוינות של ערביי ישראל. לרבים מהם בני־משפחה ביהודה, שומרון ועזה, וערביי ישראל הם שותפים למאבקים ולמתח. ייפלא הדבר שעד כה היו רק מעטים מהם מעורבים בהתנגדות פעילה ובטרור.
- אובדן הסבלנות של הממשל האמריקאי, וכתוצאה מכך הקטנת הסיוע הכלכלי הטכנולוגי שניתן בהיקף רחב לישראל. להקטנת הסיוע בהיקף ניכר עשויות להיות השפעות מרחיקות־לכת: ללא פתרונות אחרים יפגעו אפשרויות הרכש של צה"ל (מעט הסיוע ישמש כולו לתחזוקה קיים). אי־הכנסת טכנולוגיות מתקדמות אף היא קריטית לישראל, שמדיניות הביטחון שלה גורסת תמיד שלא לפגר במערכות־הנשק העיקריות. מי שניסה – בחוסר הצלחה – להפיל 4 מטוסי מיג 25 רוסיים שטסו מעל סיני באמצעות מטוסי פנטום של מלחמת ההתשה או מלחמת יום הכיפורים, יודע משמעותה של נחיתות טכנולוגית.
- מלחמה נוספת עם מדינות ערב: בהיעדר תהליך או הסדר שלום, אנו מוצאים עצמנו מדי כמה שנים במלחמה נוספת. מחירן של המלחמות הללו עולה עם התפתחות הטכנולוגיה והעמקת הגיוס במדינות האויב. במסגרת הארסמטריה הבסיסית של הסכסוך הישראלי–ערבי, לנו אסור להפסיד, ומסיבה זו עולה אחרי כל מלחמה גם חלקו של תקציב הביטחון שלנו בתל"ג. גם יכולתנו לספוג אבידות וגם משאבינו התקציביים אינם בלתי־מוגבלים בטווח הארוך.
- התהליך הדמוגרפי: גם לאחר שמנטרלים את הדמגוגיה שבתמונות סביב במערכת הבחירות הנוכחית, אנו עומדים מול אוכלוסיה ערבית המונה יותר משני מיליון נפש (בכל שטחי ארץ־ישראל) ומתרבה בשיעור יותר מכפול בהשוואה לאוכלוסיה היהודית. כבר היום, מתוך כ־150,000 תינוקות שנולדים, כמחצית הם ערבים (50,000 בשטחים ו־25,000 לערביי ישראל). אם נחשב כ־10,000 תינוקות שנולדים בעדות החרדיות, תגיע ששכבות המתגייסים לצה"ל יהיו זהות לאלו של היום, ניאלץ להתמודד עם העובדה שרק כ־42% מהתינוקות שנולדים כיום ישרתו בצה"ל עם התבגרותם. השאלה הדמוגרפית אינה שאלה עתידית אלא בעיה עכשווית. פתרונות של טראנספר – שיהרסו את הבסיס המוסרי של התנועה הציונית – אינם ריאליים. גם פתרונות לאדמוקרטיים יהוו סכנה להמשך המפעל הציוני. מעבר לכך, העימות עם שני סוגי פתרון כאלה הוא איום קשה מאוד על צה"ל, ולכן התהליך הדמוגרפי מהווה סכנה ביטחונית.
- התפוררות הקונצנזוס הלאומי בשאלות היסוד של הציונות היוותה בעיה שנרגשה במטכ"ל בזמן מלחמת לבנון. בתנאים המיוחדים שלנו נודעת לה חשיבות רבה.
- המשך פעולות השוד עם אפשרות להתגברותן בתקופות של קיפאון מדיני וחוסר־תקווה במחנה הפלשתינאי־ערבי. הטרור עדיין אינו מהווה בעיה קיומית קשה לישראל, אבל הפוטנציאל ההרסני בדרך זו עשוי להיות גורם חשוב בביטחון הכלל שלנו.
- הסדר כפוי על־ידי המעצמות אף הוא בעייתי לישראל. לכשנידרש להסדרים שאינם על־פי הסכמים בין הצדדים, לא יהיה בכך תהליך שלום ולא נוכל להבטיח את הסדרי הביטחון הדרושים לנו. הידרדרות מצבי לוחמה וחוסר פתרון מדיני יכולים להביא להסכמה בין המעצמות לגבי כפיית פתרונות חלקיים או מלאים על הצדדים.
- משבר כלכלי בישראל, ששורשיו נעוצים בהוצאות השוטפות הקשורות בביטחון ולחוסר היכולת להקמת ממשלה בעלת הנהגה כלכלית (בגלל התמקדות בביטחון ובבעיות החוץ). התוצאה מתהליך כזה היא חוסר תקווה מבחינה כלכלית־חברתית להמוני צעירים וירידה גוברת מהארץ. השלכותיו של משבר כזה על הביטחון הלאומי הן קריטיות.
- אובדן עומק אסטרטגי חשוב לישראל במזרח. בהיעדר הסכמים עם ירדן, אנו יכולים למצוא עצמנו מול צבא עיראקי שמונה יותר מארבעים דיוויזיות. הסכמי שלום עם ירדן יכולים להרחיק צבאות זרים מקרבת גבול הביטחון של ישראל. כניסת כוחות כאלה תוך הפרתו של הסכם כזה תאפשר פעולה מתאימה של ישראל, בלי שתתפתע. אם יימשך המצב הקיים, אפשר כי הזרים יוכלו להימצא זמן רב על גבולנו ולבחור לעצמם את העיתוי ואת תנאי הלחימה.

דווקא בימים אלה, אפשר לצפות שרבים יבינו שאסור להמשיך ללא שינוי כיוון. יש לבקש דרך של עשיה מדינית ותכניתית. החלום הציוני, שעבור רבים מאיתנו הוא חלק חשוב מטעם החיים, עשוי להתנפץ אל מול המציאות. לחלום אין תחליף; למצב יש. הבחירה עדיין בידנו.

דו"ח אמנסטי לשנת 1987: ישראל והשטחים הכבושים

להלן תרגום הפרק העוסק בישראל והשטחים מתוך דו"ח ארגון אמנסטי אינטרנשיונל, שראה אור בשבוע שעבר. לישראל מיוחדות כ־6 עמודות, והיא מופיעה בדו"ח לאיזור המזה"ת וצפון אפריקה, בין הערכים "עיראק" ו"ירדן" (עפ"י סדר אלפאביתי)

בחודש דצמבר נורו ונהרגו לפחות 23 מפגינים פלשתינאים בגדה המע־רבית וברצועה על־ידי חיילים, במהלך מלאות אלימות ברחובות נגד הכיבוש הישראלי. מפגינים גם הוכו בצורה חמורה וללא הבחנה, ואנשים הועמדו למשפט צבאי מהיר ומאסר. נרשמה עלייה בדיווחים על התעללות ועינויי עצירים בידי חיילים של צבא ההגנה לישראל ואנשי שירות הביטחון הכל־לי. פעילים פוליטיים, כולל אסירי מצפון, הוסיפו לשבת במעצר אדמיניסטרטיבי, או שתנועתם הו־גבלה לערים או לכפרים, או שנעצרו תוך הפרת זכותם לחופש הביטוי.

כ־360 פעילים פוליטיים בישראל ובשטחים הכבושים נעצרו במשך שנת 1987 במעצר אדמיניסטרטיבי, או שתנועתם הגבלה לתחומי כפר או עיר. זו פעם ראשונה מאז 1979 היו שני ערבים ישראלים בין הכלואים

בחודש מאי הורתה ממשלת ישראל להקים ועדת חקירה על שי־טות החקירה של השב"כ. זאת בעק־בות פסיקה של בית הדין העליון, שקבע כי השב"כ השתמש בשיטות חו־קירה בלתי ליגאליות, והעיד עדות שקר בפרשת איש צבא ישראלי לשע־בר, שנידון ב־1971 ל־18 שנות מאסר באשמת בגידה וריגול. הוועדה שבראשה עמד אב בית הדין העליון לשעבר, משה לנדוי, פירסמה את ממצאיה ב־30 באוקטובר. היא קבעה שהשב"כ העיד עדות שקר בהליכים הקשורים לקבילות ההודאות מאז 1981, כדי להסתיר את שיטות החקי־רה שלו ולהבטיח את הרשעת הנאש־מים. עוד קבעה שהשב"כ השתמש בשיטות חקירה חמורות כנגד עצירים פלשתינאים, אך טענה שהשימוש בלחץ פסיכולוגי וגופני מתון ומוגדר בקפידה במהלך החקירה של חשודים במעשי טרור הוא לגיטימי. היא הציעה הנחיות לשב"כ (אף כי אלו נשארו חסויות), וקבעה כי יש לחזק את הפיקוח והבקרה של הממשלה על השירות.

בחודש דצמבר פרצו שוב הפגנות אלימות נגד הכיבוש הישראלי ברחבי הגדה המערבית ועזה. מפגינים, רבים מהם ילדים וצעירים, השליכו אבנים ופצצות תבערה על חיילים ישראלים שהגיבו בכוח, כולל שימוש בתחמו־שת חיה. עד סוף 1987 נורו למוות 23 פלשתינאים ונפצעו כ־200. חיילים נראו כשהם מכים בצורה קשה ולעי־תים קרובות ללא הבחנה מפגינים, כולל נשים וילדים, באלות וקתות רובים. רבים היו זקוקים לאשפוז בבית־חולים בגלל אברים שבורים, פצעי ירי או פציעה הבלה מקיפות. חיילים גם הוציאו בכוח פלשתינאים פצועים מבית־חולים בעזה, והיכו אותם לפני שלקחו אותם למעצר. לקראת סוף 1987 נאסרו מעל 1,200 פלשתינאים, וכ־300 מהם הובאו בפני בתי דין צבאיים, נשפטו, שיפוט מהיר תוך ימים למאסר של 20 יום עד שישה חודשים על השתתפות בהפג־נות אלימות. עורכי דין בשטחים הכ־בושים הוליכו להחרים את המשפטים המהירים, כיוון שלטענתם מנעו בעדם השלטונות להגן על לקוחו־תיהם כיאות ובגלל היחס הגרוע שסבלו לקוחותיהם במעצר. המשפ־טים נמשכו על אף החרם.

בין העצורים: עיתונאים ומנודבים

כ־360 פעילים פוליטיים בישראל ובשטחים הכבושים נעצרו במשך שנת 1987 במעצר אדמיניסטרטיבי, או שתנועתם הוגבלה לתחומי כפר או עיר. עליהם נמנו עיתונאים, סטודנ־טים, פעילי איגודים מקצועיים וחברים בתנועות נשים ותנועות לזכויות האדם, כמו גם אסירים בט־חוניים לשעבר, ששוחררו ב־1985 במסגרת חילופי השבויים. זו פעם ר־אשונה מאז 1979 היו שני ערבים יש־ראלים בין הכלואים. הצווים הוצאו בדרך כלל לתקופה של שישה חו־דשים (כמה מהם לשלושה חודשים), אך ניתן היה לחדשם. 35 מהעצורים כבר נעצרו על פי צווים דומים בעבר הקרוב, ולפחות 24 מאלה שתנועתם הוגבלה היו שלוש תקופות רצופות או יותר בסוג זה של מעצר עיר. על העצ־ירים האדמיניסטרטיביים נמנה אסיר המצפון פייסל אל חוסייני, מנהל המ־רכז ללימודים ערביים בירושלים. הוא קיבל צו מעצר לתקופה בת שישה חודשים ב־12 באפריל. המועד קצר לשלושה חודשים, כאשר בדק שופט, כנדרש על פי החוק, את צו המעצר שלו. השלטונות אמרו כי נעצר כיוון שהיה פעיל פתח וכיוון שהיווה סכנה לבטחון הציבור והמ־דינה על־ידי ארגון הפגנות ושביתות. ב־23 בספטמבר נמסר לו צו מעצר נוסף בן שישה חודשים, שאושר בדיון המשפטי על בסיס אותם נימוקים. עשרות אנשים בשטחים הכבושים נאסרו ובמקרים מסויימים הורשעו על חברות בארגון בלתי ליגאלי, על החזקה או הפצת ספרות בלתי ליגא־לית או ספרות הסתה, או על התססה להפגנות. נערכו גם מעצרים רבים לטווח קצר בשטחים הכבושים. רבים מהעצורים היו ילדי בית־ספר וסטודנ־טים שהוחזקו בכלא עד 18 ימים, ושו־חררו בלי שהוגשו נגדם כתבי אישום. רובם נחקרו, על פי השמועה, כדי להוציא מהם מידע על פעילויות פו־ליטיות בקהילות, או שנקראו לשתף פעולה עם שלטונות ישראל. בישראל נאסרו לפחות שלושה אנשי מילואים מבין אלו שסירבו לשרת את שירות המילואים שלהם בשטחים הכבושים, וישבו בכלא כאסירי מצפון, בין 7 עד 28 יום.

עצירים סיפרו כי במהלך מעצרם פניהם כוסו, הם הוכו בכל גופם, כולל הראש, אברי המין וכפות הרגליים. הם נחשפו במשך זמן רב לקור, נשללה מהם שינה, הושמעו נגדם איומים, והם ישבו בבידוד בין יומיים ל־15 יום

ב־27 ביוני החל משפטם של ארבעה ישראלים, שהואשמו על פי סעיף 4 (ה) של החוק למניעת טרור, על פיו יצירת קשר עם פקיד ארגון "טרוריסטי" היא בבחינת עבירה. הם היו חברי משלחת שהשתתפה בכנס שנערך ברומניה ב־1986, ונפגשו עם פקידי אש"ף. אם יורשעו הם צפויים לעונש מירבי של שלוש שנים. בסוף 1987 המשפט היה עדיין בעיצומו.

עצירים ספגו מכות, בעיטות וחבטות

מרדכי ואנונו, טכנאי לשעבר במ־רכז חקר הגרעין הישראלי, הועמד למשפט בחודש אוגוסט, באשמת רי־גול ובגידה. זאת לאחר שגילה לעי־תון בריטי מידע חסוי בדבר יכולתה הגרעינית של ישראל. הוא נחטף באיטליה בספטמבר 1986, בידי סו־כני ביטחון ישראלים, והוחזר בכוח לישראל. משפטו שלא הסתיים עד סוף השנה, נערך בדלתיים סגורות.

חלה עלייה ניכרת בדיווחים על עינויים והתעללות של עצירים פלש־תינאים, כדי להוציא מהם מידע או הודאות, או למטרות הענשה והפחדה. עצירים האשימו חיילים המבצעים מאסרים והמנהלים את מתקני המעצר של אל פרעה בעזה ודהיישה בגדה המער־בית ואנסר 2 בעזה, כמו גם אנשי שב"כ העורכים חקירות באגפי הבי־טחון של בתי־סוהר רגילים ומתקנות מעצר. על פי השמועה ספגו עצירים מכות, בעיטות וחבטות במהלך מאסרם ובאשר נלקחו למעצר. עצי־רים סיפרו כי במהלך מעצרם פניהם כוסו, הם הוכו בכל גופם, כולל הראש, אברי המין וכפות הרגליים. הם נחשפו במשך זמן רב לקור, נשללה מהם שינה, הושמעו נגדם איומים, והם ישבו בבידוד בין יומיים ל־15 יום. כמה מהם סיפרו כי נתלו בתנוחה מכאיבה ונזרקו מקיר לקיר. שני עצירים באל פרעה אמרו בחודש דצמבר כי ספגו מכות חשמל.

ב־16 בדצמבר הביע אמנסטי את דאגתו בפני שר הביטחון על הריגת 13 מפגינים בשטחים הכבושים על־ידי חיילים. הארגון ציין כי אפילו לנוכח השלכת אבנים, נראתה התגובה כחורגת בהרבה ממה שניתן לראות ככוח סביר

נערכו כמה חקירות רשמיות בעק־בות תלונות על התעללות. למשל, בחודש נובמבר הורשעו שישה חיילים על התעללות בעצירים באנסר 2. השלטונות גם הורו לבדוק את שיטות החקירה באל פרעה. אולם עורכי דין אמרו כי לעיתים קרובות התעלמו השלטונות מתלונות על התעללות או לא חקרו אותן באורח יסודי, וכי כנגד כמה עורכי דין ועצירים הושמעו איו־מים לאחר שמסרו תלונות.

בחודש ינואר ביקרה משלחת של אמנסטי אינטרנשיונל בישראל, וקיי־מה שיחות עם שרי הביטחון והחוץ ועם פקידים ממשרדי המשפטים והביטחון של ישראל. הנושאים שהועלו כללו את השימוש במעצרים אדמיניסטרטיביים וצווי הגבלת מגו־רים. בהם, טען הארגון, ניתן לעשות שימוש לרעה כדי לעצור או להגביל אנשים על פעילות פוליטית לא אלימה, ושעליהם אי אפשר לקרוא תיגר באורח אפקטיבי, כיוון שלמ־קבלי צווים אלו לא נמסרות לעולם הסיבות המלאות להוצאת הצו. אף כי הצווים הללו כפופים לאישור ובדיקה בידי בית דין צבאי (או בתי דין מחוזיים, כשהמדובר בתושבי מזרח ירושלים וישראל), נמנעת מהמקב־לים, דרך שיגרה, גישה למידע אותו רואה רק השופט. השלטונות היש־ראליים השיבו כי צווים אלו נבקשו רק נגד אנשים שמילאו תפקידי מנ־היגות באפת הסיבות של אש"ף (כמו גיוס אחרים, חלוקת כספים או ארגון תסיסה) ושהיו קשורים, אם גם באורח עקיף, להתנגדות אלימה לשלטונות הישראליים. אולם מסקנתו של אמנסטי לאחר עיון מדוקדק במקרים אינדיווידואליים רבים היא, כי קשר זה אינו תמיד קיים. במהלך השנה אימץ אמנסטי כאסירי מצפון שני עצירים אדמיניסטרטיביים, חמישה אנשים במעצר עיר ושלושה אנשי מילואים ישראלים שסירבו לשרת בגדה המערבית מסיבות מצפוניות. נחקרו המקרים של שמונה עצירים אדמיניסטרטיביים ותשעה אחרים שתנועתם הוגבלה, כולם אסירי מצ־פון אפשריים.

בחודש יוני נכח משקיף של אמנסטי בחלק מהדיונים במשפט ה־ארבעה שהואשמו על פי סעיף 4 (ה) של החוק למניעת טרור. בחודש אוגוסט ניסה ללא הצלחה משקיף של אמנסטי להיות נוכח במשפטו של ואנונו. אמנסטי הביע דאגה בפני פר־קליטות המדינה בחודש אפריל, על שואנונו הואשם בעבירה הצפויה לעו־נש מוות, הארגון קיבל מאוחר יותר הבטחות כי התביעה לא תבקש להטיל עונש מוות. עם זאת, שאלת הגינותו של המשפט הוסיפה להיות מקור לדאגה לנוכח הנסיבות שב־אפפה אותו, סירובם של השלטונות להודות בפומבי במעצרו של הנאשם בישראל במשך ארבעה שבועות, נסיבותיהם המתמידים למנוע חשי־פה, אפילו בכלליות קצרות, של אופי המעצר, בידוד הנאשם מוחלט בכלא, והסירוב להתיר מעקב בלתי תלוי כלשהו אחר מהלכי המשפט.

בחודש אוקטובר שיגר אמנסטי תזכיר לפרקליט המדינה, בנוגע לחקיקה שבמסגרתה ניתן לאסור אנשים, תוך הפרת זכותם לחופש בי־טוי בישראל ובשטחים הכבושים. החקיקה בה מדובר כללה את סעיף 4 (ג) של החוק למניעת טרור, בר יישום בישראל, האוסר על ביטויי תמיכה פומביים בארגון "טרוריסטי", כגון הנפת דגל אש"ף; צווים צבאיים שו־נים בני יישום בשטחים הכבושים החו־לים על התססה; הפרות הסדר הציבו־רי; יבוא וחלוקה של פרסומים ללא רשיון; סעיפים 85 ו־88 של תקנות ההגנה לשעת חירום משנת 1945, כפי שהן מיושמות בשטחים הכבו־שים, הנוגעות בהחזקת ספרים אסו־רים או פרסומים של ארגונים בלתי ליגאלים; וחק ההסתה כפי שהוא מיושם ברמת הגולן.

"חקירה קשה ואינטנסיבית"

במהלך 1987 קרא אמנסטי לשל־טונות לחקור 11 מקרים, בהם תלונות על עינויים והתעללות שהוגשו לשל־טונות בין 1985 ל־1986. אמנסטי קיבל תשובה רק על אחד מאותם מק־רים. ב־1986 כתב אמנסטי לממשלה על ארגון מנסור גנאם, שעל פי השמ־ועה עונה בכלא עזה בידי אנשי השב"כ בחודש דצמבר 1985 (ראה דו"ח אמנסטי 1987). בחודש ינואר הודה פרקליט המדינה, כי גנאם עבר "חקירה קשה ואינטנסיבית", אך ציין ש"לא היתה שום עדות חותכת כי עונה". פרקליטות המדינה ציינה כי האסיר תקף אחד מחוקריו, וכי מן ההכרח היה להשתלט עליו בכוח ובגז מדמיע. הסבר זה לא שיכך את דאגות אמנסטי, בעיקר בנוגע לשאלה כיצד נפצע האסיר בראשו – פציעה שנראתה לעין כאשר הופיע בבית משפט. נוסף לכך, לפי התיקים הרפואיים של בית הסוהר בחסר, בתוך מצב בריאותו של האסיר התנוד תיעוד שנועד לתמוך בטענת השלטו־נות כי לא היתה התעללות. דאגות אלו הועלו בחודש אפריל במכתב של אמנסטי לפרקליטות המדינה, אך לא היתה תגובה נוספת.

בחודש יולי הגיש אמנסטי מידע על התעללות ועינויים לוועדת לנדוי.

ב־16 בדצמבר הביע אמנסטי את דאגתו בפני שר הביטחון על הריגת 13 מפגינים בשטחים הכבושים על־ידי חיילים. הארגון ציין כי אפילו לנוכח השלכת אבנים, נראתה התגו־בה כחורגת בהרבה ממה שניתן לראות ככוח סביר, והוא קרא לחקירה מיידית ויסודית של מכות ההרג. אמנסטי גם קרא לממשלה לנקוט צע־דים דחופים להבטיח שכל אנשי הצבא יקבלו הוראות ברורות לא להי־שתמש בכוח בלתי סביר, וכי ייאמר להם שאי־מילוי הוראות אלו יגרור אחריו חקירה ועונש.

במהלך ביקור המשלחת בישראל בחודש ינואר, שוחח אמנסטי עם שר הביטחון ועם נציגי שלטון אחרים, הדיבר על דאגתו המשכת לנוכח מעצרם בבידוד, ללא משפט, וה־היעלמות שמועות על עינויים והתעל־לות של עצירים המוחזקים בידי צד"ל בבית הכלא חיאם בלבנון. זאת עקב נוכחותו של צה"ל בדרום לבנון וקשריו הקרובים עם צד"ל. בשיחות אלו ובהתכתבות שבעקבותיהן קרא ה־ארגון לשלטונות ישראל להשתמש בהשפעתם כדי לשכנע את מפקד צד"ל להתיר לצלב האדום הבינלאו־מי גישה סדירה לכל האסירים המוח־זקים אצלו במאסר.

חקירות רשמיות הובילו להרשעת שישה חיילים שהתעללו בעצירים באנסר 2

קואופרטיב דן
משתתף בצער החברים
ד"ק, אליעזר ומאיה טולדנו והמשפחות
על מות
האם ז"ל

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
יוסף שם־טוב והמשפחה
על מות **האב** ז"ל

קואופרטיב דן
משתתף בצער החבר
יעקב חזן והמשפחה
על מות **האב** ז"ל

קואופרטיב דן
משתתף בצער חברו הגימלאי
זכריה עקיבא והמשפחה
על מות
הבת ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
מרסל סופר
בת עזיזה ויצחק עיני ז"ל
פרטים על מועד ההלוויה ניתן לקבל בטלפונים: 03-9229949, 03-655040, 03-655020, 052-88789
מתאבלים: בעלה אברהם סופר
בנה שאול ותחיה סופר וב"ב
בתה אביבה וחזי בן יחזקאל וב"ב
בתה אתי ושוקי רביב וב"ב
יושבים שבעה בבית רביב רח' צה"ל 16, פתח־תקוה טל: 03-9229949

בצער רב אנו מודיעים על פטירת יקירתנו
תרצה פרידמן
(לבית רוזנברג)
ההלויה תתקיים היום, יום ראשון, כ"ח בתשרי תשמ"ט 9.10.88 בשעה 15.00 בבית העלמין ברח' פינסקר בהרצליה
נפגשים ליד שער בית העלמין, ברח' פינסקר, הרצליה
המשפחה המתאבלת

במלאת שנתיים לפטירת יקירתנו
חרמונה בר־ציון ז"ל
נעלה לקברה לאזכרה ביום שלישי, ל' בתשרי תשמ"ט, 11.10.88, בשעה 3.00 אחה"צ, בבית העלמין בגבעת שאול, חלקת הר תמיר, ירושלים
מוקירי זכרה מוזמנים
בעלה: אריה בר־ציון
בתה: פנינה (בר־ציון) שור וב"ב
בניה: אבי בר־ציון וב"ב
בני בר־ציון

במלאת שלושים לפטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו היקרה
מישה (מאשה) שדמי ז"ל
לבית גולדהבר, מטלוסטה – פולין
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה ולגילוי המצבה,
ביום שלישי, ל' תשרי תשמ"ט 11.10.88
בשעה 3.30 אחה"צ בבית העלמין בקריית שאול. נפגשים ליד השער
תודתנו נתונה לכל מנחמינו בכתב ובעל־פה
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של
אבלינה קרומהולץ
אבלים:
משפחת קרביאל
הבן, הכלה והנכדות

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
חנה גילת ז"ל
לבית ורבר
תתקיים אזכרה וגילוי מצבה ביום שלישי ל' תשרי תשמ"ט 11.10.88 בשעה 4.00 אחר הצהריים בבית העלמין סגולה בפתח תקוה.
נפגשים ליד כיפת בית העלמין
אנו מודים לכל מנחמינו בכתב ובעל פה
משפחות:
גילת, גלעזר, זילברמן ושפירא.

האגודה הישראלית לטיפול במשפחה ובנישואין ולחינוך בחיי משפחה | בחסות: | האוניברסיטה העברית בירושלים מרכז לוין להתפתחות הנורמאלית והפסיכופתולוגית של הילד והמתבגר

הכינוס החמישי
של האגודה הישראלית לטיפול במשפחה ובנישואין ולחינוך בחיי המשפחה
המשפחה הישראלית:
מעברים, משבר ואתגר
האוניברסיטה העברית בירושלים
גבעת רם
ימי שני ושלישי, כ"ט-ל' תשרי תשמ"ט
10-11 באוקטובר 1988
במסגרת הכינוס תתקיים תצוגת ספרות מקצועית ופרוייקטים יחודיים של ארגונים פרטיים וציבוריים.
ארגון וביצוע:
סמל – ארגון, תערוכות, כנסים ואירועים
רח' יצחק שדה 34 ת"א – 67212 טל' 03-339267

עיריית רחובות
חיסון מונע לתושבי רחובות
נגד שיתוק ילדים
במסגרת פעולות המנע של משרד הבריאות ועיריית רחובות יחוסנו כל תושבי רחובות עד גיל 40 (ילידי 1948 ואילך) בהתאם לסידורי החיסון המפורטים להלן:
א. מקומות החיסון
1. תלמידי גני הילדים ובתי הספר יחוסנו במוסדות החינוך.
2. עובדי מוסדות ומקומות עבודה גדולים יחוסנו במקום העבודה.
3. שאר האוכלוסיה בהתאם לגילאים המפורטים בסעיף ב' יחוסנו בתחנות בריאות המשפחה באזור מגוריהם בהתאם לרשימה המפורטת להלן:
תחנה לבריאות המשפחה רחוב אחרוני 21 טלפון: 446544
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] טלפון: 459553
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] 16
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] טלפון: 410952
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] 80
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] 14 טלפון: 458872
תחנה לבריאות המשפחה [illegible] טלפון: 445910
ב. מועדי החיסון (עפ"י קבוצות האוכלוסיה המפורטות להלן):
* תינוקות מלידתם עד גיל חודשיים שלא קיבלו חיסון נגד שיתוק ילדים (בתחנות בריאות המשפחה באזור מגוריהם) החל מיום שישי 7.10.88 משעה 08.00 עד 12.00
* תלמידים בכל מוסדות החינוך (מגני ילדים ועד תיכון) בימים א'-ג' (9-11/10/88) החיסון יינתן במוסדות החינוך.
* ילדים מגיל חודשיים עד גיל 5 (שלא נמצאים במסגרת חינוכית) בימים א', ב', ג' (9-11/10/88) בין השעות 08.00-14.00 בתחנות לבריאות המשפחה באזור מגוריהם.
* מבוגרים עד גיל 40 ועובדים קבועים באזור יחוסנו החל מיום ד' 12/10/88. המקום והמועדים יפורסמו בנפרד ביום שלישי 11/10/88
החיסון לכל התושבים ייעשה אך ורק עם הצגת תעודת זהות
במקרים דחופים אפשר לפנות למוקד המיוחד במחלקה לשירותי הרווחה של עיריית רחובות טלפון: 106 ו־473949.
התושבים נקראים להקפיד על היגיינה אישית.
יש לרחוץ ידיים במים ובסבון לאחר שימוש בשירותים ולפני האכילה.
יש לרחוץ ירקות ופירות במים עם סבון.
יש לפנות לרשות המקומית (טלפונים: 456456 בשעות העבודה ולאחר שעות העבודה 467977) על כל פריצת ביוב.
המטה המיוחד
למאבק נגד שיתוק ילדים

משרד הבינוי והשיכון
מחלקת עבודות ציבוריות
מע"צ
מ.ע.צ.
מהנדס מחוז הדרום
מודיעים:
החל מיום א' הקרוב 9.10.88
יבוצעו עבודות מיחזור וריבוד אספלט
בכביש באר־שבע דימונה (מס' 25)
בקטע שבין צומת באר־שבע לצומת נבטים.
העבודות נערכות במסגרת ניסוי לבחינת ציוד חדשני למיחזור אספלט.
הניסוי יימשך מספר ימים ובמהלכו **ייסגר מדי יום נתיב אחד לתנועה, לאורך קטע 1.5 ק"מ.**
הנהגים מתבקשים לנהוג במשנה זהירות בכביש זה ולהישמע להוראות התמרורים ושילוט ההכוונה במקום.
לשכת דובר מע"צ.

هكذا من الأصل

פילים לבנים בבתי ספר

עכשיו, כששנת הלימודים יוצאת לדרך לאחר תקופת החופשות, עושים תלמידים רבים בגנים ובבתי הספר הכרות המחשבים במוסדות אלה. הורים, ששילמו כמיטב כספם באמצעות עמותות, קרנות שכלול, ושאר מכשירי גביית "חינוך חינם" עליהם התבשרו עם תחילת השנה מקווים כי בחירת המחשב בבית הספר של יקיריהם היתה טובה – וכי הציוד לא יעמוד כאבן שאין לה הופכין.

על הנייר, המספרים מרשימים. כלל מרוחות על 1280 מחשבי "ספרינג" אותם התקינה בחודשים האחרונים ב־120 מוסדות חינוך. טלקור מרוחות על 440 מחשבי "טורמינטור" ב־75 בתי ספר. תדיראן מרוחות על 40 בתי ספר המצוידים ב"אמיגה". למי שמחפש ברשימה את שמה של יבם צריך להזכיר כי החברה לא אושרה במכרז משרד החינוך – מה שלא מפריע לה למכור לא מעט מכשירי פי־אס, גם לבתי ספר. שוק המחשוב החינוכי אינו מסתיים בבתי הספר. בדרך כלל, מעדיף הורה לרכוש עבור ילדו את המחשב בו משתמשים בבית הספר.

בתי־הספר וגני הילדים מורשים לרכוש מחשבים על פי רשימת ציוד וספקים המאושרת במכרז משרד החינוך. המכרז נחשב לחשוב ביותר בתחום המחשבים האישיים, והיקפי העסקים בתחום זה מגיע למיליונים רבים של דולרים. רכישה ממוצעת של כיתת מחשבים אחת בת 16 מחשבים – הכוללת רשת תקשורת – עשויה להגיע למאה אלף דולר בתמורה, בישומי לומדה ובתחזוקה לשנה הראשונה. כדי להוביל במשך שנים, נזקק המשווק להשקיע מאות אלפי דולרים בפיתוח יישומי לומדה למחשבים, באחזקת צוות טכני גדול וצוות הדרכה.

לא מעט בתי ספר וועדי הורים נופלים במלכודת מחשוב הזינוק. מי ששוקל שיקולי מחיר – ובעיקר כאשר עורכים שיקולי תמורה בלבד – מוצא עצמו לא פעם עם כתת מחשבים מצויינת וללא תלמידים. "אנשים מעדיפים עמדה נוספת במקום להשקיע בתוכנה והדרכה", מתריע חזי אספיס, מנכ"ל תדיראן מחשבים – החברה היחידה המתנה מכירת מחשב (אמיגה) במכירת הכלית תוכנה מלאה. כאשר מתבקשת תדיראן מחשבים להגיש הצעה בתנאי תנאמי הפייסי, שגם כן היא פועלת – היא נאלצת לשחק לפי כללי השוק הזה: מחיר התמורה הוא הקובע.

לאותם ועדי הורים השוקלים עתה הצטיידות בתי ספריהם, צריך לשוב ולשנן כי מחיר המחשב עצמו (בין 800 דולר לתואם מאיוואני ל־2,000 דולר למחשב אמיגה, המצוייד במצג צבע), הוא מרכיב חלקי בלבד בעלויות המיחשוב לטווח הארוך. כמות ואיכות הלומדות המוצעות הן הקובעות. הן גם שיכריעו אם תעמוד כיתת המחשבים כפיל לבן.

רווח למשוב במחצית 88

משוב מחשבים דיווחה לבורסה לניירות ערך בתל אביב על תוצאותיה העסקיות למחצית 1988. מן התוצאות עולה כי משוב מחשבים ממשיכה להרוויח זה הרבע השלישי ברציפות. רווחי משוב בולטים, על רקע המצב הקשה השורר השנה בשוק המחשבים.

במחצית שנת 1988 הרוויחה משוב מחשבים 40,121 ש"ח (מתואם) על מחזור מכירות מתואם של 2,418,217 ש"ח. הרווח מהווה תשואה (מגולמת שנתית) של 18% אחוזים על ההון העצמי המתואם.

משוב מחשבים, שידעה הפסדים כבדים במשך שנים, ביצעה רה־ארגון מקיף ותוכנית התייעלות פנימית במהלך שנת 1987. מוצר הדגל של החברה הוא מחולל היישומים (סביבת פיתוח) "מאג'יק 2" שפותח בקבוצת משוב ומיוצא בהצלחה לחו"ל. החברה היא גם המשווק בישראל של כלי חומרה ותוכנה להקמת רשתות תקשורת למחשבים אישיים "נובל".

מס הכנסה יאפשר הגשת הצהרת הון בפלט מחשב

בימים אלה הסתיים פיתוח תוכנה ייחודית לאיסוף נתונים להצהרת הון בשם "הונית". התוכנה כוללת הדרכה והצגת מסכים למילוי הטופס, הכוונה לבדיקת הסברי השינויים בהון לפי מבחני ההכנסות וההוצאות, הפקת טופס רווח למס הכנסה ושמירת קבצים. שני רואי חשבון בתיאום עם נציבות מס הכנסה ניתחו את דרישות המשתמש בהפעלת תוכנה מסוג זה, ויצרו מסגרת תוכנה שתתאים הן למשרדי רואה חשבון ויועצי מס, הן לנישומים עצמם שלא נעזרים במייצגים.

בית התוכנה "ליום בע"מ", המשווק את התוכנה, מוסר כי כל שלבי פיתוח ותיחות התוכנה אושרו ע"י נציבות מס הכנסה. משרד שרכש את "הונית" יוכל להגיש לנציבות מס הכנסה פלט מחשב במקום טופס הצהרת הון ידני.

בכוונת נציבות מס הכנסה ומפתחי התוכנה לאפשר בעתיד קליטת נתוני הצהרת הון על גבי דיסקטים.

מנהלת כוח־אדם ברשת עמל מוחשבה בעזרת תוכנת מ.מ.ש

מנהלת כוח־האדם של רשת עמל מוחשבה בעזרת תוכנת מ.מ.ש לתכנון ניהול ובקרת משאבי־אנוש של חברת סקר. רשת עמל מעסיקה כ־3,000 עובדים בכ־100 בתי־ספר ומתקני חינוך, המכשירים כ־55,000 תלמידים בשנה.

מחלקת כוח־האדם ב"עמל" עוסקת בתפעול המשאב האנושי, המהווה הוצאה של כ־85% מתקציב השוטף. במסגרת תפקידה מטפלת המחלקה בקביעת רמות־שכר, דרגות, זכויות סוציאליות, הדרכת עובדים, מסלולי קידום, משא ומתן קיבוצי, וכן ברווחת הפרט.

עד להתקנת מערכת מ.מ.ש, בוצעה עבודת המחלקה באופן ידני. לדוגמה, כרטסת חופשות מחלה, המבוססת על חישוב יחסי של חלקי המשרה והיקף שעות ההוראה בימי המחלה, נוהלה על־ידי עובד במשרה מלאה. כיום מהווה הכרטסת חלק מהמערכת.

חישוב השכר של עובדי ההוראה ברשת מורכב ביותר, ונשען על 13 בסיסי שכר שונים, הסכמי עבודה קיבוציים מורכבים וחישוב ייחודי של ימי מחלה. מרכיבים אלה שולבו במערכת מ.מ.ש.

בנוסף, תשתלב מ.מ.ש בפעולות המחלקה הפדגוגית בתחום השתלמות והכשרת מורים, ותשרת את היחידה לתכנון כלכלי של הרשת.

בכוונת המרכז להתקין מערכת מ.מ.ש בכל בית־ספר. כיום, קיימת כפילות נתונים – ולעיתים סתירות נתונים – בין המרכז לבין בתי־הספר.

מערכת מ.מ.ש של חברת סקר, המותקנת ב"עמל", כוללת שש תחנות עבודה מסוג PC ושרת, ומקושרות באמצעות רשת תקשורת מקומית (LAN) מסוג נובל.

בלי שגיאות איות

השידוך בין מחשב ומילון אינו רעיון חדש. משתמשים רבים במעבדי תמלילים לועזיים מכירים את אופציית בדיקת האיות הנכללת בהם. בארץ, יש מי שמשווק מילונים דו־לשוניים על גבי דיסקט, לשימוש במחשב אישי. בכל המקרים האלה מדובר כמובן בתוכנה ישומית, הרצה על מחשב אישי: השימוש בה מוגבל למקום הימצאו של המחשב, ויש לטעון אותה על פי התהליכים המיוחדים לה.

דוח שימוש

אלא שהטכנולוגיה, כידוע, אינה עוצרת. וכך, אחרי מחשבי הכיס – באים גם המילונים הממוחשבים. חברת "פרנקליין" האמריקאית רכשה ממילון ובסטר האמריקאי וממילון קולינס האנגלי את הזכויות למילונאות אלקטרונית המבוססת על מילוניהם. לאחר מכן, השקיעה 1.7 מיליון דולר בפיתוח. כיום, מייצרת "פרנקליין" מה שמוגדר בארה"ב "ספרים על סוללות": מחשב במימדי ספר לא גדול, הפועל על ארבע סוללות קטנות בנות 1.5 וולט. המערכת כולה מבוססת על שבבים זעירים: אלה אוגרים 80,000 מילים, ללא צורך בכונן או בכל אמצעי אכסון אחר. למחשב־מילון שלה מסך קריסטל נוזלי בן 4 שורות ומקלדת אנגלית מלאה ונוחה לשימוש למרות מימדיה המצומצמים. המקלדת אינה כוללת מקשי ספרות או סימני פיסוק, למעט סימן שאלה, אליו נגיע מאוחר יותר.

מי שמבקש לברר פשר מלה מקיש אותה, ואחריה סימן "בצע" (enter) המחשב מספק את התשובה בתוך שניות, כאשר שני מקשים מאפשרים דפדוף למעלה או למטה. על פי מיטב מסורת הווכסטר, אתה מקבל גם הגייות פונטיות ומילים נגזרות.

היתרון הגדול הוא למי שאינו מכיר גם את אופן איותה של המילה שהוא מחפש. די להקיש מילה "על פי השמיעה", או אף תוך החלפת אותיות שאינך בטוח בהן בסימני שאלה, על מנת לקבל רשימת הצעות לפתרונות אפשריים.

המפיצים – חברת "סי אור", ו"סופר שיווק וטכנולוגיות" מציעים מגוון דגמים במחירים שבין 200 ל־600 ש"ח.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"

חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" בנצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 33/88. מוגש ע"י מוחמד גבר סאלח מישוב משהד, ששה בגר

מהות ההקלה: בניית קומה מעל למותר. את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית רח' כרמל 3/ג נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.

ישראל קיסר
יו"ר הועדה

ב.ל.ת מימון והנפקות (1981) בע"מ

הודעה בדבר קביעת שיעור הריבית על אגרות חוב (סדרה 2) בסך 43 מיליון שקלים חדשים

שעור הריבית שתישאנה אגרות החוב הנ"ל לתקופה מיום 1.10.88 ועד ליום 31.3.89 על־פי תנאי הברירה הדולרית תהיה 9.75% לשנה. שעור הריבית הנ"ל נקבע ע"י הנאמנים של מחזיקי אגרות החוב.

עסקת ענקים

יבמ תיהנה ממעמד בכורה בכלל: העסקה הגדולה מסוגה בשוק הישראלי. כלל ליסינג כבר משולבת בשיווק המערכות האישיות של יבמ, סימטרון מבקשת לשפר מעמדה, ומחלקת רכש הגומלין של יבמ עשויה גם היא להעדיף את כלל

כאשר ניצבו ביום חמישי בשבוע שעבר יהושע מאור, מנכ"ל יבמ ישראל, ד"ר יגאל כוכבי, מנכ"ל כלל מחשבים וטכנולוגיה, ואלי אלדאר, מנכ"ל י.ב.ם תעשיות תוכנה לתמונה משותפת, הציע מישהו שיעמדו בתנוחת קפס דיוויד של בג'ין־קרטר־סאדאת: שלוש ידיים לוחצות זו את זו. במסיבת העיתונאים בה השתתפו השלושה היו הרבה חיוכים – ולא מעט תשובות דיפלומטיות. גם אם חסרים פרטים לא מעטים – התמונה הכללית ברורה: יבמ קיבל מעמד בכורה במחשוב קונצרן כלל. למעשה, תעניק כלל בלעדיות לציוד יבמ ברוב המכלול של תחומי המחשוב בכל חטיבות הקונצרן ומפעליו.

יהושע מאור אומר כי זו העסקה הגדולה ביותר מסוגה שנחתמה עד כה בישראל. איש אינו מוכן לנקוב במספרים מדוייקים, אולם ניתן לבצע הערכות במידה רבה של ודאות: ההוצאה הממוצעת על מחשוב בחברות ממין אלה הנכללות בכלל עומדת על אחוז אחד עד שלושה אחוזים מהמחזור השנתי. לפיכך, ובהתחשב בהיקפי המחזור של כלל – שאינו סוד – אנו מדברים על עשרות מיליוני דולר מדי שנה. מה שחשוב במיוחד הוא שהשוק של כלל עתיד להיות עבור יבם בגדר שוק קבוע: לא עסקה חד פעמית, אלא הכנסה בטוחה, שנה אחר שנה.

על־פי העסקה, תרכוש כלל מיבם מערכות מחשוב אישי (פי־אס), תחנות עבודה מדגמי 9150, מחשבי מיני וסופר מיני מדגמי אי־אס 400 ומחשבי 9370. מאליו ברור, כי ההסכם המרוכז מאפשר לכלל ליהנות מתנאים מועדפים השמורים ללקוחות בסדר גודל זה. יגאל כוכבי אומר כי ראה יתרון אדיר לפעולה עם חברה אחת בלבד, בשל היתרונות שמעניק לו – כלקוח – גודל העסקה.

ה־AS400 עתיד להיות אחד הכוכבים בעסקה הזאת. יהושע מאור אומר כי מחשב חדש זה הוא "אחד הנושאים העיקריים", ויגאל כוכבי אומר כי אם היו לו היסוסים לגבי העסקה לפני הכרזתו, לגבי יעילותו של מחשב ה־9370 כפתרון ברמה הבינונית בא ה־AS400 ופתח אפשרויות אדירות. אחרי שרבים קברו והספידו את יבם בישראל, אומר כוכבי כי אסור לשכוח כי מדובר בחברה של 60 מיליארד דולר בשנה – וכי היא עוברת שינויים של ממש בתחום השיווק. השיווק, הוא מציין, הוי יותר פורה מכפי שציפו מראש.

שיתוף הפעולה בין יבם ל"כלל" משתרע כיום על פני תחומים רבים. באחרונה שולבה "כלל ליסינג" במסע השיווק של המערכות האישיות של יבם. יצרנית המחשבים העמידה לרשות חברת המימון הזו ציוד זול יחסית בהיקפי ברוך, ו"כלל ליסינג" מטפלת בהעמדתו לרשות לקוחות יבם, תוך שהיא מעניקה להם תנאים מועדפים.

מעריכים כי "כלל" עשויה ליהנות מעמדה עדיפה כספקית למחלקת רכש הגומלין של יבם, המבצעת קניות בהיקף הולך וגדל בתעשייה הישראלית. ב"כלל" מזכירים במיוחד את חברת "סימטרון", השייכת לקונצרן, המתמחה בפיתוח מערכות תיכ"ם (תכנון באמצעות מחשב). חברה זו מבקשת כיום להדק את קשרי השיווק שלה עם יבם. יהושע מאור מזכיר גם הוא את רכש הגומלין ואת סימטרון, כבר בדברי הפתיחה שלו.

יש לציין כי קונצרן "כלל" עצמו עוסק בשיווק מערכות מחשבים.

חברת "כלל מערכות" היא הסוכן בישראל של מחשבי יוניסיס (לשעבר בורוז), וחברת "מאגרי איכות" – גם היא מקבוצת כלל – עוסקת בתחום המחשוב האישי. שתי החברות נהנו עד היום מ"שוק שבוי" והעדפה בתוך מסגרת הקונצרן. במכרזים רבים אותם קיימו חברות בכלל הפעיל עליהן לחץ מצד הנהלת הקונצרן לרכוש מחשבים מחברות "בתוך המשפחה". יגאל כוכבי אומר, כי מה שהניע אותו לבחור בציוד אחר מזה שהקונצרן משווק היתה בעיית מיעוט המתרגמות הישומים על מחשבי בורוז. עניינה של חברת "מאגרי איכות" ייפתר בתוך מסגרת הקונצרן. על כלל מערכות הוא אומר כי זאת חברה רווחית, "בלי שיסדרו לה את הפרנסה", וכי לעסקה לא תהיה השפעה מהותית עליה. כוכבי מדגיש את שוק היוניקס אליו נכנסת עתה החברה, ואומר כי היא מתייעלת ומסוגלת להתחרות בכלל השוק.

הישום – באמצעות י.ב.ם

ישום המערכות בקבוצת כלל ובמפעליה יעשה יחד עם חברת י.ב.ם אשר מונתה כקבלן שיווק כללי של יבמ לתחום זה. י.ב.ם משלימה אתה את התארגנות אגף השיווק שלה לקראת יישום העסקה.

י.ב.ם תציע לחברות בכלל פתרונות ייעודיים על מחשבי יבם מסוג PS/2, AS/400 ו־9370, אשר ישווקו על־ידה. בשיתוף עם הנהלת כלל מחשבים, סקר בית התוכנה פתרונות שפותחו בשוק המקומי, בכוונה לאתר מיגוון רחב של תוכנות העונות על צרכי חברות קונצרן כלל.

י.ב.ם. התמה חוזי שיווק עם מירב יצרני התוכנות שאותרו, ביניהם: מערכת עידן/400 של חברת מיחשוב לתחום הפיננסי; מערכת תפ"י לניהול יצור, הכוללת ניהול שיווק ומלאי לתחום התעשייתי; מערכת תפנית, לתחום הביטוח האלמנטרי ולסוכני הביטוח; אשורן, המיועדת לתחום הבנייה. בתחום הטקסטיל מקיימת י.ב.ם. משא ומתן מתקדם לייצוג בית תוכנה המתמחה בתחום זה. יש לצפות כי הסכמים יחתמו עם חברות נוספות במהלך החודש הבא.

י.ב.ם. התמה גם חוזה מיוחד עם מרכז ההדרכה של סיון מחשבים. במסגרת הסכם זה, יודרכו משתמשים בקונצרן כלל בנושא השימוש במחשבים AS/400 במסגרת קורסים מיוחדים שיקיים בית הספר.

י.ב.ם. תעשיות תוכנה הוקמה ב־1983 על־ידי אלי אלדאר ונחום רוזמן, כבית תוכנה המייצג חברות תוכנה אמריקאיות בישראל. כיום, היא מעסיקה למעלה משמונים עובדים.

במקביל לשיווק כלי תוכנה מתקדמים, הרחיבו י.ב.ם. את אגפי הפיתוח והסיוע, אשר עסקו גם בבניית מערכות תוכנה ייעודיות שהתבססו על כלים ומוצרים ששיווקה החברה. בשנים האחרונות התמקדה י.ב.ם. בביסוס מעמדה כבית מערכות, המספק ללקוח פתרון כולל המשלב חומרה ותוכנה. כיום, יש לה כ־150 לקוחות.

הסכם כלל, יבם וי.ב.ם. פותח בפני י.ב.ם. שוק חדש, ומכניס אותה לתחומים בהם לא היתה פעילה עד כה: מחשבים ברמת הביניים והמחשב האישי.

החברה הראשונה בקונצרן כלל שהזמינה מחשבי יבם במסגרת ההסכם החדש הינה חברת ECI.

הפדרציה הבין־לאומית לעיבוד אינפורמציה תקיים ועידתה בישראל

הנהלת הפדרציה הבין־לאומית לעיבוד אינפורמציה (IFIP) החליטה לפי המלצת איל"א (האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה) לקיים את אסיפתה השנתית ב־1990 בירושלים. זאת למרות התנגדות עזה ולחצים כבדים של נציג בירית המועצות.

ההחלטה נתקבלה בישיבה שנערכה בניו־דלהי שבהודו, בהשתתפות נציג ישראל בפדרציה, משה גוטליב, המכהן כמנכ"ל איל"א. גוטליב מסר כי ההתמודדות על אירוח האסיפה היה בין ישראל לבין בלגיה וספרד.

גוטליב ציין כי אחד הנימוקים שהכריעו את הכף לטובת ישראל הוא העובדה שב־1990 תתקיים בירושלים הוועידה הבין־לאומית לטכנולוגיה של המידע, המאורגנת ע"י איל"א. הנהלת הפדרציה אף הסכימה לתת חסות לוועידה.

שלטונות הודו הערימו קשיים על השתתפותו של נציג ישראל בישיבה בניו־דלהי. עד לרגע האחרון סירב משרד הפנים ההודי לתת אשרת כניסה למנכ"ל איל"א, ורק בהתערבותו של נציג הודי בכיר בפדרציה, גנרל בדימוס בצבא הודו, הוענקה אשרה מוגבלת. משה גוטליב אף עוכב שעות ארוכות בנמל התעופה של ניו־דלהי, לפני שהותר לו להיכנס להודו.

למרות ניסיונות הסיכול של נציג בריה"מ נבחר גוטליב לסגן יו"ר ועדת הכספים של הפדרציה הבין־לאומית. כן נבחר נציג ישראל לסגן יו"ר הוועדה לקונגרסים בין־לאומיים.

סי־סי־סי תשווק קסניקס מיבוא עקיף – יוניפאואר לא תתמוך

חברת סי־סי־סי אומרת, כי היא משעה את המו"מ עם יוניפאואר ישראל על הפצת מערכת ההפעלה קסניקס, מתוצרת SCO. סי־סי־סי ממשיכה למכור מן המלאי את מערכת ההפעלה הזאת, אותה רכשה מבית התוכנה הבריטי ספינקס, משווק מורשה של מערכת ההפעלה ומוצרי התוכנה של SCO.

מחברת יוניפאואר נמסר בתגובה, כי אין מו"מ בינה ובין סי־סי־סי וכי גם בעבר לא התנהל מו"מ מעשי.

יוניפאואר מגדירה את התוכנה שמשווקת סי־סי־סי כישנה ובלתי מעודכנת, ומבהירה כי רוכשיה לא יקבלו תמיכה ממנה.

יוניפאואר (לשעבר – אגף התוכנה של סי־סי־אי ישראל) מונתה השנה כמשווק עיקרי של תוכנות SCO בישראל. קסניקס SCO הוא גרסת יוניקס למחשבים אישיים התואמת ליוניקס 5 של אי־טי־טי.

השיווק הכפול של מוצרי SCO הוא מקרה נוסף של יבוא עקיף של מוצרי תוכנה, הנרכשים בחו"ל ונמכרים בארץ במקביל למכירתם על ידי היבואן המורשה על ידי החברה המייצרת.

מאגר ממוחשב־מדבר לרכב משומש

חברת טלמסר, המפעילה שירות של תיבות מידע טלפוניות, החלה להפעיל מאגר ממוחשב־מדבר לפרסום כלי רכב משומשים. לכל אחד מן הדגמים המקובלים הוקצה מספר טלפון אחר, והמחייג אל המספר שומע את פרטיהם של כלי הרכב העומדים למכירה – 24 שעות ביממה, וללא תשלום.

תיאור המכונית העומדת למכירה מוקלט לתוך תיבת המידע על־ידי קריינית מקצועית. מחיר הפרסום הוא 35 ש"ח ל־16 מלים, ותיאור המכונית מושמע ללא הגבלה – עד למכירתה של המכונית.

מוכרי הרכב פונים לטל: 03-5131388, לשמיעת פרטים נוספים על השירות ולהקלטת המודעה (באמצעות כרטיס אשראי). קוני הרכב המתעניינים בפרטי כלי הרכב העומדים למכירה פונים לתיבת טלקאר שמספרה 03-5131900.

המערכת הממוחשבת־מדברת של שירות טלמסר למאגרי מידע מסוגים שונים, היא פיתוח ישראלי מקורי, המיוצא לרחבי העולם על־ידי חברת אפרת טכנולוגיה עתידית בע"מ.

קופ"ח מכבי מקימה רשת בסיוע מוטורולה

קופת־חולים מכבי מקימה עתה רשת תקשורת נתונים ארצית בסיועה של חברת מוטורולה מערכות־מידע. רשת התקשורת שתנוהל ממרכז קופת־חולים מכבי בתל־אביב, אמורה לקשר את המחוזות הגדולים: חיפה, ירושלים, ת"א, השפלה, השרון, גוש דן וכן חלק ניכר מן הסניפים הפזורים מנהריה וצפת עד אילת.

מן המחשב המרכזי בתל־אביב, יבמ 38, קשרו המחוזות והסניפים הגדולים בקו נל"ן ומודמים מתוצרת מוטורולה־קודקס.

המערכות המצויות בתהליכי מיחשוב ורישות ארצי, יטפלו בתחומי רשימת חברות, גבייה, ואישפוז. מערכת הקופה קשורה למערכת הנהלת־חשבונות ומערכות כוח־אדם.

בעקבות הפעלת הרשת במלואה, יוזלו סניפי קופת־חולים מכבי מן השיטה הישנה שבה הופקו דו"חות בתחילת חודש ושודרו את הקופה עד סופו. שיטת עבודה זו לא איפשרה עידכונים שוטפים באמצע החודש.

סוף עידן המזכירה

מאת אביגדור אולשנסקי

הכותב הוא מנכ"ל תלם עתיק בע"מ

לדעת רבים, תפקידה המסורתי של המזכירה במשרד יורקן מתוכנו כבר לקראת העשור הראשון של שנות האלפיים: שוב לא ניזקק למטלות המוכרות לנו כל־כך כגון: הדפסה, משלוח דואר, תיק הדואר הנכנס, הכנת לוח פגישות למנהל וכיוצ"א, שכן הפעולות הללו ייעשו על־ידי המנהל עצמו.

המנהל ינהג את המחשב האישי שיעמוד על שולחנו, ואשר יהיה מסוגל להבין שפת אנוש באמצעות מערכת המתרגמת קול לשפת המחשב. לפיכך, פקודות שהיום מתבצעות בהקלדה על־ידי המזכירה ייאמרו בקול, יתורגמו לשפת מחשב ויודפסו במידת הצורך על־ידי המדפסת. הדברים אמורים גם לגבי פעולות משרד אחרות: המנהל יכתיב בראשית היום למחשב את רשימת שיחות הטלפון שהוא מבקש לנהל, והמחשב ידאג לקשרן לפי סדרי־העדיפויות שיקבע המנהל. המחשב ידאג לחייג הטלפון מיד עם גמר השיחה הקודמת. אם לא יימצא הנמען במשרדו, לא יבזבז המחשב את זמנו של המנהל אלא ישאיר הודעה שגרתית ויעילה.

הפצת המסמכים שיוכנו על־ידי המחשב תיעשה אוטומטית, באמצעות רשת התקשורת הפנימית של הארגון, לעובדי הארגון הנמענים, ובאמצעות רשתות התקשורת החיצונית, כגון רשת התקשורת הלאומית, לנמענים חיצוניים. ההפצה תתבצע על־ידי פקודה של המנהל לאחר סיום הכתבת החומר למחשב לפי רשימת תפוצה ולפי שמות.

באותו אופן ניתן יהיה לשלוח לארכיב האלקטרוני את המכתב הנכנס לארגון. מכתבים נכנסים בעתיד יהיו כולם על מדיה אלקטרונית. יומן הפגישות יתעדכן על־ידי המנהל עצמו שוב באותה שיטה. איתור המסמכים מתוך תיק ייעשה שוב על־ידי המנהל, ללא צורך בשירותי המזכירה. הדבר יתבצע בצורת דו־שיח בין המנהל למחשב.

תנאי להתפתחות שיטת עבודה זו, הוא התפתחות טכנולוגית בתחום החומרה והתוכנה, אשר תאפשר קיום מערכת מחשוב בעלת עוצמה רבה, כולל אפשרות איחסון של טבלאות נתונים רבות. מדובר בפיתוח יכולת חישוב ואיחסון שעדיין אינם קיימים כיום. דרושה גם תוכנה שתאפשר קיום מערכת בעלת יכולת של אינטליגנציה מלאכותית, שתוכל להחליט על־פי קריטריונים שונים למה התכוון המנהל כאשר דיבר אל המחשב.

תנאי נוסף, הוא עלות נמוכה של מערכת אשר תאפשר השמשתה בכל רמות הניהול ובכל אתר אירגוני.

מעל הכל, אסור שמערכת כגון זו תהווה נטל על המנהל. כלומר, אסור שהזמן שיקדיש לצורך הכנת קליטת החומר על־ידי המחשב יהיה מעבר לזמן שהוא משקיע בהכתבה למזכירה.

העתיד האופטי של בית שאן

רשת סיב אופטי מתוחכמת נפרשה בין המפעלים האזוריים בבית שאן. ההתקנה של דיגיטל מתבססת על פיתוח ישראלי של בינת.

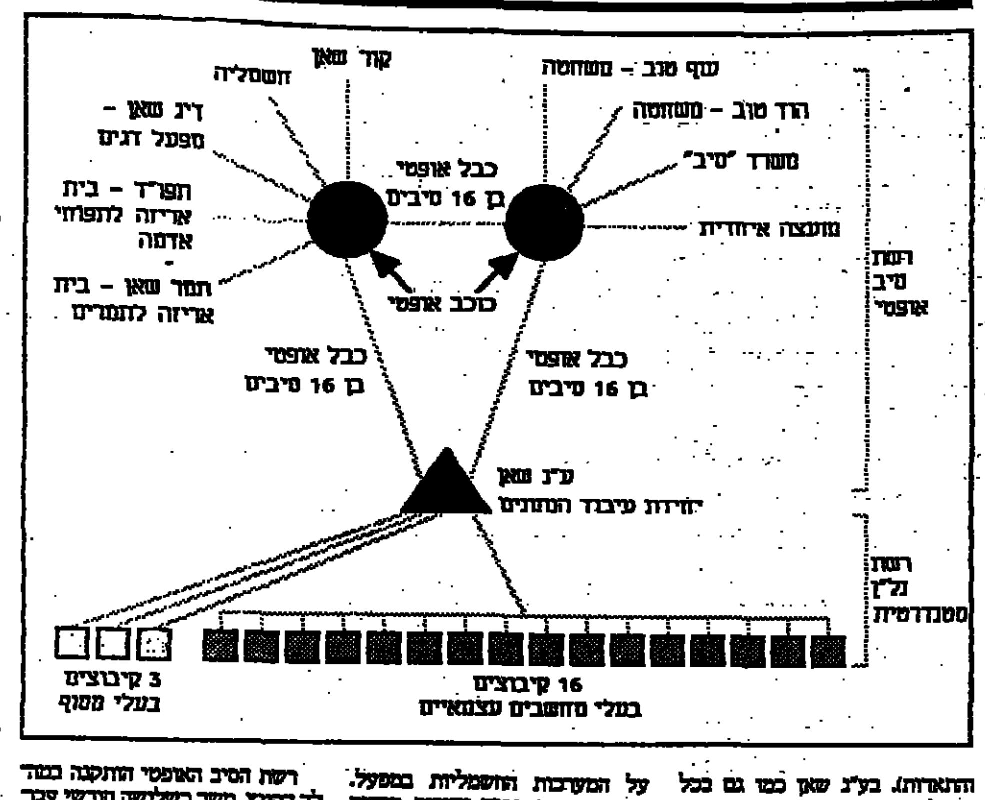

חברת דיגיטל השלימה את התקנה הגדולה ביותר במגזר האזור־תעשייתי בישראל של רשת תקשורת מחשבים המבוססת על סיבים אופטיים. ההתקנה, במפעלים האזוריים בעמק בית שאן, מחליפה מערכת קווי נחושת שסבלה מסיכוך יתר, שכיחות גבוהה של הפרעות ותקלות. על פי התחשיבים שנערכו במקום, השימוש בסיב אופטי זול במקרה זה מכל אמצעי חיווט אחר.

עד ההתקנה החדשה, היתה "ע"נ שאן", יחידת עיבוד הנתונים של תשלובת המפעלים האזוריים, קשורה לכל אחד מן המפעלים בקו משלה. מתכנני הרשת החדשה בחרו לפרוש אותה סביב שני "כוכבים" אופטיים: יחידות קישור המפצלות את המידע הזורם בעורק הראשי ומעבירות אותו לכתובתו המדוייקת – וכך גם בדרך חזרה. הצמתים האופטיים שבכוכב הם מתוצרת "בינת". צמתים אלה הם אקטיביים, כלומר: אות האור המגיע אליהם מוגבר על פי דיוק יעדו מנקודת הפיצול. זאת, לעומת הצמתים הפאסיביים המקובלים ברשתות סיב אופטי, בהם מתבצע פיצול פשוט של האות, ללא בקרה על עוצמתו. המערכת האקטיבית מאפשרת גם בדיקת תקינות עצמית רצופה, באמצעות אות בדיקה, המעבר ברשת. במקרה של תקלה, ניתן לעבור לקו גיבוי. הרשת עובדת במהירות של 10 מגה־ביט לשניה.

11 מפעלים קשורים ברשת הסיב האופטי. מן העבר השני, קשורה ע"נ שאן עם 16 קיבוצים בעלי מחשב משלהם ושלושה המסתפקים במסוף בלבד. באמצעות אלה, יכול כל קיבוץ לגשת למאגר הנתונים בכל מפעל, ולשאוב ממנו את המידע הדרוש לו. עוד ניתן לקבל אינפורמציה עדכנית מארגון הקניות האזורי ונתונים סטטיסטיים לשימוש החקלאים (לחות התאורה). בע"נ שאן כמו גם בכל מפעל פנימה, נפרשת רשת אתרנט על כבלים רגילים, המסוגלת לשרת עד 30 משתמשים.

תשתית התקשורת מיועדת לשרת שימושים נוספים ושונים. בעתיד, מקווים לנצלה לבקרת רצפת יצור במפעלים ולבקרת תפעול ושליטה על המערכות החשמליות במפעל. היא מאפשרת בקרה ושירות מרחוק לכל אחד ממסופי הרשת.

המחשבים הקשורים ברשת הם מגוון של דגמי פי־די־פי הוותיקים (בעיקר בקיבוצים) והואקס והמיקרו־ואקס. כמו כן, ישתלבו בה גם מחשבי אישי.

רשת הסיב האופטי הותקנה במהלך הקיץ, משך כשלושה חודשי עבודה נטו. בפועל, נמשכה העבודה כארבעה חודשים, בשל עיכובי תיאום עם גורמים נוספים, ואילוצי התמסין, שמנע עבודות חפירה. מחיר הרשת – כולל יחידות הקישור אליה – כ־120,000 דולר.

יבמ הכריזה פי־אס 286־30: עם OS2 – ללא מיקרו־ערוץ

יבם ישראל מתחילה לשווק דגם חדש של מחשב אישי בסדרת הפי־אס: 286־30. הדגם החדש הוא למעשה הפי־אס 30 המוכר, ללא מיקרו־ערוץ, בו הוחלף המעבד המרכזי 8086 במעבד 80286 הפועל במהירות 10 מגה־הרץ, והותקן מעבד גראפי משופר אשר נכלל עד כה רק בדגמים הגדולים יותר של משפחת הפי־אס.

התצורה הבסיסית של המחשב כוללת דיסק מהיר של 20 מגה־בייט, זיכרון מרכזי של מגה־בייט אחד אותו ניתן להגדיל עד 16 מגה, כונן '3.5, יציאה טורית ומקבילית, יציאה לעכבר ושלושה חריצי הרחבה פנויים.

מחיר המחשב בתצורה זאת יעמוד על כ־3,000 דולר.

ההכרזה החדשה באה לייצב את הפי־אס 30 בפלח השוק שמעל הפי־אס 25, שהוכרז לאחרונה, כאשר הדגש העיקרי בה הוא כמובן האפשרות לרוכש לעבוד גם תחת מערכת ההפעלה OS2 – אם כי ללא היתרונות המובטחים במיקרו־ערוץ.

עוד הכריזה יבם על מהדורה חדשה של מערכת ההפעלה דוס, עליה דווח כבר בטור זה.

מחולל הישומים מאג'יק מופעל במערך ובליכוד

מחולל הישומים "מאג'יק 2", של משוב, משמש בשתי המפלגות הגדולות לקראת הבחירות.

לפני חודשים מספר, השלים הסניף הבאר־שבעי של משוב, "מישובית", את מיחשובם של סניפי מפלגת העבודה בדרום הארץ, ובימים אלה נודע כי גם הליכוד בחר במאג'יק 2 למיחשוב סניפיו. מיחשוב הליכוד בוצע על־ידי חברת "אשר מהנדסים".

מיחשובם של סניפי הליכוד עונה על רצונה של המפלגה לקיים מגע בלתי־אמצעי עם בוחריה בכל אזור. לצורך הקמת היישום, נרכש סרט המחשב הכולל את מאגר הבוחרים הארצי. המאגר פוצל על־פי איזורי הבחירות וסניפי הליכוד בכל איזור. בעזרת המאגר המקומי ייצור הסניף קשר עם בוחריו ועם פעיליו באיזור הבחירה, יקיים תזכורות ויפעיל מערך הסעים ותכונה ביום הבחירות.

מופע אור־קולי על עתידנות ציונית בפתח כינוס איל"א

מופע אור־קולי אשר יציג תחזיות מימי ראשית הציונות ואת אופן התגשמותן כיום, יפתח את הכינוס ה־23 של האיגוד הישראלי לעיבוד אינפורמציה (איל"א). טקס הפתיחה ייערך ב־24 באוקטובר בתיאטרון ירושלים.

המופע האור־קולי נכתב על־ידי חוקר הזמר העברי וההווי העברי, אליהו הכהן, שהוא חבר הנהלת איל"א. הכהן, אשר מחבר מופעים ותכניות טלוויזיה רבות בתחום ההווי הארץ־ישראלי, החליט להציג את המופע החדש בטקס הפתיחה של כינוס איל"א, כמחווה לקהיליית המחשבים הישראלית.

שמו של המופע האור־קולי "הייתי כחולמים", והוא מדגים כיצד אמורה היתה להראות מדינת ישראל על פי תחזיות מהמאה שעברה.

לדברי הכהן, חלק מן התחזיות התגשמו בצורה מדהימה.

MASTERPIECE at MASADA

ארוע מהגדולים והמיוחדים בעולם, יתקיים בישראל ב.

13 באוקטובר 1988 בשעה 20:30

הפילהרמונית במצדה

מנצח
זובין מהטה

מנחה
גרגורי פק

אורח כבוד
איב מונטאן

בתכנית:
התזמורת הפילהרמונית הישראלית, בניצוחו של זובין מהטה, הסולנות פלורנס קואיוואר וסילביה גרינברג ומקהלות יבצעו את הסימפוניה מס' 2 של מאהלר "התחיה" למרגלות המצדה.

הקונצרט על רקע הר המצדה, שיואר באפקטים מרשימים של תאורה וזיקוקים ברוח הסימפוניה, יהיה הארוע אשר יקיים את חגיגות ה־40 לעצמאות מדינת ישראל.

האורחים יתקבלו במצדה:
נשיא המדינה מר חיים הרצוג
יושב ראש הכנסת מר שלמה הלל
ראש הממשלה מר יצחק שמיר
ממלא מקום רוה"מ מר שמעון פרס

"אמפיתאטרון המכיל 4000 מושבים וקונכיה אקוסטית הוקמו באתר במיוחד לארוע זה.

כרטיסים במספר מוגבל למכירה בארץ
תל־אביב: הדרן 03-248787
קסטל 03-447678
רמה"ש: השרון 03-494786
ירושלים: קלעים 02-221624
בימות 02-240896
חיפה: ערבר 04-384777

אוטובוסים מפוארים לארוע וחזרה יצאו מת"א ומירושלים.

אגד – המוביל הנבחר של אורחי הארוע

כלכלה ועסקים

ארבע קבוצות משקיעים מתעניינות ברכישת השליטה בבתי הזיקוק

בין המתעניינים: ברוס רפפורט מפרשת ציגור הנפט מעירק

מאת יהודה שרוני

לפחות ארבע קבוצות משקיעים כגלים עניין ברכישת השליטה בבתי הזיקוק שבכפרץ חיפה, כך נודע ל"הארץ". ההצעות לרכישת השליטה בבתי הזיקוק הוגשו לאוצר ולמשרד האנרגיה, מאז קבלת החלטתה של ועדת השרים למכירת החברה, למכירת השליטה.

בתי הזיקוק נשלטים על ידי המדינה (74%), והחברה לישראל (26%). בין הגורמים שגילו עניין ברכישת השליטה היה איש העסקים גד זאבי, המבעלותו בתי זיקוק בקניה שבאפריקה, ברוס רפפורט משוויץ, שהיה מעורב בפרשת קו צינור הנפט מעירק לעקבה, ושגילה עניין ברכישת השליטה גם בחברת הנפט, וכן קבוצת משקיעים מאנגליה, שהגיעה בימים אלה ארצה, לשם קיום פגישות עם אנשי האוצר.

שר האנרגיה משה שחל, הודיע כי הוא תומך במכירת מניות השליטה בבתי הזיקוק, בתנאי שעקב כך לא ייפגעו ידי העובדים ... כי הוא מבקש לבדוק את האפשרות שעובדי בתי הזיקוק ירכשו חלק מהמניות.

על פי מספר הערכות כלכליות, נע שוויים של בתי הזיקוק בין 500-400 מיליון דולר. הערכות אלה לוקחות בחשבון את השקעות העבר שבוצעו במתקני החברה. עם זאת, נראה כי הקונה הפוטנציאלי, יבקש לקבוע את מחיר הרכישה, בעיקר על פי תזרים המזומנים שבתי הזיקוק יוכלו להכניס עם רכישתם.

וודק מנהל מו"מ עם אלוני למכירת המפעל בקרני שומרון

מאת מיכל רוה

ארנסט וודק, בעליו של מפעל אורות בקרני שומרון שנסגר לפני כחצי שנה לאחר שנקלע לקשיים, מנהל מו"מ עם התעשיין אליהו אלוני למכירת המפעל.

חובותיה של חברת אורות מוערכים בכ-13 מיליון דולר. ההשקעה במפעל בקרני שומרון הסתכמה ב-9 מיליון דולר והמפעל קיבל מעמד של מפעל מאושר. כיום משועבד הציוד של המפעל לבנק לפיתוח התעשייה. לפני 3 חודשים ניהל וודק מו"מ עם משקיע אמריקאי שהיה אמור לרכוש את השליטה במפעל תמורת 4 מיליון דולר, אולם המו"מ הסתיים בלא כלום.

התעשיין אלוני הוא איש אלי השלמה ובעל מפעלים למסנני שמן, אסמי שמן וחברה להתקנת מונים במוניות. לצורך המו"מ עם אורות נוצר קשר בין אלוני לבין דוד ארבל שהיה בעבר מנכ"ל אורות.

אלוני מסר ל"הארץ" כי המו"מ עם אורות הוא עדיין בשלבים הראשונים בלבד וכעת נבדקים ההיבטים הפיננסיים של הרכישה. אלוני סירב להתייחס לשאלת המחיר המבוקש עבור המפעל.

בינתיים התברר כי המו"מ שניהל וודק עם הקבלן אברהם רובינשטיין למכירת קרקע בהרצליה הסתיים בלא כלום. וודק ביקש עבור השטח, בן 28 דונם סכום של 8.2 מיליון דולר, אולם המו"מ עלה על שרטון. לדבריו הוא מנהל עתה מו"מ עם גורמים נוספים המעוניינים לרכוש קרקע זו.

"פרדס" השלימה השתלטות על "דקסטר כימיכל"

מאת אבי גבאור

קואופרטיב "פרדס" שבבעלות פרדסנים מהחקלאות הפרטית, רכש באחרונה את מניותיהם של איש העסקים אריה מקלף וחברת "דקסטר כימיכל קורפ"-ארה"ב בחברת "דקסטר כימיכל (אינטרנשיונל) בע"מ" ומחזיק כיום כ-80% מהון החברה.

קואופרטיב "פרדס" מחזיק בבעלות על בתי אריזה ופרדסים בכל רחבי הארץ ועל המפעל "פרדס מוצרי פרי הדר" לעיבוד מוצרי פרי הדר. הקואופרטיב, המבקש על לקוחותיו של "דקסטר", רכש את השליטה על "דקסטר כימיכלים (אינטרנשיונל) בע"מ" כבר ב-1985 כשרכש כ-26% ממניות החברה עם אופציה לרכישת מניות נוספות. גדעון מקוב, מנכ"ל "פרדס" מכהן גם בתפקיד יו"ר מועצת המנהלים של "דקסטר".

על פי הדו"ח הצגי שנתי שהוגש על ידי החברה לבורסה לניירות ערך בת"א, המתייחס לתקופה שהסתיימה ב-30 ליוני 88', עולה שהיקף מכירותיה של החברה בתקופה האמורה הגיע ל-2,282,508 שקלים. ההפסד המתואם של "דקסטר" בתקופה הנדונה מסתכם ב-423,000 שקל לעומת הפסד מתואם של 436,000 שקל בתקופה המקבילה אשתקד. בחברה מנמקים את ההפסדים בעליית מחירים של חומרי הגלם העיקריים המרכיבים את המוצר.

גדעון מקוב, שיצא ביום ששי לחו"ל, מסר טרם צאתו, שהעסקה בוצעה לאחר שמועצת המנהלים של "פרדס" החליטה לממש את האופציה לרכישת יתר מניותיה של "דקסטר", ואת, בחלק ממדיניותה לרכז את פעילותה התעשייתית, באזור התעשייה של העיר יבנה.

"רקם" תפטר עובדים ותעבור מייצור לייבוא

מאת אבי גבאור

יצרנית בגדי הילדים מהוותיקות בישראל (1922), "רקם בע"מ-מפעלי סריגה", החליטה לעבור מייצור בגדי תינוקות וילדים לייבוא ולהתרכז בשיווקם על ידי הרחבת המערך השיווקי של החברה וצמצום מערך הייצור.

עדי סביר, מנהל החברה, מסר כי בחברה חוששים על השינוי כחלק מההתארגנות לקראת ביטול המכסים המוטלים על מוצרי הטכסטיל עם מדיניות השוק המשותף ואה"ב שיכנסו לתוקפם בקרוב. לדבריו, על פי סקר שערכה החברה יהיה כדאי לה יותר לייבא בגדים לישראל מאשר לייצרם בעצמה. במסגרת זו החליטה לבטל פעולות את פעילותה על הקשרים והמוניטין שצברה בעשרות שנות קיומה בארץ ובחו"ל.

ח.מ.ן. – נמר של נייר

ב-31 בדצמבר 87' הגיעה התשואה על ההון העצמי ל-15%, ובראשונה זה שנים נמחקה יתרת ההפסדים שנצברו. לכאורה, הצלחה רבתי של ההנהלה החדשה, אולם בדיקה ממצה של המצב העסקי מראה, כי רווחיות זו אינה פרי מאמצי ההנהלה והיא נובעת מגורמים חיצוניים

דו"ח על דו"ח / דורון דבי

המתבר נמנה על כגל ההוראה בתוג להשבבאות באוניברסיטת תל-אביב

חברת ח.מ.ן. (חרושת מוצרי נייר) הוקמה ב-1963 כיצרנית של מוצרי נייר – מחברות, נייר רציף לתחשבים, גלילי סלקס ומרכי ניקוי. החברה היא היצרן השני בגודלו בארץ למוצרי נייר.

במהלך 1986 השתלטה על החברה קבוצת משקיעים בראשות מ. שפירא. סיפור ההשתלטות, שזכה לכותרות רבות, התאפשר עקב מבנה ההחזקות בחברה – ערב ההשתלטות היו בידי הציבור למעלה מ-40% ממניות החברה וקבוצת שפירא הזולה לרכוש חבילות ממניות החברה בבורסה. אולם "התעניינות" קבוצת שפירא בחברה הדלפה, ככל הנראה, למקורבי השוק, והולה פעילות ספקולטיבית נרחבת במניה, ששערה עלו עד מהרה מ-2,000 ל-29,000 (בשער זה גלום שווי שוק הגבוה פי-5 מההון העצמי). בהר משך נרכשה חבילת המניות שהוחזקה על-ידי לאומי ושות' (כ-11% מהון המניות).

נראה כי ההחזקה המבוזרת של מניות החברה בידי הציבור ובידי גורמים מוסדיים (לאומי ושות') איפשרה את ההשתלטות, כך שקבוצת ה מיעוט, שעיקרה הרבינו וילבורסקיין (15% מהון המניות) ומשפחת שגור (9%) לא יכלה לסכלה.

אחד ההסברים האפשריים למחיר הגבוה ששולם בזמן ההשתלטות בעין בשובהו, ששווין הכלכלי של הרכוש הקבוע עולה בהרבה על ערכו הפנקסני: ציוד, שעלותו המתואמת בספרים 1,900 ש"ח, נבנה ביותר מ-380,000 ש"ח בשנת 1986. כמו כן, לחברה מקרקעין באזור תל ברוך שבתל-אביב, המוצג אף הוא לפי עלות, בעוד תנופת הבנייה באזור העלתה את שווי המקרקעין בשיעור ריאלי של כ-150% (עפ"י הערכת שמאי).

ב-31 בדצמבר 87' הסתכם הונה העצמי של החברה בכ-4.2 מיליוני ש"ח. הרווח הנקי המתואם שרווח ל-87' הוא בסך 643 אלפי ש"ח והתוהו תשואה של 15% על ההון העצמי. בראשונה זה מספר שנים נמחקה יתרת ההפסדים שנצברו בחברה.

לכאורה, הצלחה רבתי של ההנהלה החדשה ותרומה משמעותית לקידום החברה. אולם בדיקה ממצה של המצב העסקי מראה כי רווחיות זו אינה פרי מאמצי ההנהלה אלא נובעת, כפי שיובהר בהמשך, מגורמים חיצוניים. דרכם של בעלי החברה החדשים בניהול החברה היתה דרך התחתית, דבר שהתבטא בקבלת מספר החלטות עסקיות שקפו גבות לא מעטות בקרב הקהילייה העסקית.

מוצרים בפיקוח

פלח השוק של מוצרי החברה נע בין 30% ל-50% מסך השוק. עובדה זו הביאה להטלת פיקוח ממשלתי על מחיר מוצרי החברה, עקב חשש מניצול כוחה המונופוליסטי לשם יצירת רווחים עודפים הקטנת רווחת הציבור, תוך פגיעה בעקרון השוק התחרותי. סמוך לסוף המחצית הראשונה של השנה אושרה לחברה העלאת מחירים בשיעור של כ-20%. העלאות אלה מסבירות את הגידול הניכר במחזור המכירות, במיוחד נוכח העובדה שעונת השיא של מכירות החברה היא המחצית השנייה של השנה. אפילו נניח כי המכירות מתפלגות באופן שווה, הרי נמהל השפעתן של העלאות אלה, שתן הדרכעמיות מסבען ואינן מעידות על יעילות תפעולית, יקטין את הרווח בכ-792 אלפי ש"ח. משמעות הדבר היא הפסד של כ-150 אלפי ש"ח (השפעת המס כאן שולית, שהרי לחברה נכיים מועברים בסך יותר ממיליון ש"ח).

אשר ליעילות התפעולית – הוצאות ההנהלה והכלליות עלו ריאלית ב-87' בכ-45%, הוצאות השכר בייצור עלו בכ-20%, דבר שאינו עולה בקנה אחד עם הצהרות החברה על התייעלות תפעולית והקטנת העלויות.

ייתכן שהשיטה של קביעת מחירי המוצרים שבפיקוח בארץ, תורמת אף היא לחוסר ההתייעלות, שהרי הגישה הנהוגה כיום במשק הישראלי היא הבטחת שיעור תשואה בתחום מסוים (5%-9%) על ההון הפעיל בפירמה, והיינו על הנכסים נטו המשמשים בייצור המוצר בר-הפיקוח. כך היעוד יעילות ותשלומי שכר גבוהים "יגולגלו" על הצרכן דרך המנגנון של שמירת התשואה על ההון, קרי – העלאת המחיר בפיקוח כאשר הרווחיות נשחקת, אפילו השחיקה נובעת מחוסר יעילות בייצור.

השקעה בענפים נוספים

בחודש יוני 87' הקימה החברה חברה-בת בשליטה ובבעלות מלאה בשם ח.מ.ן. השקעות ומסחר 1987 בע"מ, ובתוך ששת החודשים הראשונים לפעילותה כבר צברה החברה הפסדים בסך 219 אלפי ש"ח, שעיקרם בשני מהלכים שביצעה החברה ושהתגלו במקו טעות:

א. השתלטות על חברת אטאס בע"מ

במסגרת פעילות החברה נרכשו 12.3% מהבעלות והשליטה בחברת אטאס תעשיות מוון בע"מ, הנסחרת בבורסה לניירות ערך בתל-אביב. כמו כן התחייבה החברה-הבת לרכוש ברשית 1988 מבעל המניות העיקרי באטאס, סמי עקיבא, את החזקותיו באטאס שיקנו לח.מ.ן. כ-15.2% נוספים מהבעלות והשליטה באטאס תמורת 365,000 דולרים אמריקאיים. שוב חוזר כאן סיפור השתלטות נוסח מ. שפירא, באותה מתכונת כמו ההשתלטות על ח.מ.ן.: בחירת חברה שהון מניותיה מבוזר ומוחזק בעיקר בידי הציבור (45% במקרה של אטאס) כאשר בעל העניין העיקרי (סמי עקיבא, במקרה זה) אינו מרכז בידיו יותר מ-15%. בהתמלא תנאים אלה נרכשות חבילות מניה גדולות בבורסה (מתוך תקווה שעקב ההחזקה המבוזרת של הציבור במניות יימצא מי "שיספק" את הביקושים), ובשלב שני רכישה מהונית נוספת, מחוץ לבורסה, מאת מבעלי העניין קד עיקריים.

חברת אטאס אינה עוסקת בייצור מוצרי נייר, ועיקר התמחותה בייצור מוצרי חלבה למיניהם וממרחי טחינה. רכישתה בידי ח.מ.ן. מעוררת מספר בעיות כבדות-משקל:

1. רכישת מניות החברה בוצעה בשער גבוה – 2,000–2,500, כיום עומד השער בסביבות 500. גם בהשוואה לשוויה המאזני של אטאס, בוצעה הרכישה במחיר גבוה ביותר, המגלם עודף עלות של כ-308 אלפי ש"ח מעל השווי המאזני של החברה. הפרשים גבוהים אלה מהווים, למעשה, הפסד סמוי שימומש עם מימוש ההשקעה.

2. ייתכן כי חברת ח.מ.ן. נאותה לשלם סכומים גבוהים ברכישה תמורת התחק המוניטין של חברת אטאס, בהיותה היצרן הגדול בארץ למוצרי חלבה, שחלקה בשוק כ-20%. אולם, יש להביא בחשבון את העובדה כי לחברה לקוח עיקרי, מערכת הביטחון, שלו משווקת החברה כמחצית מתוצרתה. התקשרות עם משרד הביטחון נעשית על בסיס מכרזים או הזמנות – אין כל ודאות כי האספקה למשרד הביטחון מובטחת לחברה. ואמנם, בשנת 1987 הביאו צמצומים בהיקפי הקניות של משרד הביטחון לירידה חדה בהיקפי המכירות של החברה, דבר שהסב לחברה הפסדים כבדים בסך של יותר מ-400 אלפי ש"ח – שחיקה של כ-16% מסך ההון העצמי של החברה לאור עובדה זו יש לשקול את מחיקת ההפרש המקורי בח.מ.ן., דבר שיצור לחברת ח.מ.ן. הפסד מיידי נוסף של מעל 300 אלפי ש"ח

3. חברת אטאס מוצגת בדו"חות הכספיים של ח.מ.ן. על בסיס השווי המאזני, משום שלמרות שיעורי ההחזקה המבוחכים, קיימת שליטה בפועל של ח.מ.ן. באטאס: פסח בלקין, מנכ"ל אטאס, הוא דירקטור בח.מ.ן.; יעקב שפירא אף הוא דירקטור בשתי החברות.

ברבעון האחרון של 1987 רכשה חברת אטאס ממניות חברת ח.מ.ן. בסך כולל של 354,593 ש"ח. היות שמדובר ברכישה לצרכי השקעה ולא לצרכי מסחר, יש לטפל בהחזקה זו בהחזקה הדדית, דבר שלא יושם בדו"חות הכספיים.

יתר על כן, עקב השליטה המשותפת בשתי החברות מהווה רכישה זו של מניות ח.מ.ן. הפחתת הון, שהרי ח.מ.ן., באמצעות חברת אטאס, רוכשת כאן את המניות של עצמה, דבר המהווה הליך-פסול במדינת ישראל המנוגד לרוח פקודת החברות.

ב. השקעות בניירות ערך סחירים

חלק ניכר מפעילותה של ח.מ.ן. מסחר השקעות בע"מ היה רכישה ספקולטיווית של ניירות ערך שונים בבורסה לניירות ערך בתל-אביב, לצרכי מסחר ולצרכי השקעה. לא זו בלבד שפעילות ספקולטיווית זו העלתה את רמת הסיכון (המתבטאת בסטיית התקן האפשרית של הרווחיות), אלא הסבה הפסדים כבדים לחברה: ההשקעות במניות אורדע פרינס ירדו בכ-50% מאז רכישתן, וירידות חדות נוספות היו גם בשאר ההשקעות – איכות מחשבים, נחושתן ודוגוון בע"מ. יש להביא בחשבון כי ההפסד הכולל בשנת 1987 הוא רק קצה הקרחון – שווי תיק ניירות הערך הסחירים של החברה בבורסה ירד בארבעת החודשים הראשונים של 1988 בעוד 225 אלפי ש"ח.

בדומה למצב בח.מ.ן., נראה כי פעילות ספקולטיווית מסוג זה מאפיינת את ההנהלה הנוכחית, שכן גם בחברת אטאס הגדיל, במפתיע, תיק ניירות הערך הסחירים והתוצאה לא איחרה לבוא – הפסד של 128 אלפי ש"ח מניירות ערך סחירים בספרי אטאס.

קשיי נזילות

לחברת ח.מ.ן. הנן תחר נשו נמוך, יחסית, לפעילותה הנרחבת. רכישת ההחזקה באטאס מומנה, איפוא, בדרך של לקיחת הלוואות וקווי אשראי נוספים מהבנקים (בנק לאומי בעיקר). הדבר גרם לקשיי נזילות המעיקים ושוחקים את החברה – בסוף 1987 התקשתה החברה לפרוע הלוואה בסך 360,000 דולר לסמי עקיבא.

דרך נוספת לגיוס אמצעי נזילות היא במימוש נכסים, וכאן התהפכו היוצרות בחברת ח.מ.ן.: מימוש הנכסים השוטפים רווקא לא סביר שיבוצע, נוכח ירידת הערך של תיק המניות למסחר. מימוש המלאי אף הוא בעייתי, שהרי הביקוש למוצרי נייר, מחברות וכרומו, הוא ביקוש קשיח בעיקרו, בעל רגישות יחסית נמוכה לתנודות מחירים. גם מימוש השקעות הקבע יסב לחברה הפסדי עתק, עקב שערי הבורסה הנמוכים.

לפיכך, נראה כי החברה נוטה לממש את רכושה הקבוע, שבאופן פרדוקסלי הוא הנמוך ביותר בסולם הנזילות. ואמנם ב-1986 מומש רכוש קבוע בתמורה כוללת של מעל 380 אלפי ש"ח. ב-1987 החלה החברה במגעים למימוש המקרקעין בתל ברוך, המוערך ביותר ממיליון דולר. יש להדגיש כי למדיניות מימוש זו מספר השלכות מרחיקות לכת:

1. המקרקעין בתל-ברוך מושכר לחברת אלרון ב-150 אלף דולר, בעוד ערכו בספרים 819 אלפי ש"ח. התשואה השנתית על נכס זה היא כ-30%, ומימוש הנכס יפגע ברווחיות נאה שצוברת החברה ממנו.

2. מימושים של רכוש קבוע פוגעים בהון הפעיל של החברה ובכך מקטינים את התשואה המובטחת על-ידי הם דרך מנגנון הפיקוח על המחירים.

תחזית לעתיד

מדיניות החברה – כפי שיושמה על-ידי ההנהלה – להשקיע בענפים נוספים ובפעילות מסחר בניירות ערך, לא הצדיקה את עצמה. יש לזכור, כי לבד מההפסדים שרווחו השבונאית, יש לפעילויות אלה עלויות כלכליות נוספות נכבדות לא פחות – הדו"חות הכספיים אינם כוללים את העלויות החלופיות של האמצעים למניהם שהושקעו בפעילויות החדשות; כלומר, השקעת האמצעים הכספיים ומשאבי האנוש באו ללא ספק על חשבון הפעילות המרכזית של החברה – ייצור נייר. וכראיה – המכירות ליצוא ירדו באופן חד, מהיקף של 25% ממכירות החברה להיקפים סמליים בלבד.

על הנהלת החברה להיזהר שבעתיים ממצב שבו הפעילות המפסידה תגרום לתגובת שרשרת ("אפקט הדומינו") ותגרור עמה לתהום הנשייה גם את הפעילות הרווחית, עדיין, של ייצור הנייר.

העורך: נחמיה שטרסלר

תמצית הדו"חות הכספיים המתואמים של קבוצת ח.מ.ן ל-31.12.87:

מאזן מאוחד
ליום 31.12.87
בשקלי 12.87

רכוש קבוע	2,939,145	הון עצמי	
		הון מניות	2,589,040
השקעות	565,957	קרנות	1,471,373
		עודפים	101,381
			4,161,794
רכוש שוטף			
מלאי	1,231,749		
ניירות ערך סחירים	851,568	עתודה לפיצויי פרישה	77,996
אחר	1,066,987		
	3,150,304	הלוואות זמן ארוך	244,260
הוצאות נדחות	59,632	התחייבויות שוטפות	2,230,986
	6,715,036		6,715,036

דו"ח רווח והפסד מאוחד
לשנה שהסתיימה ב-31.12.87
בשקלי 12.87

רווח מפעולות רגילות לפני מסים	662,244
מסים על הכנסה	(2,289)
	659,955
הפסד מחברות שלובה	(17,479)
רווח הון ממימוש רכוש קבוע	402
רווח נקי לתקופה	642,878

מאז ההשתלטות, שחיקה בלתי פוסקת

מאת יהודה שרוני

סיפור השתלטותה של קבוצת מניה שפירא על חברת חמן, הגיע בימים אלה לבית המשפט. אחד מבעלי המניות תבע את משה אייזנברג הנמנה על קבוצת שפירא על כך, שבעיצומו של מאבק השליטה, הפר התחייבות לרכוש חבילת מניות במחירי הבורסה הגבוהים.

קבוצת שפירא השתלטה על חמן באמצע 1987, והחליפה את ההנהלה הקיימת בחברה. הקבוצה מחזיקה כיום ישירות ובאמצעות משקיעי חוץ כ-54% מהמניות. המיעוט מחזיק כ-40% ויתרת ששת האחוזים משתרת בציבור הרחב.

מאז ההשתלטות, חלה שחיקה בלתי פוסקת בשערי המניות, והיום הם נסחרים במחירי שפל. אחת הסיבות לירידות, היא מכירות בלתי פוסקות של המניות באמצעות בנק לאומי, שם ניהל שפירא את חשבונותיו הכספיים. שפירא גם ניהל בעבר את פעילותו העסקית באמצעות חברת הברוקרים "בטוחה".

השתלטותו של שפירא על החברה, לוותה באקורדים צורמים, ובעלי המיעוט הלינו על הניהול הזוגבבי של אנשי שפירא, ועל השקעות כושלות (כמו רכישת מניות אטאס). התפתחויות הימים האחרונים גרמו לאלוף במילואים יעקב אבן (לשעבר מפקד פו"ם) לפרוש מתפקידו בחברה. את מקומו ימלא שפירא, שגם מכהן כיו"ר דירקטוריון החברה.

הגרף של "מיטב" מראה כי מניית חמן ירדה מתחילת השנה ממחיר של 75 דולר למניה למחיר של 26 דולר למניה כיום.

"...אני החלטתי מה לעשות עם הבנקאיות שבהסדר"

"בחרתי להמשיך ולהרוויח"

"בדקתי אפשרויות השקעה אחרות ובחרתי להמשיך ולהחזיק במניות הבנקאיות לתקופה נוספת של שלוש שנים. אחרי הכל, לא בכל יום אני יכול ליהנות מצירוף יתרונות כה אטרקטיבי כפי שמציעים לי עכשיו."

אם גם אתה תבחר להמשיך ולהחזיק בבנקאיות שברשותך לתקופה נוספת, יהיה בידך נכס כספי בעל תכונות יחודיות:

★ **תשואה דולרית** - עבור כל 100 דולר מניות של אוקטובר 1983 ישולמו בתום שלוש השנים 125.50 דולר המהווים תשואה דולרית של כ-6.5% לשנה בתקופה זו.

★ **הגנת הצמדה למדד** - ערך המניות בתום תקופת ההארכה מוגן בהצמדה למדד המחירים לצרכן ולכן ערכן לא יפחת מערכן הריאלי היום.

★ **פטור ממס** - כל הרווחים שיוקפו לזכותך מהצמדה ומריבית פטורים ממס.

★ **נזילות** - המניות ימשיכו להסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב כך שתוכל לממש אותן בכל עת.

בחרת ליהנות מהיתרונות המיוחדים - אל תעשה דבר!

התנאים המיוחדים יחולו על המניות שבבעלותך גם ללא קבלת כל הודעה מצדך.

אם בכל זאת תחליט לפדות את המניות הבנקאיות ב-31.10.88 - עליך לחתום על פקודת מכירה עד ליום 18.10.88 בסניף הבנק או במשרד חבר הבורסה בו מופקדות מניותיך. אם המניות אינן מופקדות, עליך להפקידן בבנק ולחתום על פקודת המכירה עד 18.10.88.

השבעותיהם של הפדיים יוכו ביום 31.10.88 בשקלים, בסכום השווה ל-104 דולר עבור כל 100 דולר מניות של אוקטובר 1983.

הערה: תקופת ההארכה והתנאים המיוחדים המלווים לא יחולו על ניירות הערך הבאים: אי.די.בי. מ"ר ב, אי.די.בי. בכורה א', דיסקונט ש"ה ב, הפועלים מבוכרות, כללי ש"ה ל, בכ"ל ש"ה 11, מיזון וסחר ו, מיזון וסחר 5 וכן על מניות שהונפקו "נוסטרו".

זכור! המניות הבנקאיות בהסדר הן מעכשיו נכס כספי רב תכונות נושא תשואה נאה וגם ניתן למימוש בכל עת.

אל תמכור את הבנקאיות - מי שממשיך מרוויח!

האוצר/אגף שוק ההון

התערוכה ה-6 לאנרגיה

מערכות חימום לקראת החורף

מיזוג אויר ואיוורור

HOT 88

תערוכת הוט מציגה מבחר של ציוד, שיטות ומערכות בנושא של חימום וקירור. החידושים בטכנולוגיה משתקפים בתצוגת המוצרים המגוונת על-ידי עשרות יצרנים ויבואנים. התערוכה מאפשרת למבקר לא רק להתרשם מן המבחר, אלא לבחון מקרוב את ההצעות השונות, ולקיים מגע מסחרי ברמה גבוהה. ביקור של מספר שעות בתערוכה יתן לך מידע חשוב אשר יחסוך ממך ימים רבים של בדיקות וחיפושים בעתיד.

משאי התצוגה:
מערכות אוורור, קירור, חימום ובקרה
מערכות חימום בסולר, גז, חשמל ונפט
מערכות סולריות
מערכות מיזוג מרכזי
מערכות אוורור
מיזוג אויר
טיהור אויר
דודי שמש, קיטור והסקה
שירותים לתעשיית הקיטור
קמינים דקורטיביים

ימי עיון:
לשכת המהנדסים, האדריכלים והאקדמאים במקצועות הטכנולוגיים בישראל,
אגודת מהנדסי מכונות
בחסות משרד האנרגיה והתשתית
מקיימת יום עיון בנושא:
ניצול אנרגיית השמש - טכנולוגיות ויישומים
11 באוקטובר 1988, מרכז הקונגרסים.
פרטים והרשמה: בית המהנדס
טל: 03-235901, 03-236070.

10-13 באוקטובר 1988
ימים שני עד חמישי

גני התערוכה ת"א
אולם מרכז הקונגרסים

שעות פתיחה: ימים ב',ג',ד': 12:00-22:00 - יום ה': 11:00-18:00

מארגנים: צוות שטיר בע"מ בן-יהודה 190א' תל אביב 63471 טל: 224153-5
טלקס: STIER IL 371631 פקסימיליה: 247782

هكذا من الاهل

هكذا من الأصل

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

הזמנת רופאים במקרים דחופים: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבקר בתחנות מד"א טל' 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5793333, 5798534
חיפה 512233
טש"ן 781111
הרצליה 052-541333
נתניה 823333
רחובות 08-451333
בת־ים 5511111
חולון 803133
לוד־רמלה 08-221022
באר שבע 057-74767
מוקד מידע רפואי בקופ"ח הכללית:
בימים א'־ה' – 20.00–8.00
ביום ו' – 15.00–8.00
טלפונים: 03-433300
שה"ן – שירות רפואי נייד (24 שעות ביממה, כולל רפואת שיניים):
ירושלים, מוקד יום – 660585, 669531
מוקד לילה, שבת וחג – 226191 מנוי מס' 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן תל־אביב, מוקד יום – 218820, 218898
מוקד לילה – 631011 מנוי 3752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב"ד
שק"ם – שירות רפואי לקט (ת"א)
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24–19:
טל' 03-7549111 "שקס" קוד מנוי 222
שליח – שירות רפואי לקט (חיפה)
בימי חול בשעות 24–19, בימי ששי 24–14, בשבת 24–08 טל' 04-380541 קוד מנוי 1665
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) טלפון: 294869, 03-285822
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים 24 שעות ביממה. בר כוכבא 49 טל: 03-284649 פתוחה בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00 ימי ו' וערבי חג מ־18.00 עד 24.00

שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
ירושלים: בי"ח הדסה ע"כ 22–16
קשב לבית –
שרות מיוחד לרפואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052-548575
1500 איתורית 7549111
ער"ן – עזרה ראשונה נפשית: (24 שעות)
ירושלים 227171
תל־אביב 5461111
ילדים ונוער 03-261115
חיפה 672222/3
נתניה 053-333516
באר־שבע 057-418111
כרמיאל (גליל מערבי) 04-988410
כפר־סבא 052-913999
מרכז רפואי באר־יעקב 08-222858
מרכז סיוע לנפגעות אונס: (24 שעות)
תל־אביב טל' 234819
ירושלים טל' 02-245554
חיפה טל' 04-660111
יד ביד – ארגון קשבות לילד ולהורים
תל אביב – לילד 226027 24 ש' ביממה להורים, בימים ב', ה' מ־20.00 עד 222732.17.00
ירושלים – 243358
חיפה והגליל – 229488
הגליל המערבי – 04-922222
מרכז סיוע למכורי להימורים "מבוקש" מקום
א' רה 11.00–13.00
ב' רד 16.00–18.00
טל: 220031
רח' מאפו 13 תל־אביב
קו אל"י – האגודה למען הילד.
עזרה במצבי אלימות כלפי ילדים 261070 א'־ה' 20.00–16.00
ארגון לשירות אדם – חברה סיעודית לשירות הציבור בגוש דן 24 שעות 03-5461727/8
שח"ל – שירותי חירות מיוחל בטיפול להולי לב (פרטי) 330848
ויצו – 24 שעות קו חירום לנשים מוכות. טל: 03-5461133, 08-550506
הוועד למלחמה באיידס – הסברה וסיוע לחולים, מידע מוקלט 24 שעות בטלפון: 03-290101, 03-203121. קו פתוח בכל

יום ב' 19.30–25.00. ת.ד. 33602 תל־אביב.
תורנות מורשות בטלפון – רוקח ת"א 611001, 246363, 239952
רוקח ירושלים – 226335
רוקח חיפה – 645334
האגודה להבראת המוחה (?) ת"א בן יהודה 146 239207

תורנות בתי־חולים

תל אביב: רוקח – (ילדים)
איכילוב – ופנימית, כירורגית)
ירושלים ביקור חולים – (כירורגית)
שערי צדק – (פנימית)
הדסה ה"צ – (אורטופדיה, נשים והדסה)
ע"כ – (ילדים, עיניים, א.א.ג)
תורנות בתי מרקחת
תל אביב: ארלוזורוב 76 230746
סופרפארם איינשטיין 40 רמת אביב 415730
ירושלים ירושלים יפו 212 380073
חיפה יבנה אבן סיני 7 672288
רמת גן קופ"ח כללית הנהר 25 782537
חולון אהרון הנשיא 52 889153
עין יהב עין יהב 2 884854
נתניה פורת פ"ת 76 340967
בת ים גני בת ים הנביאים 3 5515671
פתח תקוה הירקון שטמפפר 24 910946
הקריות הרמן מכסת מוריצין ק. מוצקין 715136
וחרה אבנה הנשיא 73 322539

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לבעירים ע"י צות מקצועי – ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות – אמצעי מניעה.
ימים ב' ג' ד' – 16.00–19.00.
רמב"ם 9, 5101511/2
דיזנגוף ימים א' רד' 19.00–1600
רח' הספורט 14 טל' 381520

מרכזי מידע – אגד

02-304584 03-432277 04-549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה
חברה ישראלית לביטוח בע"מ

טלוויזיה

חינוכית

08.00 עד כאן
08.05 שעת כושר
08.15 תלמוד שניים אחוזין
08.40 סמך לספרות יסודי
09.00 אנגלית ד'
09.20 השעה שלנו
10.15 חשבון ו'
10.30 אנגלית ו'
11.00 חשבון ה'
11.15 צרפתית
11.35 באוגראפיה ה'־ו'
12.25 ספרות ז'־ט'
13.00 אנגלית ט'
13.30 היסטוריה כללית
14.00 עד־כאן
14.05 האוניברסיטה הפתוחה
15.00 הי ביגבה
15.10 רחוב סומסום
15.40 שעת כושר
16.00 הקוסם מארץ עוץ
16.20 כך היו חיינו
17.00 ערב חדש

כללית

17.30 קח סיכון
18.00 כח המוח
18.30 (ע) קיצור החדשות
18.32 (ע) עם הכוכבים
18.45 (ע) הידושים והמצאות
19.00 (ע) יומן השבוע
20.02 אלף
20.30 בין הכיסאות
21.00 חדשות
21.30 מוסף ספורט
21.40 תשדירי שירות
21.45 שידורי המפלגות
22.20 לקראת שידור
22.35 שושלת, סדרה
23.25 אשה המשפיעים
23.55 פסוקים של יום חדשות

ערוץ 2

18.35 הגברים שהלכו למסיבה
18.46 בזכותה של ידידות
18.59 התיבה מפליגה
19.25 "רגע לפני..."
19.30 הסיפה
19.55 מה נשדר מחר
20.00 נקודת זינוק
21.00 אוסף להיטים
21.30 קלוז אפ
21.40 קליפ מי יודע
21.45 מכסד להיטים של הוליי אינגלסיאס

ירדן ערוץ 6

17.00 שירים צרפתיים
17.30 רחוב קרנר

18.00 חדשות בצרפתית
18.15 לקט שירים
18.30 חדשות בעברית
18.15 לקט שירים
19.00 חדשות בערבית
19.30 "האם משרתים אחוני"
20.10 סרט דוקומנטרי
21.00 חדשות באנגלית
21.20 מגנום
22.00 הבלוז של פולטי

לבנון ערוץ 12

12.30 חיים אחרים
13.00 מועדון 700
13.30 מעשיות משפחות
14.00 מלך השחקים
14.30 הבית הבעוטי
15.00 סרט (ערבית)
17.00 משפחת חלסון
18.00 60 דקות
19.00 שנה בחיים
21.30 מעשיות משפחות

רדיו

קול המוסיקה

06.01 שעון מוסיקלי
07.09 בהטוה בהנחה
09.00 שעה עם אמן
10.00 קונצרט בוקר
12.57 פינת השיר
13.00 קלאסיקל...
14.05 אמנים באולפן
15.00 אנתולוגיה בכליל
16.00 מוסיקה ליום ראשון
18.00 קונצרט קאמרי
20.05 פריזמה עכשווית
20.27 פינת השיר
20.30 באולמי הקונצרטים בעולם
23.00 הדורון המוסיקלי

רשת א'

16.05 רדיו־עשרה מאגזין נוער
17.05 צבעי הקשת
18.06 מנחת ערב
19.00 שירודים לעולים
22.05 תפוח ועץ

רשת ב'

17.05 רגעי קסם
17.55 קיראתי ספר. קוראים מבליגים
18.06 ראשון־ראשון
19.00 היום הזה
19.30 עם הספרה
20.05 אומר בשבוחי
21.00 חדשות
21.30 אומר בשבוחין
22.05 להאזנה בלילה. מוצרות שירים
23.05 ביבינו לבין עצמנו

רשת ג'

06.04 בוקרה לאושר. תוקים ובוכים
07.07 שיר בבוקר בבוקר
09.05 מה, כבר תשעה

10.05 דברים טובים
11.05 מלאכי חוקיה
12.05 אהבה יומיומית
13.05 רק בימי חול
14.06 לי ולך שיר וברכה
15.05 חדש, חדש ומחודש
16.05 פופ 89
18.06 מבער המופנים המוקדמים
21.05 ארצון שמרון
23.05 הלילה הוא שירים

גלי־צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת
06.30 פוקים עין
07.07 שבע אמש שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 אילה בוקר
10.05 עשר, שירים עבריים
11.05 נבון לעבשין
13.05 דרדרה יומי
14.05 מגישה יומית
15.05 שירים לוגו
16.05 ארבע אחר הצהריים

16.54 באופן מילולי
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 שעה קלה על כלכלה
18.45 חמש עשרה קטנות
19.00 מבזק ידיעות
00.05 ציפורי לילה בשמחות
02.00 לא רוצים לישון
05.00 צלילי חג

צה"ל 1

19.05 עוקים מדינה
20.05 שירי להקות צבאיות
21.00 מבט לחדשות
21.30 אוניברסיטה משודרת
22.05 על הרבש ועל הכישאון
23.05 עשרים הארבע היה שהיה

צה"ל 2

19.05 יומיום מוסיקה
20.05 צרפ. תכנית לחיילים
22.05 המסקת עשר
23.05 קול הכ"אה הזה

שידור קבוע

רשת א'

06.16 השר עיניצו. שירים במנגון חסידי ☐ 06.30 סיכום המשנה היומית ☐ 06.35 וקי גבורא יומי ☐ 06.50 פרקי היום מבע"ך ☐ 07.30 ישן בעיניך. שירים ישנים ☐ 08.05 תוכה ☐ 09.05 סלודיה. שירות מידע ☐ 10.05 מגילי בוקר ☐ 11.05 ידוקירות. שירים עבריים ☐ 12.05 מעודב יהודיכוני ☐ 14.06 כראש צעיר. המבוסין לילדים ☐ 15.00 שירים עבריים 15.30 האוניברסיטה הפתוחה

רשת ב'

06.06 השכם בבוקר ☐ 07.00 הבוקר הזה ☐ 08.05 סע לשלום ☐ 09.05 ביקור בית ע' "כראש צעיר" ☐ 10.05 כל צבעי הרשת ☐ 12.10 אלף־אלף ביבוק ☐ 13.05 בתצי היום. תרשות והמפגשים ☐ 14.06 ברובוקל, הווי הזמור ☐ 15.05 תוכנית הארץ. שירים עבריים ☐ 16.05 שעה קלה עם אכן ☐ 17.05 רגעי קסם ☐ 17.55 קיראתי ספר. קוראים כבליגים

רשת ג'

06.05 בוקרה לאושר. תוקים ובוכים ☐ 07.05 שיר בבוקר בבוקר. שירים עבריים ☐ 09.05 "כה כבר תשע" ☐ 10.06 דברים טובים עם שמרה איבצר ☐

11.05 "על הקרעם מלאכי חוקיה ☐ 12.05 "אהבה יומיומית עם יוסי סיאם ☐ 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי ☐ 14.06 "לי ולך" עם ורישל עמית ☐ 15.05 "שירים ושעורים" 16.05 פופ 89 עם יואל רביד

גלי־צה"ל

06.05 בוקרה לאושר. תוקים ושובים ☐ 07.05 שיר בבוקר בבוקר. שירים עבריים ☐ 09.05 "כה כבר תשע" ☐ 10.06 דברים טובים עם שמרה איבצר ☐ 11.05 "על הקרעם מלאכי חוקיה ☐ 12.05 "אהבה יומיומית עם יוסי סיאם ☐ 13.05 רק בימי חול עם מנחם פרי ☐ 14.06 "לי ולך" עם ורישל עמית ☐ 15.05 "שירים ושעורים" 16.05 פופ 89 עם יואל רביד

קולנוע

תל־אביב

אורלי – אבשים מכריסים 4.30, 7.00, 9.30
אסתר – ללא כעצורים 5.00, 7.30, 9.45
בית לסין – מכסי פייסון – חגגים בהוליווד 11.15
בן יהודה – פרטיזיר 5.00, 7.15, 9.30
גורדון – ההגיגה של באבט 5.00, 7.15, 9.30
גת – בוקר טוב ויטנאם 5.00, 7.20, 9.45
דיזנגוף 1 – קפה בגדד 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 2 – מקין בלוז 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
דיזנגוף 3 – כפר קטן שלי 11.00, 13.00, 3.00, 5.00, 7.30, 9.50
הקלנוע – בית צירוי אמריקה – כבעיין המתנגד 5.00 לול 7.30, 9.30
ורד־זיפין – מבלולה בלי בושה 7.30, 9.30, סרט 12.00
חן – תרנך מבוקס 5.00, 7.15, 9.30
חן 1 – פרנטיק 5.00, 7.30, 9.50
חן 2 – בעל בהשאלה 5.00, 7.30, 9.50
חן 3 – הסיפור האחרון 6.50, 9.30
חן 4 – סוסי 11, 2, 5, 7.30, 9.50
חן 5 – פרחים בעלית הגג 11.00, 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
לימור – צבעים 5.00, 7.15, 9.30
לב 1 – החיים הם נהר ארוך ורוגע 2, 5, 8, 10
לב 2 – הגבירה הקטנה 2, 5, 8, 10
לב 3 – מלאכים בשמי ברלין 2.00, אהבה כל כך 4.45, 7.15, 9.45
לב 4 – קוברה ורדה 2.00, 5.00, 7.30, 9.50
מוזיאון ת"א – עיניים שחורות 4.30, 7.00, 9.30
מקסים – מבלולה בלי בושה 5.00, 7.30, 9.30
סינה – תפיסה בבוקר 7.30, 9.40
סינמטק ישראלי – רצח בעיניים 7.00, יום א' באוגוסט 9.30
פאר 1 – מעריבה צבורה 5.00, 7.15, 9.30
פאר 2 – צבעים 4.30, 7.00, 9.30
פאר 3 – עם הנשיקה 5.00, 7.15, 9.30
פאר – בל ההסרט 5.00, 7.30, 9.30
פריז – לידיי אינג 12, 4, 7.15, 9.30 לפי 11.30 בלילה
צוון המזרחים – כפר קטן שלי 4.30, 7.15, 9.30
שחף – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.45, 9.15
תמר – סיכת ידה 7.30, 9.40
תכלת – הקוסמטריות 5.00, 7.30, 9.45
תל־אביב – כגלה את אמריקה 5.00, 7.10, 9.30
פוקוס – נשואים כקטובים 8.00, 10.00

תקוה

היכל 1 – כגלה את אמריקה 5.00, 7.15, 9.40
היכל 2 – מבלולה בלי בושה 5.00, 7.15, 9.40
היכל 3 – הגבירה הקטנה 5.00, 7.15, 9.40

רמת השרון

כוכב – נעורים בהשאלה 7.15, מיגנונת 9.45

אשקלון

אסתר – מבלולה בלי בושה 4.30, 7.30, 9.30

ירושלים

אדיסון – כגלה את אמריקה 4.30, 7.00, 9.15
אורגיל – בוקר טוב ויאטנם 4.30, 7.00, 9.15
ארנמיה 1 – מקין בלוז 5.00, 7.15, 9.30
ארנמיה 2 – ההגיגה של באבט 5, 7.15, 9.30
אורנבן – פרנטיק 4.30, 7.00, 9.15
בית אגרון – הנסיך הקטן 4.30, סינה סלויד – הזמנה 6.00, מלך ליום אחד 7.45, ויליס פרים 9.45
חד – פרטיזיר 4.30, 7.00, 9.00
סינמטק – החיים הם נהר ארוך ורוגע 7.00, 9.00
סינמטק 1 – סופ תחום לפי מכסי פייסון 7.00, נוח הסוד 9.30
סינמטק 2 – שנקו בולוט 7.00, הגבר השחוני 9.00
עדן – צבעים 4.30, 6.45, 9.00
סמדר – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 4.30, 9.30
רון – בית 4.30, 7.00, 9.00
ת. ירושלים – קפה בגדד 7.00, 9.30, השישה באמריקה 7.00, 9.30, הפריז של אביה 7.00, שלום נסיד 9.30
סמדר 1 – תרנך מבוקס 4.30, 7.00, 9.00
סמדר 2 – בעירה צבורה 4.30, 7.00, 9.00
סמדר 3 – מסודרים ודושות 4.30, 6.45, 9.00
סמדר 4 – מגישה עם הכוות 4.30, 7.00, 9.00

באר־שבע

חן – כגלה את אמריקה 7.15, 9.30
היכל התרבות – מסודרים חדשות 7.15, 9.45

ראשל"צ

רון 1 – בית 5.00, 7.15, 9.30
רון 2 – כגלה את אמריקה 5.00, 7.15, 9.30
רון 3 – מבלולה בלי בושה 5.00, 7.15, 9.30

חולון

מגדל – נעורים בהשאלה 7.30, 9.30
רינה – מבלולה בלי בושה 5.00, 7.15, 9.30
סבוי – כגלה את אמריקה 5.00, 7.15, 9.45
ארמון – ההגיגה של באבט 7.30, 9.30

בת־ים

אודיאון – מבלולה בלי בושה 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות – תרנך מבוקס 5.00, 7.15, 9.30

רמת גן גבעתיים

ארמון – ללא בעצורים 5.00, 7.30, 9.45
אורדע – מבלולה בלי בושה 4.30, 7.15, 9.30
הדר – פרטיזיר 5.00, 7.15, 9.30
לילי – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 6.00, 9.00
שביט – כגלה את אמריקה 7.15, 9.30
רב־חן 1 – בוקר טוב ויאטנם 5.00, 7.30, 9.50
רב־חן 2 – פרנטיק 5.00, 7.20, 9.50
רב־חן 3 – ואן רה סלדס 7.30 אטן 5.00, 9.50
רב־חן 4 – הגבירה הקטנה 5.00, 7.30, 9.50

נתניה

אסתר – כגלה את אמריקה 5.00, 7.15, 9.30
מציון – פרנטיק 5.00, 7.15, 9.30
שרון – מבלולה בלי בושה 5.00, ללא בעצורים 7.00, 9.15
רחר – תפיסה בבוקר 7.15, 9.30

חיפה

אורה – קפה בגדד 4.30, 7.00, 9.15
אורלי – פרחים בעלית הגג 7.00, 9.15
רב אור 1 – פרנטיק 4.20, 6.45, 9.15
רב אור 2 – הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 5.00, 8.30
רב אור 3 – הסבר של הזמנה שלי 4.30, 6.45, 9.15
רב־גת 1 – בוקר טוב ויאטנם 4.15, 6.45, 9.15
רב גת 2 – בעל בהשאלה 4.30, 7.00, 9.15
חן – ללא כעצורים 4.30, 7.00, 9.15
סינמטק – קפה בגדד – קרמה־יל דבר 5.15, לולל 7.15, אהבנו כל כך 9.15
פאר – בית 4.30, 7.00, 9.15
רון – כגלה את אמריקה 4.30, 7.00, 9.15
שביט – חיים הם נהר ארוך ורוגע 7.00, 9.00
קרן אור המבודרים – הגיגה של באבט 4.30, 7.00, 9.15
עתמון 1 – מבלולה בלי בושה 4.30, 7.00, 9.15
עתמון 2 – פרטיזיר 4.30, 7.00, 9.15
עתמון 3 – עם הנשיקה 4.30, 7.00, 9.15

קריות (חיפה)

אורות – מבלולה בלי בושה 7.00, 9.15
בית העם – סיכת ידה 9.15
היכל – נשיאים כיקטובים 9.15
ביגן – מפגש ליזם 7.00, 9.15
סביון – פרחים בעלית הגג 7.00, 9.15
ספיר – בית 7.00, 9.15
סופה – בוקר ובגודה 7.15, 9.15

עפולה

היכל התרבות – פרחים בעלית הגג 7.00, 9.15
מסמוריין – הזבר של הזמנה שלי 9.00

טבריה

יד שמורה – כגלה את אמריקה 7.00, 9.15

כפר סבא

חן – הסיפור האחרון 4.30, 9.30
צגל – שם המשחק 7.00, 9.15

הצליה

דוד – מבלולה בלי בושה 7.15, 9.30
היכל – פרטיזיר 7.15, 9.30
חן אביחי – הבנים 3, 7.00, 9.30
מלון דניאל – אהבנו כל כך 7.00, 9.30
תפארת – פרנטיק 7.15, 9.30

נהריה

רון – בעקבות האוגנבה הכוחלה 7.00, 9.00

חדרה

חדרה – מסודרים חדשות 7.00, 9.30
הדר – נשואים פיקטובים 7.00, 9.15

צפת

בית אלון – מבלולה בלי בושה 7.00, 9.15

רחובות

בית העם – מבלולה בלי בושה 7.00, 9.00
חולי – מסודרים חדשות 7.00, 9.30
יל – בלים מסור 7.15, 9.15

קולנוע / רחל גורדין

בדידותו של שודד

"קוברה ורדה", קולנוע לב, ת"א

לא אהבתי את "קוברה ורדה". הסרט נראה בעיני מגלומני ללא הצדקה, אולם, כשמדובר בורנר הר־צוג עלי להיות זהירה. גם את סרטו הקודם, "פיצקרלדו", לא אהבתי. אך במשך שש השנים שחלפו מאז הקרנתו, עולות בזכרוני תמונות מתוך הסרט, ששמרו על עוצמתן, בעוד שסרטים אחרים מאותה תקופה כבר נשכחו ממני כליל. בצד חשיבות עצמית רבה, יש בסרטיו של הרצוג נופים של אדם וטבע, החודרים אל רובד לא־מילולי, ומשאירים שם את רישומם. שירתן של נערות אפ־ריקאיות סמוך לסיום הסרט "קוברה ורדה", היא אירוע מעין זה.

זה סיפורו של פרנסיסקו מנואל דה סילבה, סוחר עבדים ברזילאי בן המאה ה־19. לאחר שאיבד את עדריו בשנות הבצורת, הפך פרנסיסקו מנואל מחוואי לשודד דרכים ידוע, וזכה בכינוי קוברה ורדה (קוברה יר־וקה). הוא נענה להצעתו של בעל מטעי סוכר לעבוד כמשגיח על העב־דים במטעיו. אך כששלוש בנותיו של זה נכנסות להריון, ומצביעות על פרנסיסקו מנואל כעל האב, הוא נשלח בשליחות שאין ממנה חזרה, לחדש את סחר העבדים עם מלך דהו־מיי המטורף.

קוברה ורדה, הלא הוא פרנסיסקו מנואל דה סילבה, הוא אולי הלבן הי־חיד ביבשת אפריקה. באומץ של מטו־רף, הוא מציע למלך האפריקאי נשק תמורת עבדים, ומשווע לשולחיו בב־רזיל אספקה קבועה של "בשר שחור". כשהמלך מבקש להמיתו בעינויים – הוא מצטרף למרד נגדו, ובמהרה נעשה משנה למלך החדש. אך ביטול סחר העבדים בברזיל, והפכפכותו של המלך האפריקאי החדש, מחזירים את פרנסיסקו מנואל אל נקודת המוצא העגומה שלה.

בדידות, געגועים לעולם לא־נודע, יאוש, חלומות־גדולה שזורים בסרט זה, כמו בסרטים אחרים של הר־צוג. כפי שקספר האוזר חולם על שירה במדבר, וסטרוז'ק – על אמרי־קה. כך חולם קוברה ורדה על ארץ שלג וקרח בתוך החום האפריקאי המאכל. הרצוג מעניק מימדים די־מוניים הוליוודיים לגיבורו. הוא מצלם את פניו המעונים של קינסקי ליד צלב העץ בתחילת הסרט, וחוזר אליהם לאחר שהמצלמה מבצעת סי־בוב שלם על האדמה הזרועה שלדים ופגרי פרות שגוועו מצמא. עוף דורס מרחף על הפגרים, וכאשר נכנס קוברה ורדה השודד אל העיר – מגי־פים הכול את דלתותיהם, ומחביאים את ארון הקודש בכנסיה.

בדידות נושבת מפניו הקשוחים של השודד. יותר משהוא – מוצג כפורטרט – הוא מופיע כיצור פראי, שאינו מוצא קשר אל נציגיה האחרים של האנושות. ידידו היחיד הוא גיבן מעוות, שהוא פוגש במיסבאה ומחלק עימו את חלומותיו. בסיום הסרט הוא נותר על חוף הים, רודף על ידי ילד אפריקאי בצליעתו, המהלך על ארבע.

בעלי המומים המובנים להופיע בכל סרטיו של הרצוג, משקפים עיוות פנימי. "הצופים מתייחסים לגמד בסרטי כפי שהם מתייחסים ל'גמד' שבתוך עצמם", אמר פעם הבימאי על סרט אחר בבימויו. ב"קוברה ורדה" זה כבר חוזר על עצמו.

לפני כסאו של מלך דהומיי המטור־ף מרוצפת הקרקע באבנים מעוגלות בדוגמה מוזרה. בסיום, נאבק קוברה ורדה למשוך את הסירה הכבדה מכפי כוחותיו אל הים, ואינו מצליח. זו אותה תנועה של יאוש, שהרצוג חוזר עליה שוב ושוב, באופן מעייף ומעורר סלידה, בסרט "גם גמדים החלו קט־נים", כשהוא מנסה להקים גמל במקום מרבצו. כאן הוא עושה זאת במידה יותר מתקבלת על הדעת. התפעלות העצמית ממה שהוא עושה ניכרת ב"קוברה ורדה" לסיפור, המכתיב בכל זאת קצב משלו.

קוברה ורדה חולם על שלג באפר־יקה החמה. האקזוטיקה של הרצוג נראית כפנטזיה מנופחת של דר מגסיקן גרמני. אבל כמה מתמונות, איכשהו, עובדות על רובד ארכיטיפי. למרות התנייבות ברורה מן הסרט, כבר רודפות אותי האבנים העגולות שלפני כסא המלוכה, תיפוף התופים, דכי הגלים בים, תמונות מתוך הג'ונגל בברזיל, הכורון נערה שותמת, השירה והמרקודה עם חברותיה.

קלאוס קינסקי. מנואל דה סילווה, סוחר העבדים מרבל על כתפי ה"סחורה" שלו. מימדים דימוניים הוליוודיים

להתחיל בבאך
עונת העשור של סדרת "קול המקהלות" יוצאת לדרך עם זמרי קאמרן בעונתה הראשונה כמקהלה מקצועית
מבצע מיוחד למנויים חדשים
בואו "לטעום" את הקונצרט הראשון ומחיר הכרטיס נוכה כשתשו מנוי לעונה כולה בתום המופע
CP זמרי קאמרן
קונצרט מס' 1
"ערב קנטטות של באך"
קנטטות מס': 64, 78, 82.
מנצח: אבנר איתי
סולנים: מקס פון אגמונט (הולנד) טים אוונס (אנגליה) מרים מלצר (ישראל)
מוזיאון תל אביב ג' 25.10 ד' 26.10
קונסרבטוריון באר שבע ג' 18.10
בית ספיר כפר סבא מוצ"ש 22.10
תיאטרון ירושלים א' 23.10
אולם ויצו קנדה, חנה סנש 12, חיפה מוצ"ש 29.10
סדרת קול המקהלות מיסודם של זמרי קאמרן ומוזיאון ת"א לאמנות.
כרטיסים ומנויים במכירה מוקדמת:
ת"א: זמרי קאמרן, שד' בן־גוריון 62, טל: 03-220221
ירושלים: תיאטרון ירושלים, רח' מרכוס 20, טל: 02-690011
כפר סבא: בית ספיר (חדר 151), רח' ירושלים, טל: 052-913505
קופת היכל התרבות טל. 052-910618
חיפה: "קופת חיפה", רח' ברנדר 11, טל: 04-662244
באר־שבע: "האוניה", מסוף גולן, העצמאות 49, טל: 057-33446
ובערב הקונצרט בקופת האולם.

מכתבים למערכת הארץ

שעת חירום לביוב

העובר את חוצות תל־אביב מקבל את הרושם כי לדעת קברניטי העיר התושבים מחוסנים לחלוטין מתקופה של מחלות מידבקות. במקומות רבים בעיר עוברים משפכי הביוב על גדו־תיהם: מי הביוב זורמים לרחוב או מזהמים את המדרכות – וזה בתקופה שהופעת וירוס אלים של פוליו באזור שכן מזעזעת את האוכלוסיה ואת של־טונות הבריאות.

נראה שהעירייה אינה מקיימת מעקב שיטתי להבטחת תקינות מצבה של מערכת הביוב ומניעת פריצתם של מימיה החוצה. אזרח הרוצה להד־ריע ולהתריע על ליקויים כאלה מסתבך בסרבול הביורוקרטי של הגור־מים האחראיים.

"מחלקת התברואה", מסרבת לרשום לפניה הודעות מסוג זה בני־מוק כי תחום פעילותה מוגבל לסי־לוק אשפה בלבד; "מחלקה לתברואה מונעת" קיימת לפי הנראה רק כשם במדריך הטלפונים; "מוקד העיר" מוסרד ומוצף פניות כה רבות שלמ־עשה הטלפון הזה חסום. האם אנשי הצבא הבכירים (מיל') בצמרת העיר־ייה שכחו את התורה שהיתה שגרת עיסוקם הקודם, שבשעת חירום יש לדאוג לשיתוף־פעולה מתואם בין כל הזרועות הלוחמים?

לא פעם אנו ניצבים מול מחזה הראוי לעיר חלם כאשר פועלי העירייה ומנקי החוצות מסלקים בהקפדה כל פיסת־נייר וכל בדל־סיג־ריה, כאשר לפני עיניהם פורצים מים מזוהמים ממערכת הביוב.

יעקב בך
תל־אביב

אנו מאוחדים

ב־4 באוקטובר פורסם ב"הארץ" כאילו יש חילוקי־דעות בין בנו ואחינו של ראש עיריית עזה המנוח רשאד א־שאווה, על ירושת תפקידיו.

אין שום חילוקי־דעות בנושא כלשהו בתוך המשפחה, כולל בנוגע לניהול חברת הצדקה. אנחנו נשארים מאוחדים.

מנסור רשאד א־שאווה
עזה   איהאם רשאד א־שאווה

צעדת הזוהמה

ב־1986 ערכו שני אנגלים וקנדי אחד מסע "בעקבותיו של סקוט", האנגלי הראשון שהגיע לקוטב הדרומי (חודש לאחר הנורווגי אמונדסן). מטרת המסע היתה להוכיח כי אמנם אפשרי להגיע לקוטב הדרומי, במסלול שסקוט ואנשיו הלכו בו, כאשר כל הציוד נסחב על מזחלות בכוח אנוש – לא בעזרת כלבים ולא בעזרת מכונה כלשהי.

בין היתר, קיבלו השלושה הוראה שלא לזהם את אנטארקטיקה, ולכן העמיסו את האשפה שהצטברה אצלם על המזחלות, ורק בהגיעם אל הקוטב עצמו, לאחר מסע ארוך ומפרך, קברוה באדמה.

ומכאן לצעדת ירושלים. כדאי היה לראות כמה אשפה הותירו אחריהם משתתפיה בירושלים בכלל ובגן העיר בפרט... לחשוב על כך שיש לצבור את האשפה ולהטילה לפח המתאים, היה מסובך ביותר לי־שראלי הממוצע, ואחר־כך עוד מתאוננים על "איכות החיים" כאן.

עודד אלישר
ירושלים

מועמדים לתפקיד, ללא תוכנית

מעציב שגם שלושה שבועות לפני הבחירות אין להה"ה נסים ויעקבי, המו־עמדים לתפקיד שר האוצר, כל תו־כנית ממשית להגברת הצמיחה במשק, להגדלת המימון לבריאות, לחינוך, למניעת הקטל בכבישים (ראיון דן שילון אתם, "הארץ" 22.9).

לזכותו של גד יעקבי צריך לומר שהוא לפחות יודע שקיימת בעיה, הצריך "לייצר יותר ולצרוך פחות". ב"תוכנית הכלכלית" שלו הוא אפילו נכנס לפרטים כיצד יחלק את עוד הרווח. כך וכך אחוזים להגדלת רמת החיים, וכך וכך לחיסכון ולהגדלת הצמיחה. הוא רק שומר מאתנו בסוד כיצד הוא מתכנן ליצור את הרווח, כלומר, איך הוא יגרום להגדלת פריון הייצור ואיך הוא מתכנן להשפיע עלינו לחסוך יותר. עבור משה נסים הבעיה בכלל לא קיימת. הצמיחה תבוא כנראה מכוח האמירה בלבד. על ירידת הרמה באוניברסיטאות, ועל כך שתלמידי בתי הספר לומדים רק עד השעה 12, הוא מגיב בקיצוץ נוסף בתקציב, במקום להציע מקורות מי־מון לא אינפלציוניים לתיקון המצב.

וביחס לפריון הייצור, נסים אמנם מכריז שהוא בעד, אך למעשה הוא פועל נגדו. במו"מ על ההסכם הקיבוצי בסקטור הציבורי דחה שר האוצר את כל ההצעות של האיגוד המקצועי להגברת פריון הייצור.

מאז שר האוצר אליעזר קפלן, לא שעו העסקנים המפלגתיים שכיהנו בתפקידים כלכליים לקביעת היוע־צים לניהול, לפיה צמיחה ואיתנות כלכלית הן בהשג ידנו, וזאת על־ידי פריון־ייצור ברמה אירופית, שיושג ביישומן של שיטות הנדסת־תעשייה ועל־ידי תמריצים כספיים למגבירי הפריון. בשנת 1975 הם ביטלו את ההנחות במס־הכנסה על תוספת פריון, וגרמו לקפיאה בשיעור עליית הפריון, ולנסיגה לעומת ארצות המע־רב. אילו המשכנו בקצב שהיה עד 1975, היו מתוספים 45 מיליארד דולר לתל"ג, ואלה היו מספיקים לב־ריאות, לחינוך, לביטחון, ללא פיחות וללא אינפלציה.

הבעיה התקציבית לא תיפתר עם הפיחות המובטח לאחר הבחירות. לא יהיה פתרון כל עוד נרצה לחיות ברמה של מערב־אירופה, אך נייצר כמדינה נחשלת.

אינג' אליהו פרזן
יו"ר לשכת היועצים לניהול
תל־אביב

רק 60% אשכנזים

ביום ו' 7.10 פרסמה הדה בושס בי־קורת על משדרי הטלוויזיה. זכותה המלאה להביע את דעתה כרצונה, אלא שדבריה הקובעים כי "רצ מציגה את עשרת הנבחרים שלה שהם כולם אשכנזים" מוטעים.

ח"כ רן כהן, השלישי ברשימת המועמדים, נולד בעיראק; גב' אבו־רקיה, מס' 6 ברשימה, היא ערבי מהכפר מיסר; ורפי זגורי, מס' 9 בר־שימה, נולד במרוקו.

נראה שבושס נמצאת במלכוד של הליכוד הקובע ששמיר, בגין ובני נתניהו הם מרוקאים, ואילו כל מי שגומר יותר מעשר כיתות ואינו נמנה עם אנשי הליכוד או עם אנשי ש"ס הוא אשכנזי.

ח"כ שולמית אלוני
הכנסת

הארץ ממליץ

ההזמנה של באבט (ת"א, חיפה, ירושלים) – ארוחה צרפתית מפוארת מוגשת בכפר דייגים קטן לחוף יוט־לנד שבדנמארק, על ידי באבט (סטפן אודראן) המשרתת המסתורית של בנות הכומר. לפי סיפור של איזאק דינסן ("זכרונות באפריקה").

פרנטיק (ת"א, חיפה, ירושלים) – סרט מתח בבימויו של רומן פולנסקי, עוסק בהעלמה של אשת רופא המגיע לוועידה מקצועית בפאריס.

החיים הם נהר ארוך ורוגע (ת"א, ירושלים, חיפה) – סאטירה משעשעת על הבורגנות הצרפתית. חילופי תינוקות על־ידי אחות בי"ח בקטנית מזעזעים חיי משפחה בור־גנית.

הקומיסרית (ת"א) – קומיסרית מהצבא האדום נכנסת להריון מחוץ לנישואין ונאלצת להתגורר עם תינוקה בבית משפחה יהודית בעת מלחמת האזרחים בין הלבנים לאדו־מים. היה אסור ע"י הצנזורה הרוסית בגין אהדה ליהודים.

קפה בגדד (ת"א, ירושלים, חיפה) – מטל־קומדיה על אישה בוואריה שופעת המגיחה מן המדבר לפונדק אמריקאי נידח בשם "קפה בגדד" ומשנה את חייהם של יושביו. בכי־כובה של מאריאן סגברכט ובבימויו של פרסי אדלון.

תיאטרוני ישראל
הערב יום א' 9.10
תיאטרון הבימה:
סאלח שבתי: 20.30
בית־ספר לנשים: 20.30
גן ריקי – הבימרתף: 20.30
התיאטרון הקאמרי:
עלובי החיים – 20.30

אירועי חורף 88' בברכת עיריית תל־אביב־יפו · התזמורת הפילהרמונית הישראלית מארחת:
סרג'יו צ'ליבידקה
מנצח על
הפילהרמונית של מינכן
Die Münchner Philharmoniker
בחסות שגריר גרמניה בישראל מר וילהלם האס

תכנית א'
רוול – "אלבורדו דל גרציוזו"
שוברט – הסימפוניה "הבלתי גמורה"
מוסורגסקי – "תמונות בתערוכה"
תל־אביב – היכל התרבות
יום שני 14 בנובמבר בשעה 20:30
יום רביעי 16 בנובמבר בשעה 20:30
ירושלים – בנייני האומה
מוצ"ש 19 בנובמבר בשעה 20:30
חיפה – אודיטוריום
יום ראשון 20 בנובמבר בשעה 20:30
תכנית ב'
מוצארט – סימפוניה מס. 41 "יופיטר"
ברוקנר – סימפוניה מס. 4
תל־אביב – היכל התרבות
יום שלישי 15 בנובמבר בשעה 20:30
יום חמישי 17 בנובמבר בשעה 20:30
* שינויים אפשריים
מחירי הכרטיסים: 33*/44 ש"ח, 44*/55 ש"ח, 53*/66 ש"ח, 62*/77 ש"ח, 70*/88 ש"ח
* 20% הנחה למנויי התזמורת הפילהרמונית הישראלית לעונת 88'־89' תלוש הנחה מס. 103
כרטיסים: תל־אביב: הזמן טל. 03-248844, 03-248787, קסטל טל. 03-447678, 03-444725, למחזיקי כרטיסי אשראי בטלפון 221792, 239258 משעה 09:00 עד 11:00 בלילה, ראשל"צ: "הכרטיס" טל. 03-996701 ו"השרון" טל 03-494786, ירושלים: כהנא טל. 02-222831, קלעים טל. 02-221624, בימות טל. 02-240898 ובכרטיסטנדים בהר הצופים ובגבעת רם, חיפה: קופת חיפה טל. 04-662244 ובשאר המשרדים
בחסות לעניין · חניה בתשלום בחניון בית־אליהו · עם באמבה · מוסיקה
"ארטיס" בע"מ טל. 03-650605 חברה בארגון המפיקים העצמאי.
בסיום / וזמר +